



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΚΤΗΡΙΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Αποκατάσταση και Επανάχρηση Οικίας
Σταματίου Κ. Πρωίου
στην Ερμούπολη Σύρου**

GRADUATION THESIS

**Restoration and reuse of Stamatios Proios' residence
in Ermoupolis Syros**

**ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ**

**Επιβλέπουσα καθηγήτρια:
ΠΑΠΑΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ**

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015





ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η μελέτη αυτή εκπονήθηκε στα πλαίσια εκπόνησης πτυχιακής εργασίας του πρώην τμήματος Ανακαίνισης και Αποκατάστασης Κτηρίων ΤΕΙ Πάτρας και νυν τμήματος Πολιτικών Μηχανικών Μορφολογίας και Αναστήλωσης του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδος. Αφορά την παρατήρηση και την αποτύπωση των μελών του κτηρίου που οδηγούν στην τεκμηρίωση των μορφολογικών και κατασκευαστικών στοιχείων του, καθώς και της σημερινής τους κατάστασης.

Με την παρούσα εργασία γίνεται προσπάθεια διαφύλαξης των καταγεγραμμένων αυτών στοιχείων και προσπάθεια αποκατάστασης, ανάδειξης και επανάχρησης του μνημείου.

Ευχαριστούμε θερμά την συνδρομή των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Ερμούπολης για την παροχή πληροφοριών και την παροχή πρόσβασης στο κτήριο, καθώς και τους δικούς μας ανθρώπους για την αμέριστη συμπαράστασή τους κατά την εκπόνηση της εργασίας αυτής.

Ζώρζου Ιωάννα

Γαργαλιέτου Ιωάννα





ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σκοπός αυτής της πτυχιακής εργασίας είναι η μελέτη αποκατάστασης και επανάχρησης του κτηρίου που αποτέλεσε την οικία του εθνικού ευεργέτη Σταματίου Κ. Πρωίου στην Ερμούπολη της Σύρου στον Νομό Κυκλάδων.

Μέσω της πλήρους ιστορικής και τεκμηρίωσης και της γενικότερης καταγραφής της εποχής που η Σύρος βρισκόταν στο ζενίθ της ακμής της και της καταγραφής των ειδικότερων μορφολογικών και κατασκευαστικών στοιχείων του κτηρίου, προβαίνουμε στην σύνταξη της μελέτης αποκατάστασης δίνοντας νέα χρήση στο κτήριο. Αφενός γίνεται προσπάθεια ούτως ώστε το χαρακτηρισμένο από το Υπουργείο Πολιτισμού μνημείο να διασωθεί από τον κίνδυνο της κατάρρευσης, και αφετέρου να αναδειχθεί, αλλά και να ενταχθεί πλήρως στην σύγχρονη κοινωνική ζωή.

Μέλημά μας είναι η προσεκτική, λεπτομερής και επιμελημένη καταγραφή των αρχικών και μεταγενέστερων στοιχείων του κτηρίου, κατηγοριοποιημένων σε ενότητες, προκειμένου να γίνεται σαφής αντιστοίχιση κατά την διαδικασία αποκατάστασης και επανάχρησης για την αποφυγή οποιασδήποτε πρότασης αντίκειται στους σκοπούς της μελέτης αυτής.

SUMMARY

The purpose of this working project is the study of rehabilitation and reuse of the building that had been the residence of the national benefactor Stamatiou K. Proiou in Ermoupolis of Syros in the Cyclades Prefecture.

Through the full historical documentation and the overall recording of the era that Syros was at the peak of its glory and through mapping of the specific morphological and structural elements of the building, we carry out the design proposal for rehabilitation of the building giving an alternative use to it. First an attempt is made so that the designated by the Ministry of Culture monument to be rescued from danger of collapse, and also to be emerged and to become fully integrated into modern society.

Our concern is the careful, detailed and meticulous recording of initial and subsequent elements of the building, categorized into sections in order to make a clear correspondence during the rehabilitation and reuse works to avoid any proposal that is contrary to the purposes of this study.









ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	III
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	V
SUMMARY	V
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	i
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1.1. ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΛΕΤΗΣ	1
1.2. ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	2
1.3. ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	2
2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	4
2.1. ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΣΥΡΟΥ.....	4
2.1.1. Προϊστορική Εποχή – Αρχαίοι Χρόνοι	5
2.1.2. Μέσοι και Νεότεροι Χρόνοι	6
2.1.3. Η Πόλη των Προσφύγων	9
2.1.4. 1830-1922. Ανάπτυξη, κρίση, αναπροσαρμογές	11
2.1.5. Αργόσυρτη παρακμή. Τα δύσκολα χρόνια.....	14
2.1.6. Νέες προοπτικές	16
2.2. Η ΣΥΡΙΑΝΗ ΑΣΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ 19 ^{ου} ΑΙΩΝΑ:	18
2.3. Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Κ. ΠΡΩΙΟΣ	23
2.4. Η ΟΙΚΙΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΠΡΩΙΟΥ	24
3. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ.....	26
3.1. ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	26
3.2. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	34
3.3. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ:.....	42
3.3.1. Θεμελίωση	42
3.3.2. Το πηγάδι και η δεξαμενή.....	43
3.3.3. Φέρων οργανισμός.....	47
3.3.4. Εσωτερικές τοιχοποιίες.....	50
3.3.5. Επιχρίσματα.....	51
3.3.6. Δώμα	52
3.3.7. Μεσοπατώματα – δάπεδα – οροφές	53
3.3.8. Ανοίγματα – Κουφώματα	56
3.3.9. Μαρμάρινα στοιχεία.....	63
3.3.10. Μεταλλικά στοιχεία	65
3.3.11. Κλίμακες.....	66

3.3.12.	Κιγκλιδώματα	68
3.3.13.	Διακοσμητικά στοιχεία	69
3.3.14.	Χρωματισμοί – επενδύσεις τοίχων	72
3.3.15.	Δίκτυα υποδομής.....	73
3.4.	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ	77
3.4.1.	Θεμελίωση	77
3.4.2.	Το πηγάδι και η δεξαμενή	78
3.4.3.	Φέρων οργανισμός.....	79
3.4.4.	Εσωτερικές τοιχοποιίες.....	83
3.4.5.	Επιχρίσματα.....	84
3.4.6.	Δώμα	85
3.4.7.	Μεσοπατώματα – δάπεδα – οροφές	87
3.4.8.	Ανοίγματα – Κουφώματα	89
3.4.9.	Μαρμάρινα στοιχεία.....	91
3.4.10.	Μεταλλικά στοιχεία	93
3.4.11.	Κλίμακες.....	94
3.4.12.	Κιγκλιδώματα	94
3.4.13.	Διακοσμητικά στοιχεία	94
3.4.14.	Χρωματισμοί	96
3.4.15.	Δίκτυα υποδομής.....	97
3.5.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	98
4.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ & ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ - ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ.....	101
4.1.	ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ.....	101
4.2.	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ.....	101
4.3.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.....	103
4.4.	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ	104
4.4.1.	Θεμελίωση	116
4.4.2.	Το πηγάδι και η δεξαμενή	118
4.4.3.	Φέρων οργανισμός.....	119
4.4.4.	Εσωτερικές τοιχοποιίες.....	122
4.4.5.	Επιχρίσματα.....	123
4.4.6.	Δώμα	124
4.4.7.	Μεσοπατώματα – δάπεδα – οροφές	126
4.4.8.	Ανοίγματα – Κουφώματα	127
4.4.9.	Μαρμάρινα στοιχεία.....	128
4.4.10.	Μεταλλικά στοιχεία	129
4.4.11.	Κλίμακες.....	130

4.4.12. Κιγκλιδώματα	131
4.4.13. Διακοσμητικά στοιχεία	131
4.4.14. Χρωματισμοί	132
4.4.15. Δίκτυα υποδομής.....	132
4.4.15.1.Εγκαταστάσεις ΑΜΕΑ.....	132
4.4.15.2.Υδρευση.....	133
4.4.15.3.Αποχέτευση	134
4.4.15.4.Εγκατάσταση ισχυρών ρευμάτων.....	135
4.4.15.5.Εγκατάσταση ασθενών ρευμάτων.....	136
4.4.15.6.Εγκατάσταση αντικεραυνικής προστασίας και γειώσεων	137
4.4.15.7.Εγκατάσταση ανελκυστήρα.....	138
4.4.15.8.Παθητική και ενεργητική πυροπροστασία.....	140
4.4.15.9.Εγκατάσταση ψύξης - θέρμανσης	141
4.4.15.10. Θέσεις στάθμευσης.....	144
4.5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ	144
4.6. ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.....	145
4.7. ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΥΛΙΚΩΝ.....	147
4.8. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΟΧΛΗΣΗ	149
5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	152
5.1. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ	152
5.2. ΦΕΚ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ	158
5.3. ΦΑΚΕΛΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	161
5.4. ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΥΡΟΥ.....	168
5.5. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ	179
5.5.1. ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ.....	179
5.5.1.1. Τοπογραφικό Τ - 01.....	179
5.5.1.2. Κάτοψη Υπογείου Α – 01.....	179
5.5.1.3. Κάτοψη Ισογείου Α – 02.....	179
5.5.1.4. Κάτοψη Α' ορόφου Α – 03.....	179
5.5.1.5. Κάτοψη Δώματος Α – 04	179
5.5.1.6. Νότια όψη Α – 05.....	179
5.5.1.7. Δυτική όψη Α – 06	179
5.5.1.8. Βόρεια όψη Α – 07.....	179
5.5.1.9. Τομή Α-Α Α – 08.....	179
5.5.1.10.Τομή Β-Β Α – 09.....	179
5.5.1.11.Τομή Γ-Γ Α – 10	179
5.5.1.12.Ξυλότυπος οροφής Υπογείου Ξ – 01	179

5.5.1.13.Ξυλότυπος οροφής Ισογείου Ξ – 02.....	179
5.5.1.14.Ξυλότυπος οροφής Α' ορόφου Ξ – 03	179
5.5.2. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.....	211
5.5.2.1. Νότια όψη Πα – 01	211
5.5.2.2. Δυτική όψη Πα – 02.....	211
5.5.2.3. Βόρεια όψη Πα – 03	211
5.5.2.4. Τομή Α-Α Πα – 04.....	211
5.5.2.5. Τομή Β-Β Πα – 05.....	211
5.5.2.6. Τομή Γ-Γ Πα – 06	211
5.5.2.7. Οροφογραφία χώρου Υ1 Πα – 07	211
5.5.3. ΠΡΟΤΑΣΗ.....	233
5.5.3.1. Κάτοψη Υπογείου Π – 01.....	233
5.5.3.2. Κάτοψη Ισογείου Π – 02	233
5.5.3.3. Κάτοψη Α' ορόφου Π – 03	233
5.5.3.4. Κάτοψη Δώματος Π – 04	233
5.5.3.5. Νότια όψη Π – 05	233
5.5.3.6. Δυτική όψη Π – 06.....	233
5.5.3.7. Βόρεια όψη Π – 07	233
5.5.3.8. Τομή Α-Α Π – 08.....	233
5.5.3.9. Τομή Β-Β Π – 09.....	233
5.5.3.10.Τομή Γ-Γ Π – 10	233
6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	255
6.1. ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	255
6.1.1. Γενική επισκόπηση περί αποκατάστασης – μεθοδολογία	255
6.1.2. Θεωρία και ιστορία της προστασίας μνημείων και συνόλων	256
6.1.3. Τεκμηρίωση μνημείων – μέθοδοι αποτύπωσης.....	257
6.1.4. Οικοδομική ιστορικών κατασκευών	259
6.1.5. Παθολογία και τεχνολογία συντήρησης υλικών και κατασκευών	261
6.1.6. Παθολογία και τεχνολογία συντήρησης στατικού φορέα	265
6.1.7. Αναστηλώσεις αρχαίων μνημείων	266
6.1.8. Αποκαταστάσεις βυζαντινών, μεταβυζαντινών, νεότερων μνημείων.....	268
6.1.9. Προστασία ιστορικών κέντρων και συνόλων	270
6.1.10. Συντήρηση περιβάλλοντος - τοπίου	274
6.1.11. Επανάχρηση, προσθήκες, ένταξη νέων όγκων.....	275
6.1.12. Νομοθεσία προστασίας μνημείων και συνόλων.....	277
6.1.13. Βιβλιογραφικές συλλογές για την αποκατάσταση	278
6.1.14. Περιοδικά	279

6.2.	ΕΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	279
6.2.1.	Ιστορία, γεωγραφία, οικισμοί και αρχιτεκτονική της Σύρου.....	280
6.2.2.	Για την μελέτη αποκατάστασης και πρότασης επανάχρησης	282
6.2.3.	Ιστοσελίδες στον παγκόσμιο ιστό.....	283



1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΛΕΤΗΣ

Το υπό εξέταση κτήριο βρίσκεται στη συμβολή των οδών Αρχιεπισκόπου Λυκούργου, Ιωάννου Φωτίου και Βασιλίσσης Σοφίας στο πολεοδομικό κέντρο της Ερμούπολης Σύρου του Νομού Κυκλάδων, στην πλατεία Μεταμόρφωσης.

Πρόκειται για διώροφο με υπόγειο κτίσμα με δώμα, το οποίο αποτέλεσε την οικία του εθνικού ευεργέτη Σταματίου Κ. Πρωίου στα χρόνια παραμονής του στο νησί μετά την μετεγκατάστασή του από τη Χίο (1867). Συμπεριλαμβάνεται στο κληροδότημα που άφησε ο ίδιος και αφορά το σύνολο της ακίνητης και κινητής περιουσίας του. Είναι απλό αστικό κτήριο συριανής αρχιτεκτονικής και έχει χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο και έργο τέχνης, λόγω της ιδιαίτερα προσεγμένης εξωτερικής του διακόσμησης (Εικόνα 1).



Εικόνα 1: Δυτική όψη της οδού Ιωάννου Φωτίου, 2015.

1.2. ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Με την παρούσα μελέτη γίνεται προσπάθεια αποκατάστασης και επανάχρησης του κτηρίου βάσει των σημερινών εμπορικών, τουριστικών και γενικότερων επαγγελματικών απαιτήσεων του νησιού σε συνδυασμό με την ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς του τόπου μέσα από την ιστορικότητα του κτηρίου. Πρόκειται για δύο έννοιες συνήθως αλληλοσυγκρουόμενες, καθώς η ελεύθερη εμπορική ανάπτυξη και χρήση των κτηρίων σύμφωνα με τα εμπορεύσιμα αγαθά ή τον επαγγελματικό προσανατολισμό κάθε εποχής συνήθως απαιτεί και την εκάστοτε δόμηση του επιθυμητού χώρου στέγασης αυτού. Είναι όμως δυνατόν να βρεθεί η χρυσή τομή βάσει της οποίας η επανάχρηση ενός κτηρίου με αρκετούς περιορισμούς για την διατήρησή του να καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες της νέας χρήσης.

Στόχος της μελέτης είναι να επιτευχθεί αυτό το αποτέλεσμα με όσο το δυνατόν μεγαλύτερο θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη του τόπου μέσω της επιθυμητής εμπορικής χρήσης, αλλά και την προβολή της ιστορίας του τόπου.

1.3. ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Το θεσμικό πλαίσιο της μελέτης αποκατάστασης περιορίζεται από τον Αρχαιολογικό Νόμο περί προστασίας των μνημείων (Ν.3028/2002) και το ΠΔ/15-4-88 ΦΕΚ 317 Δ'/28-4-88 «Διατήρηση επισκευή ή ανακατασκευή αρχιτεκτονικών, καλλιτεχνικών και στατικών στοιχείων διατηρητέων κτιρίων». Η μελέτη πρέπει να είναι συμβατή με τα γενικότερα διεθνή δεοντολογικά πλαίσια που αφορούν στις αποκαταστάσεις ιστορικών κτηρίων, αλλά και τον Χάρτη της Βενετίας του 1964.

Η μελέτη επανάχρησης του κτηρίου συνίσταται από ειδικότερους νόμους που καθορίζουν και εξασφαλίζουν την λειτουργικότητα των χώρων και την ασφάλεια των χρηστών. Αφορούν τον Νέο Οικοδομικό Κανονισμό (Ν.4067/2012), τον Κτιριοδομικό Κανονισμό για τις ειδικότερες κατασκευές, τις Οδηγίες του ΤΕΕ (ΤΟΤΕΕ) για τις λεπτομέρειες των εγκαταστάσεων, αλλά και τις Οδηγίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος για την εξυπηρέτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και την ελεύθερη πρόσβαση αυτών σε κτήρια.

Τα θεσμικά πλαίσια των δύο μελετών συνήθως συγκρούονται διότι σε αρκετές περιπτώσεις οι απαιτήσεις των νέων νόμων είναι δύσκολο να εφαρμοστούν σε κτήρια παλαιότερης κατασκευής στα οποία η έννοια της ασφάλειας κατά τον χρόνο κατασκευής τους εφαρμόζταν μόνο εμπειρικά. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι νέες τεχνολογίες υλικών μας δίνουν την δυνατότητα της συνεργασίας των δύο μελετών, εξυπηρετώντας ταυτόχρονα τις απαιτήσεις

αποκατάστασης, αλλά και αυτές των νέων νόμων περί ασφαλείας. Έτσι, πολλές φορές συναντάμε παλαιά κτίρια των οποίων ακόμη και η διατήρηση της αρχικής τους χρήσης να θεωρείτο επικίνδυνη για τα σημερινά δεδομένα με την χρήση παλαιών υλικών, να επαχρησιμοποιούνται με αυξημένων απαιτήσεων ασφαλείας χρήση με επιτυχή τρόπο.

Τα νέα υλικά, που η χρήση τους στοχεύει στην αποκατάσταση της στατικότητας, την πυρασφάλεια, την συντήρηση των διακοσμητικών στοιχείων, τις απαιτήσεις ψύξης, θέρμανσης, θερμομόνωσης, αλλά και των δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, ακόμη και της παραγωγής και εκμετάλλευσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θα χρησιμοποιηθούν στην παρούσα μελέτη. Η χρήση των υλικών αυτών πρέπει να ακολουθεί τις οδηγίες για την σωστή εφαρμογή τους, προκειμένου το τελικό αποτέλεσμα να ανταποκρίνεται στις αρχές της αποκατάστασης.

Έτσι, παρά το ιδιαίτερο αντιφατικό συνολικό πλαίσιο που καθορίζει τις μελέτες αποκατάστασης και επανάχρησης, ο στόχος μπορεί εύκολα να επιτευχθεί με την κατάλληλη γνώση της ιστορίας αλλά και της τεχνολογίας των υλικών.

Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα μελέτη αποκατάστασης και επανάχρησης πρέπει να είναι συμβατή με την διεθνή βιβλιογραφία που περιγράφεται στο κεφάλαιο «6.2 Γενική βιβλιογραφία» του παρόντος, που αναφέρεται στις γενικότερες αρχές που διέπουν τις μελέτες αυτές.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

2.1. ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΣΥΡΟΥ

Η Σύρος είναι νησί των Κυκλάδων. Πρωτεύουσά της είναι η Ερμούπολη, η οποία είναι πρωτεύουσα της Περιφέρειας Νότιου Αιγαίου αλλά και του πρώην Νομού Κυκλάδων. Η Σύρος αναπτύχθηκε ιδιαίτερα μετά το 1826, όταν εγκαταστάθηκαν πρόσφυγες από τα Ψαρά, τη Χίο, την Κρήτη και τη Μικρά Ασία. Υπήρξε ναυτικό, βιομηχανικό και πολιτιστικό κέντρο του νέου ελληνικού κράτους.

Το νησί της Σύρου ακολουθήσε την τύχη του κυκλαδικού νησιωτικού συμπλέγματος στη μακράϊωνη ιστορία του, μετέχοντας στη δημιουργία του ευρύτερου αιγαιακού πολιτισμού. Η δημιουργία της Ερμούπολης στα 1821 - 1830 ήταν μια μικρή κοσμογονία στον κυκλαδικό κόσμο. Ανέτρεψε ισοροπίες αιώνων και συνοδεύτηκε από τις πολώσεις και τις ανισότητες που χαρακτηρίζουν την εποχή μας.

Η Σύρος έγινε το κέντρο των Κυκλάδων, μοναδική πόλη στον χώρο αυτό, σημείο αναφοράς και τόπος προσέλκυσης μεταναστών από τον κοντινό και ευρύτερο περίγυρο. Σήμερα, αν και παρατηρείται επανισορρόπηση των οικονομικών λειτουργιών, η διαφορετική φυσιογνωμία του νησιού από όλα τα κυκλαδονήσια είναι ακόμη αισθητή.



Εικόνα 2: Χάρτης της Σύρου.

2.1.1. Προϊστορική Εποχή – Αρχαίοι Χρόνοι

Ίχνη ανθρωπίνης παρουσίας στη Σύρο κατά την προϊστορική εποχή έχουν εντοπιστεί στη Χαλανδριανή και στο γειτονικό ύψωμα, το Καστρί, στη ΒΑ πλευρά του νησιού, και χρονολογούνται, αντίστοιχα, στα 2700 - 2300 και 2300 - 2200 π.Χ.¹ Κατά τις διαδοχικές ανασκαφές στο νεκροταφείο της Χαλανδριανής (που ξεκίνησαν το 1862), αποκαλύφθηκαν πάνω από 600 τάφοι με σημαντικά κτερίσματα (όπλα, αγγεία, κοσμήματα κτλ.).² Ο πρωτοκυκλαδικός οχυρωμένος οικισμός στο Καστρί είναι από τους καλύτερα διατηρημένους, χάρη και στα έργα στερέωσης που έκανε από το 1962 η Αρχαιολογική Υπηρεσία. Στο Καστρί, ο αρχαιολόγος Χρήστος Τσουντας έφερε πρώτος στο φως, το 1898, υπολείμματα οχύρωσης, οικιών και πολλών αντικειμένων, ενώ ορισμένα ευρήματα πείθουν για την ύπαρξη εργαστηρίων μεταλλοτεχνίας και μαρτυρούν για τις σχέσεις της Σύρου με τα παράλια της Μικρασίας την εποχή εκείνη. Οι έρευνες εντόπισαν ίχνη εγκαταστάσεων και σε άλλα σημεία του νησιού (Τάλαντα, Σα Μιχάλης, Αζόλιμνος, Γαλησσάς, Μάλλια, Μάννα).

Στη δεύτερη χιλιετία π.Χ. εικάζεται ότι το νησί εποικίστηκε από τους Φοίνικες, έπειτα οι Κρήτες απέκτησαν τον έλεγχο του Αιγαίου, το οικιστικό πλέγμα του νησιού αναδιατάχθηκε και η Χαλανδριανή εγκαταλείφθηκε. Από τον 17^ο π.Χ. αι. οι Κυκλάδες δέχονται όλο και πιο έντονα την επιρροή της μινωικής Κρήτης. Την εποχή εκείνη ακμάζει το Ακρωτήριο της Σαντορίνης.

Από τα μέσα του 16^{ου} π.Χ. αι., μετά την έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης, και ως τα μέσα του 15^{ου} αι., οι Μυκήνες έθεσαν υπό τον έλεγχο τους τις Κυκλάδες. Κατά την παρακμή του μυκηναϊκού κόσμου (11^{ος} – 10^{ος} π.Χ. αι.) φαίνεται ότι πραγματοποιήθηκαν μετακινήσεις πληθυσμών και πιθανολογείται ότι εγκαταστάθηκαν Ίωνες στη Σύρο (9^{ος} και 8^{ος} αι.). Στην Οδύσσεια του Ομήρου αναφέρονται η ονομασία του νησιού, «Συρίη», το οποίο τοποθετείται κοντά στη Δήλο, και δύο πόλεις που είχαν έναν βασιλιά, τον Κτήσιο Ορμενίδη.

Τον 7^ο αι. π.Χ., εποχή ακμής για τις Κυκλάδες, η Σύρος θεωρείται μάλλον φτωχό και ασήμαντο νησί.³ Ίχνη οικισμών ανευρέθηκαν στον λόφο της Αγίας Πακοῦς (Γαλησσάς) και

¹ Στογιάννης, Γεώργιος, *Εδαφολογική και αγρολογική εξέταση της νήσου Σύρου, Δραπετσώνα Πειραιεύς : Ινστιτούτο Χημείας και Γεωργίας "Ν. Κανελλόπουλος" της Α.Ε.Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων, 1972*

² Αμπελάς, Τιμολέων Δ., (1850-1926), *Ιστορία της νήσου Σύρου : από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι των καθ' ημάς, Εν Ερμουπόλει (Σύρος) : Τύποις Ρ. Πρίντζη, 1874*

³ *Διεθνής Συνάντηση. Ανθρωπολογία του χώρου (1η : 1995 : 6-9 Σεπτ. : Σύρος), Αθήνα: Εργαστήριο Πολεοδομικής Σύνθεσης Ε.Μ.Π. : 1995*

στα δυτικά της Ερμούπολης στη θέση της Κοίμησης από όπου προέρχονται τα αγγεία του 6^{ου} αι. π.Χ. του Μουσείου Σύρου. Επίσης, στον 6^ο – 3^ο αι. π.Χ. χρονολογούνται τα ίχνη αγροτικών οικισμών στη Βάρη, Ντελλα-γκράτσια, Φοίνικα, Λοτό (όρμος Κινίου) και αλλού. Τον 6^ο αι. π.Χ., όταν η Σύρος είχε καταληφθεί από τους Σάμιους, γεννήθηκε στο νησί ο φυσικός φιλόσοφος Φερεκύδης, που αργότερα εγκαταστάθηκε στη Σάμο και υπήρξε δάσκαλος του Πυθαγόρα, θεωρείται εφευρέτης του ηλιοτροπίου, του πρώτου ηλιακού ρολογιού. Το όνομα του έχει δοθεί σε δύο σπήλαια του νησιού, ένα στο ανατολικό τμήμα (Ρηχωπού), και ένα άλλο στην Αληθινή.

Κατά τους Μηδικούς πολέμους η Σύρος υποτάχθηκε στους Πέρσες αλλά από το 478 π.Χ. εντάχθηκε, μαζί με άλλα κυκλαδονήσια, στην πρώτη Αθηναϊκή συμμαχία. Αποτέλεσε αυτόνομο κρατίδιο με βουλή και δήμο, κατέβαλλε όμως φόρο υποτέλειας στους Αθηναίους. Μετά τη μάχη της Χαιρώνειας (338 π.Χ.) οι Κυκλάδες υποτάχθηκαν στους Μακεδόνες. Η ανάκαμψη της Σύρου εντοπίζεται στους ελληνιστικούς χρόνους, αφού βρέθηκαν αρχιτεκτονικά κατάλοιπα στην Αληθινή, πιθανόν από ναό αφιερωμένο στους Καβείρους, ενώ άλλα λείψανα στα βόρεια του νησιού (Γράμματα) υποδεικνύουν την ύπαρξη ιερού του Ασκληπιού, προστάτη των ναυτικών.

Κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους (184 π.Χ. - 324 μ.Χ.) η πρωτεύουσα της Σύρου βρισκόταν στη θέση της σημερινής Ερμούπολης. Τα λείψανα της πρωτεύουσας και τα νομίσματα της Σύρου μαρτυρούν ανάπτυξη. Κυκλοφορία χάλκινων νομισμάτων εντοπίζεται στο νησί από τον 3^ο αιώνα π.Χ., ενώ είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα η κοπή αργυρών νομισμάτων τον 2^ο αι. π.Χ.⁴

2.1.2. Μέσοι και Νεότεροι Χρόνοι

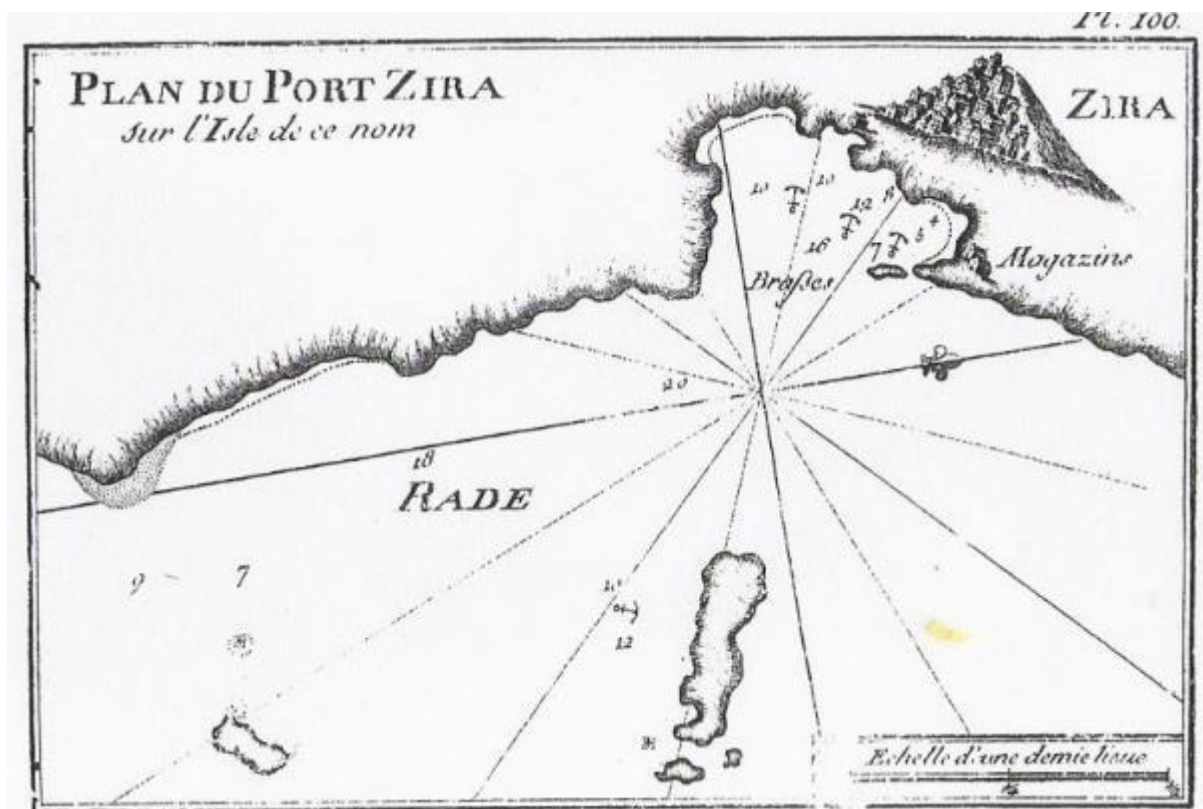
Το τέλος του αρχαίου κόσμου έριξε τις Κυκλάδες στην αφάνεια. Η παρακμή και εγκατάλειψη της αρχαίας πόλης συνδέονται με τις βαρβαρικές επιδρομές, από τον 3^ο μ.Χ. αιώνα, και έπειτα με την πύκνωση της πειρατείας που ταλαιπώρησε το Αιγαίο σχεδόν επί μία χιλιετία. Ίχνη εγκαταστάσεων στη συριανή ενδοχώρα μαρτυρούν ωστόσο ότι το νησί δεν είχε εγκαταλειφθεί εντελώς.

⁴ Δρακάκης, Ανδρέας Θ., *Ιστορία του Οικισμού της Ερμούπολεως Σύρας*, Αθήναι : χ.ο., 1979

Στους βυζαντινούς χρόνους η χριστιανική πλέον Σύρος, μαζί με τα άλλα κυκλαδονήσια, αποτελεί τμήμα του θέματος του Αιγαίου, που διοικείται από Στρατηγό και αργότερα Δούκα.

Στις αρχές του 13^{ου} αι., μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους (1204), η Σύρος, όπως και άλλα νησιά, κυριεύεται από Λατίνους και υπάγεται στο Δουκάτο της Νάξου (ή του Αιγαίου) που ίδρυσε ο Βενετός Μάρκος Σανούδος (Sanudo). Την ίδια περίοδο, ίσως και λίγο νωρίτερα, οικίστηκε και η Άνω Σύρος. Την εποχή της Λατινοκρατίας η τοπική κοινότητα αποδέχτηκε το καθολικό δόγμα, διατήρησε όμως την ελληνική γλώσσα. Διατηρήθηκε επίσης μια μικρή ενορία ορθοδόξων, αυτή του Αγίου Νικολάου «του Φτωχού».⁵

Στους τρεις αιώνες περίπου αιώνες του Δουκάτου του Αιγαίου η Σύρος γνώρισε ένα ιδιότυπο καθεστώς φεουδαρχικού τύπου, με τις διαμάχες των τοπικών ηγεμονίσκων και τις συχνές πειρατικές επιδρομές. Οι περισσότεροι οικισμοί φρουριακού χαρακτήρα στα κυκλαδονήσια, όπως αυτός της Άνω Σύρου, που είχαν εποπτεία στους ναυτικούς δρόμους και τα



Εικόνα 3: Χάρτης της Σύρου περί το 1600.

⁵ Αρχείο Δήμου Ερμούπολεως Σύρου, Δήμος Ερμούπολης Σύρου

περάσματα της περιοχής, διαμορφώθηκαν την εποχή εκείνη.⁶ Τον 15^ο αι. το Δουκάτο του Αιγαίου έγινε ουσιαστικά προτεκτοράτο της Βενετίας. Με την κατάληψη της Σύρου και άλλων νησιών από τον περιώνυμο Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα στα 1537, επικεφαλής του οθωμανικού στόλου, καθιερώθηκε η οθωμανική επικυριαρχία στο Δουκάτο, το οποίο καταλύθηκε οριστικά το 1579.

Η διαπραγμάτευση των εκπροσώπων της Σύρου και των Κυκλάδων με τον Σουλτάνο Μουράτ Γ' το 1579 έληξε με την παραχώρηση σημαντικών προνομίων στα νησιά: μείωση της φορολογίας, θρησκευτική ελευθερία, αναγνώριση της διαιτησίας μεταξύ Χριστιανών, απαγόρευση της εγκατάστασης γενιτσάρων στα νησιά. Μολονότι δεν έλειψαν οι προστριβές και οι αυθαιρεσίες των οθωμανικών αρχών, με αποκορύφωμα την επιδρομή στο νησί το 1617, τα προνόμια αυτά διαμόρφωσαν ένα καθεστώς σημαντικά ευνοϊκότερο για τους νησιώτες από εκείνο του Δουκάτου. Στο μεταξύ, μετά την υπογραφή της πρώτης συνθήκης των διομολογήσεων το 1535 μεταξύ της Γαλλίας και της Πύλης, οι καθολικοί της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας είχαν τεθεί υπό την προστασία των Γάλλων, που διήρκεσε για αιώνες. Καπουτσίνοι μοναχοί (1635) και έπειτα Ιησουίτες (1744) εγκαταστάθηκαν στη Σύρο.

Μετά το τέλος των τουρκοβενετικών πολέμων (β' μισό 17^{ου} αι.) και την επιδημία πανούκλας που έπληξε τη Σύρο το 1728, άρχισε μια περίοδος οικονομικής ανάκαμψης που κορυφώθηκε, σε όλο τον αιγαιακό χώρο, στο πέρασμα από τον 18^ο στον 19^ο αιώνα. Το ιδιαίτερο καθεστώς των νησιών επέτρεψε παράλληλα την ανάπτυξη της αυτοδιοίκησης. Η Σύρος, μαζί με την Άνδρο, παραχωρήθηκε το 1779 από τον Σουλτάνο Αβδούλ Χαμίτ Α' (1774 - 1789) στην ανιψιά του, τη Σαχ Σουλτάνα, η οποία εκχώρησε τη διοίκηση του νησιού στα τοπικά όργανα, δηλαδή τη συνέλευση του «Κοινού» (Κοινότητας) και τους εκλεγμένους από αυτήν Επιτρόπους. Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα ωστόσο, το σύστημα αυτό της κοινοτικής αυτοδιοίκησης είχε εξελιχθεί σε ολιγαρχικό, στον έλεγχο του Συμβουλίου των Προεστών.



Εικόνα 4: Η Ερμούπολη σε γκραβούρα του 1782.

⁶ Σύρος και Ερμούπολη : συμβολές στην ιστορία του νησιού, 15ος-20ός αι. / επιμέλεια Χριστίνα Αγριαντώνη, Δημήτρης Δημητρόπουλος, Αθήνα : Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 2008

Μεταξύ 1750 και 1820 ο πληθυσμός του νησιού διπλασιάστηκε, από 2.000 σε 4.000 κατοίκους περίπου.⁷ Η πειρατεία περιορίστηκε, η εμπορική κίνηση στο λιμάνι αυξήθηκε. Οι κάτοικοι του αγροτοκτηνοτροφικού οικισμού άρχισαν να επιδίδονται στο εμπόριο του κρασιού, ορισμένοι και στη ναυτιλία. Οι ευνοϊκές αυτές συνθήκες, η διαφορά του θρησκευτικού δόγματος, η ημιαυτονομία και η προστασία του καθεστώτος των διομολογήσεων, οδήγησαν τους Συριανούς στο να κρατήσουν ουδέτερη στάση κατά την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης, το 1821.

2.1.3. Η Πόλη των Προσφύγων

Ιδού πόλις γεννηθείσα και αυξήσασα εκ μόνων των περιστάσεων... (Γ. Ναύτη, Επιστολαί περί Σύρου και Ερμουπόλεως, 1847)

Πολύ σύντομα, η πολυσυζητημένη ουδετερότητα των Συριανών είχε απροσδόκητες και μακροπρόθεσμες συνέπειες.

Προστατευμένο από την αντάρα του πολέμου, το λιμάνι της Σύρου έγινε το ασφαλέστερο καταφύγιο στο παραγμένο Αιγαίο. Εδώ κατέφυγαν ήδη κατά τη διάρκεια του 1821 οι πρώτοι πρόσφυγες από τη Σμύρνη και τις Κυδωνίες, όταν άρχισαν εκεί οι διωγμοί των Ελλήνων, αλλά και από τη Χίο πριν από την καταστροφή του 1822.⁸ Στεγάστηκαν από τους ντόπιους στην Άνω Σύρο, στα σπίτια και στις εκκλησίες καθώς όμως πλήθαιναν, με νέες αφίξεις από Μικρασία, Ρόδο, Κρήτη, Σάμο, άρχισαν να καταλαμβάνουν τα σοκάκια. Την ημέρα κατέβαιναν να εργαστούν στο λιμάνι, όπου η κίνηση αυξανόταν, καθώς και οι δύο εμπόλεμοι σεβάστηκαν σιωπηρώς την ουδετερότητα του νησιού - ένα είδος Ελβετίας της εποχής.

Η καταστροφή της Χίου τον Απρίλιο του 1822, οι διωγμοί και οι σφαγές του άμαχου πληθυσμού της, οδήγησαν απότομα στην προσφυγιά δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους. Πολλοί κατέφυγαν αρχικά σε άλλα νησιά (Μύκονο, Άνδρο, Κέα, Μήλο) και ιδίως στη γειτονική Τήνο. Οι περισσότεροι κατέληξαν στη Σύρα, γιατί πρόσφερε ασφάλεια, βρισκόταν σε κεντρική θέση και διέθετε καλό φυσικό λιμάνι. Οι οξυδερκείς Χίοι έμποροι πολύ γρήγορα αναδιοργάνωσαν

⁷ Δρακάκης, Ανδρέας Θ., *Ιστορία του Οικισμού της Ερμουπόλεως Σύρας*, Αθήναι : χ.ο., 1979

⁸ Καρδάσης, Βασίλης Α., (1956-), *Σύρος: σταυροδρόμι της ανατολικής Μεσογείου (1832-1857)*, Αθήνα : Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1987

τα δίκτυα τους με επίκεντρο τη Σύρα. Στις αρχές του 1823 διεξαγόταν ήδη «αδιάκοπον εμπόριον» στο λιμάνι. Το 1824, η καταστροφή των Ψαρών, η κατάληψη της Κάσου και η καταστολή της εξέγερσης στην Κρήτη έστειλαν νέο κύμα προσφύγων.

Τον Μάιο του 1823, η Σύρος περιληφθεί για πρώτη φορά στη νέα διοικητική διαίρεση των νήσων του Αιγαίου που θεσμοθέτησαν οι αρχές της Επανάστασης, για να αποτελέσει μία επαρχία μαζί με τη Μύκονο. Ο πρώτος Έπαρχος Μυκόνου - Σύρου, ο Αλέξανδρος Αξιώτης, κατέφθασε στο νησί τον Ιούλιο του 1823, ενώ λίγο νωρίτερα είχε αφιχθεί ο πρώτος διορισμένος λιμενάρχης Σύρου, ο Θεοχάρης Παπαντωνίου. Ωστόσο η επιβολή των αρχών του νέου κράτους στο νησί δεν υπήρξε εύκολη υπόθεση. Οι ντόπιοι Συριανοί ήθελαν να διαφυλάξουν την ουδετερότητα τους ενώ οι έμποροι - πρόσφυγες δεν επιθυμούσαν κανέναν περιορισμό ή φορολογική επιβάρυνση στις επιχειρήσεις τους, μολονότι η Σύρος ενίσχυσε οικονομικά την Επανάσταση, με φόρους, τελωνειακούς δασμούς και υποχρεωτικούς εράνους.

Ελάχιστες οικοδομές υπήρχαν στο λιμάνι, όταν έφτασαν οι πρώτοι πρόσφυγες: ο οικίσκος του υγειονομείου, δυο - τρεις πρόχειρες αποθήκες, ένα καφενείο και μια «λοκάντα» (πανδοχείο). Στα 1821 - 1822 ορισμένοι εύποροι Συριανοί έχτισαν τα πρώτα σπίτια. Οι πρόσφυγες, που δεν θεώρησαν εξαρχής μόνιμη τη διαμονή τους εδώ, εγκαταστάθηκαν σε σκηνές και ξύλινα παραπήγματα. Ωστόσο το 1824 έχτισαν την πρώτη εκκλησία, τη Μεταμόρφωση, λιθόκτιστες οικοδομές στα πιο στέρεα σημεία του εδάφους ενώ τα σπιτόπουλα άρχισαν να σκαρφαλώνουν στις πλαγιές, οργανώνοντας τις συνοικίες των συντοπιτών: Υδραϊκά, Εγριπιώτικα (Εύβοια), Βροντάδο (κωμόπολη της Χίου), Ψαριανά. 1.700 «καλύβες» υπήρχαν στο τέλος του 1825, σύμφωνα με μία μαρτυρία.

Στο μεταξύ η κίνηση του λιμανιού αυξανόταν ραγδαία, με τη διακίνηση φορτίων σίτου για την τροφοδοσία και των δύο εμπολέμων, αλλά και πολεμοφοδίων, την εκποίηση λειών πολέμου αλλά και πειρατικών λαφύρων, την εξαγορά αιχμαλώτων αλλά και το δουλεμπόριο, τη ναύλωση και αγοραπωλησία караβιών και τη συγκέντρωση ειδήσεων από τα διερχόμενα πλοία.

Το 1828, στην πρώτη (ατελή) καταμέτρηση του πληθυσμού, οι κάτοικοι της Ερμούπολης έφταναν σε 13.800 περίπου, ενώ 1.100 ακόμη πρόσφυγες απογράφηκαν στην Άνω Σύρο. Το ένα τρίτο του συνόλου ήταν Χιώτες, ένα πέμπτο, Σμυρνιοί και Κυδωνιείς, ενώ μετρήθηκαν και διακόσιοι ξένοι. Στο μεταξύ, η νέα πόλη είχε αποκτήσει όνομα και είχε συγκροτηθεί σε αυτοτελή κοινότητα: από το 1825 η «Επιτροπή των Χίων εν Σύρω» έστελνε εκπρόσωπο της στο Βουλευτικό σώμα και το 1826, η συνέλευση των «παροικίων» είχε αποφασίσει

την ονομασία της πόλης και 1826 η πόλη παίρνει το όνομά της προς τιμή του αρχαίου θεού του εμπορίου Ερμή από τον Λουκά Ράλλη, πρώην Δήμαρχο Πειραιά, που εγκαταστάθηκε αργότερα στη Σύρο, "διότι υπό την σκέπην του Ερμού, εφόρου του εμπορίου, συνέστη και προήχθη η πόλις" όπως έλεγε, ενώ τον ίδιο χρόνο εκλέχτηκε και η πρώτη Δημογεροντία.⁹



Εικόνα 5: Η Ερμούπολη σε γκραβούρα του 1838.

2.1.4. 1830-1922. Ανάπτυξη, κρίση, αναπροσαρμογές

Με την επάνοδο στην ομαλότητα (1830) το λιμάνι της Σύρου έγινε κέντρο του διαμετακομιστικού εμπορίου της ανατολικής Μεσογείου, καθώς οι Ερμουπολίτες εύκολα πέρασαν στο εμπόριο της «μανιφατούρας» (υφασμάτων), του μεταξιού, των δερμάτων, των σιδηρικών, δημιουργώντας συγχρόνως ένα ισχυρό τραπεζοπιστωτικό σύστημα. Ως το 1860 περίπου, η Σύρα, όπως την έλεγαν, ήταν το πρώτο εμπορικό λιμάνι της Ελλάδας.¹⁰

Μαζί με το εμπόριο, χάρη στο πλήθος των προσφύγων που δεν είχαν άλλους πόρους ζωής, αναπτύχθηκαν οι βιοτεχνίες, η ναυτιλία, η οικοδομική και τα δημόσια έργα. Σημαντικός αριθμός κτηρίων, ιδιωτικών και δημόσιων, αποτελούν αντιπροσωπευτικά δείγματα αρχιτεκτονικής του 19^{ου} αιώνα, τα οποία σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν από Βαυαρούς, Γάλλους, Ιταλούς της Αυλής του Όθωνα και Έλληνες αρχιτέκτονες και μηχανικούς όπως οι Weiler, Erlacher, Βαρότζης, Χατζησήμος, Μεταξάς, Σμυρναίος, Ψύχας, Ζαβός, Κοκκίνης και αργότερα Samro, Ziller, Βλυσίδης, Ελευθεριάδης, Ζηνόπουλος και διακοσμήθηκαν από ζωγράφους Ιταλούς και ντόπιους. Με εργολάβους - τέκτονες όπως ο Γεώργιος Χατζή-Γρέκας από την Κέα, ο Ιωάννης Ζαρίκος από την Άνδρο, Μάρκος Σαρηγιάννης από τη Σμύρνη και τόσοι άλλοι.

⁹ Αμπελάς, Τιμολέων Δ., (1850-1926), *Ιστορία της νήσου Σύρου : από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι των καθ' ημάς*, Εν Ερμουπόλει (Σύρος) : Τύποις Ρ. Πρίντζη, 1874

¹⁰ Αναστασόπουλος, Γεώργιος Α., *Ιστορία της ελληνικής βιομηχανίας 1840 - 1940. 2/3, (1885 - 1922)*, Αθήνα : Ελληνική Εκδοτική Εταιρεία, 1946

Το συριανό ναυπηγείο πρωτοστάτησε στην ανασυγκρότηση του ελληνικού εμπορικού στόλου, που είχε καταστραφεί κατά τον πόλεμο.¹¹ Η βυρσοδεψία αναπτύχθηκε θεαματικά και τα συριανά σολοδέρματα εξάγονταν στα Βαλκάνια και την Τουρκία. Η παραγωγική δραστηριότητα της νέας πόλης αποδείχτηκε πιο μακρόβια από κάθε άλλη. Τεχνίτες και τεχνικές παραδόσεις από όλη την ανατολική Μεσόγειο διασταυρώθηκαν εδώ.¹² «Αχανές εργοστάσιον» χαρακτηρίστηκε «σύμπασα η Ερμούπολις» από Αθηναίο επισκέπτη της στα 1856.

Στα μέσα του 19ου αιώνα η Ερμούπολη βρισκόταν σε πλήρη ακμή, ο πληθυσμός της, 20.000 περίπου στα 1850 (το μέγιστο, 22.000 κατ., σημειώνεται στην απογραφή του 1889), ανανεωνόταν τώρα με μετανάστες από διάφορα μέρη της ανεξάρτητης Ελλάδας.¹³ Ήταν πλέον μια πόλη με ανεπτυγμένη κοινωνική και πολιτιστική ζωή.¹⁴ Δέκα δημόσια σχολεία και οκτώ ιδιωτικά, αγοριών και κοριτσιών, φημίζονταν για το υψηλό τους επίπεδο.¹⁵

Η θεατρική κίνηση είχε εγκαινιαστεί το 1826 και ιταλικοί θίασοι παρουσίαζαν τις όπερες της εποχής. Λέσχες, σύλλογοι, καφενεία με μουσική, 4 - 5 εφημερίδες (η πρώτη, η Ελληνική Μέλισσα, εκδόθηκε το 1831) και πλούσια εκδοτική δραστηριότητα ήταν τα δείγματα μιας πολιτιστικής άνθησης που επισφραγίστηκε με την οικοδόμηση των κτιρίων της Λέσχης και του θεάτρου στη δεκαετία του 1860.

Οι κυρίαρχες πολιτικές τάσεις των Ερμουπολιτών τον 19ο αι. ζυμώθηκαν με τις αρχές του φιλελευθερισμού και τις δημοκρατικές παραδόσεις της Ελληνικής Επανάστασης. Η Ερμούπολη υπήρξε, μαζί με την Ύδρα, κέντρο της αντιπολίτευσης κατά του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας, του Ιωάννη Καποδίστρια, στα 1830-31, όταν αυτός επιχειρήσει να διαιρέσει σε «τάξεις» τον εμπορικό κόσμο. Συμμετείχε στο κίνημα για την έξωση του Όθωνα στα 1862. Ωστόσο το επίκεντρο της πολιτικής ζωής της τον 19ο αι. ήταν κυρίως ο δημοτικός θεσμός,

¹¹ Πίππας, Δημοσθένης Α., Ιωαννίδης, Α., *Μελέτη επί της προτιμήσεως της Σύρου διά την εγκατάστασιν βιομηχανικού συγκροτήματος επισκευών πλοίων*, Αθήναι : Υπουργείον Συντονισμού, 1951

¹² Καρδάσης, Βασίλης Α., (1956-), *Σύρος: σταυροδρόμι της ανατολικής Μεσογείου (1832-1857)*, Αθήνα : Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1987

¹³ Ranki, Gyorgy, *Περιφερειακές Ευρωπαϊκές οικονομίες: 19ος - 20ος αι., Ερμούπολη, Σύρος: Επιστημονικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων*, 1986

¹⁴ Αιτήσεις και πιστοποιητικά πολιτογραφήσεως προσφύγων στο Δήμο Ερμουπόλεως Σύρου, Δήμος Ερμουπόλεως, Επιτροπή Πολιτογραφήσεως Προσφύγων, *Εν Σύρω*: 1922

¹⁵ Παυλίδης, Ιωακείμ Ι., *Η μεταρρύθμιση της παιδείας εν Ελλάδι : μέση και κατωτέρα πρακτική και τεχνική εκπαίδευσις*, *Εν Ερμουπόλει Σύρου* : τυπ. Αφοί Φρέρη, 1900

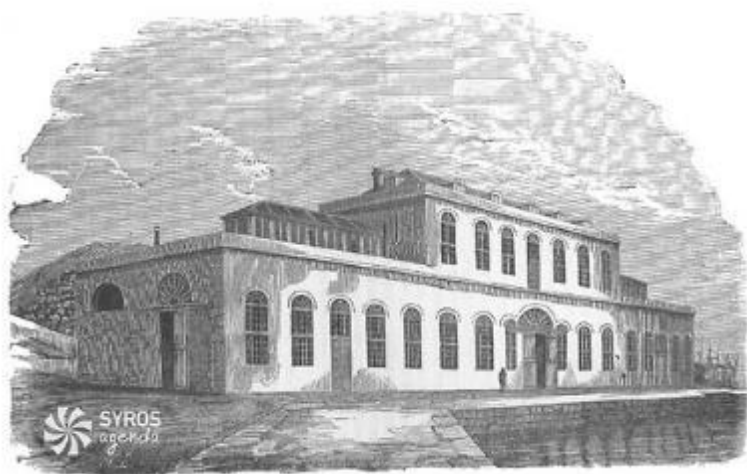
που περιβλήθηκε από τη σύστασή του (1834) με κύρος και σημαντικές εξουσίες. Από τις θέσεις των δημάρχων και των δημοτικών συμβούλων πέρασαν οι επιφανέστεροι οικονομικοί και κοινωνικοί παράγοντες του τόπου.

Ο αναπτυξιακός κύκλος ολοκληρώθηκε με τη δημιουργία των πρώτων βιομηχανικών εργοστασίων (1860-1870).¹⁶ Ακολούθησαν χρόνια μαρασμού, η πρώτη παρατεταμένη κρίση της ερμουπολίτικης οικονομίας στη δεκαετία του 1880, με την παρακμή της ιστιοφόρου ναυτιλίας, την ανάπτυξη άλλων λιμανιών και κυρίως του Πειραιά, και τις πολιτικές ανακατατάξεις στην ευρύτερη περιοχή που στέρησαν από τη Σύρο τις αγορές των Βαλκανίων και της Ανατολής. Το διαμετακομιστικό εμπόριο πρακτικά εκμηδενίστηκε, η Ερμούπολη παρέμεινε, ωστόσο, για μερικές δεκαετίες ακόμη, κεντρική αγορά υφασμάτων, λόγω ειδικών σχέσεων με το Μάντσεστερ. Η ξυλοναυπηγική περιορίστηκε. Οι παραδοσιακές βιοτεχνίες συνθλίβονταν από τον ώριμο βιομηχανικό καπιταλισμό. Το κοινωνικό κλίμα βάρυνε και το 1879 έγιναν οι πρώτες απεργίες - πολλοί τεχνίτες εγκατέλειψαν την πόλη.¹⁷

Η ανάκαμψη άρχισε στα τελευταία χρόνια του 19^{ου} αι., με τον αναπροσανατολισμό της οικονομίας σε νέα πεδία. Μέσα σε λίγα χρόνια μια βιομηχανική πόλη αναδύθηκε πάνω στις εγκαταλειμμένες εμπορικές αποθήκες, μια μικρή «βαμβακούπολη», καθώς τα περισσότερα από τα σαράντα εργοστάσια της ήταν βαμβακουργικά. Συγχρόνως οι Ερμουπολίτες

μεγαλέμποροι συμμετείχαν στη δημιουργία του πρώτου ελληνικού ατμήλατου στόλου. Η ανθράκευση των ατμόπλοιων ξανάδωσε ζωή στο λιμάνι και στα τοπικά μηχανουργεία.

Με το νέο, βιομηχανικό της πρόσωπο, η Ερμούπολη διατήρησε για αρκετές δεκαετίες ακόμη μια ανθηρή οικονομική ζωή. Βαθμιαία ωστόσο, η



Εικόνα 6: Το εργοστάσιο της ελληνικής ατμοπλοϊκής εταιρίας, με την ονομασία «Ελληνική Ατμοπλοΐα», Ερμούπολη, 1856.

¹⁶ Κατσιγιάννη, Ιωάννα, Κονδύλη - Λάγαρη, Αντωνία, Βιομηχανικά κτίρια στην Ερμούπολη, Αθήνα: Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, 2000

¹⁷ Ranki, Gyorgy, Περιφερειακές Ευρωπαϊκές οικονομίες: 19ος - 20ος αι., Ερμούπολη, Σύρος: Επιστημονικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων, 1986

φυσιογνωμία της άλλαξε. Το κοσμοπολίτικο ύφος, η περηφάνια και η ανεξαρτησία των επιχειρηματιών της ξεθώριαζαν, οι ξένοι κάτοικοι μειώνονταν. Η Ερμούπολη αποκτούσε σταδιακά τα τυπικά χαρακτηριστικά μιας ελληνικής επαρχιακής πόλης. Ο πληθυσμός της έμενε στάσιμος. Ο δημόσιος λόγος έπαιρνε συντηρητικές αποχρώσεις, με στόχο την ανακοπή του ρεύματος φυγής προς την Αθήνα. Πατερναλιστικές συμπεριφορές επικράτησαν στις εργασιακές σχέσεις, καθώς οξύνονταν τα προβλήματα των εργατικών στρωμάτων, με τα γλίσχρα μεροκάματα.

Η εξάρτηση από την κεντρική εξουσία ολοκληρώθηκε μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν η αυξημένη παρεμβατικότητα του κράτους κατέργησε πολλές από τις εξουσίες του Δήμου. Οι διχασμοί της κεντρικής πολιτικής σκηνής εμφιλοχώρησαν στην Ερμούπολη, που αναζητούσε τώρα προστασία από τους βουλευτές της επαρχίας της.

2.1.5. Αργόσυρτη παρακμή. Τα δύσκολα χρόνια

Ακριβώς έναν αιώνα μετά την ίδρυση της, ο κατακλυσμός του 1922 έστειλε στην πόλη των προσφύγων το τελευταίο κύμα καταδιωγμένων από τη Μικρασία. Περίπου 8.000 άνθρωποι έφτασαν εδώ μετά την καταστροφή της Σμύρνης. Υπολογίζεται όμως ότι μόνο το ένα τρίτο από αυτούς εγκαταστάθηκαν οριστικά στη Σύρο. Τα μεροκάματα στην τοπική βιομηχανία δεν ήταν ελκυστικά, ενώ μόλις το 1929 άρχισε να χτίζεται ο προσφυγικός συνοικισμός του Ξηροκάμπου.¹⁸

Ήδη την εποχή εκείνη αρκετοί βιομήχανοι μετοικούσαν στην Αθήνα ή τον Πειραιά, ενώ τα συριανά εργοστάσια διευθύνονταν δι' αντιπροσώπων. Η κρίση του 1929 - 1932 και οι περιορισμοί της συναλλαγματικής και εμπορικής πολιτικής που ακολούθησαν έφεραν νέες δυσκολίες στη βιομηχανία.

Η Ερμούπολη βρισκόταν πλέον σε θέση άμυνας. Στον ρόλο της ως πρωτεύουσας των Κυκλάδων αναζητούσε νέα ταυτότητα. Αγωνιζόταν να κρατήσει ή να προσελκύσει δημόσιες υπηρεσίες. Αντί επαγγελματιών σχολών, απέκτησε τη Στρατιωτική Σχολή Εφέδρων, ενώ τα Λαζαρέττα είχαν ήδη μετατραπεί σε Φυλακές. Τόπος εξορίας: από τη μεταξική δικτα-

¹⁸ Αμπελάς, Τιμολέων Δ., (1850-1926), *Ιστορία της νήσου Σύρου : από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι των καθ' ημάς, Εν Ερμούπολει (Σύρος) : Τύποις Ρ. Πρίντζη, 1874*

τορία (1936), και ιδίως στα μετεμφυλιακά χρόνια, με την εγκατάσταση του στρατοπέδου πολιτικών εξόριστων στο γειτονικό νησί της Γυάρου, το χαρακτηριστικό αυτό θα κολλήσει στο πετσί της.

Στο τέλος του μεσοπολέμου τα εργοστάσια άρχισαν να κλείνουν και το λιμάνι νέκρωσε. Όταν γυρίστηκε μια γερμανική ταινία στην πόλη το 1936, τοποθετήθηκαν άδεια βαρέλια μπροστά στο ερημωμένο Τελωνείο για «να δώσουν μίαν όψιν της εμπορικής κινήσεως του λιμένος». Η ανεργία έγινε το οξύτερο πρόβλημα της πόλης. Πάνω από χίλια άτομα παρουσιάζονταν στα συσσίτια απόρων που καθιερώθηκαν τότε. Αυτή την ήδη εξασθενημένη πόλη ήρθε να χτυπήσει η συμφορά του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Τα ιταλικά στρατεύματα Κατοχής αποβιβάστηκαν στη Σύρο στις αρχές Μαΐου 1941, ενώ τον Σεπτέμβριο 1943 το νησί πέρασε στη δικαιοδοσία των Γερμανών. Η μικρή αγροτική παραγωγή επιτάχθηκε, τα εργοστάσια έκλεισαν ή επιτάχθηκαν. Η όμορφη νησιωτική πολιτεία, χωρίς δική της ενδοχώρα, χωρίς ανεφοδιασμούς, παγιδευμένη κυριολεκτικά στην αγκαλιά της θάλασσας, γνώρισε την πιο σκληρή πείνα της κατοχικής περιόδου.¹⁹ Τον χειμώνα του 1941 - 42 αμέτρητοι άνθρωποι πέθαναν από την πείνα. Συγκλονιστικές περιγραφές από επιζώντες μάρτυρες μιλούν για τα κάρα που περνούσαν από τις λαϊκές συνοικίες για να μαζέψουν τα πτώματα και να τα μεταφέρουν στους ομαδικούς τάφους γύρω από το Νεκροταφείο. Με αστείρευτη επινοητικότητα δόθηκε ο αγώνας για την επιβίωση, ενώ παίχτηκε και εδώ, όπως και σε όλη την κατεχόμενη Ευρώπη, το ίδιο δράμα της Συνεργασίας και της Αντίστασης. Στο τέλος του πολέμου το Νεώριο, η Λέσχη, το Τηλεγραφείο, το Τελωνείο και άλλα κτίρια βομβαρδίστηκαν.

Η Ερμούπολη βγήκε βαθιά τραυματισμένη από τον πόλεμο. Μεταξύ 1951 και 1971 τα περισσότερα εργοστάσια έκλεισαν και η πόλη έχασε το 20% του πληθυσμού της, που πήρε τον δρόμο της μετανάστευσης, φθάνοντας το 1971 στο χαμηλότερο ιστορικά όριο: 13.500 κάτοικοι. Ως το 1990 είχαν κλείσει και οι τελευταίες κλωστοϋφαντουργίες, το Νεώριο ναυπηγείο Σύρου, διευρυμένο από το 1970, ήταν η μόνη εστία απασχόλησης για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού.²⁰

¹⁹ Λούκος, Χρήστος Κ., 1944-, *Θάνατοι από πείνα στη Σύρο, 1941 - 1944 : μύθοι και πραγματικότητες*, Αθήνα : Ακαδημία Αθηνών - Κέντρον Ερεύνης της Ιστορίας του Νεωτέρου Ελληνισμού, 1998

²⁰ Αρχείο Δήμου Ερμούπόλεως Σύρου, Δήμος Ερμούπολης Σύρου

Η εταιρεία παραγωγής ηλεκτρικών αυτοκινήτων του Ηνωμένου Βασιλείου «Ένφιλντ» μετέφερε την γραμμή παραγωγής των αυτοκινήτων το 1973 στο νησί της Σύρου, δημιουργώντας έτσι νέες θέσεις εργασίας. Παρήχθησαν παραπάνω από 100 ηλεκτρικά αυτοκίνητα τύπου jeep, τα οποία όμως δεν μπορούσαν να πουληθούν στην Ελλάδα λόγω γραφειοκρατικών προβλημάτων, και πολυτελής λιμουζίνες τύπου SUV, όταν μία αλλαγή στα ελληνικά νομοσχέδια καταδίκασε τις προοπτικές αγοράς του αυτοκινήτου. Δύο από τα τέσσερα οχήματα πρόλαβαν να ολοκληρωθούν, πριν διακοπεί οριστικά η παραγωγή το 1976.²¹



Εικόνα 7: Το μοντέλο "Neorion Chicago" κατασκευασμένο στο Νεώριο Σύρου το 1974.

Η βελτίωση της οικονομίας και του επιπέδου ζωής στην Ελλάδα αναζωπύρωσε τον εσωτερικό τουρισμό και στοιχεία κάποιας ανάκαμψης ήταν αισθητά από τη δεκαετία του 1980. Έπειτα όμως ήρθε η σειρά του Νεωρίου να υποκύψει στο κύμα της αποβιομηχάνισης. Η επιχείρηση εγκαταλείπεται εξαιτίας των συνθηκών που είχαν δημιουργηθεί από την οικονομική κρίση της εποχής. Η εταιρεία περιήλθε στον έλεγχο των τραπεζών και του κράτους, που ανέθεσαν τη διαχείριση του σε αγγλική εταιρεία.

2.1.6. Νέες προοπτικές

Το Νεώριο έμεινε κλειστό πάνω από τρία χρόνια και στο διάστημα αυτό η πόλη, στα όρια της απόγνωσης, άρχισε να ανιχνεύει πιο συστηματικά νέους οικονομικούς ορίζοντες. Το παράδειγμα των γειτονικών νησιών ήταν επόμενο να υποδεικνύει τον τουρισμό ως τη μόνη εφικτή διέξοδο.

Ωστόσο, μια πόλη σαν την Ερμούπολη δεν μπορούσε να μετατραπεί σε παραθεριστικό οικισμό που θα νέκρωνε τον χειμώνα. Ψυχραιμότερες σκέψεις οδηγούν σήμερα στην αναζήτηση νέων ισορροπιών, εγχείρημα δύσκολο αλλά αναγκαίο. Τον Σεπτέμβριο 1994 το Νεώριο ξανάνοιξε και αποτέλεσε μια εύρωστη επιχείρηση.

²¹ el.wikipedia.org/wiki/Σύρος

Την ίδια εποχή η Ερμούπολη εντάχθηκε σε διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως το URBAN, που προβλέπει την ενίσχυση και διαφοροποίηση της οικονομίας της, με δράσεις και έργα που θα λειτουργήσουν ως συνεκτικοί αρμοί για την προσέλκυση επιχειρήσεων. Η ανάδειξη της αρχιτεκτονικής και βιομηχανικής κληρονομιάς της πόλης περιλαμβάνεται στους στόχους του προγράμματος.²²

Σήμερα η Σύρος βρίσκεται και πάλι σε ανοδική πορεία και εξελίσσεται σε κέντρο διεθνούς τουρισμού. Νέες οικοδομές, ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια γέμισαν το νησί, τα παλαιά κτίρια επισκευάζονται.



Εικόνα 8: Αποψη της Ερμούπολης σήμερα.

²² www.hermoupolis.gr

2.2. Η ΣΥΡΙΑΝΗ ΑΣΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ:

Τα συριανά σπίτια είναι οι μάρτυρες της ευημερίας και της προοδευμένης κοινωνίας της Ερμούπολης στον 19^ο αιώνα. Η σημασία τους είναι μοναδική για την αστική αρχιτεκτονική στον ελληνικό χώρο γιατί διακρίνονται για το σχέδιο και την επιμελημένη κατασκευή τους. Τα περισσότερα από αυτά διατηρούνται σε πολύ καλή κατάσταση χωρίς πολλές αλλαγές και προσθήκες. Χάρη σ' αυτά η πόλη διατηρεί τον αρχικό της χαρακτήρα. Η Ερμούπολη είναι ο μοναδικός τόπος που μας δίνει τόσο ολοκληρωμένη εικόνα μιας ελληνικής πόλης στο 19^ο αιώνα.²³

Τα πρώτα σπίτια, όσα χτίστηκαν στην Ερμούπολη λίγο μετά την Επανάσταση του 1821, ήταν απλά κτίσματα. Όλα σχεδόν μέχρι τότε ήταν ξύλινα και προσωρινά, όμως τότε άρχισαν να χτίζονται και τα πρώτα λίθινα σπίτια. Τα περισσότερα ήταν κατώγεια, αλλά υπήρξαν και τα πρώτα ανώγεια. Ο αριθμός τους όμως ήταν πολύ σημαντικός. Σύμφωνα με την απογραφή του 1828, η Ερμούπολη είχε 13.805 κατοίκους και 4.167 οικοδομές.

Η διάρκεια όμως αυτών των σπιτιών ήταν πολύ σύντομη. Μετά την εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδίου, στη θέση τους υψώθηκαν μεγάλες λιθόκτιστες οικοδομές. Ελάχιστα διατηρούνται ως σήμερα, τα περισσότερα αλλοιωμένα από νεότερες επισκευές και προσθήκες. Ωστόσο, μας δίνουν την αρχή της αστικής αρχιτεκτονικής στην Ερμούπολη το 19^ο αιώνα.

Οι πρώτοι οικοδομικοί κανονισμοί ίσχυσαν το 1839 και ακολουθούν προγενέστερα διατάγματα των Αθηνών.²⁴ Εκτός από τις διατάξεις για το μέγεθος των οικοδομήσιμων οικοπέδων στους κύριους και δευτερεύοντες δρόμους και για τις αποζημιώσεις σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, θεσπίστηκαν ειδικά μέτρα για την ασφάλεια των κτηρίων, κυρίως από κίνδυνο πυρκαγιάς. Έγινε υποχρεωτική η κατασκευή των εστιών και των καπνοδόχων με πλίνθους, μακριά από τις λοιπές ξύλινες κατασκευές και απαγορεύτηκε η στήριξη τους σε δοκούς και ξύλα. Ακόμη απαγορεύτηκε το ξυλόδεσμο των υποχρεωτικά λιθόκτιστων οικοδομών. Έγινε υποχρεωτική επίσης η στέγαση με κεραμίδια ή δώμα, η κάλυψη των υψομετρικών διαφορών στις εισόδους με μία μονάχα βαθμίδα, η φροντίδα των όμβριων υδάτων προκειμένου

²³ Τραυλός, Ιωάννης Ν., 1908- *Κόκκου, Αγγελική, Ερμούπολη : η δημιουργία μιας νέας πόλης στη Σύρο στις αρχές του 19ου αιώνα, Αθήνα : Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 1980*

²⁴ Πετράτου-Φραγκιαδάκη, Π., *Ανάπλαση αστικών κέντρων, αστική διακυβέρνηση, (28 Φεβρ.-1 Μαρτ., 2003 : , Ηράκλειο), Πρακτικά διημέρου, Πρότυπη πολεοδομική αντιμετώπιση ιστορικής πόλης. Το παράδειγμα της Ερμούπολης Σύρου, 2003, σ. 36-44*

να μην χύνονται στο δρόμο ή σε γειτονικό οικόπεδο. Τέλος, απαγορεύτηκε η κατασκευή των μεσότοιχων με ξύλινο διάφραγμα ή με ωμές πλίνθους (ΒΔ 14-8-1839).

Τα συριανά σπίτια του που κατασκευάστηκαν μετά το 1800 χωρίζονται σε τρεις γενικές κατηγορίες ως προς την αρχιτεκτονική τους.²⁵ Στην πρώτη ξεχωρίζουμε τα λαϊκά ή νησιώτικα σπίτια, κατασκευασμένα από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας στις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Στη δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνονται τα σπίτια που χτίστηκαν σε νεοκλασικό ρυθμό με στοιχεία από ελληνικά και αναγεννησιακά πρότυπα, όπως διαμορφώθηκαν στην Ερμούπολη τον 19^ο αιώνα. Στην τρίτη κατηγορία ανήκουν τα νεοκλασικά κτίσματα που έχουν όμως περισσότερες επιρροές από την αθηναϊκή αρχιτεκτονική.



Εικόνα 9: Λαϊκό σπίτι επί της οδού Στ. Πρωΐου.

Τα περισσότερα λαϊκά σπίτια της Ερμούπολης είναι πολύ απλά. Είναι συνήθως διώροφα, χτισμένα με πλίνθους ή μικρές πέτρες και ξυλοδεσιές, σοβασμένα εξωτερικά και στεγάζονται με κεραμίδια. Το ξύλο χαρακτηρίζει τη βασική τους δομή: ξύλινο

γείσο, ξύλινα πλαίσια στις πόρτες και τα παράθυρα, ξύλινες κολώνες στη σκεπαστή βεράντα (χαγιάτι) και ξύλινα ταβάνια στο εσωτερικό.²⁶

Τα κτίρια όμως που χτίστηκαν από το 1834 περίπου έως τα τέλη του 19^{ου} αιώνα είναι αυτά που δίνουν τον σημερινό αρχιτεκτονικό χαρακτήρα στην Ερμούπολη. Το λιμάνι της Ερμούπολης ήταν κεντρικός σταθμός των θαλάσσιων συγκοινωνιών από την Ευρώπη, την Μικρά Ασία και την Μέση Ανατολή και η πόλη υπήρξε ένα από τα μεγαλύτερα βιομηχανικά και εμπορικά κέντρα. Δέχτηκε έντονα την επίδραση από τις ευρωπαϊκές πόλεις η οποία αποτυπώθηκε και στη μορφή των αστικών κτηρίων που είναι πιστή στις αρχές και το πνεύμα του Κλασικισμού. Δημιουργήθηκε εδώ ένας νέος ρυθμός σε σχέση με την αθηναϊκή νεοκλασική

²⁵ Τραυλός, Ιωάννης Ν., 1908- Κόκκου, Αγγελική, Ερμούπολη : η δημιουργία μιας νέας πόλης στη Σύρο στις αρχές του 19ου αιώνα, Αθήνα : Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 1980

²⁶ Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, Τόμος Δεύτερος «Κυκλάδες», Εκδοτικός Οίκος Μέλισσα, Αθήνα 2001

αρχιτεκτονική, η λεγόμενη συριανή αρχιτεκτονική που περιέχει περισσότερα στοιχεία του δυτικού πολιτισμού και του Ρομαντικού Κλασικισμού.²⁷

Χαρακτηριστικό της συριανής αρχιτεκτονικής είναι η πυκνή διάταξη των ανοιγμάτων. Πολλές φορές παρουσιάζουν ασυμμετρία στην πρόσοψη και ενώ υπάρχει κανονικότητα στη διάταξη των ανοιγμάτων, δημιουργείται σε μία άκρη του σπιτιού ένα σύνολο με δική του μορφή. Ακόμη, στα κτήρια αυτής της περιόδου παρατηρείται η διαφορά της τοιχοδομίας στην πρόσοψη σε σχέση με τις άλλες όψεις ως προς τα υλικά και τον τρόπο κατασκευής. Η πρόσοψη είναι πάντοτε με επιμέλεια κτισμένη και με πλουσιότερο διάκοσμο από τις άλλες. Πολύ συνηθισμένες είναι οι λιθόκτιστες όψεις, λαξευτές ή αρμολογημένες, αλλά αρκετές φορές η διαφορετική τοιχοδομία συναντάται στο ίδιο κτήριο: το ισόγειο π.χ. μαρμαρόχτιστο από λαξευτή τοιχοδομία, ενώ ο πρώτος όροφος από αρμολογημένη τοιχοδομία ή με σοβά.



Εικόνα 10: Το μέγαρο Ανδρουλή, 1870.

Τα πλαίσια των παραθύρων αλλά και τα οριζόντια γείσα πάνω απ' αυτά είναι συνήθως ξύλινα. Τα παραθυρόφυλλα είναι ταμπλαδωτά, ενώ αργότερα συνηθίζονται και παραθυρόφυλλα γερμανικού τύπου. Ιδιαίτερα επιμελημένα είναι πάντα η κεντρική είσοδος. Έχει μεγάλο ύψος με ξύλινα πλαίσια και φεγγίτη με σιδεριά. Στα πιο μνημειώδη σπίτια ο διάκοσμος είναι πλούσιος: μαρμάρινες παραστάδες, επίκρανα ή κιονόκρανα και στο υπέρθυρο ανάγλυφοι ρόδακες μαζί με την χρονολογία κατασκευής ή τα αρχικά του ιδιοκτήτη. Στις τοξωτές θύρες τονίζεται ιδιαίτερα το κλειδί του τόξου και τα επίκρανα στην βάση τους.

Ο εξωτερικός διάκοσμος συμπληρώνεται με τα μαρμάρινα μπαλκόνια. Είναι συνήθως ορθογώνια ή με μικρή καμπυλωτή επέκταση στα δύο άκρα για να ανοιγοκλείνουν τα παραθυρόφυλλα. Τα φουρούσια φέρουν συνήθως πλούσια διακόσμηση με φυτικά σχέδια ή σε μορφή λιονταριού, αλλά και οι σιδεριές στα μπαλκόνια, αλλά και στα παράθυρα και τους φεγγίτες, είναι περίτεχνες και καλοδουλεμένες. Πολύ σπάνια συναντάμε αυλές οι οποίες είναι συνήθως πλακόστρωτες.

²⁷ Φιλιππίδης Δ., *Νεοελληνική Αρχιτεκτονική*, Εκδοτικός Οίκος Μέλισσα, Αθήνα 1984

Στο εσωτερικό τα σπίτια είναι πολύ προσεγγμένα κατασκευαστικά και η διάταξή τους είναι απλή. Μετά τη σκάλα ένας μακρύς διάδρομος οδηγεί στα δωμάτια. Ξύλινες σκάλες και πατώματα με μάρμαρο στους βοηθητικούς χώρους και σοβατισμένες ή ξύλινες οροφές με περίτεχνες οροφολογίες, όπου υπάρχουν. Κόγχες για την υποδοχή αγαλμάτων ή στολισμένες με τοιχογραφίες συναντάμε στις πλούσιες εισόδους. Στους βοηθητικούς χώρους του υπόγειου συνήθως συναντάμε τη δεξαμενή αποθήκευσης νερού η οποία καλύπτεται με κυλινδρικό θόλο.

Οι οικοδομές είναι ογκώδεις, αφού τα οικόπεδα είναι μεγάλα και τα σπίτια πολύ ψηλά, δεν αναδεικνύονται όμως γιατί και οι περισσότεροι δρόμοι είναι πολύ στενοί. Είναι διώροφα ή τριώροφα που βλέπουν σε δύο ή και τρεις δρόμους. Λόγω της υψομετρικής διαφοράς που δημιουργεί το έδαφος, αφού η πόλη είναι χτισμένη στις πλαγιές του λόφου, τα μονώροφα στον ένα δρόμο είναι διώροφα ή τριώροφα στον άλλο. Στοές παρατηρούμε μόνο στα σπίτια της πλατείας, ενώ τα πιο αξιοπρόσεκτα διώροφα και τριώροφα ολομάραμα ή με επιμελημένη τοιχοδομία βρίσκονται στην νότια πλευρά της πόλης. Αυτά που βρίσκονται σε δευτερεύοντες δρόμους είναι χτισμένα ακριβώς στην οικοδομική γραμμή με υποχώρηση της πόρτας της εισόδου.²⁸



Εικόνα 11: Τα κτίρια στη νότια πλευρά της πλατείας με τις στοές, τα πυκνά ανοίγματα και την χαρακτηριστική αρμολογημένη τοιχοποιία.

²⁸ Τραυλός, Ιωάννης Ν., 1908- Κόκκου, Αγγελική, Ερμούπολη : η δημιουργία μιας νέας πόλης στη Σύρο στις αρχές του 19ου αιώνα, Αθήνα : Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 1980

Οι περισσότεροι αρχιτέκτονες που δούλεψαν στην Ερμούπολη σε δημόσια κτήρια είναι γνωστοί και σώζονται γι' αυτά πολλά ιστορικά στοιχεία. Οι γνώσεις όμως για τα σπίτια είναι περιορισμένες, αφού οι περισσότεροι αρχιτέκτονες είναι άγνωστοι και δεν σώζονται στοιχεία που να μας επιτρέπουν να συνθέσουμε το ιστορικό της οικοδομής. Βασικό στοιχείο που μαρτυράται στα περισσότερα σπίτια είναι η χρονολογία κατασκευής που υπάρχει στο μπαλκόνι ή το υπέρθυρο.

Όσο κατεβαίνει κανείς την κλίμακα από τα δημόσια μνημεία προς τα μεγαλοαστικά αρχοντικά και τα μικροαστικά κτίσματα, τόσο αδυνατίζει η κλασικιστική επίδραση. Η ανάμειξη των μορφολογικών και κατασκευαστικών στοιχείων της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής του νησιού στην κατασκευή των αστικών κτισμάτων είναι αναπόφευκτη. Τα πολυτελή ολόσωμα κατασκευαστικά στοιχεία αντικαθίστανται με ευτελέστερα και φθαρτά (επιχρίσματα, τσατμάδες). Οι μικροαστικοί εμπειροτέχνες παρακολουθούσαν τις πολυτελέστερες οικοδομές στην ανέγερσή τους και αντέγραφαν ό,τι τους ταίριαζε, ακριβώς όπως γίνεται μέχρι και σήμερα στην ελληνική αρχιτεκτονική. Δύο είναι οι παράγοντες που επηρέασαν το μέγεθος της επίδρασης του νεοκλασικισμού: οι απαιτήσεις της κοινωνικής προβολής και οι πρακτικές ανάγκες.

Σύμφωνα με τον πρώτο παράγοντα, η νεοελληνική ταυτότητα του συριανού, που προσδιοριζόταν και με την νέα αρχιτεκτονική της κατασκευαστικής αρτιότητας των μορφολογικών στοιχείων του νεοκλασικισμού, έπρεπε να προβάλλεται προς τα έξω, άρα αρκούσε μια κλασικιστική πρόσοψη για να ικανοποιηθεί ο στόχος της κοινωνικής προβολής. Οι πρακτικές ανάγκες βρίσκονταν πίσω από την πρόσοψη, όμως αντανakλούσαν την πραγματικότητα. Η ζωή εξακολουθούσε όπως στην προεπαναστατική παραδοσιακή καθημερινότητα. Οι χώροι που εξυπηρετούσαν τις βασικές ανάγκες, την τροφή, το νερό, ο χώρος του αποχωρητήριου, ήταν τοποθετημένοι μακριά από τα αδιάκριτα βλέμματα των επισκεπτών και η μορφολογία τους λιτή και απλή, σύμφωνη με την παραδοσιακή κυκλαδίτικη αρχιτεκτονική. Οι επισκέψιμοι χώροι όμως ήταν περιποιημένοι, με όσο το δυνατόν περισσότερα μορφολογικά στοιχεία που αποδείκνυαν στον ξένο την κοινωνική θέση του ιδιοκτήτη. Ο κλασικισμός, όπως και ο εξευρωπαϊσμός ήταν επιδερμικός.

Τα αστικά σπίτια της Ερμούπολης αναπαράγουν τις πολιτισμικές διαφορές ανάμεσα στις τάξεις της ελληνικής κοινωνίας. Από την μία μεριά η οικονομική ολιγαρχία με τους ξένους με τους οποίους ταυίζονταν, και από την άλλη οι ντόπιοι, συνδεδεμένοι ακόμη με το παρελθόν, αλλά ταυτόχρονα στραμμένοι προς τους Ευρωπαίους.²⁹

²⁹ Καλλέγια-Γάδ, Αντουανέττα Γ., Σύρος : Η αρχόντισσα του Αιγαίου, Αθήνα : Β. Γιαννίκος, 1994

2.3. Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Κ. ΠΡΩΙΟΣ



Εικόνα 12: Ο τάφος του Σταμάτιου Κ. Πρώιου στο ορθόδοξο νεκροταφείο της Ερμούπολης.

Ο Σταμάτιος Κ. Πρώιος ήταν Έλληνας εθνικός ευεργέτης. Γεννήθηκε στη Χίο το 1809 και απεβίωσε στην Ερμούπολη της Σύρου το 1884, στην οποία εγκαταστάθηκε το 1867. Ήταν παντρεμένος με την Αγγελική, αλλά έμεινε άτεκνος. Συγκρότησε την μεγάλη περιουσία του πρώτα στην Αίγυπτο και μετά στην Ερμούπολη και φαίνεται ότι ασχολούνταν τα τελευταία

έτη της ζωής του κυρίως με τραπεζικές εργασίες, ενώ μεγάλο μέρος της περιουσίας του ήταν επενδυμένο σε χρεόγραφα. Κατά τον θάνατό του (1884) φέρεται «ως ο πλουσιώτατος των μέχρι τούδε κατοικήσαντων εν Σύρω», ένας από τους σπουδαιότερους κεφαλαιούχους της Ελλάδας «γνωστός καθ' άπασαν την υφήλιον ως εκ του πλούτου του». Στη δημόσια διαθήκη του δεν καταγράφεται όλη του η περιουσία, η οποία κατά μία πληροφορία ξεπερνούσε τα 12.000.000 φράγκα. Μόνο τα κληροδοτήματά φτάνουν τα 4.000.000 δραχμές (μεταξύ αυτών: 1.200.000 δρχ. στα ανίψια, 500.000 δρχ. στη σύζυγο, 600.000 δρχ. στο Νοσοκομείο Ερμούπολης, 800.000 δρχ. για υποτροφίες νέων από τη Χίο).³⁰

Τα ακίνητά του στην Ερμούπολη, που δωρίθηκαν στον Δήμο της πόλης για να προικοδοτούνται με 10.000 δρχ. ορφανά κορίτσια, απέδιδαν το 1980 εισόδημα πάνω από 80.000 δρχ.

³⁰ Λούκος, Χρήστος Κ., 1944-, *Πεθαίνοντας στη Σύρο τον 19ο αιώνα : οι μαρτυρίες των διαθηκών / Χρήστος Λούκος ; πρόλογος Σπύρος Ι. Ασδραχάς, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2000*

2.4. Η ΟΙΚΙΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΠΡΩΪΟΥ

Το κτίριο ξεκίνησε να κατασκευάζεται το 1866 για τον Γεώργιο Φιλόπουλο, γνωστό αλευροβιομήχανο του νησιού, που δεν πρόλαβε να το χαρεί, αφού πτώχευσε το 1887. Περιήλθε στα χέρια του Σταμάτιου Κ. Πρωΐου, ο οποίος το αποπεράτωσε με επιστασία του εμπειροτέχνη Γεώργιου Χατζή - Γρέκα το 1868.³¹

Το όνομα του αρχιτέκτονα δεν είναι γνωστό. Πρόκειται για ένα αξιόλογο σήμερα κτήριο που μας περιγράφει την οικονομική άνεση του ιδιοκτήτη του, την επιθυμία προβολής της κοινωνικής του τάξης, αλλά και την επιβεβαίωση ότι παρά την θέση του στην κοινωνία, δεν υπέρβαλλε για την δημιουργία εντυπώσεων. Από πλευράς εξωτερικών μορφολογικών στοιχείων εντάσσεται στο κλίμα της εποχής, ενώ εσωτερικά παρουσιάζει μέτριο ενδιαφέρον στους κύριους χώρους, αλλά παραμένει σχετικά αδιάφορο στους βοηθητικούς.

Χρησιμοποιήθηκε ως οικία στα χρόνια παραμονής του στο νησί και μέχρι τον θάνατό του, οπότε και περιήλθε ιδιοκτησιακά στο Ίδρυμα Ατόρων Κορασίδων, το οποίο ιδρύθηκε κατ' εντολήν του μετά το θάνατό του, και διαχειριστικά στον Δήμο Ερμούπολης. Σκοπός του Ιδρύματος ήταν να διαχειρίζεται την ακίνητη περιουσία και με τα έσοδα που θα προκύπτουν να προικίζονται τα άπορα και ορφανά κορίτσια του νησιού, όμως το διαχειριστικό αυτό κομμάτι ανατέθηκε στον Δήμο. Έτσι, το Ίδρυμα και ο Δήμος μίσθωναν επί σειρά ετών το κτίσμα ως οικία, γραφεία, καταστήματα και αποθήκες. Κατά την περίοδο του χαρακτηρισμού (1987) το κτήριο χρησιμοποιούνταν ως οικία στον Α' όροφο και ως γραφεία πολιτικού κόμματος στο ισόγειο. Είναι επίσης γνωστό ότι οι χώροι του υπογείου έχουν λειτουργήσει ως καταστήματα και εργαστήρια (ξυλουργείο).

Οι περαστικοί ένοικοι στα νεότερα αλλά και τα παλαιότερα χρόνια έχουν επιφέρει εμφανείς αλλαγές στην διάταξη των χώρων του υπογείου, αλλά και αλλοιώσεις στα χαρακτηριστικά των κυρίων χώρων. Οι νεότερες ανάγκες επέβαλλαν την μετατροπή των χώρων βάσει των νέων αναγκών, νέες εγκαταστάσεις χώρων υγιεινής, εσωτερικού δικτύου ύδρευσης, αποχέτευσης και ηλεκτρικού ρεύματος ήταν απαραίτητες. Από το Κρατικό Αρχείο Σύρου αποδεικνύεται ότι το 1940 έγιναν εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης και εγκατάσταση νέων δικτύων.

Εδώ και πολλά χρόνια το κτήριο έχει παραμείνει κενό και εγκαταλελειμμένο με καμία προσπάθεια διάσωσης του κτίσματος, με αποτέλεσμα την κατάρρευση του δώματος και την

³¹ Τραυλός, Ιωάννης Ν., 1908- Κόκκου, Αγγελική, Ερμούπολη : η δημιουργία μιας νέας πόλης στη Σύρο στις αρχές του 19ου αιώνα, Αθήνα : Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 1980

καταστροφική επίδραση των καιρικών φαινομένων στο εσωτερικό του κτηρίου. Η πρόσφατη προσπάθεια του Δήμου Ερμούπολης για την προστασία της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς αφορά καθαρά διασωστικές επεμβάσεις με υποστυλώσεις στο εσωτερικό και επικάλυψη του κτιρίου στο επίπεδο του δώματος με μεταλλικά πάνελ.

Οι κάτωθι περιγραφές αναφέρονται και τεκμηριώνονται στα παραρτήματα δελτίων παθολογίας, φωτογραφιών και σχεδίων που επισυνάπτονται στην παρούσα μελέτη.

3. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Η αναλυτική κτιριολογική, μορφολογική και κατασκευαστική διερεύνηση του κτίσματος επιτρέπει την εκτίμηση των ιδιαίτερων ποιοτήτων και χαρακτηριστικών του και διευκολύνει την αναζήτηση των ειδικών μορφών που κατευθύνουν τον σχεδιασμό της αποκατάστασης. Συγκεκριμένα, αποτυπώνονται τα επί μέρους χαρακτηριστικά που συνθέτουν το σύνολο, όπως προκύπτουν από την τυπική ανάλυση του ύψους, του όγκου, της μορφής, του ρυθμού και του τρόπου κατασκευής. Εκτιμώνται επίσης τα δομικά χαρακτηριστικά, η κατάσταση διατήρησης και ο βαθμός αλλοίωσης των αρχικών μορφών.

Λόγω της κακής συντήρησης του κτηρίου από τους διαχειριστές και των μικρομετατροπών από τους εκάστοτε ενοικιαστές, το κτήριο έχει χάσει την αίγλη του. Όσο αφορά το εσωτερικό, λόγω των βλαβών που έχει υποστεί μεγάλο τμήμα του δώματος, των μεσοπατωμάτων και των εσωτερικών τοίχων, οι εκτιμήσεις προέρχονται από επιτόπια αυτοψία στο μεγαλύτερο μέρος του κτηρίου που είναι ακόμη επισκέψιμο, αλλά και από παλαιότερες μαρτυρίες.

3.1. ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι τρεις πλευρές του κτηρίου βρίσκονται επί κύριων οδών της πόλης οι οποίες παρουσιάζουν υψομετρική διαφορά ενός ορόφου από την βορεινή στην νότια πλευρά που καλύπτεται με την καθ' όλο το πλάτος της οδού κλίμακα στην δυτική πλευρά (Κεφ.5.5.1, Σχ. T-01). Στην ανατολική πλευρά το κτήριο συνορεύει σε συνέχεια με άλλα κτήρια του ίδιου οικοδομικού τετραγώνου. Στην παρούσα μελέτη αναφερόμαστε σε τέσσερις στάθμες συνολικά, του υπογείου, του ισογείου, του Α' ορόφου και του δώματος. Η στάθμη του υπογείου στην νότια όψη βρίσκεται στο επίπεδο της οδού Βασιλίσσης Σοφίας, ενώ η στάθμη του ισογείου στο επίπεδο της οδού Αρχιεπισκόπου Λυκούργου.



Εικόνα 13: Δυτική όψη. Οδός Ιωάννου Φωτίου.



Εικόνα 14: Βόρεια όψη. Οδός Αρχιεπισκόπου Λυκούργου.

Το κτήριο έχει σχήμα ακανόνιστο, σχηματίζοντας σχεδόν ορθή γωνία στην νότια με την δυτική πλευρά, αμβλεία γωνία στην δυτική με την βόρεια πλευρά και δημιουργούνται σπασίματα στο ανατολικό όριο με τα γειτονικά κτήρια. Η νότια όψη έχει μήκος 17,10 μ., η δυτική όψη 10,25 μ. και η βόρεια 12,40 μ. Το συνολικό ύψος του κτηρίου στη χαμηλότερη στάθμη της νότιας όψης και χωρίς την απόληξη του κλιμακοστασίου είναι 15,15 μ., ενώ στην υψηλότερη στάθμη πεζοδρομίου στην βόρεια όψη το ύψος ανέρχεται στα 10,15 μ.

Στη βόρεια όψη παρατηρούμε την κεντρική είσοδο του κτηρίου που οδηγεί κυρίως στην κατοικία του Α' ορόφου (Εικόνα 14), αλλά και τους βοηθητικούς χώρους του υπογείου μέσω μιας βοηθητικής κλίμακας, ενώ στην νότια όψη υπάρχει η κύρια είσοδος της κατοικίας και



Εικόνα 15: Νότια όψη. Οδός Βασιλίσσης Ολγας.



Εικόνα 16: Η κεντρική είσοδος της Νότιας όψης.

μετέπειτα γραφείων του ισογείου και οι δύο εισοδοί για τα καταστήματα - αποθήκες του υπογείου (Εικόνα 15).

Ερχόμενοι στο κτήριο από την νότια είσοδο από την στάθμη του υπογείου (Κεφ.5.5.1, Σχ. Α-01 - Εικόνα 15), το κεντρικό κλιμακοστάσιο (χώρος Υ1 - Εικόνα 17) μας οδηγεί στο επίπεδο του ισογείου όπου αναπτύσσεται η πρώτη κατοικία. Στο υπόλοιπο τμήμα του κλιμακοστασίου και στο βάθος του υπογείου, αναπτύσσονται δύο βοηθητικοί χώροι – αποθήκη και αποχωρητήριο - με μικρή υψομετρική διαφορά (χώροι Υ9 και Υ10 - Εικόνα 18, Εικόνα 19). Από τις άλλες δύο εισόδους στη νότια όψη οδηγούμαστε στους βοηθητικούς χώρους των αποθηκών και μετέπειτα καταστημάτων, ένα κυρίως δίχωρο (χώρος Υ2 - Εικόνα 20), που επικοινωνεί στο



Εικόνα 17: Το κλιμακοστάσιο της κεντρικής εισόδου της Νότιας όψης (χώρος Υ1).



Εικόνα 18: Χώρος Υ9 πίσω από το κλιμακοστάσιο της Νότιας εισόδου.



Εικόνα 19: Χώρος Υ10 πίσω από το κλιμακοστάσιο της Νότιας εισόδου.



Εικόνα 20: Χώρος Y2 με ξεχωριστή είσοδο από την Νότια όψη. Στο βάθος ο χώρος Y8.



Εικόνα 21: Χώρος Y8. Στα αριστερά διακρίνεται η δεξαμενή.



Εικόνα 22: Χώροι Y6 και Y7 που επικοινωνούν με τον χώρο Y8.



Εικόνα 23: Χώροι Y3 και Y4 με ξεχωριστή είσοδο από την Νότια όψη.

βάθος με μικρή υψομετρική διαφορά με τον χώρο της δεξαμενής και του πηγαδιού (χώρος



Εικόνα 24: Ο διάδρομος του Ισογείου, χώρος I1.

Υ8 - Εικόνα 21) και τους δευτερεύοντες βοηθητικούς χώρους αποχωρητηρίου (χώροι Υ5 ,Υ6 και Υ7 - Εικόνα 22) και ένα δίχωρο (χώροι Υ3 και Υ4 - Εικόνα 23).

Στη στάθμη του ισογείου (Κεφ. 1795.5.1, Σχ. Α-02) αναπτύσσεται η κατοικία - γραφείο με τον κεντρικό διάδρομο (χώρος I1 - Εικόνα 24) πλάτους 1,35 μ. να καταλαμβάνει όλο το μήκος του κτηρίου στο μέσο του από δυτικά προς τα ανατολικά και σε συνέχεια της κεντρικής κλίμακας από το επίπεδο του υπογείου. Δεξιά του διαδρόμου βρίσκονται οι κύριες αίθουσες I2 (Εικόνα 25: Χώρος I2, δεξιά του διαδρόμου I1. Εικόνα 25) και η μεγαλύτερη I3 (Εικόνα 26) με διαστάσεις 3,90 μ. X 4,90 μ. και 6,85 μ. X 4,85 μ. αντίστοιχα, και στο βάθος της κεντρικής μεγάλης αίθουσας δύο μικρότεροι χώροι I4 και I5 διαστάσεων 3,90 μ. X 3,10 μ. και 3,00 X 3,10 μ. όπου βρισκόταν η



Εικόνα 25: Χώρος I2, δεξιά του διαδρόμου I1.



Εικόνα 26: Χώρος I3, η σάλα του ισογείου.



Εικόνα 27: Χώρος 18, η κουζίνα του ισογείου αριστερά του διαδρόμου 11.

σάλα, δηλαδή το κυρίως σαλόνι της οικίας, ενώ οι αμφίπλευρες αίθουσες χρησιμοποιούνταν ως υπνοδωμάτια (κάμαρες). Αριστερά του διαδρόμου η μικρή αίθουσα 18 (Εικόνα 27) διαστάσεων 3,75 μ. Χ 2,70 μ. καταλαμβάνει το χώρο της κουζίνας, δίπλα βρίσκεται η αίθουσα 17 διαστάσεων 4,00 μ. Χ 3,55 μ. και σε συνέχεια ο χώρος 16 που



Εικόνα 28: Το κλιμακοστάσιο καθόδου προς τον υπόγειο χώρο Y8 από το κλιμακοστάσιο στον χώρο 16.



Εικόνα 29: Χώρος 16, το κλιμακοστάσιο ανόδου στον όροφο από την οδό Αρχιεπισκόπου Λυκούργου.

αφορά το κλιμακοστάσιο ανόδου προς τον όροφο (Εικόνα 29) και την βοηθητική σκάλα καθόδου προς το υπόγειο (Εικόνα 28), με πρόσβαση όμως από την βορεινή πλευρά στην οδό Αρχιεπισκόπου Λυκούργου.

Από την είσοδο του κτηρίου στη στάθμη του ισογείου στην βόρεια όψη οδηγούμαστε στο επίπεδο του Α' ορόφου μέσω της κεντρικής κλίμακας της οικίας (Κεφ.5.5.1, Σχ. Α-03). Στο ανώτερο τμήμα της σκάλας ο κεντρικός διάδρομος (χώρος Α 1 - Εικόνα 30) βρίσκεται στη ίδια θέση με τον υποκείμενο διάδρομο του ισογείου, αναπτυσσόμενος ευθύγραμμα από ανατολικά προς δυτικά σε βάθος 4,00 μ. Δεξιά η κλίμακα συνεχίζει προς το δώμα, ενώ δίπλα αναπτύσσονται μικροί χώροι με βοηθητικές χρήσεις (χώροι Α2, Α3, Α4 - Εικόνα 31, Εικόνα 32) με το λουτρό, το WC



Εικόνα 30: Κεντρικός διάδρομος ορόφου (χώρος A1). Στο βάθος το υπνοδωμάτιο (χώρος A5).



Εικόνα 31: Χώρος A2, το λουτρό του ορόφου δεξιά του διαδρόμου A1.



Εικόνα 32: Χώρος A4, η κουζίνα του ορόφου.

και την κουζίνα. Στο βάθος του διαδρόμου και με αριστερή φορά, οι αίθουσες A5 (Εικόνα 30) διαστάσεων 3,80 μ. X 3,95 μ., A6 (Εικόνα 33) διαστάσεων 3,85 μ. X 5,00 μ., A8 διαστάσεων 2,60 μ. X 3,25 μ., A9 διαστάσεων 4,10 μ. X 4,85 μ. (ενδιάμεσα το χολ A7 διαστάσεων 2,55 μ. X 1,55 μ.), A10 διαστάσεων 3,95 μ. X 3,15 μ. και A11 διαστάσεων 3,00 μ. X 3,15 μ. μαρτυρούν την κύρια χρήση τους. Η σάλα, το κεντρικό σαλόνι δηλαδή, είναι εμφανές ότι βρίσκεται άνωθεν της σάλας της υποκείμενης οικίας, στο κέντρο της νότιας όψης στην αίθουσα A9 (Εικόνα 34).



Εικόνα 33: Χώροι A7 και A6 στο βάθος.



Εικόνα 34: Χώροι A9 και A10 στο βάθος.

Ανεβαίνοντας στο δώμα (Κεφ. 5.5.1, Σχ. A-04) η κλίμακα (Εικόνα 35) οδηγούσε στον μικρό χώρο της απόληξης του κλιμακοστασίου με παράθυρο στην βορεινή όψη και έξοδο προς το δώμα στην δυτική πλευρά. Το δώμα καταλάμβανε ολόκληρο το υπόλοιπο της κάτοψης του κτηρίου με περιμετρικό στηθαίο, τις απολήξεις των καμινάδων στην βορεινή πλευρά και τα ιστοπαχή με τις καμινάδες διακοσμητικά κολωνάκια από τη νότια πλευρά.



Εικόνα 35: Η κλίμακα ανόδου στο δώμα.

3.2. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Στο εξωτερικό του κτηρίου παρατηρούμε συμμετρία στις όψεις του ισογείου και του ορόφου, αλλά η κύρια όψη του υπογείου (νότια πλευρά) δεν ακολουθεί το μοτίβο αυτό ως



Εικόνα 36: Βορειοδυτική όψη. Παρατηρείται συμμετρία στις θέσεις των ανοιγμάτων.



Εικόνα 37: Νότια όψη. Ασύμμετρα ανοίγματα στο υπόγειο σε σχέση με τους υπερκείμενους ορόφους.



Εικόνα 38: Σοβατισμένος όροφος και κονίαμα στους αρμούς του ισογείου. Διακρίνεται η διακοσμητική ταινία ανάμεσα στους ορόφους, τα μπαλκόνια με τα φουρούσια τους, οι ψευδοπαραστάδες και το γείσο. Στην Νότια όψη προεξέχουν τα διακοσμητικά κολωνάκια.

προς τις θέσεις των ανοιγμάτων (Εικόνα 36, Εικόνα 37). Η τοιχοδομία του στο υπόγειο και το ισόγειο είναι από μαρμαρόπετρες και άφθονο ορθογωνικό και προεξέχον «σαρδελωτό» (γραμμωτό με το μυστρί) κονίαμα στους αρμούς, ενώ ο Α' όροφος φαίνεται να ήταν σοβατισμένος. Ενδιάμεσα του ισογείου και του ορόφου υπάρχει διακοσμητική ταινία και στον όροφο δημιουργούνται συμμετρικές γωνιακές και ενδιάμεσες ψευδοπαραστάδες κορινθιακού ρυθμού στον νότιο τοίχο και γωνιακές στον δυτικό (Εικόνα 38, Εικόνα 39).

Το γείσο που εκτυλίσσεται πάνω από το τελείωμα των ψευδοπαραστάδων είναι γεωμετρικό, οδοντωτό, επαναλαμβανόμενο περιμετρικά και εκτείνεται έξω από το περίγραμμα



Εικόνα 39: Η νότια όψη. Το σαρδελωτό κονίαμα συνεχίζεται και στο επίπεδο του υπογείου.



Εικόνα 40: Το γείσο στην στέψη του ορόφου. Διακρίνονται τα κεραμίδια, αλλά και το ακροκέραμο της νοτιοανατολικής όψης.



Εικόνα 41: Η δυτική όψη του Α' ορόφου. Διακρίνονται το μπαλκόνι με τα φουρούσια του, η διακοσμητική ταινία στην τοιχοποιία, τα συμμετρικά ανοίγματα με τους φεγγίτες, η ζωγραφιστή κόγχη, το γείσο και το στηθαίο του δώματος.

του κτηρίου σε ικανό οπτικό και κατασκευαστικό βάθος με επικάλυψη κεραμιδιών βυζαντινού τύπου και πιθανόν ακροκέραμα στις γωνίες (Εικόνα 40). Το στηθαίο που συνεχίζει στο



Εικόνα 42: Παράθυρο ισόγειου βορεινής όψης.



Εικόνα 43: Η Νότια είσοδος.

περίγραμμα του εξωτερικού τοίχου (Εικόνα 41) προς τα πάνω και εγκιβωτίζει το δώμα προσδίδει ύψος στο κτήριο, ενώ πάνω από αυτό τα ισόπαχη κολωνάκια στη νότια πλευρά και οι καμινάδες στη βόρεια προσδίδουν στη συμμετρία του εξυπηρετώντας ταυτόχρονα και την λειτουργικότητά του.

Στο ισόγειο και τον όροφο, αλλά και στο υπόγειο από τη νότια και την δυτική πλευρά, υπάρχουν πυκνά ανοίγματα σε συμμετρικές θέσεις με τοποθετημένα κουφώματα με ξύλινα πλαίσια με ανοιγόμενο τζαμιλίκι, φεγγίτες και παραθυρόφυλλα γερμανικού τύπου με ωραίες περίτεχνες σιδεριές σε ορισμένα απ' αυτά (Εικόνα 41, Εικόνα 42). Τα περισσότερα από αυτά περιβάλλονται από περιμετρικές ξύλινες χρωματισμένες κορνίζες στο περίγραμμά τους και ξύλινη ποδιά στο κάτω μέρος. Σε μερικά παράθυρα, και λόγω της παθολογίας τους, ξεχωρίζουν τα πλίθινα ανακουφιστικά τόξα. Η βορεινή και η νότια είσοδοι (Εικόνα 43), καθώς και όλα τα ανοίγματα της νότιας όψης του υπογείου διακοσμούνται εξωτερικά, αλλά στην ίδια τελική επιφάνεια με την εξωτερική τοιχοποιία, με μαρμάρινους σφηνοειδής λίθους (θολίτες) που σχηματίζουν το επίπεδο ανώφλι στο πάνω μέρος του ανοίγματος και με προεξέχον κλειδί στην αψίδα τους. Στο επίπεδο του υπογείου από την νότια πλευρά τα ανοίγματα εισόδου προς τις διαφορετικές στάθμες υπογείου δεν ακολουθούν τον συμμετρικό κανόνα, και βρίσκονται, τουλάχιστον για τα μεσαία απ' αυτά, σε τυχαίες θέσεις. Στην δυτική πλευρά επί της τοιχοποιίας παρατηρούνται δύο



Εικόνα 44: Τα μπαλκόνια της νότιας όψης με τις περίτεχνες σιδεριές και το καμπυλωτό τελείωμα στις άκρες.

κεντρικά ανακουφιστικά τόξα ανοιγμάτων που πιθανόν έκλεισαν σε μεταγενέστερη περίοδο και ανοίχτηκαν νέα σε μεγαλύτερο ύψος.



Εικόνα 45: Η δυτική όψη του υπογείου επί της οδού Ιωάννου Φωτίου. Διακρίνονται δύο ανακουφιστικά τόξα στο μέσο της όψης.

Τα δύο μπαλκόνια του ορόφου στη νότια και την δυτική πλευρά του κτηρίου είναι από μασίφ πλάκες λευκού μαρμάρου στηριζόμενες σε μη διακοσμημένα αλλά μονοκόμματα μαρμάρινα φουρούσια, τοποθετημένα χωνευτά στην τοιχοποιία και με ωραίο περίτεχνο κιγκλίδωμα περιμετρικά τους. Αριστερά και δεξιά έχουν καμπυλωτό τελείωμα που επιτρέπει το άνοιγμα των παραθυρόφυλλων (Εικόνα 41, Εικόνα 44).

Στη βόρεια πλευρά του κτηρίου παρατηρούμε δύο υδρορροές που ξεκινούν από το δώμα και, διακόπτοντας το γείσο, κατεβαίνουν εξωτερικά, κάθετα του περιμετρικού τοίχου μέχρι την είσοδό τους διαμέσου του ανώτερου τμήματος της τοιχοποιίας του υπογείου στον χώρο αυτό (Εικόνα 46). Η μία είναι από κεραμικούς αγωγούς που εισέρχεται ο ένας μέσα στον άλλο στηριγμένους στην τοιχοποιία με μεταλλικούς γάντζους, ενώ στο τελείωμα παρατηρούμε και ένα μεταλλικό τμήμα, και η άλλη ήταν όμοια, όμως σήμερα έχει αντικατασταθεί από πλαστικό αγωγό και από την παλαιά κατασκευή έχουν παραμείνει μόνο οι γάντζοι. Η σημερινή απόληξη των υδάτων καταλήγει στο επίπεδο του πεζοδρομίου.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικές είναι οι ζωγραφισμένες εξωτερικές κόγχες επί της οδού Ιωάννου Φωτίου στη δυτική όψη στα επίπεδα του ισόγειου και του Α' ορόφου (Εικόνα 45, Ει-



Εικόνα 46: Η κεραμική υδρορροή στην βόρεια όψη.



Εικόνα 47: Η ζωγραφιστή κόγχη του ισόγειου στην δυτική όψη.

κόνα 47), με ωραία γύψινη διακόσμηση στις ασίδες αλλά και τις κορινθιακού τύπου ψευδο-παραστάδες του Α' ορόφου, ενώ φέρουν παραστάσεις του Φλωρεντίνου ζωγράφου Benozzi Gozzoli και του μεγάλου σύγχρονου του, Leonardo Da Vinci.

Εσωτερικά, παρατηρούμε μια επιμελημένη κατασκευή στο σύνολό της, δίνοντας έμφαση στους κύριους χώρους που είναι επισκέψιμοι από τους «ξένους», αφήνοντας αδιάφορους διακοσμητικά τους βοηθητικούς και τους χώρους καθημερινής χρήσης.

Οι δύο εισοδοί που οδηγούν στο ισόγειο και στον Α' όροφο είναι ιδιαίτερα προσεγμένοι με τις ξύλινες κλίμακες να είναι κατασκευαστικά άρτιες, με μεταλλικά πηχάκια στο πάνω μέρος της κρέμασης του πατήματος και κυμάτιο στο κάτω μέρος, τα κιγκλιδώματα και η κουπαστή απλά αλλά με επιμελημένο καμπυλωτό σχέδιο, και τα ξύλινα κουφώματα των ανοιγμάτων προς τους γειτονικούς χώρους προσεγμένα. Ιδιαίτερη έμφαση στον χώρο του κλιμακοστασίου της νότιας



Εικόνα 48 Η κλίμακα της νότιας εισόδου.



Εικόνα 49: Η οροφोगραφία στον χώρο Υ1 στο κλιμακοστάσιο της βορεινής εισόδου.

όψης δίνεται στην οροφή, όπου συναντάμε μια χρωματιστή γεωμετρική οροφोगραφία (Κεφ. 5.5.2.7, Εικόνα 49).

Τα δάπεδα του υπογείου είναι μαρμάρινα από λαξευτούς επίπεδους λίθους με οριζόντια διάταξη λιθοδομής. Στον χώρο Υ8 του υπογείου όπου βρίσκεται το πηγάδι και η στέρνα, η διάταξη είναι διαγώνια προκειμένου τα νερά της βροχής να ρέουν παράλληλα με τους αρμούς προς στην πλευρά που βρίσκεται το στόμιο εισόδου της δεξαμενής του δαπέδου(Εικόνα 50). Όλα τα υπόλοιπα δάπεδα του ισογείου και του ορόφου, καθώς και οι οροφές είναι από ξύλινα μονοκόμματα σανίδια.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης οι μαρμάρινοι λαξευτοί νεροχύτες, καθώς και οι μεγάλοι καπνοδόχοι - τζάκια στις δύο κουζίνες,

αλλά και οι μαρμάρινοι λαξευτοί πάγκοι που επιστεγάζουν τα στόμια του πηγαδιού και της δεξαμενής με άνοιγμα το κέντρο τους (Εικόνα 51).



Εικόνα 50: Το στόμιο δαπέδου της δεξαμενής στο δάπεδο του υπόγειου χώρου Υ8.



Εικόνα 51: Ο μαρμάρινος λαξευτός πάγκος στο στόμιο του πηγαδιού στον χώρο Υ8.

3.3. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ:

3.3.1. Θεμελίωση

Η θεμελίωση είναι αδύνατο να παρατηρηθεί από τον περιβάλλοντα χώρο του κτηρίου, αφού αυτό εφάπτεται με δημόσιες διαμορφωμένες οδούς στις τρεις πλευρές του και με γειτονικά κτίρια στην άλλη. Από το εσωτερικό του υπογείου παρατηρούμε ότι η στάθμη του δαπέδου στην βορεινή πλευρά είναι υψηλότερη από τη νότια περίπου 60 εκ., αλλά πολύ χαμηλότερη από το επίπεδο του δρόμου στην πλευρά αυτή. Η νότια πλευρά αντιθέτως, είναι σχεδόν 50 εκ. υψηλότερη από το επίπεδο του δρόμου με τον οποίο συνορεύει.

Δεν υπάρχει κανένας εμφανής βράχος, αλλά δεδομένου ότι τα εδάφη της Σύρου είναι γενικότερα βραχώδη και ημιβραχώδη από σχιστολιθικά πετρώματα ³², συμπεραίνουμε ότι η ανωδομή εδράζεται απευθείας πάνω στο σκληρό έδαφος και όπου πιθανόν υπήρχε θεμελίωση αυτή πρέπει να ήταν αρκετά ρηχή, ενώ δεν υπάρχει καμία προστασία από την υγρασία.

³²Στογιάννης, Γεώργιος, *Εδαφολογική και αγρολογική εξέταση της νήσου Σύρου, Δραπεντσώνα Πειραιεύς : Ινστιτούτο Χημείας και Γεωργίας "Ν. Κανελλόπουλος" της Α.Ε.Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων, 1972*

3.3.2. Το πηγάδι και η δεξαμενή

Η θέση του πηγαδιού βρίσκεται σε μειονεκτική για την εκσκαφή θέση και η ανόρυξη υποθέτουμε ότι έγινε με τον συνήθη τρόπο της εποχής. Οι εργάτες έσκαβαν τη γη μέχρι τα 2 μέτρα περίπου και μετά συνέχιζαν με δυναμίτη. Κάποιος κατέβαινε, ετοίμαζε τον δυναμίτη, άναβε το φυτίλι, και ξανανέβαινε γρήγορα. Όταν το πηγάδι είχε σκαφτεί, κάποιος κατέβαινε μέχρι τον πάτο με τη βοήθεια ενός βαρελιού κομμένου στη μέση και δεμένου μ' ένα σχοινί. Κατέβαζε μ' αυτό πέτρες που είχαν προέλθει από την ίδια εξόρυξη και είχαν λαξευθεί για την κατασκευή των τοιχωμάτων του πηγαδιού³³. Η διάμετρος του στομίου του πηγαδιού είναι εσωτερικά περίπου 1 μ. και η σημερινή στάθμη του νερού περίπου 2 μ. κάτω από την επιφάνεια του δαπέδου.



Εικόνα 52: Το πηγάδι (αριστερά) και η δεξαμενή (δεξιά) στον χώρο Υ8 του υπογείου.

Δίπλα στο στόμιο του πηγαδιού βρίσκεται το στόμιο της δεξαμενής (Εικόνα 52), η οποία είναι κατασκευασμένη σε υψηλότερη στάθμη από το πηγάδι. Η διάμετρος του στομίου είναι περίπου 80 εκ., ενώ η στάθμη του νερού σήμερα είναι περίπου 1 μ. κάτω από την επιφάνεια του δαπέδου. Φαίνεται πως η δεξαμενή χρησίμευε στην αποθήκευση των νερών

³³ <https://dhalaris.wordpress.com>



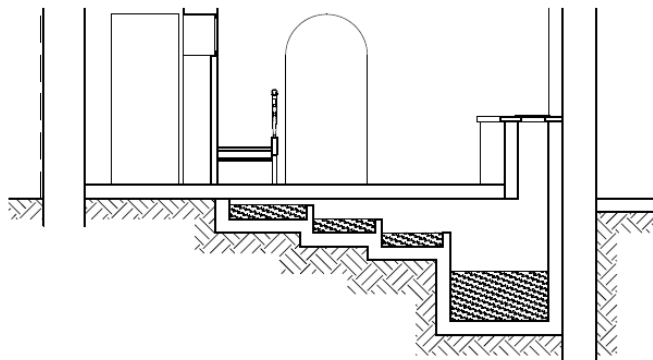
Εικόνα 53: Κεραμικός αγωγός.

της βροχής, ενώ το πηγάδι είχε νερό κατευθείαν από την πηγή. Σε περίπτωση που στέρευε το πηγάδι, ή οι βροχοπτώσεις ήταν ιδιαίτερα χαμηλές, αυτή η μέθοδος χρησίμευε ως εναλλακτικός τρόπος υδροδότησης του κτηρίου. Η δεξαμενή γέμιζε με την εισροή των όμβριων υδάτων στον χώρο του υπογείου μέσω των κεραμικών υδροροών, όπως προαναφέρθηκε παραπάνω (Εικόνα 53).

Την υποδοχή της τρίτης υδροροής την συναντάμε στον σημερινό χώρο του WC στον Α' όροφο (χώρος Α3 - Εικόνα 54), εσωτερικά του κτιρίου, η οποία πιθανόν κατέληγε σε πιθάρι ή κάποιο είδος δοχείου που βρισκόταν στον χώρο αυτό. Πιθανόν όμως να έτρεχε καθ' ύψος την τοιχοποιία και κατέληγε στο επίπεδο του υπογείου, όπου μαζί με τις υπόλοιπες δύο υδροροές τα νερά της βροχής () διέτρεχαν το δάπεδο και κατέληγαν στο στόμιο εισροής της δεξαμενής (Εικόνα 50, σελ. 41), το οποίο βρίσκεται αντιδιαμετρικά του χώρου και στην αντίθετη κατεύθυνση από τα στόμια υδροληψίας του πηγαδιού και της δεξαμενής. Αυτό πιθανόν οφείλεται στην κατασκευαστική αρχή της δεξαμενής (Εικόνα 55), η οποία συνήθως είχε αρκετές διαφορετικές στάθμες προκειμένου να γίνεται καθίζηση του ιζήματος.



Εικόνα 54: Η υποδοχή της τρίτης υδροροής στην τοιχοποιία του χώρου Υ3 του Α' ορόφου.



Εικόνα 55: Παράδειγμα κατασκευαστικής αρχής της δεξαμενής με διαφορετικές στάθμες.

Στο βαθύτερο σημείο της δεξαμενής, και κοντά στο πηγάδι, βρίσκεται το στόμιο μέσω του οποίου γινόταν η υδροληψία. Το μεταλλικό άγκιστρο απ' το οποίο αναρτιόταν ο κουβάς βρίσκεται ακριβώς πάνω από το στόμιο του πηγαδιού (Εικόνα 56), ενώ δίπλα υπάρχει εσοχή στην τοιχοποιία με κατασκευή η οποία επέτρεπε πιθανόν το δέσιμο του σχοινού ανάρτησης (Εικόνα 58).



Εικόνα 56: Ο κρίκος ανάρτησης του κουβά βρίσκεται πάνω από το στόμιο του πηγαδιού. Διακρίνεται η νέα ηλεκτρική αντλία υδροληψίας.



Εικόνα 57: Οι θέσεις εισόδου των υδρορροών στον χώρο Υ8 του υπογείου μέσω της εξωτερικής τοιχοποιίας.



Εικόνα 58: Εσοχή στην τοιχοποιία για το δέσιμο του σχοινού.



Εικόνα 59: Το κλείσιμο του στομίου της δεξαμενής με γαλβανισμένη λαμαρίνα.

Το πηγάδι και η δεξαμενή διαφέρουν υψομετρικά στη θέση των στομίων υδροληψίας από το δάπεδο περίπου 1 μ. και η κατασκευή επιστεγάζεται με μονοκόμματες λαξευτές μαρμάρινες πλάκες λευκού χρώματος με κυκλικό αποκομμένο τμήμα για την διαμόρφωση του τελικού στομίου. Το πάχος των μαρμάρων κυμαίνεται από 7 εκ. για το τμήμα που χρησίμευε ως πάγκος, φτάνοντας τα 10 εκ στο στόμιο. Το τελικό κλείσιμο του διαμορφωμένου πλέον στομίου γίνεται σήμερα από γαλβανισμένη λαμαρίνα (Εικόνα 59). Η υπόλοιπη κατασκευή είναι χτισμένη από λαξευτούς λίθους που πιθανόν προήλθαν από την εκσκαφή, με ασβεστοκονίαμα με πρόσμιξη θηραϊκής γης τους αρμούς, ενώ σε τμήματα παρατηρούμε και την εφαρμογή επιχρίσματος στα τοιχώματα.

Είναι εμφανές ότι η υδροδότηση από το πηγάδι γινόταν πλέον με νεότερα μέσα μέσω της εγκατάστασης αντλιοστασίου με ηλεκτρικό μοτέρ στον περιβάλλοντα χώρο του πηγαδιού (Εικόνα 56).

Αναφορικά με την θηραϊκή γη, είναι υλικό που συναντάμε συχνά στις κατασκευές των Κυκλάδων, και όχι μόνο, από τα παλαιότερα χρόνια και προέρχεται από την Σαντορίνη. Πρόκειται για ποζολάνη που χύνεται από το ηφαίστειο με τη μορφή της τέφρας και των μύδρων περιέχει οξείδια του πυριτίου σε σύμπλοκα άλατα μετάλλων. Έχει υδραυλικές ιδιότητες πα-

ραπλήσιες αυτές του τσιμέντου. Όταν αναμιχθεί με ασβέστη μετατρέπεται σ' ένα ισχυρό κοκκίασμα, το οποίο σκληραίνει με την υγρασία (ακόμη και μέσα στο νερό) και με το χρόνο γίνεται ακόμη σκληρότερο.³⁴

3.3.3. Φέρων οργανισμός

Το κτίριο καθ' όλη την περιμέτρώ του περιβάλλεται από λιθόκτιστο τοίχο που περιλαμβάνει τόσο το υπόγειο, όσο και το ισόγειο και τον όροφο, ενώ εσωτερικά υπάρχουν τρεις φέροντες διασταυρούμενοι λιθόκτιστοι τοίχοι (στο υπόγειο τέσσερις). Το πάχος των κατακόρυφων φερόντων στοιχείων είναι περίπου 60 εκ. για τους εξωτερικούς και 50 εκ. για τους εσωτερικούς φέροντες τοίχους. Στο υπόγειο και τον όροφο το τμήμα της τοιχοποιίας που είναι εμφανής από τον δρόμο είναι κατασκευασμένο από λαξευτούς μαρμαρίνους λίθους λευκού χρώματος (Εικόνα 60). Στις δύο γωνίες του κτηρίου στην δυτική όψη έχουν χρησιμοποιηθεί λαξευτοί μαρμαρίνοι γωνιόλιθοι που στο επίπεδο του Α' ορόφου προεξέχουν ελάχιστα



Εικόνα 60: Η εξωτερική τοιχοποιία της νότιας όψης.

³⁴ Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, Τόμος Δεύτερος «Κυκλάδες», Εκδοτικός Οίκος Μέλισσα, Αθήνα 2001



Εικόνα 61: Τμήμα της φέρουσας εσωτερικής λιθοδομής στον χώρο Υ2 του υπογείου.

σχηματίζοντας τις διακοσμητικές ψευδοπαραστάδες. Όλα τα υπόλοιπα τμήματα των εσωτερικών αλλά και των εξωτερικών τοιχοποιιών, όπως παρατηρούμε από μεγάλο τμήμα του



Εικόνα 62: Η εσωτερική φέρουσα τοιχοποιία στον χώρο Υ2 του υπογείου πάχους 50 εκ.

εσωτερικού του υπογείου, τμήματα από το ισόγειο και τον όροφο, καθώς και τις εξωτερικές όψεις, είναι από λαξευτούς και ημιλαξευτούς λίθους από πετρώματα της περιοχής χρώματος μαύρου, γκρι, κόκκινου και ημίλευκου (Εικόνα 61). Η αρμολόγηση των εξωτερικών μαρμάρινων εμφανών λίθων έχει γίνει με παχιά στρώση ασβεστοκονιάματος και πρόσμιξη θηραϊκής γης με περίτεχνο σαρδελωτό ορθογωνικό τελείωμα. Το πάχος του αρμού είναι αρκετά μεγάλο και σε αρκετά σημεία, λόγω της παθολογίας της τοιχοποιίας, διακρίνονται μικροί λίθοι που χρησιμοποιούνται ως σφήνες (τσιβίκια). Στην υπόλοιπη φέρουσα τοιχοποιία παρατηρούμε την συμπαγή δομή της με μικρούς και μεγάλους λίθους ομοίμορφα τοποθετημένους και τσιβίκωμα όπου α-

παιτείται. Η αρμολόγηση είναι συμπαγής και βαθιά με ασβεστοκονίαμα και πρόσμιξη θηραϊκής γης. Σε κανένα σημείο της τοιχοποιίας δεν υπάρχει περιμετρικό σενάζ και αυτή διαφοροποιείται μόνο στα σημεία που υπάρχουν ανοίγματα με ανακουφιστικά τόξα στο πάνω μέρος τους και ομοιόμορφο γύρισμα στους λαμπάδες. Στην εσωτερική φέρουσα τοιχοποιία παρατηρούμε και μεγαλύτερα ανοίγματα που γεφυρώνονται με μεγαλύτερα τόξα κατασκευασμένα με θολωτή δόμηση των λίθων (Εικόνα 62).

Όσο αφορά τον οριζόντιο φέροντα οργανισμό, αυτός αποτελείται στο σύνολο του κτηρίου από ξυλοδοκούς αμφιέριστους διατομής περίπου 20 X 20 εκ. από αδιαμόρφωτους μονοκόμματος κορμούς δέντρων μεταβλητού πλάτους (μεσοδόκαρα), που γεφυρώνουν στα



Εικόνα 63: Χαρακτηριστική κατασκευαστική δομή του οριζόντιου φέροντα οργανισμού. Χώρος Υ2 του υπογείου.

κατάλληλα σημεία τον κάθετο φέροντα οργανισμό και μεταφέρουν τα φορτία σε αυτόν (Εικόνα 63). Η έδρασή τους εγκιβωτίζεται σε φωλιές που δημιουργούνται στο πάνω μέρος της φέρουσας τοιχοποιίας κάθε ορόφου. Το πάνω μέρος των ξυλοδοκών είναι πλανισμένο και στο σημείο αυτό εδράζονται κάθετα μικρότεροι ξυλοδοκοί (δοκάρια ή τράβες), διατομής περίπου 10 X 10 εκ. ανά



Εικόνα 64: Η έδραση του μεσοδόκαρου σε φωλιά της τοιχοποιίας.

60 εκ. οι οποίοι εγκιβωτίζονται και αυτοί σε φωλιές μέσα στον τοίχο (Εικόνα 64). Η κατασκευή όλη επικαλύπτεται από σανίδωμα πάχους 2 εκ. από πλανισμένη ξυλεία με ελάχιστο αρμό, που διαμορφώνει και το τελικό δάπεδο των ορόφων.

3.3.4. Εσωτερικές τοιχοποιίες

Οι εσωτερικές τοιχοποιίες έχουν κατασκευαστεί με την συνήθη τρόπο κατασκευής της εποχής, τον τσατμά. Αποτελούνται από τον βασικό ξύλινο σκελετό από κάθετους οδηγούς - δοκάρια λαξευμένα, πλανισμένα και ισοπαχή που πακτώνονται κάθετα στο δάπεδο και την οροφή (Εικόνα 65). Στην επαφή του τοίχου με άλλο κάθετο τοίχο τοποθετείται οδηγός και οι επόμενοι ακολουθούν ανά 60 εκ. Οι πόρτες διαμορφώνονται με οδηγούς δεξιά και αριστερά και ξύλινο πρέκι στο πάνω μέρος. Τα κενά μεταξύ των οδηγών καλύπτονται από οριζόντιο σανίδωμα με καρφωτές τάβλες ύψους περίπου 5 εκ. και πάχους 1 εκ., σχηματίζοντας μεταξύ τους αρμό περίπου 1 εκ.



Εικόνα 65: Εσωτερική τοιχοποιία από τσατμά μεταξύ των χώρων Α7 και Α8 του Α' ορόφου. Διακρίνονται οι κάθετοι οδηγοί επικαλυμμένοι με οριζόντιο σανίδωμα.

Το σανίδωμα είναι αμφίπλευρο και οι τοίχοι διακόπτονται μόνο στα σημεία των ανοιγμάτων, καλύπτοντας ολόκληρο το ύψος του ορόφου. Τα κενά που σχηματίζονται μεταξύ των στοιχείων του σκελετού δεν φαίνεται να καλύπτονται με κάποιο υλικό εσωτερικής μόνωσης, ενώ τα κενά του σανιδώματος και ολόκληρες οι παρειές αμφίπλευρα των τοίχων σοβατίζονται δίνοντας ενιαίες επιφάνειες.

Σε χώρους του υπογείου συναντάμε εσωτερικές τοιχοποιίες κατασκευασμένες από με σκελετό από μεγάλα και μικρότερα ξύλινα δοκάρια, τοποθετημένα κάθετα και διαγώνια και γέμισμα των κενών με μικρούς λαξευτούς λίθους και αρμολόγημα από ασβεστοκονίαμα και πρόσμιξη θηραϊκής γης. Αμφίπλευρα και εδώ οι επιφάνειες επιχρίονται (Εικόνα 66).



Εικόνα 66: Εσωτερική τοιχοποιία μεταξύ των χώρων Υ6 και Υ7 του υπογείου.

3.3.5. Επιχρίσματα

Τα εξωτερικά επιχρίσματα αφορούν κυρίως τον Α' όροφο ο οποίος ήταν σοβατισμένος με ασβεστοκονίαμα σε ολόκληρη την επιφάνειά του και από τις τρεις ορατές πλευρές. Σήμερα και προφανώς από μεταγενέστερες επεμβάσεις, η νότια όψη από το ύψος της διαχωριστικής ταινίας μεταξύ των ορόφων μέχρι την μετόπη του γείσου, είναι σοβατισμένη με μεταγενέστερο πεταχτό κονίαμα με πρόσμιξη τσιμέντου (Εικόνα 67). Σοβατισμένο είναι επίσης και το στηθαίο του δώματος από την εξωτερική και την εσωτερική του πλευρά, καθώς και ότι έχει απομείνει από την απόληξη του κλιμακοστασίου. Στους υπόλοιπους ορόφους, δηλαδή το ισόγειο και το υπόγειο, δεν έχει εφαρμοστεί ενιαίο επίχρισμα, αλλά αρκετό προεξέχον γραμμωτό



Εικόνα 67: Ο σοβατισμένος όροφος με πεταχτό κονίαμα.



Εικόνα 68: Εσωτερικά επιχρίσματα στον χώρο 18 του ισογείου.

(σαρδελωτό) κονίαμα στους αρμούς της τοιχοποιίας. Σε αρκετά σημεία, και λόγω μεταγενέστερων επεμβάσεων, το αρχικό κονίαμα έχει αντικατασταθεί με τσιμεντοκονίαμα.

Τα εσωτερικά επιχρίσματα είναι από ασβεστοκονίαμα (Εικόνα 68). Στους εξωτερικούς τοίχους το πάχος των επιχρισμάτων είναι αρκετό για να καλύπτει τις ατέλειες και τα ανάγλυφα του χτισίματος, ενώ στους εσωτερικούς ξύλινους τοίχους το κονίαμα εισέρχεται στους αρμούς του σανιδώματος και καλύπτει ενιαίο ολόκληρες τις επιφάνειες.

3.3.6. Δώμα

Στο επίπεδο του δώματος το σανίδωμα επικαλυπτόταν από ασβεστοκονίαμα και πρόσμιξη θηραϊκής γης, γνωστό και ως «σπαθωτό δώμα», ικανού πάχους να καλύπτει και να αδιαβροχοποιεί τα ξύλα και τους αρμούς και να βοηθά στη δημιουργία ρήσεων απορροής των υδάτων της βροχής. Ο φέροντας περιμετρικός τοίχος ανυψώνεται 80 εκ. περίπου άνωθεν του επιπέδου του δώματος δημιουργώντας περιμετρικό στηθαίο χωρίς σενάζ, ενώ στα σημεία της εσωτερικής φέρουσας τοιχοποιίας υπήρχε χαμηλότερου ύψους στηθαίο που εγκιβώτιζε την στέγαση της σάλας.



Εικόνα 69: Η μοναδική φωτογραφία του δώματος πριν την κατάρρευσή του.

Στην ανατολική πλευρά και παρά το όριο του οικοπέδου, βρισκόταν η απόληξη του κλιμακοστασίου που περιλάμβανε τον χώρο της επιφάνειας της κλίμακας και του πλατύσκαλου, σχηματίζοντας ορθογωνική κάτοψη. Ο ανατολικός και ο βόρειος τοίχος είναι από λιθοδομή, όμοιος με τους υποκείμενους φέροντες, ενώ ο νότιος και ο δυτικός ήταν κατασκευασμένοι από ξύλο, όμοιας δομικής τεχνικής με τους εσωτερικούς τοίχους (τσατμάς), και ήταν όλοι αμφίπλευρα επιχρισμένοι με ασβεστοκονίαμα. Η στέγαση του χώρου γινόταν με μονόριχτη ξύλινη στέγη με κάθετες προς την μεγάλη διάσταση τράβες αμφίπλευρα στηριζόμενες στην ανώτερη πλευρά των τοίχων και με κλίση προς το γειτονικό κτίσμα. Πάνω από τους δοκούς υπήρχε πέτσωμα από καρφωτές σανίδες και επιστέγαση με κεραμίδια βυζαντινού τύπου. Δεν φαίνεται να υπάρχει υδρορροή συλλογής όμβριων υδάτων στην κατώτερη στάθμη της στέγασης του κλιμακοστασίου και τα νερά της βροχής πιθανόν κατέληγαν στο δώμα του γειτονικού κτίσματος. Προς την βορεινή πλευρά, παρατηρούμε άνοιγμα παραθύρου, ενώ προς την δυτική υπάρχει άνοιγμα θύρας εξόδου προς το δώμα.

Στη βορεινή πλευρά και άνωθεν του στηθαίου εκτείνονται δύο χτιστές με λίθους και μεταγενέστερες προφανώς, πλίνθους καμινάδες, ενώ στη νότια πλευρά σε ίδιο μέγεθος και ύψος με τις καμινάδες παρατηρούμε τέσσερα διακοσμητικά χτιστά λίθινα συμπαγή κολωνάκια, ίδιων διαστάσεων και μορφής με τις καμινάδες, που συμπεραίνουμε ότι κατασκευάστηκαν για λόγους συμμετρίας.

3.3.7. Μεσοπατώματα – δάπεδα – οροφές



Εικόνα 70: Το δάπεδο του διαδρόμου του ισογείου στον χώρο I1.

Το μεσοπατώματα βρίσκονται ανάμεσα στα επίπεδα υπογείου – ισογείου και ισογείου – Α' ορόφου. Επάνω στους φέροντες οριζόντιους ξυλοδοκούς εδράζεται πλατύ (περίπου 15 εκ.) καρφωτό σανίδωμα από πλανισμένη και γυαλισμένη ξυλεία πάχους 2 εκ., η οποία διαμορφώνει και το τελικό επίπεδο των δαπέδων (Εικόνα 70). Στους χώρους των λουτρών και της κουζίνας η ξυλεία επικαλύπτεται από κολλητά κεραμικά πλακίδια, προϊόν εμφανώς μεταγενέστερης επέμβασης (Εικόνα 71).



Εικόνα 71: Κεραμικά πλακίδια στο δάπεδο του χώρου A4 στην κουζίνα του ορόφου.



Εικόνα 72: Η οροφή της κουζίνας στον χώρο A4 στον όροφο.

Οι οροφές διαμορφώνονται από σανίδωμα καρφωτό στους υπερκείμενους ξυλοδοκούς πλάτους 2 εκ. Οι ανομοιόμορφοι κορμοί που συγκροτούν τα κεντρικά δοκάρια εγκιβωτίζονται σε σανίδωμα ίδιου πάχους δίνοντας ομοιόμορφο γεωμετρικό σχήμα. Το κάθε «μάτι» της οροφής που δημιουργείται πλαισιώνεται από ξύλινες κορνίζες στο περίγραμμα των τοίχων και των δοκαριών και καμπυλωτά πηγάκια που επικαλύπτουν τους αρμούς του σανιδώματος, σχηματίζοντας ανάγλυφο τελείωμα (Εικόνα 72). Στο ενδιάμεσο κενό που βρισκόταν ο οριζόντιος φέρον οργανισμός από τα μεσοδοκάρια και τις τράβες μεταξύ οροφής και υπερκείμενου δαπέδου, υπήρχε παχιά στρώση ελαφρόπετρας, είδος θηραϊκής γης με μονωτικές ιδιότητες (Εικόνα 74).

Στην κεντρική νότια είσοδο η οροφή δεν ακολουθεί την ίδια κατασκευαστική δομή (Εικόνα 1Εικόνα 73). Το κεντρικό δοκάρει εγκιβωτίζεται από μικρότερα κάθετα σε αυτό σανίδια και το άνοιγμα της οροφής σανιδώνεται με πλανισμένο ξύλο κάθετα στο μεγάλο μήκος και καρφωτά στους μικρότερους ξυλοδοκούς στήριξης. Περιμετρικά της επιφάνειας δημιουργείται ένα πλαίσιο όμοιο με



Εικόνα 73: Η οροφή της νότιας εισόδου στον χώρο Y1.



Εικόνα 74: Η εσωτερική μόνωση των οροφών.



Εικόνα 75: Η οροφή την βορεινής εισόδου, χώρος 16.

τον εγκιβωτισμό του μεσοδόκαρου για λόγους συμμετρίας. Οι αρμοί μεταξύ τους είναι περίπου 1 εκ. και ολόκληρη η επιφάνεια έχει καλυφτεί με ασβεστοκονίαμα, ακολουθώντας την κατασκευαστική δομή των εσωτερικών τοίχων. Η επιφάνεια έχει ζωγραφιστεί με μεγαλύτερα και μικρότερα τετράγωνα τοποθετημένα σε κάναβο και σχηματίζοντας μια ροζέτα στο κάθε κέντρο, σε αποχρώσεις της ώχρας, του κόκκινου και μπλε για τη ροζέτα, δημιουργώντας μια απλή, αλλά περίτεχνη οροφोगραφία. Και εδώ συναντάμε την στρώση ελαφρόπετρας στο επίπεδο του μεσοπατώματος.

Στην κεντρική βόρεια είσοδο η οροφή φαίνεται σε τμήματα σοβατισμένη και χρωματισμένη, όμως η σημερινή της κατάσταση δεν επιτρέπει περαιτέρω παρατήρηση (Εικόνα 75).

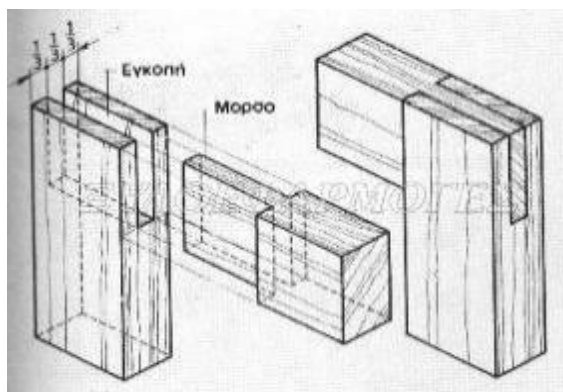


Εικόνα 76: Μαρμάρινο δάπεδο υπογείου στον χώρο Υ2.

Όσο αφορά το δάπεδο του υπογείου, στο χώρο του κλιμακοστασίου της νότιας εισόδου, αλλά και στους χώρους του πηγαδιού και των αποθηκών, είναι κολυμπητά διαστρωμένο με μαρμαρινες λαξευτές ακανόνιστες πλάκες από μάρμαρα λευκού και μαύρου χρώματος, και με ελάχιστη ρύση προς το επίπεδο του πεζοδρομίου. Οι αρμοί είναι ελάχιστοι και χωρίς εμφανές συνδετικό υλικό (Εικόνα 76).

3.3.8. Ανοίγματα – Κουφώματα

Όλα τα εξωτερικά και εσωτερικά κουφώματα του κτηρίου είναι κατασκευασμένα από ξύλο, όσο αφορά τις κάσες, τις εξώθυρες, τα παράθυρα και τα εξώφυλλα, ενώ οι σύνδεσμοί των στοιχείων (μεντεσέδες, μάσκουλα, πατζουρόβεργες, τζινέτια, καρφάκια) είναι κατασκευασμένα από σίδηρο. Όπου υπάρχουν τζαμιλίκια, αυτά είναι από μονό υαλοπίνακα.



Εικόνα 77: Εγκοπή και μόρσο.

Το πλαίσιο των ξύλινων εσωτερικών θυρών (κάσσα) αποτελείται από 3 ξύλινα καδρόνια (2 κατακόρυφα και 1 οριζόντιο) διατομής όπως φαίνεται στα σχέδια και τουλάχιστον 7 εκ. x 7 εκ. Η κάσσα από τη μια πλευρά σε όλα τα σκέλη έχει «φυλλοδόχο εκτομή» (πατούρα) βάθους 1 cm για την υποδοχή των φύλλων της θύρας. Η σύνδεση των τμημάτων της κάσσας από καδρόνια γίνεται με εντορμίες

(μόρσα) ενισχυμένες με κόλλα και καβίλιες, δηλαδή κατασκευάζεται προεξοχή στη μία διατομή που εφαρμόζει στην αντίστοιχη οπή του άλλου (Εικόνα 77).

Η κάσσα στερεώνεται καρφωτά πάνω στον ξύλινο εσωτερικό τοίχο, ενώ στα ανοίγματα τοίχων από λιθοδομή με 3 ζεύγη τζινετιών (λάμες πάχους 1,5 εκ που απολήγουν σε χελιδονοουρά) σε κάθε κατακόρυφο σκέλος, τα οποία καρφώνονται στην κάσσα και κατά την τοποθέτηση της, πακτώνονται λοξά στον τοίχο με κονίαμα. Η κάσσα δεν έρχεται σε απόλυτη επαφή με τους λαμπάδες (παραστάδες) και το υπέρθυρο (πρέκι), αλλά αφήνεται διάκενο (αέρας) περίπου 1 cm. Ο αρμός μεταξύ κάσσας – επιχρίσματος καλύπτεται με ξύλινα αρμοκάλυπτρα (περβάζια), τα οποία καρφώνονται με ψιλές καρφοβελόνες στην κάσσα, την οποία επικαλύπτουν κατά 1,5 εκ. περίπου. Τα περιθώρια του δαπέδου (σοβατεπιά) δεν προεξέχουν από τα περβάζια, αλλά τερματίζουν σε αυτά στο ίδιο επίπεδο.



Εικόνα 78: Φύλλο εσωτερικής θύρας.

Τα φύλλα των εσωτερικών θυρών (Εικόνα 78) είναι μασίφ ξύλινα ταμπλαδωτά και αποτελούνται από το πλαίσιο και τους ταμπλάδες. Το πλαίσιο αποτελείται από τα κατακόρυφα στοιχεία (μπόγια, ορθόξυλα) και από τα οριζόντια (τραβέρσες). Η σύνδεση μεταξύ τους γίνεται με μόρσο και ενισχύεται με κόλλα. Όλα τα στοιχεία έχουν διατομή 4,5 εκ x 12 εκ. Οι ταμπλάδες (4 ίδια τεμάχια σε στήλη) είναι επίπεδοι στην μεγάλη επιφάνειά τους και φάλτσοι στο περίγραμμα, έχουν πάχος περίπου 3 εκ και τοποθετούνται στις εσοχές (γκινισιές) του πλαισίου - σκελετού του θυρόφυλλου σε βάθος 1,2 εκ. – 1,5 εκ. Η γκινισιά έχει λίγο μεγαλύτερο βάθος, ώστε να αφήνεται διάκενο (αέρας) και να επιτρέπει στον ταμπλά να κινείται σε συστολοδιαστολές. Η σωστή θέση του ταμπλά στο κενό που καλύπτει

διατηρείται με καρφωτό περιμετρικό πηχάκι, το οποίο καλύπτει και το κενό της γκινισιάς του πλαισίου. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται, ώστε οι κλειδαριές να μην τοποθετούνται στη συναρμογή τραβέρσας – ορθοστάτη, ώστε να μην αποκόπτεται το μόρσο και μειώνεται η αντοχή στο σημείο αυτό.

Οι περισσότερες εσωτερικές θύρες αποτελούνται από δύο φύλλα ανοιγόμενα, με το ένα φύλλο να διαθέτει καμπυλωτό πηχάκι (μπινί) από την μία πλευρά σε όλο το ύψος του για την δημιουργία πατούρας η οποία υποδέχεται το άλλο φύλλο κατά το κλείσιμο και σύρτη που σταθεροποιεί το φύλλο στο δάπεδο όταν αυτό δεν χρησιμοποιείται. Το άλλο φύλλο δια-



Εικόνα 79: Λεπτομέρεια θύρας νότιας εισόδου.

θέτει το πόμολο και την κλειδαριά, ενώ το άνοιγμα γίνεται με μεντεσέδες σιδερένιους τοποθετημένους ανά δύο σε κάθε φύλλο στην ένωσή τους με την κάσσα. Οι μονόφυλλες θύρες διατηρούν την κατασκευαστική τεχνική των δίφυλλων καλύπτοντας όμως μεγαλύτερου πλάτους ανοίγματα.

Στις δίφυλλες εξωστόθυρες η κάσσα εγκιβωτίζεται στο πάχος του τοίχου στο μεγαλύτερο μέρος της και στην εξωτερική όψη μόνο το περιμετρικό τεταρτοκυκλικό τμήμα της είναι εμφανές (Εικόνα 79).



Εικόνα 80: Η εξωστόθυρα της βορεινής εισόδου.

Η βορεινή είσοδος (Εικόνα 80) φέρει φεγγίτη άνωθεν της θύρας και η κάσσα σε αυτή την περίπτωση φέρει ένα επιπλέον οριζόντιο καδρόνι που διαχωρίζει τα δύο στοιχεία. Τα φύλλα της θύρας ακολουθούν κατασκευαστικά την δομή των εσωτερικών ταμπλαδωτών δίφυλλων θυρών, μόνο που εδώ οι ταμπλάδες είναι πυραμιδοειδείς και πλαισιώνονται με περίτεχνες κορνίζες, ενώ ο μεσαίος κατακόρυφος ταμπλάς είναι μικρότερου ύψους, επίπεδος στο κέντρο και στο μέσο του φέρει δύο ξύλινες διακοσμητικές ροζέτες τοποθετημένες συμμετρικά κατά μήκος. Το μπινί είναι από διακοσμητικό ξύλινο ημικυκλικό καδρονάκι με κάθετο οδοντωτό ανάγλυφο και εκφορική διαπλάτυνση στο πάνω και κάτω μέρος (Εικόνα 81). Επιπλέον, στο φύλλο αυτό παρατηρούμε την γραμματοθυρίδα κατασκευασμένη με μια οριζόντια σχισμή στην τραβέρσα κάτω από



Εικόνα 81: Λεπτομέρεια της θύρας στο κάτω μέρος.

τον μεσαίο ταμπλά, πλάτους περίπου 20 εκ με περιμετρική μεταλλική επικάλυψη. Το κυρίως ανοιγόμενο φύλλο (δεξιά) φέρει την κλειδαριά και το στρογγυλό μπρούτζινο πόμολο.

Ο φεγγίτης αποτελείται από δύο φύλλα που αποτελούνται από τέσσερα ξύλα που σχηματίζουν το πλαίσιο του κάθε φύλλου και το τζαμιλίκι στο γέμισμα. Τα φύλλα τοποθετούνται στο εσωτερικό μέρος της κάσας, ενώνονται με μεντεσέ μαζί της και είναι ανοιγόμενα προς τα μέσα. Το τζαμιλίκι τοποθετείται στο κενό του πλαισίου και σταθεροποιείται με καρφωτά πηχάκια από την μία και ξυλόστοκο από την άλλη πλευρά. Το άνοιγμα και το κλείσιμο του φεγγίτη γίνεται με την τοποθέτηση μπινί στο ένα φύλλο και μηχανισμό με σπανιολέτα στο άλλο (μηχανισμός που αποτελείται από δύο μεταλλικές βέργες που εισέρχονται στο πάνω και κάτω μέρος του κασώματος κατά το κλείσιμο ή συρρικνώνονται κατά το άνοιγμα). Εξωτερικά ο φεγγίτης φέρει περίτεχνη σιδεριά τοποθετημένη στο εξωτερικό μέρος της κάσας και πακτώνεται σε αυτή με καρφιά.

Η νότια είσοδος δεν φέρει φεγγίτη και η πόρτα καλύπτει όλο το ύψος του ανοίγματος. Η κάσσα και τα φύλλα της θύρας είναι όμοια με αυτά της βόρειας εισόδου. Στο δεξί φύλλο παρατηρούμε επιπλέον το μπρούτζινο επίθυρο χεράκι (ρόπτρο), καθώς και την ύπαρξη νεότερης κλειδαριάς.



Εικόνα 82: Το ρόπτρο της νότιας θύρας.

Τα ανοίγματα στα παράθυρα και τις μπαλκονόπορτες είναι διαμπερή και με τοξωτό τελείωμα στο πάνω μέρος τους. Ένα οριζόντιο καδρόνι πακτωμένο αριστερά και δεξιά στην τοιχοποιία σχηματίζει το ανώφλι και το τοξωτό κενό στο πάνω μέρος του χτίζεται στο ίδιο πάχος (Εικόνα 83). Η κάσσα των κουφωμάτων είναι ορθογώνια (3 ξύλινα καδρόνια), πακτώνεται με τζινέτια στους λαμπάδες, καρφώνεται στο ανώφλι και φέρει το υαλοστάσιο και το εξώφυλλο. Στα παράθυρα το επιπλέον κάτω μέρος



Εικόνα 83: Το τοξωτό μέρος του κουφώματος.



Εικόνα 84: Ποδιά από σχιστόπλακα σε παράθυρο του υπογείου.



Εικόνα 85: Παράθυρο με φεγγίτη χωρίς εσώφυλλο.



Εικόνα 86: Μπαλκονόπορτα με φεγγίτη και εσώφυλλο.

του κασσώματος τοποθετείται καρφωτά στην ξύλινη ποδιά που δεν προεξέχει της εξωτερικής πλευράς του τοίχου. Εσωτερικά η ποδιά είναι μαρμάρινη (ή από σχιστόπλακα στο υπόγειο) (Εικόνα 84).

Η κάσσα αποτελείται από 2 ορθοστάτες (ποδαρικά), το ανώφλι (πανωκάσσι) και το κατώφλι (κατωκάσσι). Όπου συναντάμε φεγγίτες, η κάσσα φέρει ένα επιπλέον οριζόντιο καθρόνι για διαχωρισμό του υαλοστασίου από τον φεγγίτη και μόνο στο πάχος του φύλλου του υαλοστασίου. Ουσιαστικά, ο φεγγίτης λειτουργεί ως ανεξάρτητη επέκταση του υαλοστασίου χωρίς να επηρεάζεται και να επηρεάζει τα εσώφυλλα και τα εξώφυλλα (Εικόνα 85). Τα ποδαρικά έχουν δύο ή τρεις φυλλοδόχους εκτομές, ώστε η εσωτερική να υποδέχεται το εσωτερικό παντζούρι (εσώφυλλο), η μεσαία το υαλοστάσιο και η εξωτερική το εξωτερικό παντζούρι (εξώφυλλο) ή κατά περίπτωση, μόνο το υαλοστάσιο και το εξώφυλλο. Το κατωκάσσι έχει μόνο μία ή δύο φυλλοδόχους εκτομές που υποδέχονται το εσώφυλλο και το υαλοστάσιο ή κατά περίπτωση μόνο το υαλοστάσιο, ενώ το εξωτερικό μέρος καλύπτεται από το εξώφυλλο και διαμορφώνεται έτσι ώστε τα νερά της βροχής να οδηγούνται προς τα έξω. Ο αρμός ανωφλιού – πανωκασσιού και οι πλευρικοί αρμοί κάσσας - λαμπάδων προστατεύονται από την ξύλινη κορνίζα με το γείσωμα να προεξέχει αρκετά στο πάνω μέρος, ενώ ο αρμός ποδιάς – κατωκασσιού, επικαλύπτεται με ξύλινη προεξέχουσα ταινία με κυματοειδές τελείωμα (Εικόνα 87).

Το εσώφυλλο αποτελεί το εσωτερικό παντζούρι του ανοίγματος. Δεν συναντάται σε όλα τα κουφώματα, ενώ σε μερικές μπαλκονόπορτες το εσώφυλλο προσαρμόζεται πάνω στο φύλλο του υαλοστασίου και μόνο στο τμήμα αυτού όπου υπάρχουν τζαμιλίκια (Εικόνα 86) (το κάτω μισό τμήμα είναι ταμπλαδωτό). Όλα τα εσώφυλλα είναι ταμπλαδωτά με την κατασκευαστική αρχή των εσωτερικών ταμπλαδωτών θυρών (μπόγια, τραβέρσες και ταμπλάδες) και ανάλογα την περίπτωση είναι ενός, δύο ή και τεσσάρων φύλλων με σπαστή άρθρωση ανά δύο φύλλα (κατασκευαστική αρχή γαλλικών παραθυρόφυλλων - Εικόνα 83). Η σύνδεση με το υπόλοιπο κούφωμα γίνεται με σιδερένιους μεντεσέδες στο σημείο του κουφώματος που είναι δυνατή και επιθυμητή η αναδίπλωσή τους.

Το υαλοστάσιο αποτελείται από δύο φύλλα που αναρτώνται στην κάσσα με σιδερένιους μεντεσέδες. Το κάθε φύλλο αποτελείται από πλαίσιο και τις ενδιάμεσες τραβέρσες σχηματίζοντας τον αριθμό των υαλοπινάκων, συνήθως 3. Ο σχηματισμός στο εξωτερικό μέρος φέρει υαλοδόχο εκτομή, ώστε να υποδέχεται τα τζαμιλίκια. Οι υαλοπίνακες συγκρατούνται από ακέφαλα προκάκια και στόκο. Οι κάτω τραβέρσες των 2 φύλλων του υαλοστασίου φέρουν νεροχύτη, του οποίου το κάτω αυλάκι (ποταμός) βρίσκεται έξω από το κατώφλι. Η στερέωση του υαλοστασίου γίνεται με διπλό, σύνθετο, χωνευτό, κατακόρυφο σύρτη (γρύλο), με μηχανισμό σπανιολέτας. Στις περιπτώσεις που συναντάμε φεγγίτη, αυτός φέρει κατασκευή πλαισίου, τζαμιλίκι και μηχανισμό όμοιο με το υποκείμενο υαλοστάσιο.



Εικόνα 87: Το εξώφυλλο των παραθύρων με την περιμετρική διακοσμητική κορνίζα.

Το εξώφυλλο (παντζούρι) των παραθύρων είναι γερμανικού τύπου και αποτελείται από 2 φύλλα με περσίδες, τα οποία στρέφονται κατά το άνοιγμα τους μπροστά από την επιφάνεια του τοίχου μέσω των μεντεσέδων (Εικόνα 87). Το τμήμα των μεντεσέδων (τρεις σε κάθε φύλλο) που πακτώνεται στο εξώφυλλο καταλήγει σε οριζόντια λάμα που καρφώνεται στο ξύλο με μεταλλικά καρφιά και αφενός ενισχύει τα μόρσα στις ενώσεις τραβέρσων με τα μπόγια, αφετέρου διακοσμεί επιπλέον το κούφωμα. Το κάθε φύλλο αποτελείται από περίμετρο ορθοστατών και τραβερσών, με μια ενδιάμεση τραβέρσα, σχηματίζοντας δύο τμήματα στο κάθε φύλλο. Το ανώτερο τμήμα φέρει οριζόντιες περσίδες που κάθε μια από αυτές στερεώνεται δεξιά και αριστερά με ε-



Εικόνα 88: Οι σιδερένιου βραχίονες που επιτρέπουν το άνοιγμα μόνο του κάτω μέρους του εξώφυλλου.

ξέχοντες πείρους στο πλαίσιο και όλες μαζί ενώνονται από την εσωτερική τους πλευρά με κάθετο ξύλινο καδρονάκι που επιτρέπει την αλλαγή της θέσης τους από κεκλιμένη σε οριζόντια. Στο κατώτερο τμήμα σχηματίζεται ένα μικρότερο πλαίσιο το οποίο πληρώνεται από περσίδες ίδιου τύπου με το ανώτερο, επίσης ενωμένες με κάθετο καδρονάκι για το άνοιγμα και το κλείσιμό τους. Το πλαίσιο αυτό αγκυρώνεται με καρφωτούς μεντεσέδες στο πάνω τμήμα της εξωτερικής πλευράς του, επιτρέποντας το άνοιγμά ολόκληρου του πλαισίου προς τα έξω σε οριζόντιο άξονα. Η στερέωση σε ανοιχτή θέση γίνεται με σιδερένιους βραχίονες (Εικόνα 88) που βρί-

σκονται πάνω στο εξώφυλλο και τμήμα τους εισέρχεται σε κατάλληλη εσοχή στο ανοιγόμενο πλαίσιο. Η στερέωση κατά το κλείσιμο των εξώφυλλων γίνεται με ειδική κατακόρυφη ράβδο κυκλικής διατομής (παντζουρόβεργα) με αρθρωτή λαβή, η οποία συναρμόζεται σε εξέχοντα πείρο στο πανωκάσσι και σε ειδική φωλιά στο κατωκάσσι.

3.3.9. Μαρμάρια στοιχεία

Τα μαρμάρια στοιχεία που συνθέτουν το κτήριο, πέραν των εμφανών λαξευτών μαρμάρινων λίθων των εξωτερικών όψεων της τοιχοδομίας, αφορούν κυρίως στα δάπεδα των



Εικόνα 89: Το μαρμάρινο μπαλκόνι της δυτικής όψης. Διακρίνονται τρεις μαρμάρινες πλάκες στηριζόμενες σε τέσσερα μαρμάρια φουρούσια.



Εικόνα 90: Ο μαρμάρινος νεροχύτης του Α' ορόφου.

εξωστών, καθώς και στα φουρούσια στήριξής τους. Είναι κατασκευασμένα από συμπαγείς μονοκόμματα πλάκες στην νότια όψη και συμπαγείς πλάκες τριών τμημάτων στη δυτική (Εικόνα 89). Τα φουρούσια (δύο για κάθε εξώστη στην νότια πλευρά και τέσσερα στο μπαλκόνι της δυτικής) είναι το κάθε ένα από μονοκόμματη πλάκα. Τα μαρμάρια αυτά στοιχεία έχουν πάχος 5 εκ. σε λευκή απόχρωση.

Μαρμάρινες είναι επίσης οι βαθμίδες εισόδου στο κτήριο από μονοκόμματους λίθους με σωστό ύψος και βάθος πατήματος. Στη βόρεια είσοδο ειδικά, οι δύο ανώτερες βαθμίδες φέρουν από τρεις διαμπερείς συμμετρικές οπές στο κάτω μέρος τους που εξυπηρετούσαν στον εξαερισμό του τμήματος του υπογείου που βρίσκεται κάτω από την είσοδο (Εικόνα 91, Εικόνα 92). Στην δυτική όψη και επί της τοιχοποιίας στο επίπεδο του υπογείου παρατηρούμε επίσης ένα μαρμάρινο



Εικόνα 91: Διαμπερή ανοίγματα στις βαθμίδες της εισόδου στην βορεινή όψη.



Εικόνα 92: Η πίσω όψη των βαθμίδων της βορεινής όψης επικοινωνεί με τον χώρο Υ7 του υπογείου. Διακρίνονται οι οπές που εξυπηρετούσαν στον αερισμό.

στοιχείο που φέρει διαμπερή κυκλικά ανοίγματα, που πιθανόν χρησίμευαν στον αερισμό του χώρου (Εικόνα 93). Τέλος, όλη η επιφάνεια της κάτοψης του υπογείου καλύπτεται με μαρμάρινη διάστρωση.



Εικόνα 93: Μαρμάρινο στοιχείο με οπές στην εξωτερική τοιχοποιία της δυτικής όψης.

3.3.10. Μεταλλικά στοιχεία



Εικόνα 94: Σιδεριά σε εξωτερικό κούφωμα.



Εικόνα 95: Λεπτομέρεια καμπυλόγραμμου σχηματισμού κιγκλιδώματος σε κούφωμα.

Τα μεταλλικά στοιχεία του κτιρίου είναι ιδιαίτερα περιορισμένα. Πέραν των κιγκλιδώματων και των σιδεριών σε μερικά κουφώματα (Εικόνα 94), με καμπυλωτό (Εικόνα 95) ή επίπεδο σχηματισμό, παρατηρούμε την μεταλλική κατασκευή στον δυτικό και τον νότιο εξώστη του Α' ορόφου, τύπου πέργολας με σιδερένιες στρογγυλές σωλήνες (Εικόνα 96). Παρατηρούμε επίσης και τις βάσεις στήριξης φυτών στο μπαλκόνι του ισογείου, αλλά και τις βάσεις στήριξης κάποιου κιγκλιδώματος στην βαθμίδα της κεντρικής εισόδου στην νότια όψη. Τμήμα



Εικόνα 96: Το μπαλκόνι της δυτικής όψης. Μεταλλική κατασκευή πέργολας.

της μίας υδρορροής στην νότια όψη έχει αντικατασταθεί με μεταλλικό αγωγό, ενώ και οι γάντζοι στήριξής τους είναι επίσης σιδερένιοι.

Τα υπόλοιπα μεταλλικά σιδερένια στοιχεία συνθέτουν και ενώνουν μικρότερα ξύλινα με λάμες και καρφιά, όπως οι μεντεσέδες, οι πείροι, οι ενώσεις των ξύλων στα παντζούρια, τα καρφιά για το σανίδωμα των πατωμάτων, των οροφών, των εσωτερικών τοίχων, των κλιμάκων κτλ. Σιδερένιες επίσης είναι οι κλειδαριές, το ρόπτρο, οι κρίκοι από τους δενόταν ο κουβάς για την άντληση του νερού από το πηγάδι, αλλά και οι πρόσθετες επίπεδες λάμες που κάλυπταν το επάνω τμήμα της κρέμασης των πατημάτων στις κλίμακες.

3.3.11. Κλίμακες

Και οι τέσσερις κλίμακες – τρεις κύριες και μια βοηθητική - είναι κατασκευασμένες εξ' ολοκλήρου από συμπαγή πλανισμένη και γυαλισμένη ξυλεία και με ξύλινη επικάλυψη του ουρανού από μικρότερα σανίδια. Η κρέμαση του πατήματος είναι στρογγυλεμένη, ενώ ο αρμός ύψους και πατήματος καλύπτεται από ξύλινο κυματιστό αρμοκάλυπτρο, δίνοντας ταυτόχρονα οπτική συνέχεια στα δύο μέρη.



Εικόνα 97: Λεπτομέρεια κλίμακας νότιας εισόδου στον χώρο Υ1.



Εικόνα 98: Λεπτομέρεια βοηθητικής κλίμακας στον χώρο Υ8.

Τα πατήματα και τα ύψη διευκολύνουν αρκετά την ανάβαση και την περιστροφική κίνηση. Σε όλες τις κλίμακες στην πλευρά του φαναριού η ελάχιστη διάσταση γίνεται πολύ περιορισμένη λόγω της απότομης στροφής με αποτέλεσμα η γραμμή ανάβασης σε αυτό το σημείο να μετατίθεται προς την αντίθετη κατεύθυνση, χωρίς όμως την διακοπή της κίνησης.



Εικόνα 99: Μεταλλικό κιγκλίδωμα στο μπαλκόνι της δυτικής όψης. Διακρίνονται τα καμπυλόγραμμα σχέδια που επαναλαμβάνονται σε όλο το μήκος.

3.3.12. Κιγκλιδώματα

Τα κιγκλιδώματα των εξωστών (Εικόνα 99) είναι μεταλλικά από μασίφ σίδηρο διατομής 1 εκ. Χ 1 εκ., περίτεχνα κατασκευασμένα και διακοσμημένα με καμπυλόγραμμα σχέδια. Φέρουν ορθοστάτες στις ενώσεις, τις γωνίες και σε κάθε επανάληψη του σχεδίου, 28 στο δυτικό μπαλκόνι και από 18 στα νότια, ενώ τα οριζόντια στοιχεία είναι 6 σε κάθε ένα από αυτά. Τα ανώτερα και κατώτερα μέρη είναι ελαφρώς πεπλατυσμένα διαμορφώνοντας ταυτόχρονα την κουπαστή του κιγκλιδώματος.

Τα κιγκλιδώματα των εσωτερικών κλιμάκων είναι διαμορφωμένα με κολωνάκια από μασίφ ξύλο με απλό γεωμετρικό καμπυλωτό σχέδιο και ξύλινη κουπαστή, τοποθετημένα στην πλευρά της σκάλας που είναι ανοιχτή και δεν εφάπτεται του τοίχου. Στην περίπτωση της κλίμα-

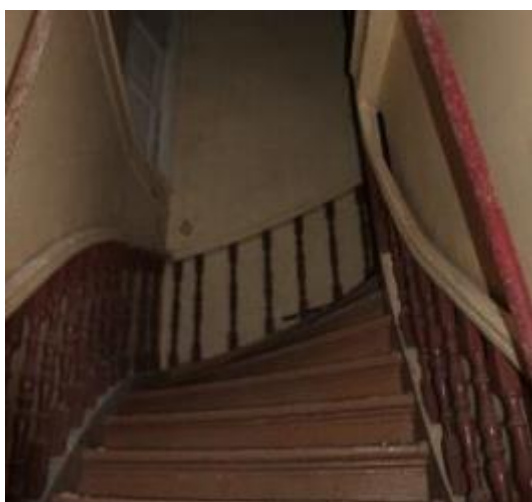
κας ισογείου προς τον Α' όροφο στην βορεινή είσοδο όμως, παρά το γεγονός ότι η σκάλα εφάπτεται και από τις δύο πλευρές της στην τοιχοποιία, κιγκλίδωμα έχει τοποθετηθεί και από τις δύο αυτές πλευρές (Εικόνα 102), κάτι που παρατηρούμε και στο ανώτερο τμήμα της κύριας κλίμακας ανόδου από το υπόγειο στο ισόγειο στην νότια είσοδο (Εικόνα 100, Εικόνα



Εικόνα 100: Το δεξί (κατά την ανάβαση) κιγκλιδωμά της κλίμακας της νότιας εισόδου.



Εικόνα 101: Το αριστερό κιγκλιδωμά της κλίμακας της νότιας εισόδου.



Εικόνα 102: Τα κιγκλιδώματα του κλιμακοστασίου της βορεινής εισόδου.

101). Ο σκοπός του είναι περισσότερο να εντυπωσιάσει δημιουργώντας συμμετρία. Ο αριθμός των κάθετων στοιχείων είναι όσα και τα πατήματα της κάθε κλίμακας και τοποθετούνται περίπου στην αρχή του κάθε πατήματος πάνω στην κεκλιμένη βάση που εγκιβωτίζει την σκάλα. Στο πάνω μέρος τους φέρουν μασίφ ξύλινο στοιχείο με καμπυλωτό ανάγλυφο που ευθυγραμμίζεται με την κλίση της σκάλας και δημιουργεί την κουπαστή.

3.3.13. Διακοσμητικά στοιχεία

Τα διακοσμητικά στοιχεία που συνθέτουν το κτήριο διαχωρίζονται ανάλογα με το υλικό κατασκευής τους σε ξύλινα, μαρμάρινα, σιδερένια, γύψινα και ζωγραφιστά.

Στα ξύλινα διακοσμητικά στοιχεία περιλαμβάνονται οι περιμετρικές κορνίζες των ανοιγμάτων, οι ξύλινες διακοσμήσεις στις εξωστόθυρες (κορνίζες, ροζέτες - Εικόνα 103), οι κορνίζες περιμετρικά των οροφών, τα αρμοκάλυπτρα των εσωτερικών θυρών.



Εικόνα 103: Ξύλινες διακοσμητικές ροζέτες στην εξωστόθυρα της νότιας εισόδου.

Στα μαρμάρινα στοιχεία περιλαμβάνονται τα μπαλκόνια με τα φουρούσια τους, οι διακοσμητικές ασπίδες πάνω από τις εξωστόθυρες, οι ακρογωνιαίοι μαρμάρινοι λαξευτοί καμπύλοι όγκοι στην εξωτερική νοτιοδυτική γωνία του υπογείου (Εικόνα 104), οι μαρμάρινες βαθμίδες στις εισόδους, αλλά και ο εξαερισμός του υπογείου στην δυτική όψη. Αξιοπρόσεχτοι επίσης είναι και οι λαξευτοί νεροχύτες στις κουζίνες, αλλά και τα καλύμματα των στομιών του πηγαδιού και της δεξαμενής.



Εικόνα 104: Λοξοτομημένοι ακρογωνιαίοι μαρμαρόλιθοι στην νοτιοδυτική γωνία του κτηρίου.

Σιδερένια διακοσμητικά στοιχεία είναι τα κιγκλιδώματα των εξωστών, οι σιδεριές στα παράθυρα και οι μεντεσέδες στα εξωτερικά κουφώματα, αφού αυτά εκτός από την λειτουργικότητά τους συνθέτουν και στην διακόσμηση των εμφανών στοιχείων του κτηρίου.

Γύψινη διακόσμηση συναντάμε μόνο στον εξωτερικό δυτικό τοίχο στα τμήματα του ισογείου και του Α' ορόφου στις ασπίδες των θολωμάτων στο μέσο της όψης. Στον θόλο του Α' ορόφου η ασπίδα έχει σχεδόν καταστραφεί και παρατηρούμε τις ψευδοπαραστάδες κορινθιακού ρυθμού δεξιά και αριστερά και την διακοσμητική κορώνα στην κορυφή της ασπίδας. Ο θόλος στο επίπεδο του ισογείου είναι καλύτερα διατηρημένος και διακρίνουμε την διαφοροποίησή του από αυτόν του Α' ορόφου. Φέρει γύψινη στεφάνη η οποία αγκαλιάζεται από περίπλοκη διακόσμηση φυλλώματος που άρχεται από την κορώνα και καταλήγει στην γένεση του καμπυλωτού σε όψη σχηματισμού του θόλου, σημείο στο οποίο διακρίνουμε το μικρό ημικυκλικό ψευδοεπίκρανο.

Τέλος, τα ζωγραφιστά στοιχεία που κοσμούν το κτήριο είναι ίσως και τα πιο σημαντικά. Στις θολωτές κατασκευές στην δυτική όψη παρατηρούμε δύο παραστάσεις οι οποίες είναι γνωστό από την βιβλιογραφία ότι ανήκουν σε δύο μεγάλους ζωγράφους της εποχής,



Εικόνα 105: Η ζωγραφιστός θόλος στον δυτικό τοίχο στο επίπεδο του ισογείου. Διακρίνεται η γύψινη κατασκευή στην αψίδα.



Εικόνα 106: Ο ζωγραφιστός θόλος στον δυτικό τοίχο στο επίπεδο του ορόφου. Η γύψινη κατασκευή είναι σχεδόν κατεστραμμένη.



Εικόνα 107: Χώρος κλιμακοστασίου της νότιας εισόδου. Διακρίνεται ο διάκοσμος της οροφογραφίας, καθώς και η τοιχογραφία.

του Φλωρεντίνου ζωγράφου Benozzi Gozzoli και του μεγάλου σύγχρονού του, Leonardo Da Vinci (Εικόνα 105, Εικόνα 106). Ζωγραφιστές επίσης είναι και οι εσωτερικές επιφάνειες των

τοίχων στο κλιμακοστάσιο της νότιας εισόδου σε απομίμηση μαρμάρου με σκούρο χρώμα για την σχεδίαση των αρμών και λευκό – υπόλευκο με γκρίζα νερά για τον σχεδιασμό των μαρμάρων (Εικόνα 107). Η οροφή που διακοσμεί τον ίδιο χώρο είναι και αυτή ζωγραφιστή με απλές γραμμές σχηματίζοντας τετράγωνα τοποθετημένα σε κάναβο και με μια ροζέτα στο κάθε κέντρο, σε αποχρώσεις της ώχρας, του κόκκινου και μπλε για τη ροζέτα.

Η τεχνική των τοιχογραφιών και της οροφोगραφίας καθώς και τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν, υπόκεινται σε εκτενέστερη μελέτη των Συντηρητικών Έργων Τέχνης. Επειδή είναι αδύνατο να συμπυχθεί ολόκληρος επιστημονικός κλάδος στο επίπεδο της παρούσας, δεν μπορεί να γίνει για τα τμήματα αυτά περαιτέρω ανάλυση.

3.3.14. Χρωματισμοί – επενδύσεις τοίχων



Εικόνα 108: Η εφαρμογή χρωματισμού επί της τοιχογραφίας στο κλιμακοστάσιο της νότιας εισόδου στον χώρο Υ1.

Τα χρώματα του των τοίχων στο εσωτερικό του κτηρίου έχουν εναλλαγεί πολλές φορές στη διάρκεια των χρόνων, ενώ μετά την ανακαίνιση του 1940 το κτήριο ξαναβάφτηκε από την αρχή. Σημαντική είναι και η εφαρμογή του χρωματισμού που εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο στέγασης στο κτήριο πολιτικού κόμματος, αφού εκτός των εσωτερικών χρωματισμών των υπολοίπων εσωτερικών τοίχων, χρωματίστηκε και τμήμα της τοιχογραφίας στους τοίχους της κεντρικής νότιας εισόδου (Εικόνα 108).

Όλα τα χρώματα του συναντάμε είναι από πλαστικό χρώμα αποχρώσεων μπλε, ροζ και ώχρας (Εικόνα 109). Οι χρωματισμοί των εσωτερικών κουφωμάτων, των κασωμάτων τους και των ξύλινων οροφών του ισόγειου έχουν γίνει με ριπολίνη ξύλου ημίλευκου – μπεζ χρώματος, ενώ η οροφή του ορόφου έχει βαφεί σε απόχρωση του καφέ. Με ριπολίνη ξύλου έχουν βαφεί και οι κλίμακες ανάβασης στο ισόγειο (μπλε), τον όροφο και το δώμα (καφέ), καθώς και τα φύλλα των εξωτερικών θυρών με τα κασώματά τους (μπλε και ώχρα).



Εικόνα 109: Εφαρμογή χρωματισμού με πλαστικά χρώματα στο ισόγειο, στον χώρο 11.

Όσο αφορά τους εξωτερικούς χρωματισμούς, οι τοίχοι του υπογείου και του ισόγειου πέραν των ρύπων από αφισκοκολλήσεις, περιστασιακών τμηματικών χρωματισμών και βανδαλισμούς από γκράφιτι δεν φέρουν αρχικό μοναδικό χρωματισμό. Στον σοβατισμένο όροφο διακρίνονται σε σημεία αποχρώσεις της ώχρας μέχρι τα κεραμίδια στην επιστέγαση του γείσου. Οι ζωγραφιστές κόγχες στην δυτική όψη διατηρούν ακόμη αρκετό από τον αρχικό τους χρωματισμό και διακρίνουμε τις παραστάσεις σε φόντο καφέ για το ισόγειο και ώχρας στον όροφο.

Οι περιμετρικές κορνίζες των κουφωμάτων φαίνεται σε σημεία ότι ήταν βαμμένες σε λευκό χρώμα, όπως και τα παραθυρόφυλλά, ενώ τα παντζούρια σε απόχρωση του μπλε. Στα κιγκλιδώματα και τις σιδεριές των παραθύ-

ρων παρατηρούμε αποχρώσεις του μπλε σε μερικά σημεία.

3.3.15. Δίκτυα υποδομής



Εικόνα 110: Η μηχανική αντλία υδροδότησης στην κουζίνα του ισόγειου, χώρος 18.

Η αρχική ύδρευση του κτηρίου γινόταν από το πηγάδι μηχανικά, ενώ τα υπάρχοντα δίκτυα υποδομής, όσο αφορά τις ηλεκτρολογικές, υδραυλικές και τις εγκαταστάσεις αποχέτευσης, προέρχονται εμφανώς από μεταγενέστερες επεμβάσεις στο κτήριο (Εικόνα 110). Η ρευματοδότηση των κτηρίων από την εταιρία ηλεκτρισμού στη Σύρο έγινε το 1898. Είναι γνωστό ότι η Αθήνα απέκτησε αποχετευτικό δίκτυο μετά το 1925, οπότε συμπεραίνουμε ότι δεν υπήρχε αντίστοιχο δίκτυο στο νησί κατά το χρόνο κατασκευής του κτηρίου. Από αποδείξεις πληρωμών των εργατών και των υλικών από το Κρατικό Αρχείο της Σύρου, αποδεικνύεται η χρονολογία των

πρώτων εγκαταστάσεων το 1940, αλλά συναντάμε και μεταγενέστερες επεμβάσεις στα δίκτυα.

Η ηλεκτρολογική εγκατάσταση είναι απλή και αφορά έναν απλό διακόπτη φωτισμού με ένα φωτιστικό στοιχείο σε κάθε χώρο και ελάχιστους ρευματοδότες στο σύνολο. Οι μηχανισμοί θεωρούνται παλαιάς και ξεπερασμένης τεχνολογίας σήμερα, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της εγκατάστασης είναι εμφανές και εξωτερικά των τοίχων. Οι καλωδιώσεις είναι από χάλκινα καλώδια 3 X 1.5 ΝΥΥ και 5 X 1.50 ΝΥΥ επενδυμένα με πλαστικό κάλυμμα. Ο ηλεκτρικός πίνακας είναι ένας για το ισόγειο και τον όροφο με αυτόματες ασφάλειες (Εικόνα



Εικόνα 111: Ο ηλεκτρικός πίνακας στον χώρο Α1 του ορόφου.



Εικόνα 112: Επαύξηση της ισχύος της ηλεκτρικής εγκατάστασης στον χώρο Υ4 του υπογείου για την χρήση εργαστηρίου.

111). Στην αποθήκη – κατάστημα του υπογείου στον χώρο Υ3 – Υ4 έχει γίνει επαύξηση της ισχύος της εγκατάστασης προκειμένου να δύναται να χρησιμοποιηθεί για τα μηχανήματα του ξυλουργείου (Εικόνα 112). Ηλεκτρική εγκατάσταση φαίνεται να υπήρχε και για το ηλεκτρικό μοτέρ που αντλούσε νερό από το πηγάδι σε μεταγενέστερη φάση.

Η εγκατάσταση της τηλεφωνικής γραμμής αφορά ένα καλώδιο που διέρχεται από την βορεινή είσοδο και καταλήγει στη σάλα του ορόφου, τοποθετημένο με κλιπ στην εξωτερική



Εικόνα 113: Το θυροτηλέφωνο εισόδου στον χώρο Α1 του ορόφου.

επιφάνεια των τοίχων. Η μόνη άλλη εμφανής εγκατάσταση ασθενών ρευμάτων είναι το θυροτηλέφωνο του Α' ορόφου (Εικόνα 113). Δεν υπάρχουν υπόλοιπες εγκαταστάσεις ασθενών ρευμάτων, όπως κεραία τηλεόρασης, συστήματα εικόνας και ήχου, σύστημα παρακολούθησης και ασύρματα ή ενσύρματα δίκτυα δεδομένων, ούτε εγκατάσταση αλεξικέραυνου στο δώμα.

Όσο αφορά την υδραυλική εγκατάσταση, αυτή περιορίζεται στις απαραίτητες οδεύσεις ύδρευσης και αποχέτευσης από τα δίκτυα της πόλης στη στάθμη του πεζοδρομίου στην βορεινή όψη προς τους χώρους υγιεινής του ισογείου και του Α' ορόφου (Εικόνα 114) και από την νότια όψη στους χώρους του υπογείου. Οι οδεύσεις γίνονται εσωτερικά επιδερμικά ή εξωτερικά των εσωτερικών τοίχων, αλλά και στην εξωτερική πλευρά της βορεινής όψης από το δρόμο (Εικόνα 116). Οι σωλήνες ύδρευσης είναι από χαλκό διατομής 2" και οι σωλήνες αποχέτευ-



Εικόνα 114: Το WC του Α' ορόφου στον χώρο Α3.



Εικόνα 115: Η θέση του ηλεκτρικού θερμοσίφωνα πάνω από τον χώρο Α3 και με πρόσβαση από τον χώρο Α4.



Εικόνα 116: Παράθυρο της βορεινής όψης. Διακρίνονται οι μεταγενέστερες εγκαταστάσεις αποχέτευσης στην εξωτερική επιφάνεια της τοιχοποιίας.

σης από σωλήνες ρnc 50 και 100 Φ. Φαίνεται ότι παλαιότερα, η παροχή νερού χρήσης γινόταν χρήση του πηγαδιού που βρίσκεται στη στάθμη του υπογείου στον χώρο Υ1 μέσω της συνδεδεμένης μηχανικής αντλίας που βρίσκεται στον χώρο της κουζίνας του ισογείου. Η αντλία κινούνταν μηχανικά σε οριζόντιο άξονα και μέσω της περιστροφικής κίνησης της φτερωτής, το νερό έφτανε στο στόμιο και από εκεί περισυλλέγονταν σε δοχεία (Εικόνα 110). Το ζεστό νερό χρήσης παρέχεται σήμερα από ηλεκτρικό θερμοσίφωνα 80 λίτρων που έχει τοποθετηθεί στον χώρο του λουτρού του Α' ορόφου και από εκεί παρέχεται ζεστό νερό στις απολήξεις του λουτρού και της κουζίνας (Εικόνα 115).

Δεν υπάρχουν εγκαταστάσεις ανελκυστήρα, ενεργητικής ή παθητικής πυροπροστασίας, ούτε άλλες εγκαταστάσεις θέρμανσης και ψύξης, εκτός από τα τζάκια του ισογείου και του ορόφου στις θέσεις I1 και A2.

3.4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Το κτήριο ανακαινίσθηκε το 1940 και κατοικήθηκε μέχρι τις αρχές του 1990 χωρίς ιδιαίτερες επεμβάσεις αποκατάστασης παρά μόνο σωστικού χαρακτήρα έκτοτε. Είναι αδύνατο μια ανθρώπινη κατασκευή να διατηρηθεί ανέπαφη απέναντι στη φύση για τουλάχιστον 25 χρόνια χωρίς συντήρηση. Το δώμα έχει καταρρεύσει στο μεγαλύτερο μέρος του και τα καιρικά φαινόμενα έχουν διεισδύσει στο εσωτερικό του κτηρίου και αυτό πλέον κρίνεται ίσως ακατάλληλο για άμεση χρήση, αλλά με αναστρέψιμες φθορές.

Θα ήταν άδικο να αποδοθεί σαφές μονολεκτικό πόρισμα, καθώς τα διαφορετικά υλικά έχουν συμπεριφερθεί διαφορετικά στην επίδραση των φαινομένων. Η τεχνολογία και οι τεχνικές που διαθέτουμε σήμερα μας δίνουν όμως την δυνατότητα να επαναφέρουμε το κτήριο σε άριστη κατάσταση.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι φθορές που παρατηρήθηκαν στο κτήριο.

3.4.1. Θεμελίωση

Περιμετρικά της κατασκευής δεν υπάρχουν δέντρα, γνωστό αργιλικό ή αμμώδες έδαφος, ούτε έχει επέλθει υπερφόρτωση της κατασκευής από προσθήκη ορόφων, αιτίες που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν μόνιμες ζημιές στα θεμέλια.

Για την περιγραφή της κατάστασης διατήρησης των θεμελίων τα στοιχεία προέρχονται από την μακροσκοπική παρατήρηση της φέρουσας τοιχοποιίας. Δεν είναι δυνατό να γίνουν παρατηρήσεις από την κατάσταση του περιμετρικού εδάφους λόγω της θέσης του κτηρίου στον διαμορφωμένο και πυκνοκατοικημένο ιστό της πόλης. Τα γειτονικά κτήρια όμως δεν παρουσιάζουν βλάβες και τα περισσότερα από αυτά είναι κατοικήσιμα. Είναι γνωστό επίσης ότι στην θέση του κτηρίου ο υδροφόρος ορίζοντας είναι ιδιαί-



Εικόνα 117: Αποκόλληση των επιχρισμάτων και συγκέντρωση μικροοργανισμών (μούχλας) στον χώρο του υπογείου.

τερα υψηλός, αλλά και το γεγονός ότι στο επίπεδο του υπογείου υπήρχε εγκατάσταση εργαστηρίου που πιθανόν να επέφερε αποδόμηση των θεμελίων λόγω δονήσεων.

Οι τοιχοποιίες δεν φέρουν ρηγματώσεις από καθιζήσεις, διαρροές ή στροφές, ούτε φαίνεται να υπάρχει ισότροπη ομοιόμορφη μετατόπιση του κτίσματος. Στο κατώτερο τμήμα της τοιχοποιίας του υπογείου και κυρίως στον βορεινό και τα πίσω τμήματα του ανατολικού και δυτικού τοίχου, στο υπόσκαφο δηλαδή μέρος, παρατηρούμε ολικές απώλειες των επιχρισμάτων και μέρους του αρμολογήματος, αλλά και συγκέντρωση μικροοργανισμών. (Εικόνα 117). Συμπεραίνουμε ότι οι βλάβες προήλθαν από την ανοδική υγρασία του υδροφόρου ορίζοντα και κατά συνέπεια αυτό έχει επηρεάσει και την αρμολόγηση της θεμελίωσης, το τμήμα της τοιχοποιίας δηλαδή που πατάει απ' ευθείας πάνω στο βράχο.

3.4.2. Το πηγάδι και η δεξαμενή

Το πηγάδι και η δεξαμενή από μακροσκοπική παρατήρηση φαίνεται να διατηρεί την αρχική του λειτουργία αδιατάρακτη, δεδομένου ότι η στάθμη του νερού είναι υψηλή και στους δύο υποδοχείς νερού.



Εικόνα 118: Το εσωτερικό του πηγαδιού.

Οι πλευρικές τοιχοποιίες στο εσωτερικό ανώτερο τμήμα τους που εξέχει της στάθμης του νερού φαίνονται εν μέρει ανέπαφες χωρίς να έχει προσβληθεί η αρμολόγηση στις τοιχοποιίες, όμως, σε ελάχιστα σημεία παρατηρείται σαθρό ή αποκολλημένο κονίαμα στους αρ-

μούς (Εικόνα 118). Σε μεγάλα τμήματα του εσωτερικού παρατηρείται αποκόλληση των επιχρισμάτων, προϊόν της συνεχούς υγρασίας στις επιφάνειες. Στο εξωτερικό τμήμα τους τα επιχρίσματα έχουν αποκολληθεί πλήρως, δεδομένης και της γενικότερης ανοδικής υγρασίας του υδροφόρου ορίζοντα, αλλά και της καταστροφικής επίδρασης των καιρικών φαινομένων.

3.4.3. Φέρων οργανισμός

Στην φέρουσα περιμετρική λιθοδομή παρατηρούνται ρηγματώσεις από δράση σεισμικών δυνάμεων, αλλά μόνο ως τοπικού χαρακτήρα κυρίως στον δυτικό τοίχο (Εικόνα 119). Στο επίπεδο του ισογείου από την εξωτερική βορεινή πλευρά η ανοδική υγρασία από το έδαφος έχει εισέλθει στους αρμούς της τοιχοποιίας με αποτέλεσμα την αποκόλληση του κονιάματος σε μικρό βάθος, ενώ από την εσωτερική αντίστοιχη πλευρά παρατηρούμε φουσκώματα στο επίχρισμα. Από το εσωτερικό στο επίπεδο του υπογείου το ίδιο παρατηρείται σε ολόκληρο το υπόσκαφο τμήμα του.



Εικόνα 119: Ρηγματώσεις της τοιχοποιίας στον δυτικό τοίχο.



Εικόνα 120: Αποκόλληση των επιχρισμάτων του φέροντα οργανισμού στον χώρο Υ2.

Οι φέρουσες εσωτερικές τοιχοποιίες παρουσιάζουν ομοίως μικρορηγματώσεις από δράση σεισμικών δυνάμεων, επίσης τοπικού χαρακτήρα. Δεν παρατηρούνται αλλοιώσεις από δονήσεις ούτε απόκλιση από την κατακόρυφο. Γενικότερα δεν παρατηρούνται λοιπές αλλοιώσεις που θα επέφεραν πρόβλημα στην στατικότητα του κτηρίου, πέραν αυτών που προέρχονται από την ανοδική υγρασία εξ αιτίας του υδροφόρου ορίζοντα (Εικόνα 120).

Κατά την διάρκεια των μεταγενέστερων επεμβάσεων στο κτήριο παρατηρούμε ότι έγινε ανεπιτυχής προσπάθεια συμπλήρωσης των αρμών της εξωτερικής τοιχοποιίας, διότι η πρόσμιξη τσιμέντου στο κονίαμα αλλά και η μη λήψη μέτρων ενάντια στην υγρασία δεν επέφερε πρόσφυση του κονιάματος στη λιθοδομή με αποτέ-

λεσμα την σημερινή εύκολη αποκόλληση τμημάτων του.



Εικόνα 121: Μεταγενέστερες επεμβάσεις αντικατάστασης του κονιάματος της εξωτερικής τοιχοποιίας με τσιμεντοκονίαμα.



Εικόνα 122: Σοβατισμένος όροφος με πεταχτό τσιμεντοκονίαμα.



Εικόνα 123: Έδραση του μεσοδόκαρου πάνω από το άνοιγμα.



Εικόνα 124: Κατάρρευση του δώματος.

Στο επίπεδο του ισογείου από την δυτική και την νότια όψη παρατηρούμε το «γέρα-

σμα» του σαρδελωτού αρμολογήματος με τμηματικές αποκολλήσεις λόγω καιρικών φαινομένων και ελλιπούς συντήρησης. Στο επίπεδο του ορόφου γνωρίζουμε ότι η εξωτερική επιφάνεια ήταν σοβατισμένη με τριφτό κονίαμα το οποίο πιθανόν αποκολλήθηκε κατά το πέρασμα των χρόνων όσο αφορά τον βορεινό και δυτικό τοίχο και το μοναδικό τμήμα του παλιού επιχρίσματος που έχει απομείνει βρίσκεται πίσω από τους αγωγούς των όμβριων υδάτων που διατρέχουν την τοιχοποιία στην βορεινή όψη. Η προσπάθεια νέας εφαρμογής επιχρίσματος στον νότιο τοίχο σε προγενέστερη φάση κρίνεται κακότεχνη και μάλλον ασταθής, τουλάχιστον από μακροσκοπική παρατήρηση (Εικόνα 122).

Εσωτερικά οι φέρουσες τοιχοποιίες δεν φέρουν αλλοιώσεις, καθιζήσεις ή λοιπές βλάβες από μόνιμα αίτια, πέραν μικρορωγμών και εδώ από σεισμικές δονήσεις.

Όσο αφορά τον οριζόντιο φέροντα οργανισμό στα μεσοπατώματα υπογείου – ισογείου και ισογείου – Α' ορόφου, αυτός αποτελείται από επιμέρους τμήματα (μεσοδόκα και τράβες) που διατηρούνται στην αρχική τους θέση και δεν παρουσιάζουν αλλοιώσεις στην τοιχοποιία από έλλειψη διαφραγματικής λειτουργίας. Η θέση όμως μερικών από τα μεσοδόκα με έδραση της μιας τους πλευράς όχι σε συμπαγές τμήμα της τοιχοποιίας αλλά πάνω από άνοιγμα έχει οδηγήσει σε ρηγμάτωση του τμήματος της τοιχοποιίας πάνω στη οποία εδράζεται λόγω της αστοχίας μετάβασης των φορτίων από το θολωτό τμήμα του ανοίγματος στην τοιχοποιία (Εικόνα 123).

Παρατηρούνται επίσης αρκετά ίχνη διάβρωσης και μεγάλου βαθμού αλλοιώσεις από την υγρασία που έχει εισχωρήσει στο εσωτερικό του κτηρίου μετά την κατάρρευση του δωματος (Εικόνα 124) και από τους μικροοργανισμούς, μικρής όμως έκτασης. Στο επίπεδο του ορόφου έχει γίνει πρόσφατη υποσύτλωση της εναπομένουσας κεντρικής δοκού στον χώρο Α1 (Εικόνα 125), λόγω της απόσχισης μεγάλου τμήματός της εξ αιτίας του υπερβολικού εμποτισμού από τα νερά της βροχής.

Συμπληρωματικά, παρατηρείται εν μέρει απώλεια αλλά και οξειδώσεις μεγάλου βαθμού στα μεταλλικά συνδετικά στοιχεία (καρφιά) που συγκροτούν τα ξύλινα τμήματα.



Εικόνα 125: Υποστύλωση εναπομείναντα τμήματος κεντρικής δοκού στην οροφή του ορόφου.

3.4.4. Εσωτερικές τοιχοποιίες



Εικόνα 126: Εσωτερική τοιχοποιία στον χώρο A9 του ορόφου.

Σε όλα τα δομικά στοιχεία εσωτερικών μη φερουσών τοιχοποιιών είναι εμφανής η υποβάθμιση της ποιότητας των υλικών και ανεπιθύμητες παραμορφώσεις με εμφανές ρηγματώσεις και καθαιρέσεις των επιχρισμάτων λόγω του μεγάλου χρόνου από την εποχή κατασκευής του κτηρίου (Εικόνα 126). Η εισχώρηση της υγρασίας στο κτήριο και ο εμποτισμός των ξύλινων στοιχείων της τοιχοποιίας έχει παραμορφώσει τον σκελετό, καθώς και τα επιμέρους σανιδώματα με φουσκώματα και στρεβλώσεις, ενώ σε μερικά σημεία τμήματα του σανιδώματος έχουν καταρρεύσει (Εικόνα 127). Ομοίως και εδώ, όπως και στα φέροντα ξύλινα στοιχεία, παρατηρούνται απώλειες, μερικές βλάβες από μικροοργανισμούς



Εικόνα 127: Λεπτομέρεια εσωτερικής τοιχοποιίας. Διακρίνεται η προσβολή από την υγρασία σε όλα τα τμήματα που την αποτελούν.

και οξειδώσεις στα μεταλλικά καρφιά που συγκροτούν το σανίδωμα αλλά και το ίδιο τον σκελετό της τοιχοποιίας.

3.4.5. Επιχρίσματα

Τα επιχρίσματα του κτηρίου παρουσιάζουν την μεγαλύτερη ίσως προσβολή από την ανοδική υγρασία του υδροφόρου ορίζοντα, την προσβολή από τα καιρικά φαινόμενα, αλλά και την εισχώρηση των νερών της βροχής στο εσωτερικό του κτηρίου. Εσωτερικά, στο υπόσκαφο τμήμα του υπογείου, αλλά και στην εξωτερική επιφάνεια του Α' ορόφου τα επιχρίσματα έχουν καταρρεύσει, ενώ όπου αυτά έχουν εναπομείνει, είτε επικαλύπτουν τοιχοποιία από λιθοδομή είτε από τσατμά, παρουσιάζουν σημαντικές αλλοιώσεις και παραμορφώσεις των χαρακτηριστικών



Εικόνα 128: Αποκόλληση επιχρίματος.



Εικόνα 129: Επιχρίσματα τοιχοποιίας Α' ορόφου. Παρατηρείται αποσταθεροποίηση από την τοιχοποιία.

τους με φουσκώματα, αποκολλήσεις, ρηγματώσεις και ανάπτυξη μικροοργανισμών (μούχλα).

Καμία ενιαία επιφάνεια δεν φαίνεται να είναι απρόσβλητη, παρ' όλ' αυτά παρατηρούμε ότι οι επιφάνειες που δεν έχουν έρθει σε άμεση επαφή με το νερό παραμένουν σε γενικές γραμμές ενοποιημένες και δεν θρυμματίζονται εύκολα, παρατηρείται όμως αποσταθεροποίηση από την εκάστοτε τοιχοποιία (Εικόνα 129). Συμπεραίνουμε ότι το κονίαμα επιχρίσματος έχει καλή δομική μορφή και δεν έχει προσβληθεί άμεσα από την περιβαλλοντική υγρασία παρά μόνο σε σημεία επίμονης και μόνιμης προσβολής, έχει αποκτήσει όμως κακή πρόσφυση στην τοιχοποιία λόγω της μεταβολής των χαρακτηριστικών της.

3.4.6. Δώμα

Το δώμα έχει στο μεγαλύτερο τμήμα του καταρρεύσει λόγω της ελλιπούς συντήρησης του κτίσματος, αφού οι καιρικές συνθήκες διάβρωσαν και κατέστρεψαν την αρχική του αδιαβροχοποίηση με αποτέλεσμα τον εμποτισμό του οριζόντιου φέροντα οργανισμού του από τη βροχή μέχρι την ολοκληρωτική αποδιοργάνωση τμημάτων του. Ορισμένα στοιχεία σώζονται και κυρίως πάνω από το βορεινό τμήμα του στο οποίο ξεκινούσαν οι υδρορροές των



Εικόνα 130: Η οροφή του ορόφου στον χώρο Α9. Παρατηρείται ολική κατάρρευση του δώματος και η επιφάνεια έχει επικαλυφθεί με μεταλλικό αυτοφερόμενο στοιχείο.

όμβριων. Στα υπόλοιπα σημεία, και κυρίως από τα λιμνάζοντα νερά της βροχής, επήλθε ολοκληρωτική καταστροφή. Προσωρινά και μέσω σωστικών επεμβάσεων ολόκληρη η κάτοψη του δώματος έχει επικαλυφθεί με μεταλλικό αυτοφερόμενο στοιχείο (ελενίτ) (Εικόνα 130).



Εικόνα 131: Τμήμα της λιθοδομής πάνω στην οποία εδραζόταν ο σκελετός του δώματος.

Για την απόληξη κλιμακοστασίου καθώς και το περιβάλλον στηθαίο του δώματος σώζονται μόνο ορισμένα στοιχεία από λιθοδομή, ενώ τα στοιχεία από ξυλοδομή έχουν καταστραφεί ολοκληρωτικά (Εικόνα 131).

3.4.7. Μεσοπατώματα – δάπεδα – οροφές



Εικόνα 132: Το δάπεδο του χώρου Α6 στον όροφο.



Εικόνα 133: Η οροφή του χώρου Ι3 του ισογείου κάτω από τον χώρο Α9 του ορόφου.

Στα μεσοπατώματα παρατηρούμε μεγάλες φθορές στο σανίδωμα του δαπέδου (Εικόνα 132) και στους δύο ορόφους με τις περισσότερες όμως να συγκεντρώνονται στον Α' όροφο. Μεγάλα τμήματα του σανιδώματος αλλά και των υποκείμενων ξύλινων οροφών έχουν καταρρεύσει αφήνοντας τον οριζόντιο φέροντα οργανισμό εκτεθειμένο (Εικόνα 133). Αιτία των βλαβών είναι η ελεύθερη διέλευση των νερών της βροχής μέσα από το κτήριο μετά την κατάρρευση του δώματος, η οποία αλυσιδωτά κατέστρεψε και τα υποκείμενα στοιχεία. Εντοπίζονται επίσης μικρής έκτασης βλάβες από μικροοργανισμούς, αλλά και οξείδωση στα μεταλλικά μέρη σύνδεσής τους.

Οι υποκείμενες οροφές ακολουθούν αλυσιδωτά το μέγεθος της βλάβης των υπερκείμενων δαπέδων με εμφάνιση κατεστραμμένων τμημάτων μεγαλύτερης έκτασης από αυτό



Εικόνα 134: Η οροφή του ισόγειου χώρου 11.

του δαπέδου λόγω της συσσώρευσης των υδάτων στο εσωτερικό του μεσοπατώματος. Το δάπεδο διαθέτει αρμούς ικανούς να απορροφήσουν το νερό που πέφτει από τα ανώτερα τμήματα, όμως οι οροφές λόγω του διακόσμου τους, δεν διαθέτουν εκτεθειμένους αρμούς στο σανίδωμα. Σαν αποτέλεσμα το νερό συσσωρεύεται και η οροφή προσβάλλεται από την υγρασία πρώτα από το εσωτερικό της και έπειτα οδηγείται στην ολοκληρωτική κατάρρευση των τμημάτων της, συμπαρασύροντας μαζί και την εσωτερική μόνωση (Εικόνα 134).

Στην οροφολογία της νότιας εισόδου στη στάθμη του υπογείου παρατηρούμε την αποκόλληση του επιχρίσματος στο μεγαλύτερο τμήμα της οροφής, αλλά όπου αυτό έχει παραμείνει η ανάπτυξη μικροοργανισμών και λεκέδων υγρασίας στην χρωματιστή επιφάνεια είναι εκτεταμένη. Στο μεγαλύτερο μέρος το σανίδωμα



Εικόνα 135: Αποκόλληση τμημάτων της οροφολογίας στο κλιμακοστάσιο της νότιας εισόδου.

που διαμορφώνει την οροφή έχει παραμείνει στην θέση του, διότι πρόκειται για διαφορετική κατασκευή από τις υπόλοιπες οροφές κατασκευασμένη με μικρότερου μήκους και πλάτους σανίδια που συγκρατούνται με καρφιά σε περισσότερα αναλογικά σημεία και διαθέτουν περισσότερους και μεγαλύτερους αρμούς μεταξύ τους. Αυτό ίσως εξασφαλίζει την διατήρηση της οροφής σε ασφαλέστερα επίπεδα, παρά τις όμοιες οξειδώσεις που παρατηρούνται στα μεταλλικά μέρη, όμως κρίνεται επικίνδυνη η άμεση κατάρρευση του εναπομένουνα ζωγραφικού διακόσμου, ως αποτέλεσμα της διοχέτευσης των υδάτων στην οπίσθια επιφάνειά του (Εικόνα 135).

3.4.8. Ανοίγματα – Κουφώματα

Αρκετά από τα ξύλινα εξωτερικά κουφώματα παρουσιάζουν αλλοιώσεις και εν μέρει καταστροφή λόγω των καιρικών συνθηκών και την προσβολή από μικροοργανισμούς εξ αιτίας της μη συντήρησής τους. Μερικά από αυτά έχουν αφαιρεθεί και τα ανοίγματα έχουν σφραγιστεί με ξύλινες σανίδες (Εικόνα 136). Η τεκμηρίωση τους γίνεται με παλαιότερη φωτογραφική αποτύπωση από την εποχή του χαρακτηρισμού του κτηρίου ως μνημείο (Κεφ.5.3, σελ.161). Αρκετά από τα εσωτερικά μέλη τους (παραθυρόφυλλα και εσώφυλλα) έχουν σκοπίμως απομακρυνθεί από το σημεία των ανοιγμάτων και έχουν στοιβαχθεί σε σημεία που



Εικόνα 136: Σφράγιση των κουφωμάτων του υπογείου στην βόρεια όψη.



Εικόνα 139: Νότια όψη, είσοδος στον χώρο Υ2.



Εικόνα 140: Νότια όψη, παράθυρο χώρου Υ2.

προσβάλλονται όσο το δυνατόν λιγότερο από τα νερά της βροχής. Όλα τα μεταλλικά τους στοιχεία είναι εμφανώς προσβεβλημένα από οξειδώσεις (Εικόνα 137, Εικόνα 138, Εικόνα



Εικόνα 137: Νότια όψη, είσοδος στον χώρο Υ4.



Εικόνα 138: Νότια όψη, παράθυρο χώρου Υ3.

139, Εικόνα 140), ενώ αρκετά τζαμιλίκια έχουν καταστραφεί. Σε μεγάλο βαθμό τα ξύλινα κουφώματα είναι αδύνατον να επαναχρησιμοποιηθούν, αυτούσια ή μέλη τους χωρίς την αντικατάσταση του μεγάλου μέρους των φθαρμένων στοιχείων τους.

Τα εσωτερικά κουφώματα διατηρούν το χαρακτήρα τους σε μεγάλο βαθμό, αναδεικνύοντας την απλή τους μορφολογία, χωρίς όμως τη δυνατότητα καθημερινής χρήσης τους χωρίς την επισταμένη συντήρησή τους. Όσα δεν έχουν προσβληθεί άμεσα από τα νερά της βροχής έχουν διατηρήσει τα ξύλινα στοιχεία τους σε καλή κατάσταση λόγω του ελαιοχρωματισμού τους, ενώ τα υπόλοιπα έχουν προσβληθεί άμεσα από την αυξημένη υγρασία και τους μικροοργανισμούς. Όλα τα κουφώματα παρουσιάζουν μικρές ή μεγαλύτερες στρεβλώσεις εξαιτίας των διαφοροποιήσεων των επιπέδων υγρασίας στο κτήριο. Αρκετά από αυτά έχουν ζηλωθεί από την αρχική τους θέση, είτε λόγω της αστοχίας των μεταλλικών συνδέσμων (μεντεσέδων), είτε λόγω ανθρώπινης βίαιης επέμβασης. Δεν παρουσιάζονται γενικά σημαντικές φθορές και είναι εν μέρει αναστρέψιμες σε όσα ξύλινα στοιχεία δεν έχουν αποδιοργανωθεί ή στρεβλωθεί πλήρως.

3.4.9. Μαρμάρια στοιχεία

Τα μαρμάρια στοιχεία διατηρούνται στο μεγαλύτερο μέρος τους σε πολύ καλή κατάσταση. Όσα βρίσκονται στο εσωτερικό του κτηρίου (νεροχύτες, στόμια πηγαδιού και δεξαμενής, δάπεδο υπογείου) έχουν διατηρηθεί σε μέγιστο βαθμό καθώς έχουν παραμείνει απρόσβλητα από την υγρασία, εκτός της επιφανειακής εμφάνισης αλάτων, και φέρουν φθορές που οφείλονται στην συνήθη χρήση.



Εικόνα 141: Αποκόλληση θολιτών στο ανώφλι της θύρας.



Εικόνα 142: Το μπαλκόνι του ισογείου στην νότια όψη. Διακρίνεται η ρωγμή στο αριστερό τμήμα του.

Όσα βρίσκονται στο εξωτερικό του κτηρίου και όσο αφορά την τοιχοποιία, έχουν προσβληθεί κυρίως από εργασίες χρωματισμού τμημάτων των όψεων, βανδαλισμούς από γκράφιτι, αλλά παρατηρούμε και μικρές αποκολλήσεις των διακοσμητικών θολιτών στο πάνω μέρος των θυρών (Εικόνα 141). Τα αυτούσια όμως μέλη τους παραμένουν γενικότερα υγιή, οι προσβολές αφορούν μόνο τις εξωτερικές τους επιφάνειες. Η διακοσμητική ταινία, καθώς και η μαρμαροποδιά στην διακοσμητική αψίδα του Α' ορόφου παραμένουν άθικτες. Όσο αφορά τους εξώστες και τα φουρούσια τους, τα μέλη τους κατά κύριο λόγο παραμένουν υγιή και αντιμετωπίζουν επιφανειακές προσβολές από τα καιρικά φαινόμενα, εκτός από την πλάκα του εξώστη στη νότια όψη στο επίπεδο του ισογείου που φέρει βαθιά ρωγμή, παράλληλη με τα νερά του μαρμάρου και κάθετη στα φουρούσια στήριξης, χωρίς όμως την απώλεια της στατικής του επάρκειας (Εικόνα 142).

3.4.10. Μεταλλικά στοιχεία

Σε όλα τα μεταλλικά στοιχεία παρατηρούνται οξειδώσεις μεγάλου βαθμού, η ικανότητα επαναχρησιμοποίησης έγκειται όμως κυρίως στο πάχος των στοιχείων. Όσα από αυτά είναι μικρής διατομής, όπως λάμες και καρφιά, είναι αδύνατο να επαναχρησιμοποιηθούν, καθώς έχουν χάσει πλήρως την λειτουργικότητά τους. Τα στοιχεία όμως μεγαλύτερης διατομής, όπως τα κιγκλιδώματα στους εξώστες και οι σιδεριές στα παράθυρα είναι δυνατό να επανέλθουν στην πρωτότερη κατάστασή τους με την απομάκρυνση της επιφανειακής σκουριάς (Εικόνα 143: Λεπτομέρεια σιδεριάς σε παράθυρο της βόρειας όψης. Η οξείδωση είναι εμφανής.).



Εικόνα 143: Λεπτομέρεια σιδεριάς σε παράθυρο της βόρειας όψης. Η οξείδωση είναι εμφανής.

3.4.11. Κλίμακες

Οι κύριες κλίμακες διατηρούνται σε καλή κατάσταση όσο αφορά τα συμπαγή τμήματα των πατημάτων και των ριχτιών, καθώς και του σκελετού στήριξής τους, όμως η επικάλυψη των ουρανών από μικρότερα σανίδια από διαφορετικής ποιότητας ξυλεία, φαίνονται άμεσα προσβεβλημένα από την υγρασία και τους μικροοργανισμούς. Η κλίμακα του δώματος έχει απωλέσει το ανώτερο τμήμα της μαζί με το πλατύσκαλο απόληξης, απόρροια της ολοκληρωτικής καταστροφής του δώματος.

Η βοηθητική κλίμακα στον χώρο του υπογείου Υ8 έχει απωλέσει το κατώτερο τμήμα της, προφανώς λόγω της εισροής των υδάτων στον χώρο και την ροή τους στην επιφάνεια του δαπέδου, όμως η όλη κατασκευή κρίνεται στατικά επαρκής.

Σε όλες τις κλίμακες παρατηρούνται φθορές από την καθημερινή χρήση (γδαρσίματα), ενώ τα μεταλλικά στοιχεία επικάλυψης της κρέμασης του πατήματος έχουν απομακρυνθεί στο μεγαλύτερο μέρος τους, αλλά όσα από αυτά παραμένουν στη θέση τους έχουν προσβληθεί άμεσα από την υγρασία.

3.4.12. Κιγκλιδώματα

Τα μεταλλικά κιγκλιδώματα των εξωστών έχουν προσβληθεί από τις καιρικές συνθήκες, αρχικά από την ηλιακή ακτινοβολία και τις μεταβολές των θερμοκρασιών να αποδιοργανώνουν την προστατευτική μεμβράνη του χρωματισμού τους και μετέπειτα την οξειδωση του μετάλλου από την υγρασία. Η προσβολή αυτή όμως είναι επιφανειακή, αφού, όπως προείπαμε και στην κατάσταση διατήρησης των μεταλλικών στοιχείων του κτηρίου, η διατομή τους δεν έχει επιτρέψει την ολοκληρωτική τους καταστροφή.

Τα ξύλινα κιγκλιδώματα του κτηρίου που βρίσκονται σε κάθε κλίμακα έχουν διατηρηθεί σε καλά επίπεδα και φέρουν γδαρσίματα και μικροχτυπήματα καθημερινής χρήσης, χωρίς ιδιαίτερες αλλοιώσεις και προσβολές από την υγρασία.

3.4.13. Διακοσμητικά στοιχεία

Τα ξύλινα διακοσμητικά στοιχεία φέρουν αλλοιώσεις και παραμορφώσεις από την διεύδυση της υγρασίας από την επαφή τους με τους λίθινους τοίχους ή από την πίσω μη



Εικόνα 144: Λεπτομέρεια οροφής νότιας εισόδου στον χώρο Υ8. Η βλάβη είναι εκτεταμένη.



Εικόνα 145: Λεπτομέρεια οροφोगραφίας. Αποκόλληση και προσβολή από την υγρασία στο εναπομείναν τμήμα. χρωματισμένη όψη, όπως οι διακοσμητικές κορνίζες των οροφών. Αντίθετα, οι ξύλινες διακοσμήσεις στις εξωστόθυρες δεν έχουν προσβληθεί σε τέτοιο μεγάλο βαθμό εξαιτίας του

χρωματισμού τους.

Τα μαρμάρια και μεταλλικά διακοσμητικά στοιχεία φέρουν τις αλλοιώσεις που προαναφέρθηκαν στα κεφάλαια των μαρμάρινων και μεταλλικών στοιχείων.

Οι γύψινες διακοσμήσεις έχουν αποκολληθεί και σε μεγάλο μέρος τους έχουν καταρρεύσει λόγω της προσβολής των καιρικών φαινομένων (Εικόνα 145). Τα ζωγραφιστά διακοσμητικά στοιχεία χρίζουν άμεσων επεμβάσεων επίσης, τόσο στις θολωτές αψίδες, όσο και στην νότια είσοδο. Η αψίδα του Α' ορόφου διατηρεί τον διάκοσμό της μόνο στο σημείο του εικονιζόμενου προσώπου, ενώ η αψίδα του ισογείου φαίνεται καλύτερα διατηρημένη, αν και σε σημεία διακρίνονται μικρές αποκολλήσεις της ζωγραφικής επιφάνειας. Στο εσωτερικό, η οροφोगραφία έχει σε μεγάλο μέρος της αποκολληθεί και η εισχώρηση της υγρασίας είναι εμφανής και στα εναπομένοντα τμήματα, με κιτρινωμένες περιοχές και εμφάνιση μυκήτων (Εικόνα 144).



Εικόνα 146: Εσωτερικοί χρωματισμοί.

3.4.14. Χρωματισμοί

Οι χρωματισμοί των εξωτερικών χώρων έχουν καταρρεύσει και διακρίνονται μόνο τμηματικά. Στο εσωτερικό οι χρωματισμοί των επιφανειών των τοίχων έχουν συνεισφέρει στην εν μέρει διατήρηση ως σήμερα των στοιχείων, όμως και εδώ η εμφάνιση της υγρασίας είναι εκτεταμένη (Εικόνα 146). Οι χρωματισμοί των ξύλινων επιφανειών και η αδιαβροχοποίηση που τους έχει εφαρμοστεί έχουν προστατέψει σε πολύ μεγάλο βαθμό τα ξύλινα στοιχεία, όμως παρατηρούνται γδαρσίματα και φουσκώματα σε αρκετά σημεία, ενώ σε άλλα τα φουσκώματα έχουν οδηγήσει στην πλήρη αποκόλληση της βαφής και στην αποκάλυψη του ξύλινου στοιχείου.

3.4.15. Δίκτυα υποδομής

Η ηλεκτρολογική εγκατάσταση είναι πεπερασμένης τεχνολογίας και με τους ισχύοντες κανονισμούς κρίνεται επικίνδυνη, ειδικότερα για χώρο δημόσιας χρήσης. Σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί η υπάρχουσα εγκατάσταση, καθώς μετά την εισχώρηση της υγρασίας στο εσωτερικό του κτηρίου και τα πολυμερισμένα και αλλοιωμένα καλώδια, η χρήση τους κρίνεται επικίνδυνη (Εικόνα 147). Οι καλωδιώσεις και οι ασφαλιοδιακόπτες σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στις σημερινές απαιτήσεις ρευματοδότησης (Εικόνα 148).

Η τηλεφωνική γραμμή και η γραμμή του θυροτηλεφώνου είναι επίσης πεπερασμένης τεχνολογίας, ενώ οι λοιπές εγκαταστάσεις ασθενών ρευμάτων είναι ανύπαρκτες.



Εικόνα 147: Καταμετρητής της ΔΕΗ στον χώρο Υ2. Διακρίνονται κομμένα καλώδια χωρίς προστασία.



Εικόνα 148: Φωτιστικό σημείο στον χώρο Υ2.

Η υδραυλική εγκατάσταση εξυπηρετεί τις άκρως απαραίτητες οδεύσεις με αντιαισθητικό και μη οικονομικό και ενεργειακό τρόπο. Η χρήση του χαλκού επιτρέπει στην διακύμανση της θερμοκρασίας του νερού στο εσωτερικό του σωλήνα, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει την υγροποίηση των υδρατμών στο εξωτερικό του. Η εγκατάσταση απαιτεί χρόνο, ειδικά εργαλεία και χρήμα για την αγορά της πρώτης ύλης, γι' αυτό και οι διατομές των σωληνώσεων είναι μικρές με αποτέλεσμα την μικρή πίεση στην τελική απόληξη. Το δίκτυο των αποχετεύσεων είναι σαφώς μεταγενέστερο, κατασκευασμένο από σωλήνες pvc, όμως παρουσιάζουν φθορές, ρωγμές και κατεστραμμένα τμήματα λόγω της εξωτερικής όδευσής τους.

Τα τζάκια που υφίστανται στις θέσεις I1 και A2 κρίνονται ακόμη λειτουργικά, όμως δεν θα μπορούσαν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις θέρμανσης της σημερινής εποχής.

3.5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μετά από μακροσκοπική ανάλυση συμπεραίνουμε ότι πρόκειται για ένα κακώς διατηρημένο κτήριο που παρουσιάζει άμεση ανάγκη όχι μόνο εργασιών αποκατάστασης, αλλά και σωστικών επεμβάσεων. Παρά το γεγονός ότι η δομική μορφή του συνόλου χαρακτηρίζεται άρτια κατά τον χρόνο κατασκευής, αυτό δεν εξασφαλίζει την αυτοτελή του διατήρηση στο πέρασμα των χρόνων. Αρκετά στοιχεία της δομής έχουν χάσει τα χαρακτηριστικά τους με αποτέλεσμα να συμπαρασύρουν στην κατάρρευσή τους και τμήματα που μεμονωμένα δεν παρουσιάζουν καμία αλλοίωση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η οροφोगραφία της νότιας εισόδου που θα μπορούσε να είχε παραμείνει απρόσβλητη στο πέρασμα του χρόνου, παρ' όλ' αυτά μεγάλο τμήμα της έχει καταστραφεί, αλλά αποτελεί και κίνδυνο για τους παρευρισκόμενους στον χώρο εξ' αίτιας της καταστροφής της αδιαβροχοποίησης του δώματος. Βασικότερο όμως στοιχείο αποτελεί η καταστροφή του οριζόντιου φέροντα οργανισμού που θα αποτελέσει αιτία αποδιοργάνωσης της μέχρι σήμερα στατικά ικανής φέρουσας λιθοδομής. Η ιστορική αναδρομή σε κτίσματα όμοιας αρχιτεκτονικής και κατασκευαστικής δομής μας δίνει το αποτέλεσμα που επιφέρει μια τέτοια εγκατάλειψη.

Μετά από ευρύτερη ανάλυση της ιστορίας του τόπου, συμπεραίνουμε ότι πρόκειται για ένα ιδιαίτερα αξιόλογο κτήριο που απεικονίζει την «καλή ζωή» της εποχής. Σε χώρους σαν κι αυτόν θα μπορούσαμε να συναντήσουμε κινητό εξοπλισμό ιδιαίτερα περιποιημένο με ξυλόγλυπτα έπιπλα και ακριβά υφάσματα, φωτιστικά και χαλιά που, σε συνδυασμό με το προσεγγμένο κέλυφος, το κτήριο δηλαδή, να αναδεικνύουν την καλή θέση του ιδιοκτήτη του στην κοινωνία, χωρίς όμως την συνήθη υπερβολή των κοινωνικά προυχόντων.

Η αρχιτεκτονική των κατασκευών πάντα συνδεόταν και συνδέεται άμεσα με την ευημερία ενός τόπου, την ιστορία του και το κοινωνικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο που ο ιδιοκτήτης ήθελε να προβάλλει. Έτσι, το μεγαλύτερο σύνολο των σπιτιών, των εκκλησιών, των δημοσίων κτηρίων, των πλατειών και του αστικού εξοπλισμού της Ερμούπολης μας παραπέμπει σε μια πόλη της ευημερίας, της ακμής, της οικονομικής άνεσης και των τεχνών του 18^{ου} - 19^{ου}.

Σε συνέχεια με την ακμή ενός τόπου, έρχεται η οικονομική παρακμή, που σαν αποτέλεσμα, όσο αφορά στην αρχιτεκτονική, συναντάμε τις μικρότερης κλίμακας και πιο λιτές νέες κατασκευές, αλλά ταυτόχρονα την εγκατάλειψη των υπαρχόντων κτισμάτων. Δεν υπάρχουν πόροι για την συντήρηση ενός κτηρίου που κατασκευάστηκε «για να αρέσει», γιατί την ίδια στιγμή δεν υπάρχουν πόροι για την κάλυψη βασικότερων βιοτικών αναγκών. Οι γραφειοκρατικές διαδικασίες στο υπάρχον κρατικό σύστημα δυσχεραίνουν περισσότερο την διαδικασία αξιοποίησης. Σε περιπτώσεις δε, όπως του εν λόγω κτηρίου, που η διαχείριση βρίσκεται στα χέρια δημοσίων λειτουργών, τότε η κατάσταση είναι ουδόλως ευνοϊκή. Ο Δήμος Ερμούπολης αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα, έχοντας την διαχείριση σε πάνω από 31 κληροδοτήματα με ανεκτίμητη εμπορικής και ιστορικής αξίας ακίνητα.

Σήμερα, από τον αρχικό κινητό εξοπλισμό του κτηρίου δεν έχει απομείνει τίποτα, ενώ το ίδιο το κτήριο πάσχει από σοβαρή εγκατάλειψη και αδιαφορία. Ακόμη και οι μεταγενέστεροι ένοικοι επέφεραν αλλοιώσεις στο κτήριο καταστρέφοντας λίγο - λίγο από την δομή και τη μορφή του, χωρίς, αν όχι να μεριμνήσουν, έστω να σεβαστούν την ιστορία του, αλλά και την αρχιτεκτονική κληρονομιά του τόπου.

Το κτήριο της παρούσας μελέτης είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα του αποτελέσματος της αδιαφορίας, της εγκατάλειψης και της ασέβειας του απαίδευτου ανθρώπου απέναντι στον ίδιο τον πολιτισμό.

Εάν το κτήριο παραμείνει εγκαταλειμμένο και κενό, όχι μόνο θα αποτελέσει στατικό κίνδυνο ή και εστία μόλυνσης για την περιοχή, αλλά δεν θα αργήσει και πολύ να γίνει παρελθόν για τον τόπο. Απαιτείται η αποκατάσταση των φθορών, η ανακαίνιση των χώρων και η επανάχρηση του κτηρίου να γίνει άμεσα. Ευτυχώς οι φθορές είναι αναστρέψιμες και σήμερα υπάρχουν τα μέσα και η δυνατότητα να επαναλειτουργήσει πλήρως.

Αυτή τη στιγμή αποτελεί παραφωνία για το σύνολο των νεοκλασικών της Σύρου που έχουν αποκατασταθεί κατά τα προηγούμενα καλά οικονομικά έτη και επαναλειτουργούν επιτυχώς, θυμίζοντας αρκετά από την αίγλη των περασμένων αιώνων. Βρισκόμαστε πάλι σε

μια περίοδο παρακμής, «κρίσης» όπως ονομάζεται, που μας αποτρέπει από μεγάλα οικονομικά ρίσκα, κάτι που συμπεριλαμβάνει και την αποκατάσταση της μεγάλης μας αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Όμως, εάν η αποκατάσταση γίνει με σωστά μέσα και υλικά, οι απαιτήσεις συντήρησης ελαχιστοποιηθούν και η νέα χρήση είναι επικερδής, τότε το οικονομικό ρίσκο συρρικνώνεται.

Προτείνεται να γίνει η επανάχρηση του κτηρίου με μακροπρόθεσμο πλάνο, να αφορά λειτουργία που θα δίνει την δυνατότητα επίσκεψης σε κάθε ενδιαφερόμενο, αλλά συγχρόνως τα αναμενόμενα έσοδα να δύναται να καλύπτουν και τις ανάγκες συντήρησής του. Η πλεονεκτική του θέση στον ιστό της πόλης βοηθά στην μεγιστοποίηση της προβολής του και κατ' επέκταση στην προβολή της ιστορίας του. Βοηθά όμως και στην εγκατάσταση μιας νέας χρήσης, δίνοντας ένα παραπάνω κίνητρο για την αποκατάστασή του.

4. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ & ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ - ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ

4.1. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Στόχος της επεμβάσεων γενικότερα στα μνημεία είναι η διατήρηση της ιστορικής μνήμης χάριν της παρούσας και των μελλοντικών γενεών και της αναβάθμισης του πολιτιστικού περιβάλλοντος μέσω της προστασίας της πολιτισμικής κληρονομιάς. Η προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς συνίσταται στην μελέτη των καταγεγραμμένων και τεκμηριωμένων τμημάτων του μνημείου, στην διατήρηση και την αποτροπή της αλλοίωσης και γενικά κάθε άμεσης ή έμμεσης βλάβης του, στην συντήρηση και την αναγκαία αποκατάστασή του, την διευκόλυνση της πρόσβασης του κοινού σε αυτό, στην ανάδειξη και ένταξή της στην σύγχρονη κοινωνική ζωή και στην παιδεία, την αισθητική αγωγή και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την πολιτισμική κληρονομιά.

Η προστασία των μνημείων επιτυγχάνεται μέσω εργασιών για την συντήρηση, την στερέωση, την αποκατάσταση, την αναστήλωση και της απόδοσης σε αυτά χρήσεων που αποσκοπούν στην διατήρηση της υλικής υπόστασης, της αυθεντικότητάς τους και στην ανάδειξή τους.

Όσο αφορά το κτήριο της παρούσας εργασίας, μέσω της μελέτης των ήδη καταγεγραμμένων στοιχείων παρατίθεται μία σειρά προτεινόμενων επεμβάσεων, οι οποίες είναι συμβατές με τις γενικότερες έννοιες περί προστασίας των μνημείων, και στοχεύουν ειδικότερα στην αποκατάσταση και επανάχρηση του κτηρίου.

4.2. ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Οι αρχές που διέπουν τις επεμβάσεις χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, αυτών της αποκατάστασης και αυτών της επανάχρησης.

Στις αρχές της αποκατάστασης περιλαμβάνονται όλες εκείνες οι απαιτούμενες εργασίες που αποσκοπούν στην προστασία και ανάδειξη του μνημείου, καθώς και στην αποτροπή της αλλοίωσης σε μεταγενέστερους χρόνους, στο πλαίσιο που αυτό είναι εφικτό. Συγκεκριμένα αφορούν εργασίες για τις κάτωθι κατευθύνσεις:

- Φέρουσα ικανότητα: οι απαιτήσεις ενίσχυσης πρέπει να αντιμετωπίζονται με επεμβάσεις που να υποτάσσονται στο αυθεντικό φέρον σύστημα χωρίς να το διαφοροποιούν ριζικά.
- Αποκατάσταση όψεων και αλλοιωμένων δομικών στοιχείων.
- Αποκατάσταση διακοσμητικών στοιχείων.
- Απομάκρυνση βλαπτικών μεταγενέστερων υφιστάμενων επεμβάσεων.
- Προστασία από προσβολή καιρικών φαινομένων και μεταβολών: ήλιος, χιόνι, χαλάζι, παγετός, αέρας κτλ.
- Προστασία του κελύφους και των εσωτερικών χώρων από την υγρασία: υπόγεια ή υπέργεια νερά, συμπύκνωση υδρατμών κτλ.
- Προστασία από την φωτιά.

Στις αρχές επανάχρησης του κτηρίου περιλαμβάνονται αντίστοιχα όλες οι εργασίες που αποσκοπούν στην λειτουργική αποκατάσταση των χώρων και την ασφάλεια των χρηστών βάσει της νέας χρήσης που θα αποδοθεί και συγκεκριμένα αφορούν τις εξής κατευθύνσεις:

- Διατήρηση ή αύξηση της φέρουσας ικανότητας σύμφωνα με τους υφιστάμενους κανονισμούς ασφαλείας για την νέα χρήση.
- Ενσωμάτωση και προσαρμογή μεταγενέστερων μη βλαπτικών υφιστάμενων επεμβάσεων στην νέα χρήση.
- Διαμόρφωση εσωτερικών χώρων βάσει της νέας χρήσης χωρίς την προσβολή των παλαιότερων μορφών.
- Διατήρηση της αισθητικής των χώρων σε όλα τα ακίνητα και κινητά νέα στοιχεία εξοπλισμού.
- Παροχή πρόσβασης σε ΑΜΕΑ.
- Εγκατάσταση δικτύων υποδομής για την ηλεκτροδότηση, την επικοινωνία, την ύδρευση, την αποχέτευση και την πυρασφάλεια.
- Θερμομόνωση, ηχομόνωση, υγρασιμόνωση και προστασία από τις υπεριώδεις ακτίνες.
- Ανάδειξη της μοναδικότητας του μνημείου μέσω νέων τεχνολογιών (φωτισμός, διαφήμιση, προσβασιμότητα) για την γνωριμία και την ευαισθητοποίηση του κοινού για την διατήρηση και τον σεβασμό της πολιτισμικής μας κληρονομιάς.

Οι δύο κατηγορίες με τις κατευθύνσεις που τις χαρακτηρίζουν δεν πρέπει να αλληλοκαλύπτονται, αλλά να ισορροπούν στην γενικότερη ιδέα που διέπεται από τους στόχους των επεμβάσεων. Είναι δεσμευτικές και καλύπτουν το ευρύτερο φάσμα της μελέτης, χωρίς να

αποκλείουν τις νεότερες συμβατές ιδέες που μπορεί να προκύψουν κατά την ειδικότερη οριστική εφαρμογή τους στον χώρο, όπου και ο προσδιορισμός τους είναι σαφέστερος.

4.3. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Δεδομένου ότι το κτήριο βρίσκεται υπό την διαχειριστική αρχή του Δήμου, αποφεύγεται η επαναλειτουργία του χώρου ως κατοικία. Επειδή η επιδιωκόμενη χρήση πρέπει να αποφέρει τουλάχιστον έσοδα που θα καλύπτουν τις ανάγκες συντήρησης του κτηρίου και η τουριστική επιχειρηματική διέξοδος είναι σήμερα από τις λίγες που θα μπορούσαν να αποδώσουν κέρδος στο νησί της Σύρου με το μικρότερο επενδυτικό ρίσκο και σύμφωνα με τους στόχους της επέμβασης, προτείνεται η επανάχρηση το κτηρίου ως Ξενώνας Νεότητας (Youth Hostel).

Η διαφορά της χρήσης αυτής με οποιαδήποτε άλλη σχετική με την φιλοξενία και διανυκτέρευση προσώπων έγκειται στις παρεχόμενες υπηρεσίες και στην διαμόρφωση των χώρων διανυκτέρευσης. Στα είδη των καταλυμάτων κατατάσσονται τα ξενοδοχεία, τα ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, οι ξενώνες, οι ξενώνες νεότητας, τα θέρετρα, οι βίλες και οι υπηρεσίες «Bed and breakfast». Σε ένα ξενοδοχείο, όπου συναντάμε τις περισσότερες δυνατές παρεχόμενες υπηρεσίες, οι χώροι φιλοξενίας αποτελούνται από μεμονωμένα υπνοδωμάτια με αποκλειστική χρήση λουτρού εντός του χώρου του δωματίου ή και την διαμόρφωση καθιστικού, και λοιπές προαιρετικές αλλά συνηθισμένες παρεχόμενες υπηρεσίες, όπως η παροχή εστιατορίου, μπαρ, γυμναστήριου, ίντερνετ, πισίνας, κήπου, ιδιωτικού χώρου στάθμευσης, υπηρεσίας δωματίου, ενοικίασης αυτοκινήτου, συναλλάγματος, οργάνωσης εκδρομών, χώρου φύλαξης αποσκευών, φύλαξης βρεφών - παιδιών, πλυσίματος ρούχων, υπηρεσίας σιδερώματος, γυαλίσματος παπουτσιών, εγκαταστάσεις συνεδριάσεων / επίσημων γευμάτων, επιχειρηματικού κέντρου, φαξ / φωτοτυπικού, νιρ παροχές δωματίου ακόμη και νυφικής σουίτας.

Οι ξενώνες νεότητας απευθύνονται κυρίως σε νέους, χωρίς αυτό να είναι δεσμευτικό, και οι χώροι φιλοξενίας διαμορφώνονται από μονόκλινα, δίκλινα έως και εξάκλινα δωμάτια με κοινό ή αποκλειστικής χρήσης λουτρό. Στις υπηρεσίες του ξενώνα νεότητας περιλαμβάνονται η παροχή πρωινού μπουφέ ή υπηρεσία κουζίνας, κοινό ή αποκλειστικό λουτρό, και πιθανές προαιρετικές υπηρεσίες πλυσίματος ρούχων, οργάνωσης εκδρομών, χώρου φύλαξης αποσκευών, υπηρεσιών φαξ / φωτοτυπικού.

Ανάλογο των παρεχόμενων υπηρεσιών που προσφέρει το κάθε κατάλυμα είναι και το αντίτιμο το οποίο καλείται να πληρώσει κάποιος για την διαμονή. Έτσι, το κόστος διανυκτέρευσης σε ένα Youth Hostel είναι αρκετά δλεαστικό φτάνοντας έως και το 1/10 του μέσου κόστους διανυκτέρευσης σε ξενοδοχείο.

Συνοπτικά, η πρόταση αυτή της νέας χρήσης πλεονεκτεί σε σχέση με την επιλογή των υπολοίπων καταλυμάτων για τους εξής λόγους:

- Ελαχιστοποίηση παρεχόμενων υπηρεσιών, που σημαίνει ελαχιστοποίηση των απαιτούμενων χώρων εγκαταστάσεων και προσωπικού, άρα και του κόστους λειτουργίας.
- Αύξηση των διαθέσιμων κλινών, άρα μεγιστοποίηση του αριθμού των ταυτόχρονων πελατών στον χώρο.
- Η εν τέλει παρεχόμενη κύρια υπηρεσία (διανυκτέρευση) δεν μειονεκτεί από αυτή ενός ξενοδοχείου.
- Δυνατότητα ευελιξίας στην διαμόρφωση των χώρων.
- Πλεονεκτική θέση του κτίσματος στον ιστό της πόλης.
- Ανυπαρξία αντιστοίχου καταλύματος στο νησί.
- Αύξηση των τελευταίων ετών στην επιλογή της χρήσης των Youth Hostel σε σχέση με τα ξενοδοχεία.

4.4. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

Το κτήριο θα επαναλειτουργήσει ενιαίο και για την νέα χρήση απαιτούνται διαμορφώσεις των ιδιωτικών και κοινοχρήστων χώρων, των οδεύσεων στις στάθμες του κτηρίου, την χωροθέτηση των βοηθητικών και κύριων χρήσεων, της διευκόλυνσης πρόσβασης σε αυτό ΑΜΕΑ, καθώς και των εγκαταστάσεων των ελάχιστων απαιτούμενων δικτύων υποδομής. Προτείνεται η λύση που περιγράφεται κάτωθι και συνοδεύεται από τα σχέδια της πρότασης (Π 01 – Π10, σελ. 201 - 211).

Θα γίνει προσπάθεια ανάδειξης του νεοκλασικού χαρακτήρα του κτιρίου σε ότι αφορά και την διακόσμηση. Ειδικά στους κοινόχρηστους χώρους η αίσθηση του “παλιού” θα είναι αισθητή, με την παρουσία όμως και μοντέρνων στοιχείων. Με τον τρόπο αυτό θέλουμε να δώσουμε στον επισκέπτη μια εικόνα για το πως ήταν παλιότερα το κτήριο όταν κατοικούταν, προσφέροντας του παράλληλα και πιο σύγχρονες επιλογές και ανέσεις.



Εικόνα 149: Η είσοδος στον ξενώνα από την νότια όψη..



Εικόνα 150: Η τραπεζαρία στο επίπεδο του υπογείου.

Το hostel θα παραμένει ανοιχτό 24 ώρες το 24ωρό. Η είσοδος θα γίνεται τόσο από την νότια είσοδο, όπου βρίσκεται η ρεσεψιόν, όσο και από την βόρεια με την χρήση μιας



Εικόνα 151: Ο μπουφές της τραπεζαρίας στο υπόγειο.



Εικόνα 152: Η τραπεζαρία στο επίπεδο του υπογείου.

“card key” που θα προμηθεύονται κάνοντας check in. Η νότια είσοδος θα παραμένει ανοιχτή όλη την ημέρα, καθώς θα υπάρχει κάποιος υπεύθυνος στην ρεσεψιόν και το βράδυ για να



Εικόνα 153: Τμήμα της τραπεζαρίας.



Εικόνα 154: Είσοδος στην κουζίνα.

εξυπηρετεί τις ανάγκες των επισκεπτών. Η βόρεια θα παραμένει κλειστή και θα ανοίγει μόνο



Εικόνα 155: Η κουζίνα στο επίπεδο του υπογείου.



Εικόνα 156: Η κουζίνα στο επίπεδο του υπογείου.

με την χρήση της “card key” για να εξασφαλιστεί η πρόσβαση μόνο των ενοίκων του hostel.



Εικόνα 157: Η κουζίνα στο επίπεδο του υπογείου.

Οι επισκέπτες μπορούν να ενημερωθούν τόσο από την ιστοσελίδα όσο και από την ρεσεψιόν για τις υπηρεσίες που προσφέρει το hostel. Έτσι, κάνοντας check in, δίνεται στον επισκέπτη ο κωδικός για το Wi-Fi και ο κωδικός για την χρήση των υπολογιστών. Επίσης, έχει πρόσβαση σε δωρεάν μπουφέ αλλά και ελεύθερη χρήση της κουζίνας, δυνατότητα φύλαξης πολύτιμων αντικειμένων στον χώρο πίσω από την ρεσεψιόν και χρήση του πλυντηρίου. Στους κοινόχρηστους χώρους του ισόγειου όπου βρίσκονται τα καθιστικά θα μπορεί να χρησιμοποιεί την τηλεόραση, να παρακολουθεί δωρεάν ταινίες και να χρησιμοποιεί τα επιτραπέζια. Στο νότιο καθιστικό θα υπάρχει βιβλιοθήκη, η οποία θα λειτουργεί και ως βιβλιοθήκη για ανταλλαγή βιβλίων. Τέλος, θα παρέχεται ξενάγηση στο ιστορικό κέντρο για όσους ενδιαφέρονται, δωρεάν χάρτη του νησιού, βοήθεια στην ενοικίαση οχήματος, αλλά και έκπτωση σε ορισμένα καταστήματα εστίασης κυρίως για όσους επιδεικνύουν την “card key” του hostel.

Μορφολογικά το κτήριο θα παραμείνει το ίδιο με αυτό της αρχικής του μορφής, συμπληρώνοντας τα στοιχεία που έχουν καταρρεύσει με όμοια και απομακρύνοντας όλα αυτά που από μεταγενέστερες επεμβάσεις έχουν προκαλέσει απώλεια των χαρακτηριστικών του. Εν τέλει, το κτήριο από το εξωτερικό του θα φαίνεται όπως αυτό της αρχικής κατασκευής. Οποιοδήποτε σύγχρονο στοιχείο (πινακίδες, φωτιστικά σώματα, ράμπες αναπήρων,



Εικόνα 158: Το σαλόνι στην βόρεια είσοδο.



Εικόνα 159: Το κεντρικό σαλόνι του ξενώνα στο επίπεδο του ισογείου.

σκίαστρα κτλ.) θα πρέπει να προσαρμόζεται με τους ισχύοντες κανονισμούς για την αποκατάσταση των μνημείων, να είναι εμφανώς μεταγενέστερης κατασκευής και να μην αλλοιώνει



Εικόνα 160: Το κεντρικό σαλόνι στο επίπεδο του ισογείου.



Εικόνα 161: Ο κεντρικός διάδρομος του ισογείου.

και προσβάλει το μνημείο στο σύνολό του.



Εικόνα 162: Δίκλινο δωμάτιο στο ισόγειο.



Εικόνα 163: Δίκλινο δωμάτιο στο ισόγειο.

Κτιριολογικά, οι χώροι που θα δημιουργηθούν στο εσωτερικό θα επηρεάσουν μόνο τους μη φέροντες τοίχους με καθαίρεση ορισμένων από αυτούς, αλλά με καμία διατάραξη



Εικόνα 164: Τετράκλινο δωμάτιο στον όροφο.

στους φέροντες. Σαν αποτέλεσμα, οι χώροι θα ενοποιηθούν, ενώ σε σημεία που είναι επιθυμητό το κλείσιμο ενός ανοίγματος, αυτό θα αντικατασταθεί με ντουλάπι στο πάχος του τοίχου. Θα κατασκευαστούν νέα εσωτερικά χωρίσματα, νέα ανοίγματα και δίκτυα υποδομής. Η χρήση του κτηρίου απαιτεί νέες διαμορφώσεις και αυτό επιτυγχάνεται με υλικά που μπορούν εύκολα να απομακρυνθούν χωρίς προσβολή των λοιπών στοιχείων.

Κατασκευαστικά και αναφορικά με την αποκατάσταση, θα προτιμηθεί κατά κύριο λόγο η μη απομάκρυνση, αλλά η αποκατάσταση των στοιχείων του κτηρίου *in situ*, και δευτερευόντως η απομάκρυνση, η αποκατάσταση σε εργαστήριο και η επανατοποθέτηση αυτούσιων των στοιχείων στην αρχική τους θέση. Όπου αυτό είναι αδύνατο λόγω αδύνατης χρήσης τους, τότε επιλέγεται η αντικατάσταση των στοιχείων με σύγχρονα, ίδιας μορφολογίας και τρόπου κατασκευής, υλικού και χρώματος που θα συμπληρώνουν μορφολογικά το κτήριο. Τα υλικά αυτά πρέπει να είναι συμβατά με τον αρχικό τρόπο κατασκευής προκειμένου να μην επιφέρουν εκτενέστερες βλάβες λόγω αστοχίας συνεργασίας του παλαιού με το νέο. Όλα τα υλικά που αποτελούν μέρος των σύγχρονων προσθηκών θα είναι εμφανώς μεταγενέστερης τεχνολογίας, θα είναι δυνατό να απομακρυνθούν εύκολα και δεν θα επηρεάζουν την λειτουργία των αρχικών υλικών.



Εικόνα 165: : Τρίκλινο δωμάτιο στον όροφο.



Εικόνα 166: Λουτρό στον όροφο.

Συνοπτικά, όπως φαίνεται και στα σχέδια και τις φωτορεαλιστικές απεικονίσεις, δημιουργείται χώρος υποδοχής πελατών στο υπόγειο, στην νότια είσοδο, χώρος πρωινού και



Εικόνα 167: Διάδρομος μεταξύ υπνοδωματίων στον όροφο.



Εικόνα 168: Το δώμα του ξενώνα.

κουζίνα, ενώ στην στάθμη αυτή τοποθετούνται οι βοηθητικές χρήσεις αποθήκης, λινοθήκης, πλυντηρίων, στεγνωτηρίων και λοιπών μηχανολογικών εγκαταστάσεων. Στο ισόγειο δη-

μιουργείται στην κεντρική σάλα το μεγάλο σαλόνι συγκέντρωσης, με internet corner, γωνία βιβλίου και παιχνιδιού, χώρος τηλεόρασης, ενώ δίπλα στην βορεινή είσοδο δημιουργείται σαλόνι – καθιστικό. Στην στάθμη αυτή βρίσκεται η σουίτα ΑΜΕΑ, αλλά και η δίκλινη σουίτα. Οι χώροι αποχωρητηρίου και ντους είναι κοινοί για τον όροφο, χωρισμένοι σε αντρών και γυναικών. Στην στάθμη του Α' ορόφου βρίσκονται τα δίκλινα και τετράκλινα δωμάτια, αλλά και οι χώροι υγιεινής αντρών και γυναικών αντίστοιχα. Όλοι οι όροφοι εξυπηρετούνται από ανελκυστήρα προσώπων και αποσκευών. Στο δώμα δημιουργείται χώρος καφέ – μπαρ με ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων στην επιφάνειά του και την χρήση της αποθήκης της απόληξης του κλιμακοστασίου ως παρασκευαστήριο.

Αναλυτικά, ως προς τις δομικές επεμβάσεις, τα υλικά και τις μεθόδους αποκατάστασης, θα εφαρμοσθούν τα κάτωθι:

4.4.1. Θεμελίωση

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που παρουσιάζει η θεμελίωση ως προς την απορρόφηση της υγρασίας μπορεί να αντιμετωπιστεί με την αποκάλυψη τμηματικά των θεμελιώσεων, της κατώτερης δηλαδή στάθμης των φερουσών λιθοδομών και την αποκατάσταση της αρμολόγησης που έχει προσβληθεί σε μεγάλο βαθμό από αυτή. Θα απομακρυνθούν τα σαθρά τμήματά της και θα γίνει άμεση αποκατάσταση με νέα αρμολόγηση των επιφανειών ή βαθύ αρμολόγημα όπου απαιτείται.

Η θεμελίωση θα αποκαλύπτεται τμηματικά ανά 1 μ. (ντουλαπιαστά), ούτως ώστε να μην υπάρξει έκθεση του συνόλου του κτηρίου σε κίνδυνο κατάρρευσης. Η απομάκρυνση της στρώσης του δαπέδου που εφάπτεται στην τοιχοποιία θα γίνει προσεκτικά και με αρίθμηση των τμημάτων που απομακρύνονται προκειμένου να επανατοποθετηθούν σωστά μετά το τέλος των εργασιών. Το προβαλλόμενο τμήμα θα τρίβεται έντονα με συρματόβουρτσα στα σημεία των αρμών, θα υδροβολείται και τα σαθρά υλικά θα απομακρύνονται από την περιοχή με προσοχή. Όλη η επιφάνεια στο βάθος των αρμών και μέχρι την τελική επιφάνεια της λιθοδομής θα αποκαθίσταται αμφίπλευρα με συμβατό ασβεστοκονίαμα με πρόσμιξη θηραϊκής γης, αλλά και τσιμέντου μόνο για συγκριτικούς λόγους, προκειμένου το νέο υλικό να συνεργάζεται άψογα με την αρχική κατασκευή και να ακολουθεί τις ίδιες μηχανικές και υδραυλικές ιδιότητες. Το αρμολόγημα θα γίνεται σε ένα ή δύο χέρια πατητά, ανάλογα με το βάθος της βλάβης, ούτως ώστε να επιτευχθεί καλή πρόσφυση και ικανοποιητική αντοχή και συνάφεια. Εφόσον παρουσιαστούν μεγαλύτερες και εντονότερες βλάβες στους αρμούς, μπορεί να γίνει τοπική ανάκτηση των λίθων ή του τμήματος της παρειάς που εμφανίζεται το πρόβλημα.

Μετά το πέρας της εργασίας και το καλό στέγνωμα του αρμού θα εφαρμόζεται μόνο στη εσωτερική πλευρά των θεμελίων επικάλυψη με μια στρώση τσιμεντοειδούς επαλειφόμενου υδρομονωτικού υλικού τύπου CERESIT με πολύ καλή συμπεριφορά σε αρνητικές πιέσεις για πλήρη στεγάνωση και σφράγιση της τοιχοποιίας και δεύτερη στρώση από ελαστομερές επαλειφόμενο υδρομονωτικό υλικό τύπου HYPERDESMO για την αποφυγή της αστοχίας του τσιμεντοειδούς κατά την πάροδο των χρόνων και την εισροή της υγρασίας από μικρορηγματώσεις. Με αυτό τον τρόπο η υγρασία εμποδίζεται κατά την εισχώρησή της στο εσωτερικό του κτηρίου με την κατασκευή μιας «μεμβράνης» που αποτρέπει την ενέργεια αυτή με μέγιστα ποσοστά ανθεκτικότητας σε βάθος χρόνου. Αντίθετα, η υγρασία θα ακολουθεί την διέξοδο προς το εξωτερικό του κτηρίου, αφού η επιφάνεια αυτή θα διαπνέει και θα αποτρέπει την συγκέντρωσή της εντός της λιθοδομής. Οι εργασίες αυτές θα εκτείνονται υψηλότερα από την εξωτερική στάθμη των οδών κατά 1 μ. περίπου, προκειμένου να εξασφαλίζεται η διαδρομή της υγρασίας προς το εξωτερικό και όχι προς το εσωτερικό του κτηρίου. Από την χαμηλότερη στάθμη των λιθοδομών και οι δύο υδρομονωτικές στρώσεις θα «γυρίζουν» στην επιφάνεια του εδάφους και για όσο μήκος αυτό είναι εφικτό.

Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών αυτών και το καλό στέγνωμα των επιφανειών, το κάθε τμήμα θα επιχωματώνεται με χαλίκι 3^Α πατημένο με κύλινδρο, προκειμένου να αποκαθίσταται η στατικότητα του τμήματος αυτού, ούτως ώστε να μεταβαίνεται η εργασία στο επόμενο τμήμα. Με το πέρας της αποκατάστασης των θεμελιώσεων των λιθοδομών θα απομακρυνθεί η λοιπή στρώση του μαρμάρινου δαπέδου του υπογείου, προσεκτικά και με αρίθμηση, και η στρώση του χώματος και του συνδετικού υλικού στην υποκείμενη επιφάνεια. Ο εναπομένοντας όγκος από την κατώτερη στάθμη του φυσικού εδάφους μέχρι χαμηλότερα κατά 10 εκ. από την τελική επιφάνεια των δαπέδων θα μπαζωθεί με χαλίκι 3^Α πατημένο με κύλινδρο. Η επιφάνεια των δαπέδων του υπογείου θα παραμείνει έτσι μέχρι την αποπεράτωση των εργασιών στις υπερκείμενες στάθμες και τις οροφές. Η διάστρωση με χαλίκι εφαρμόζεται για λόγους ευκολίας μεταφοράς και διάστρωσης του υλικού, για την αμελητέα προσβολή του από τους ρύπους και τις φθορές αποκατάστασης, αλλά και για ως τελικό υπόβαθρο του δαπέδου προκειμένου να επιτυγχάνεται πλήρης αποστράγγιση της υγρασίας.

Η στρώση των μαρμάρινων δαπέδων θα αποκατασταθεί μετά το πέρας των εργασιών αποκατάστασης σε ολόκληρο το κτήριο προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε φθορά στις επιφάνειες. Πριν την διάστρωσή τους, το χαλίκι θα καθαριστεί από τυχόν ρύπους, θα συμπληρωθεί μέχρι την τελική επιθυμητή στάθμη και θα ξαναπατηθεί με τον κύλινδρο. Στην τελική του επιφάνεια θα εφαρμοστεί μια στρώση γεωυφάσματος και σε συνέχεια της λιθοδομής, θα εφαρμοστεί ομοίως μία στρώση τσιμεντοειδούς υδρομονωτικού υλικού και δεύτερη

στρώση από ελαστομερές υγρομονωτικό υλικό, δημιουργώντας ένα συνολικά υδατοστεγές πλαίσιο στη κατώτερη στάθμη κάθε χώρου.

4.4.2. Το πηγάδι και η δεξαμενή

Πριν την αποκατάσταση των θεμελίων και για λόγους στατικότητας αλλά και αποκατάσταση αρχικώς της αρχόμενης υγρασίας, πρέπει να αποκατασταθεί οποιαδήποτε βλάβη παρουσιάζεται στους δύο υποδοχείς υδάτων, το πηγάδι και την δεξαμενή. Για την αντιμετώπιση της υγρασίας αλλά και των μικροοργανισμών που προέρχονται από αυτή, απαιτείται η αποκατάσταση και ο καθαρισμός του πηγαδιού και της δεξαμενής.

Αρχικώς θα πρέπει να απομακρυνθεί η τοιχοποιία στα στόμια και το δάπεδο του υπόγειου χώρου Υ8, προκειμένου να διερευνηθεί αναλυτικότερα η κατασκευή τους και ταυτόχρονα να απομακρυνθεί το νερό που εμπεριέχεται με υδραυλικές αντλίες νερού με την διαχέυσή του στο δίκτυο όμβριων υδάτων της πόλης.

Μετά το άδειασμα των φορέων αυτών, απαιτείται η αποκατάσταση του αρμολογήματος των λιθοδομών όπου πιθανόν έχουν προσβληθεί με την εφαρμογή υδροβολής για την απομάκρυνση των σαθρών τμημάτων τους. Τα απομακρυνόμενα υλικά θα συγκεντρώνονται στον πάτο του πηγαδιού και θα συγκεντρωθούν στην επιφάνεια μετά την ολοκλήρωση της εργασίας. Το νέο αρμολόγημα θα γίνει με ασβεστοκονίαμα με πρόσμιξη θηραϊκής γης που επιτρέπει την διαπνοή της λιθοδομής και την σύσφιξη του υλικού σε συνθήκες υγρασίας, αλλά και τσιμέντου για την διαφοροποίηση των χρονικών επεμβάσεων. Στα ανώτερα και μόνο τμήματά τους, σε ύψος περίπου 1 μ. κάτω από τη επιφάνεια του δαπέδου οι επιφάνειες θα επιχριστούν με τσιμεντοειδή και ελαστομερή υγρομονωτικά υλικά που θα απομακρύνουν τυχόν συγκέντρωση υδρατμών και μικροοργανισμών στις επιφάνειες, αλλά και την καταστολή των υψηλών επιπέδων υγρασίας στο εσωτερικό των φορέων.

Τα στόμια των πηγαδιών θα ξαναχτιστούν στην ίδια θέση και με τον ίδιο τρόπο κατασκευής από τα αρχικά υλικά που απομακρύνθηκαν, με τις νέες αναμονές για την συγκέντρωση των όμβριων υδάτων του κτηρίου, που θα γίνεται όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 4.4.15.2. Οι μαρμάρινες πλάκες επικάλυψης των στομιών που θα απομακρυνθούν αρχικά, θα επανατοποθετηθούν στην τελική φάση των αποκαταστάσεων μαζί με τα μαρμάρινα δάπεδα.

Η ανώτερη επιφάνεια – πλάκα της δεξαμενής που αποτελεί και το υπόβαθρο του δαπέδου του χώρου Υ8 θα πρέπει να ελεγχθεί για την στατική της επάρκεια και να ενισχυθεί

σε περίπτωση που αδυνατεί να φέρει τα φορτία του δαπέδου του χώρου. Σε περίπτωση που η πλάκα κρίνεται επικίνδυνη, προτείνεται πλήρης αποκατάστασή της με νέα οπλισμένου σκυροδέματος η οποία θα πακτώνεται στην φέρουσα τοιχοποιία, ενώ σε περίπτωση που η υφιστάμενη δεν κρίνεται επαρκής για την φόρτισή της, προτείνεται η ενίσχυσή της με ανοξείδωτους κοιλοδοκούς στην ανώτερη επιφάνειά της πακτωμένους στην φέρουσα τοιχοποιία, δημιουργώντας ένα εν μέρει ψευδοδάπεδο που θα μεταφέρει τα σταθερά και κινητά φορτία τόσο στην υποκείμενη υφιστάμενη επιφάνεια, όσο και στην φέρουσα τοιχοποιία. Ομοίως και εδώ, όπως και στους υπόλοιπους χώρους του υπογείου, το δάπεδο θα επιστρωθεί με χαλίκι 3^Α μέχρι το πέρας των υπόλοιπων εργασιών και την διάστρωση των μαρμάρινων δαπέδων με τις αρχικές πλάκες κατά την ολοκλήρωσή τους.

4.4.3. Φέρων οργανισμός

Πριν την εκκίνηση των εργασιών αποκατάστασης του κάθετου και οριζόντιου φέροντα οργανισμού κρίνεται απαραίτητη η απομάκρυνση όλων εκείνων των στοιχείων που πιθανόν να βλαβούν, να καταστραφούν ή να αποτελέσουν κίνδυνο κατά τη διάρκεια των εργασιών, σύμφωνα με τα μέτρα ασφάλειας και την διαχείριση υλικών, όπως περιγράφονται και στα κεφάλαια 4.6 και 4.7. Στην φάση αυτή προτείνεται η απομάκρυνση όλων των κουφωμάτων, εξωτερικών και εσωτερικών, της οροφωγραφίας της νότιας εισόδου, των εγκαταστάσεων ύδρευσης και αποχέτευσης, των σανιδωμάτων των δαπέδων, ακόμη και αυτών που επιφανειακά φαίνονται υγιή, αλλά και όσων ξυλοδοκών κρίνονται επικίνδυνοι για την παραμονή τους στο εργοτάξιο. Επίσης, οι εσωτερικές μη φέρουσες τοιχοποιίες πρέπει να υποστυλωθούν από το υποκείμενο επίπεδο ή να απομακρυνθούν σε περίπτωση που προβλέπεται στην πρόταση επανάχρησης. Στην περίπτωση που η αποκατάσταση του ξύλινου φορέα είναι αδύνατο να πραγματοποιηθεί *in situ*, ή η αντικατάστασή τους κρίνεται υποχρεωτική, τότε προτείνεται η απομάκρυνση των φορέων από το κτήριο και η υποστύλωση των ανώτερων τμημάτων με μποντελιάρισμα και την κατασκευή δικτυωτού ικριώματος στον υποκείμενο χώρο. Η πιθανή απόκλιση από την κατακόρυφο του κάθετου φέροντα οργανισμού μπορεί να αποφευχθεί με χρήση αντηρίδων στον υποκείμενο χώρο κατάλληλα εδρασμένους ούτως ώστε να αποφεύγεται τυχόν αστοχία τους.

Όσο αφορά τον κάθετο φέροντα οργανισμό στην περιμετρική λιθοδομή και στο εσωτερικό του κτηρίου προτείνεται η απομάκρυνση όλων των σαθρών αρμολογημάτων και επιχρισμάτων με υδροβολή και μηχανικά μέσα και την αποκάλυψη των υγείων τμημάτων της λιθοδομής από τις ανώτερες στάθμες προς τα κάτω και για έναν χώρο κάθε φορά. Η συλλογή

των αποβλήτων υλικών θα συγκεντρώνονται στην στάθμη του υπογείου και θα απομακρύνονται από το εργοτάξιο εφόσον δεν δύναται να επαναχρησιμοποιηθούν.

Στα σημεία έδρασης του οριζόντιου φέροντα οργανισμού και ιδιαίτερα στα σημεία που παρατηρούνται ρηγματώσεις λόγω θέσης (πάνω από άνοιγμα) προτείνεται η κατασκευή «μαξιλαριού» από κοιλοδοκό διατομής Η, η απομάκρυνση δηλαδή τμημάτων της λιθοδομής και αντικατάσταση με ενιαίο φορέα φορτίου που θα γεφυρώνει το άνοιγμα, πάνω στο οποίο θα εδράζονται τα μεσοδόκαρα. Με αυτόν τον τρόπο η μεταφορά των φορτίων δεν θα καταπονεί ένα αδύναμο τμήμα του κτηρίου που θα μπορούσε να οδηγήσει στην καταστροφή του, αλλά θα μεταβιβάζεται ισοδύναμα σε συμπαγή τμήματα της τοιχοποιίας. Αποφεύγεται η χρήση άλλου υλικού όπως το ξύλο διότι πρόκειται για υλικό που προσβάλλεται από την υγρασία και τους μικροοργανισμούς, ιδιαίτερα όταν εγκιβωτιστεί στην λιθοδομή και είναι αδύνατη η διαπνοή του, αλλά και του μαρμάρου διότι σε μεταγενέστερες επεμβάσεις είναι δυνατό να προκληθεί σύγχυση για τον χρόνο εγκατάστασής του, αλλά και λόγω των ασθενών ικανοτήτων του σε εφελκυσμό, όπως και στο τσιμέντο. Η χρήση οπλισμένου σκυροδέματος επιφέρει περισσότερο φορτία στην τοιχοποιία, ενώ εν τέλει η χρήση ενός απλού αλλά ικανού σιδηροδοκού διατομής Η επιφέρει πλήρως το επιθυμητό αποτέλεσμα. Η επαφή του με τα τμήματα της τοιχοποιίας δύναται να επιτευχθεί επιτυχώς με την χρήση ελαστομερούς συνδετικού υλικού που θα ανακουφίζει τις συστολοδιαστολές του σιδήρου.

Όλες οι επιφάνειες απαιτούν νέο αρμολόγημα με συμβατό ασβεστοτσιμεντοκονίαμα και πρόσμιξη θηραϊκής γης, προκειμένου το νέο υλικό να έχει συνάφεια και όμοιες αντοχές με το παλαιό. Το αρμολόγημα θα γίνεται σε ένα ή δύο χέρια πατητά, ανάλογα με το βάθος της βλάβης, ούτως ώστε να επιτευχθεί καλή πρόσφυση και ικανοποιητική αντοχή και συνάφεια. Εφόσον παρουσιαστούν μεγαλύτερες και εντονότερες βλάβες στους αρμούς, μπορεί να γίνει τοπική ανάκτηση των λίθων ή του τμήματος της παρειάς που εμφανίζεται το πρόβλημα. Η τελική επιφάνεια των αρμών δεν θα προεξέχει της τοιχοποιίας, αλλά θα υστερεί αυτής και η υφή της θα είναι αρκετά τραχιά ώστε να είναι δυνατή η πρόσφυση του τελικού επιχρίσματος πάνω σε αυτή, αλλά ταυτόχρονα να μην περιορίζεται το βάθος των επιχρισμάτων.

Μετά το πέρας της αποκατάστασης του κάθετου φέροντα οργανισμού είναι απαραίτητη και η αποκατάσταση του οριζόντιου φορέα. Τα ξύλινα στοιχεία θα κατηγοριοποιούνται ανάλογα με το μέγεθος της βλάβης την οποία φέρουν. Εφόσον η βλάβη είναι εκτενής και το στοιχείο δεν δύναται να επαναχρησιμοποιηθεί, θα γίνεται αντικατάστασή του με νέο ίδιου τύπου ξύλου και διατομής προκειμένου η συμπεριφορά του συνόλου του ξύλινου φορέα να παραμείνει ίδια. Στα νέα ξύλα είναι δυνατό να υπάρξει χαρακτηριστικό διακριτικό (σφραγίδα) που σε περίπτωση μεταγενέστερης αντικατάστασης θα διαφοροποιείται από το αρχικό υλικό

και θα μπορεί να παραπέμπει ακόμη και στον χρόνο τοποθέτησής του ή το εργοστάσιο κατασκευής του.

Εφόσον η βλάβη δεν είναι εκτενής και δύναται να αποκατασταθεί πλήρως η υγεία του ξύλου από μικροοργανισμούς και υγρασία, τότε θα καθορίζεται η περίπτωση μεταφοράς του σε εργαστήριο για την παροχή των εργασιών αποκατάστασης ή η επιτόπου εργασία. Αν η εργασία κρίνεται απαραίτητο για το σωστότερο αποτέλεσμα αλλά και την αποφυγή βλαβών σε άλλα στοιχεία του κτηρίου να εφαρμοστεί στο εργαστήριο, τότε τα ξύλινα αυτά στοιχεία θα απομακρύνονται σταδιακά ανά χώρο και αριθμημένα. Θα οδηγούνται στο εργαστήριο όπου θα εφαρμόζεται αρχικά ατμοβολή για την θανάτωση όλων των μικροοργανισμών και ξυλοφάγων εντόμων και μετά θα φουρνίζονται κατάλληλα για την ανάκαμψη των ποσοστών υγρασίας. Θα τρίβονται με γυαλόχαρτα και θα γίνεται συμπλήρωση των μερών και των σημείων που πιθανόν έχουν δημιουργηθεί αλλοιώσεις και θα εμποτίζονται με ειδικά βερνίκια κατά των μικροοργανισμών και της υγρασίας. Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών, θα επιστρέφουν στο εργοτάξιο για την επανατοποθέτησή τους στις αρχικές θέσεις. Αν είναι δυνατό, η διαδικασία θα εφαρμόζεται επιτόπου. Οι φωλιές στις οποίες εδράζονται οι ξυλοδοκοί θα πρέπει επίσης να αποκαθίστανται από την συσσώρευση μικροοργανισμών με φλογισμό της θέσης και επάλειψη ειδικών βερνικιών κατά της υγρασίας πριν την επανατοποθέτηση των ξύλινων φορέων.

Στο επίπεδο της οροφής του Α' ορόφου, η οποία αποτελεί και το δώμα της οροφής, κρίνεται απαραίτητη η αντικατάσταση όλων των ξύλινων φερόντων στοιχείων που έχουν απομείνει από το κατεστραμμένο τμήμα. Τα εναπομένοντα στοιχεία αποτελούν τα πιο ευπρόσβλητα στοιχεία στα καιρικά φαινόμενα πριν την εφαρμογή των σωστικών επεμβάσεων και αυτό τα καθιστά αδύναμα έως ανίκανα να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του φορέα. Παρατηρούνται φουσκώματα και σαπίσματα στο μεγαλύτερο μέρος τους, αλλά και μεγάλη ανάπτυξη μικροοργανισμών. Λόγω της νέας χρήσης του δώματος, το οποίο θα είναι βατό και θα φέρει περισσότερα φορτία, είναι απαραίτητος ο επανασχεδιασμός του φορέα του δώματος με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε να δύναται να φέρει τα φορτία αυτά. Τα κεντρικά δοκάρια θα είναι ξύλινα, ενιαία, όμοιας διατομής με τα αρχικά και τοποθετημένα στις ίδιες θέσεις. Για να αποφευχθεί το μεγάλο βέλος κάμψης εξ' αιτίας του επιβαρυμένου φορτίου στα κενά της επιφάνειας του δαπέδου, προτείνεται η πύκνωση των μεσοδόκων που μεταφέρουν τα φορτία στο κεντρικό δοκάρι. Στις θέσεις των αρχικών μεσοδόκων προτείνεται η αντικατάσταση με όμοια ίδιου τύπου, ενώ στις θέσεις των πυκνωμάτων (ενδιάμεσα), προτείνεται η χρήση μεταλλικών δοκίδων τύπου Η που δύναται να φέρουν περισσότερα και με πιο ασφαλή τρόπο τα φορτία. Η λύση αυτή της πύκνωσης των μεσοδόκων προτείνεται για τέτοιου είδους

περιπτώσεις διότι δεν προσβάλλει καθόλου την αρχική κατασκευή και εξασφαλίζει την ασφάλεια της κατασκευής.

Με την αποκατάσταση τμηματικά όλων των χώρων και την εν τέλει αποκατάσταση όλου του φέροντα οργανισμού, θα κρίνεται η απομάκρυνση όλων ή μέρους των υποστυλώσεων και των αντηρίδων που τοποθετήθηκαν αρχικά.

4.4.4. Εσωτερικές τοιχοποιίες

Κατά την αποκατάσταση των εσωτερικών τοιχοποιιών είναι αρχικά απαραίτητο να αποσαφηνιστεί ποιες από αυτές είναι διατηρήσιμες και ποιες χρίζουν πλήρους αποκατάστασης. Η κατασκευαστική τους δομή από ξύλο επιβάλλει την αποκατάσταση αρχικώς του βλαμμένου σκελετού και μετέπειτα των αμφίπλευρων επιφανειών.

Αρχικά θα πρέπει να απομακρυνθούν όλα τα επιχρίσματα από τις επιφάνειες με μηχανικά μέσα (απόξεση) και δευτερευόντως το ξύλινο σανίδωμα επικάλυψης του σκελετού. Και εδώ θα εφαρμοστεί η αρχή της αποκατάστασης των ξύλινων στοιχείων όπως περιεγράφηκε στο κεφάλαιο 4.4.3 για τους ξύλινους κοιλοδοκούς. Όλοι οι τοίχοι που παραμένουν στις αρχικές τους θέσεις θα αποκατασταθούν με τις κατάλληλες ή μη αντικαταστάσεις των στοιχείων τους. Ενδιάμεσα των πλευρών και στα κενά του σκελετού θα τοποθετηθεί μόνωση από πετροβάμβακα πάχους 5 χιλ. για την ηχομόνωση των χώρων.

Σε αυτή την φάση είναι απαραίτητο να ξεκινήσει και η κατασκευή των νέων εσωτερικών τοιχοποιιών από αμφίπλευρη γυψοσανίδα. Η κάθε νέα τοιχοποιία θα είναι συνολικού πάχους 100 χιλ. από γυψοσανίδες κοινές, με λοξές άκρες πάχους 12,5 χιλ. αμφίπλευρα τοποθετημένες πάνω σε μεταλλικό σκελετό και κατασκευάζονται στις θέσεις των σχεδίων της πρότασης. Αναλυτικότερα αποτελούνται από:

- Μεταλλικό σκελετό από διατομές στραταριστούν γαλβανισμένου χαλυβδόφυλλου, πάχους 0,6mm ειδικού σχήματος Π με νεύρωση και στρανζαριστά άκρα αποτελούμενός από οριζόντια στοιχεία (στρωτήρες - UW 75/06 προφίλ) και κατακόρυφα στοιχεία (ορθοστάτες – CW 75/06 προφίλ) ανά αποστάσεις των 40cm ή 60cm περίπου (υποπολλαπλάσιο του πλάτους των γυψοσανίδων) και οπωσδήποτε στις συνδέσεις με τοίχους κλπ. και στις ελεύθερες απολήξεις τοίχων. Στα ανοίγματα τοποθετούνται ενισχυμένοι ορθοστάτες για την ασφαλή στερέωση των εσωτερικών κουφωμάτων. Ο μεταλλικός σκελετός θα είναι πλήρως

ρως τοποθετημένος, συναρμολογημένος και στερεωμένος πάνω σε οποιοδήποτε δομικό στοιχείο (δάπεδο, οροφή, τοίχο κλπ.) κατά περίπτωση σύμφωνα με τα σχέδια της μελέτης και τις προδιαγραφές του προμηθευτικού οίκου.

- Αμφίπλευρη επένδυση του σκελετού με γυψοσανίδες, πάχους 12,5 χιλ. στερεωμένες πάνω στο μεταλλικό σκελετό με κατάλληλες αυτοπροωθούμενες βίδες γυψοσανίδων. Οι γυψοσανίδες θα σπατουλάρονται προ του χρωματισμού τους.
- Μόνωση πάχους 5 εκ. από πετροβάμβακα ανάμεσα από τις δύο γυψοσανίδες για την επίτευξη της κατάλληλης ηχομόνωσης.
- Τα αναγκαία ελαστικά παρεμβύσματα στην επαφή της τοιχοποιίας με τα άλλα δομικά στοιχεία.
- Τελείωμα κατασκευής τοιχοποιίας που περιλαμβάνει την ενίσχυση των κατακόρυφων ελευθέρων γωνιών με γαλβανισμένα διάτρητα ελάσματα (γωνιόκρανα), τη διαμόρφωση και φινίρισμα των διαφόρων εσοχών (σκοτίες) στις συναντήσεις τοίχων οροφών με τη χρησιμοποίηση μμεταλλικών περιθωρίων γαλβανισμένου στραντζαριστού χαλυβδόφυλλου σχήματος Π, αρμολόγημα – φινίρισμα των ενώσεων των γυψοσανίδων ή των αρμών συνάντησης με άλλα στοιχεία με υλικό αρμολογήματος και φινιρίσματος, γάζες, μαστίχη σφράγισης των περιμετρικών αρμών κλπ.

4.4.5. Επιχρίσματα

Μετά την ολοκλήρωση της αποκατάστασης και της νέας κατασκευής και των εσωτερικών τοιχοποιιών, θα εφαρμοστούν επιχρίσματα τόσο στους εσωτερικούς, όσο και στους εξωτερικούς τοίχους. Τα κονιάματα των επιχρισμάτων θα παρασκευάζονται επί τόπου και πρέπει να ικανοποιούν τις βασικές απαιτήσεις, δηλαδή την ικανοποιητική αντοχή και την εξασφάλιση συνεργασίας λίθου – επιχρίσματος, να έχουν εύλογο χρόνο πήξης, κατά το δυνατόν μικρότερη συστολή ξήρανσης, ομοιογένεια και ανθεκτικότητα στον χρόνο.

Τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι λευκό τσιμέντο τύπου CEM I, CEM II ή CEM IV χωρίς αλλοιώσεις από κακή αποθήκευση, νερό, άμμος μεγίστου κόκκου 8 χιλ., ποζολανικά υλικά (θηραϊκή γη) και πρόσμικτα κονιαμάτων. Ανάλογα την θέση εφαρμογής (εξωτερικές τοιχοποιίες, εσωτερικές λιθοδομές, εσωτερικοί ξύλινοι τοίχοι), τα ποσοστά των αδρανών θα καθορίζονται για την επίτευξη των επιθυμητών ιδιοτήτων.

Για την ανάμιξη του μίγματος θα χρησιμοποιείται αναμικτήρας κονιαμάτων. Αρχικά θα φορτώνονται στον κάδο τα αδρανή υλικά και η συνδετική κονία και αναμιγνύονται μέχρις ότου το μείγμα αποκτήσει ομοιόμορφη χροιά. Ακολούθως προστίθεται η προβλεπόμενη ποσότητα νερού και τα πρόσμικτα υλικά και η ανάμιξη θα συνεχίζεται μέχρι την πλήρη ομογενοποίηση του μίγματος. Η εφαρμογή θα γίνεται με το χέρι με μυστρί ή με εκτόξευση με χρήση μηχανής επιχρισμάτων. Στην περίπτωση των εσωτερικών τοίχων η εφαρμογή του επιχρίσματος θα γίνει μόνο στους ξύλινους ανακατασκευασμένους τοίχους στις λιθοδομές ενδιάμεσα των στρώσεων, θα τοποθετείται αλκαλίμαχο υαλόπλεγμα οπλισμού, (τύπου KERAKOLL) κατάλληλο για την ενίσχυση των λειάνσεων σε επιχρίσματα, που αυξάνει τις επιδόσεις ελαστικότητας, συμπύκνωσης και αντοχής, ενώ εξαλείφει τα προβλήματα ρωγμών ή τριχοειδών ρηγματώσεων που οφείλονται στις δυναμικές μεταβολές, ο οποίος θα τεντώνεται και θα αγκυρώνεται με μεταλλικά στηρίγματα πάνω στην τοιχοποιία. Οι τελικές επιφάνειες θα είναι απολύτως ομαλές. Επίχρισμα στους νέους τοίχους από γυψοσανίδα δεν θα εφαρμοσθεί, καθώς αυτό κρίνεται περιττό.

Στην περίπτωση των εξωτερικών επιχρισμάτων του υπογείου και του ισογείου, θα ακολουθηθεί η αρχική τεχνική του σαρδελωτού – γραμμωτού επιχρίσματος που θα καλύπτει τους αρμούς. Θα γίνει σε μία στρώση χωρίς πλέγμα, ούτως ώστε η τελική όψη να είναι όμοια με την αρχική κατασκευή.

4.4.6. Δώμα

Το δώμα θα κατασκευαστεί αφού σаниδωθεί ο οριζόντιος φέρον οργανισμός, σύμφωνα με την διαδικασία που περιγράφεται στο επόμενο κεφάλαιο 4.4.7 που αναφέρεται στα δάπεδα και τις οροφές.

Η απόληξη του κλιμακοστασίου, αλλά και το περιμετρικό στηθαίο θα αποκατασταθούν στην αρχική τους μορφή. Το στηθαίο θα συμπληρωθεί στα σημεία που έχει καταρρεύσει με όμοιους λίθους της αρχικής κατασκευής, αρμολόγημα και επίχρισμα όπως περιεγράφηκε παραπάνω. Η απόληξη του κλιμακοστασίου θα αποκατασταθεί ομοίως για το τμήμα της που αποτελείται από λιθοδομή, όμως το βορειοδυτικό τμήμα που, σύμφωνα με τα στοιχεία της αποτύπωσης αποτελούνταν από τσατμά, θα αποκατασταθεί με χρήση γαλβανισμένου σκελετού και επικάλυψη γυψοσανίδας εσωτερικά και τσιμεντοσανίδας εσωτερικά. Ο τρόπος κατασκευής περιγράφεται στο κεφάλαιο 4.4.4, με την διαφοροποίηση της εξωτερικής επικάλυψης της οποίας προηγείται η επικάλυψη του σκελετού από νάιλον για την αποφυγή διεύδυ-

σης της υγρασίας στο εσωτερικό του τοίχου. Η λύση της κατασκευής αυτού του τύπου τοιχοποιίας επιλέγεται προς αποφυγή προσπάθειας λανθασμένης απομίμησης της αρχικής κατασκευής με νέα όμοια υλικά.

Στην νέα τοιχοποιία θα κατασκευαστούν τα αρχικά ανοίγματα της θύρας εξόδου στο δώμα και του βορεινού παραθύρου, αλλά και ενός ακόμη παραθύρου στην δυτική όψη για την εξυπηρέτηση της νέας χρήσης του χώρου ως καφέ – μπαρ. Η επιστέγαση του χώρου θα γίνει με τον ίδιο τρόπο και υλικά με τον παλαιό με την διαφοροποίηση των ξύλινων φορέων με ειδικές σημάνσεις. Τα κεραμίδια θα είναι όμοια βυζαντινού τύπου.

Στην επιφάνεια του δώματος θα γίνει η κατάλληλη υγραμόνωση και θερμομόνωση που απαιτούν οι νέες προδιαγραφές, που θα επιφέρουν εν τέλει μεγαλύτερη διάρκεια ζωής στο κτήριο. Πάνω από το σανίδωμα της οροφής του Α' ορόφου θα εφαρμοστεί μια στρώση ασφαλικής μεμβράνης από οξειδωμένη ασφαλτο βάρους 3 kg/m² με φορέα υαλοπίλημα για λόγους οικονομίας, η οποία θα είναι το πρώτο φράγμα υδρατμών και υγραμόνωσης του δώματος. Η μεμβράνη θα είναι αυτοκόλλητη με ψυχρή ασφαλτόκολλα για να αποφευχθεί η τοποθέτησή της με φλόγιστρο εξ' αιτίας του ξύλινου υποστρώματος για λόγους πυρασφαλείας. Θα γυρίζει στα τελειώματα των επιφανειών επί του στηθαίου και της απόληξης του κλιμακοστασίου κατά 20 εκ. τουλάχιστον, ούτως ώστε να γίνει πλήρης στεγάνωση των αρμών. Η επόμενη στρώση θα είναι θερμομονωτική και θα αποτελείται από συνθετικά κυψελοειδή φύλλα εξηλασμένης πολυστερίνης (XPS) με συντελεστή θερμοαγωγιμότητας $\lambda < 0,065$ κατηγορίας 3, λόγω της βατότητας και της χρήσης του νέου δώματος και από πάνω θα εφαρμοστεί η δεύτερη στρώση ασφαλικής μεμβράνης από πλαστομερή ασφαλτο βάρους 4 kg/m² με φορέα μη υφαντό πολυεστερικό ύφασμα βάρους 180 gr/m², η οποία περιορίζει τις συρρικνώσεις. Ως τελείωμα της μόνωσης του δώματος θα εφαρμοστεί παχιά στρώση πατητής τσιμεντοκονίας με πολυμερή πρόσμικτα για την αύξηση της πρόσφυσης και την μείωση της συρρίκνωσης, ώστε να δημιουργηθούν οι κλίσεις απορροής των όμβριων υδάτων προς τις υδρορροές, αλλά και για την δημιουργία της τελικής βατής επιφάνειας.

Εν τέλει, για την κατασκευή των προστατευτικών περιοριστικών στηθαίων που θα δημιουργηθούν σε απόσταση περίπου 1 μ. εσωτερικά του περιμετρικού στηθαίου και σύμφωνα με τα σχέδια της πρότασης για λόγους ασφαλείας αλλά και διαχωρισμού των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, θα χρησιμοποιηθούν αυτόκλειστα κυψελωτά σκυροδέματα (τύπου YTONG) λόγω του πλεονεκτήματος του ελαφρούς δομικού υλικού (120 kg/m²), της ταχύτητας κατασκευής και της ευελιξίας των σχημάτων της. Το εσωτερικό στηθαίο θα επικαλυφθεί με στρώση πατητής τσιμεντοκονίας απευθείας πάνω στο δομικό υλικό της ανωδομής για την ενοποίηση και την αίσθηση της συνέχειας των επιφανειών, ενώ ταυτόχρονα η στρώση αυτή δεν επιτρέπει την εισχώρηση της υγρασίας στο πορώδες του υλικού.

4.4.7. Μεσοπατώματα – δάπεδα – οροφές

Στα δάπεδα των χώρων του υπογείου θα επαναχρησιμοποιηθούν οι ίδιες μαρμάρινες πλάκες που θα αφαιρεθούν κατά την πρώτη φάση της αποκατάστασης των θεμελίων. Επάνω στη στρώση του χαλικιού που θα έχει απομείνει από την αρχή των εργασιών θα εφαρμοστεί γεωύφασμα προκειμένου να αποφευχθεί η διέλευση των υποκείμενων υλικών ενδιάμεσα των κόκκων. Και εδώ θα εφαρμοστούν οι δύο στρώσεις υγρομόνωσης που περιεγράφηκαν στο κεφάλαιο 4.4.1 αναφορικά με τα θεμέλια και θα ακολουθήσει η τοποθέτηση των μαρμάρων με ασβεστοκονίαμα στις αρχικές του θέσεις. Εφόσον υπάρξουν απώλειες κατά την διαδικασία αφαίρεσης και επανατοποθέτησης, οι πλάκες αυτές θα αντικατασταθούν με νέες όμοιες με τις αρχικές.

Μετά το πέρας της τοποθέτησης και την εξασφάλιση των επιθυμητών ρήσεων, ολόκληρες οι επιφάνειες θα καθαριστούν με ειδικά καθαριστικά μαρμάρου που δεν θα επιφέρουν περεταίρω βλάβες σε αυτά, αλλά αποσκοπούν στην ανάδειξη του δαπέδου χωρίς την χρήση μηχανικών μέσων.

Στα μεσοπατώματα υπογείου – ισογείου και ισογείου – Α' ορόφου το ξύλινο δάπεδο θα αντικατασταθεί πλήρως με σανίδες ίδιας διατομής και διαστάσεων με της αρχικές από ξυλεία ίδιου τύπου. Η ξυλεία πρέπει να είναι σωστά επιλεγμένη, Α' ποιότητας χωρίς ρόζους και τα ποσοστά υγρασίας να είναι σύμφωνα με τις εθνικές προδιαγραφές για ξύλινα δάπεδα. Ο τρόπος κοπής των σανίδων προτείνεται να είναι στενόβενος προκειμένου να περιορίζεται στο ελάχιστο η συστολή τους. Τα τελικά δάπεδα θα αποτελούν την οροφή του υποκείμενου ορόφου, γι' αυτό τον λόγο πρέπει να ελαχιστοποιηθεί η περίπτωση στρέβλωσής τους.

Τα δάπεδα δεν θα εφάπτονται των περιμετρικών επιφανειών των τοιχοποιιών των χώρων, αλλά θα αφήνεται περιμετρικός αρμός περίπου 1 – 2 εκ. για την συστολοδιαστολή του δαπέδου προς αποφυγή παραμορφώσεων. Τα κενά που δημιουργούνται θα καλύπτονται από το περιμετρικό ξύλινο σοβατεπί όμοιο με της αρχικής κατασκευής, το οποίο θα άρχεται και θα τερματίζει στα αρμοκάλυπτρα των κουφωμάτων.

Στους χώρους υγιεινής θα τοποθετηθεί ψευδοπάτωμα πάνω από το ξύλινο δάπεδο με χρήση ξύλινου καδρονάριασματος και τοποθέτηση ηχομονωτικού υλικού στα κενά. Πάνω από τον σκελετό θα τοποθετηθούν ξύλινες πλάκες από κόντρα πλακέ θαλάσσης και επικάλυψη των αρμών από ελαστομερές υλικό που απορροφά τις συστολοδιαστολές. Η τελική

διαμόρφωση θα γίνει από πατητή τσιμεντοκονία που προσδίδει ομοιόμορφη υφή, διαμορφώνει εύκολα τις ρήσεις, δεν παρουσιάζει προβλήματα καταπόνησης και ο καθαρισμός της είναι πολύ εύκολος.

Από την πλευρά της οροφής του μεσοπατώματος θα τοποθετηθούν οι διακοσμητικές κορνίζες περιμετρικά, αλλά και τα καμπυλωτά αρμοκάλυπτρα στους αρμούς του σανιδώματος, τα οποία θα είναι όμοια με τα αρχικά και στις ίδιες θέσεις. Οποιοδήποτε νέος τοίχος διακόπτει τον σχηματισμό της οροφής δεν θα φέρει κορνίζα στο τελείωμά του, προκειμένου να διαφοροποιείται αισθητά η μεταγενέστερη κατασκευή.

4.4.8. Ανοίγματα – Κουφώματα

Για τα εξωτερικά κουφώματα και τα πλαίσιά τους προτείνεται πλήρης αντικατάσταση με ίδιου τύπου, χρώματος και υλικού με τα αρχικά, αλλά με ενεργειακούς διπλούς θερμομονωτικούς, ηχομονωτικούς και ανακλαστικούς υαλοπίνακες, τύπου SYNERGY. Η πλήρης προσβολή τους από τα καιρικά φαινόμενα και η ελλιπής συντήρησή τους δεν επιτρέπει αποκατάσταση των αρχικών με τέτοιο τρόπο ώστε να διατηρηθούν σε βάθος χρόνου.

Η αντικατάσταση αυτή θα αποφέρει καλύτερες θερμομονωτικές ιδιότητες στο κτήριο και υψηλότερη ενεργειακή κλάση, αλλά ταυτόχρονα θα αποφευχθούν προβλήματα που μπορεί να παρουσιαστούν από την αστοχία της αποκατάστασης των ξύλινων πλαισίων σε τόσο μικρό μέγεθος. Επίσης, η αντικατάσταση των κουφωμάτων και των πλαισίων τους θα αποτελέσει οικονομικότερη διαδικασία από αυτήν της αποκατάστασης.

Τα φύλλα των κύριων θυρών εισόδου στο υπόγειο και το ισόγειο προτείνεται να αποκατασταθούν επιμελημένα, προκειμένου να παραμείνουν αυτούσιες, αφού η χρήση τους και η λειτουργία τους δεν έχει επηρεαστεί όσο των υπολοίπων κουφωμάτων. Με απόξεση των χρωμάτων, άτμισμα, φούρνισμα των φύλλων και σωστή αποκατάσταση των φθαρμένων τμημάτων, είναι δυνατή η ανάδειξη της αρχικής κατασκευής. Για τα κασώματα προτείνεται πλήρης αντικατάσταση διότι οι βλάβες είναι σοβαρότερες και πιθανόν να προκαλέσουν ζημιά στην κατασκευή από αποικιακές μεταναστεύσεις των ξυλοφάγων εντόμων, αλλά και από πιθανή απώλεια της συνάφειας των ξύλων λόγω της εκτεταμένης υγρασίας.

Αναφορικά με τα εσωτερικά κουφώματα, προτείνεται η απόξεση των χρωμάτων από αυτά και η εκτίμηση ανά τεμάχιο της δυνατότητας αποκατάστασής τους. Η χρόνια προσβολή της υγρασίας έχει προκαλέσει στρεβλώσεις που είναι δύσκολο να καταστεί λειτουργικό το κούφωμα χωρίς επισταμένη και λεπτομερή αποκατάσταση. Όλα τα κουφώματα πρέπει να

ελεγχθούν για αλλοιώσεις από ξυλοφάγα έντομα, αλλά και για την ανάπτυξη μικροοργανισμών. Για αυτά που δεν δύναται να αποκατασταθούν, θα γίνει αντικατάστασή τους με νέα ίδιου τύπου. Για αυτά που είναι δυνατή η αποκατάστασή τους πρέπει να ατμοβληθούν, να φουρνιστούν και να εμποτιστούν με ειδικό βερνίκι για την μείωση του επιπέδου υγρασίας και την θανάτωση των μικροοργανισμών. Επίσης πρέπει να ελεγχθούν όλα τα μεταλλικά μέρη για την πιθανή αντικατάσταση ή συμπλήρωσή τους.

Οι νέες θύρες που θα προκύψουν από την νέα πρόταση για τους νέους χώρους, τόσο στα δωμάτια και τους κοινόχρηστους χώρους, όσο και τους χώρους υγιεινής, θα είναι πρεσσαριστές και θα αποτελούνται επίσης από σκελετό με ορθόξυλα και τραβέρσες. Αφού συναρμολογηθεί ο σκελετός, επικολλούνται (ένα σε κάθε όψη) μονοκόμματα φύλλα κόντρα πλακέ πάχους 5 χιλ. ή μοριοσανίδα και στη συνέχεια τα φύλλα πρεσσάρονται μέχρι να σκληρυνθεί η κόλλα. Το φύλλο αυτό θα είναι μονοκόμματο και σύμφωνα με τις προδιαγραφές του εργοστασίου παραγωγής. Θα φέρει ομοίωμα των αρχικών ταμπλάδων που αποτυπώνονται στις υφιστάμενες εσωτερικές θύρες.

Τα στοιχεία του σκελετού έχουν τελικό πάχος 3,5 εκ. Τα ακραία στοιχεία του σκελετού έχουν πλάτος 7,5 εκ – 10 εκ, ενώ ενδιάμεσως τοποθετείται ορθογωνική ξύλινη εσχάρα με λεπτές ξύλινες δοκίδες πάχους 1,5 εκ. και πλάτος όσο το πλάτος του σκελετού, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι κοιλότητες που μπορεί να δημιουργήσει η επένδυση του φύλλου. Οι δοκίδες θα έχουν αξονική απόσταση περίπου 10 εκ. Στις κυψέλες των δοκίδων τοποθετείται μόνωση με οικοδομικό πάπλωμα υαλοβάμβακα πάχους 4 εκ.

Το φύλλο περιβάλλεται από πήχη στερεωμένο με εντορμία και γλωττίδα (γκινισιά) και κολλημένο με κόλλα (περιθώριο), ο οποίος προστατεύει τις εγκάρσιες ακραίες επιφάνειες του φύλλου (σόκορα) από την φθορά ή την αποκόλληση των ακμών του. Πριν την σύνδεση με το φύλλο ο πήχης θα έχει πλάτος λίγο μεγαλύτερο από το πάχος του φύλλου και θα εξομοιώνεται με αυτό μετά την προσκόλληση του. Ο πήχης θα είναι από σκληρή ξυλεία αρίστης ποιότητας. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στο κενό της κάτω πλευράς του θυρόφυλλου, ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος φθοράς της, είτε λόγω εμπλοκής με σκληρό αντικείμενο, είτε λόγω υποκείμενης υγρασίας (νερό πλυσίματος δαπέδου).

4.4.9. Μαρμάρια στοιχεία

Όλα τα μαρμάρια στοιχεία απαιτούν τον επισταμένο καθαρισμό τους για την απομάκρυνση των αλάτων, των χρωματισμών και του βανδαλισμού από γκράφιτι. Προτείνεται ο

καθαρισμός να γίνει με χημικά μέσα που θα έχουν ουδέτερη συμπεριφορά ως προς το πορώδες και την επιφάνεια του μαρμάρου για να αποφευχθούν τυχόν αλλοιώσεις του. Οποιαδήποτε προσπάθεια καθαρισμού με μηχανικά μέσα (τροχοί, σβουράκια, συρματόβουρτσες) είναι βέβαιο ότι θα καθαρίσουν μεν την πάσχουσα περιοχή, αλλά θα προκαλέσουν εκτεταμένες βλάβες στις επιφάνειες από την τριβή.

Προτείνεται αρχικώς η υδροβολή σε υψηλή πίεση για την απομάκρυνση των σαθρών κατά την διάρκεια της αποκατάστασης του φέροντα οργανισμού, που δεν προκαλεί αλλοιώσεις αλλά αναδεικνύει την βαθύτερη βλάβη. Ακολούθως, γίνεται καθαρισμός με αμμοβολή ή με εκτόξευση υπό πίεση σωματιδίων υλικών που δεν προκαλούν φθορές στις επιφάνειες, σε σημεία στα οποία παρουσιάζεται επισταμένο λέκιασμα.

Το χημικό που θα χρησιμοποιηθεί μετέπειτα και σε πιο επίμονα σημεία, δεν πρέπει να ανάγεται στα συνήθη καθαριστικά που περιέχουν ανόργανα οξέα, όπως υδροχλωρικό, θειικό, υδροφθορικό, φωσφορικό κ.ά., γιατί αυτά, ακόμη και σε μικρές συγκεντρώσεις, προκαλούν φθορές τόσο σε γυαλισμένες, όσο και σε αγυάλιστες επιφάνειες. Τα διακοσμητικά πετρώματα και ειδικά τα ασβεστολιθικά και τα δολομιτικά υλικά, όπως τα μάρμαρα, είναι πολύ ευαίσθητα στα οξέα, αλλά και στις βάσεις, που περιέχονται στα συνήθη απορρυπαντικά της αγοράς. Ακόμη και ασθενή οργανικά οξέα, όπως το οξικό οξύ που περιέχεται στο ξύδι (~4%) και το κιτρικό οξύ που περιέχεται στο λεμόνι (~5%), διαβρώνουν το μάρμαρο και καταστρέφουν το γυάλισμά του. Για τα μάρμαρα, τα μόνα κατάλληλα καθαριστικά είναι εκείνα που είναι ουδέτερα, δηλαδή με pH 7.

Μετά το πέρας του καθαρισμού ή κατά την διάρκεια αυτού αν κριθεί απαραίτητο, όλα τα στοιχεία τα οποία παρουσιάζουν αποκολλήσεις πρέπει να επανατοποθετηθούν με ασφάλεια στις αρχικές τους θέσεις. Για το μπαλκόνι του ισογείου που παρουσιάζει ρωγμή κατά μήκος, μετά το πέρας του καθαρισμού προτείνεται η περιμετρική του περίδεση με μεταλλικό έλασμα και αγκύρωση τον φέροντα τοίχο για την αποφυγή της ολίσθησης της πλάκας σε περίπτωση κατανομής ανομοιόμορφου φορτίου και λόγω της νέας χρήσης του κτηρίου. Η περίδεση θα υποβοηθάται από την σωστή αγκύρωση των μεταλλικών κιγκλιδωμάτων του μπαλκονιού.

4.4.10. Μεταλλικά στοιχεία

Όλα τα μεταλλικά στοιχεία παρουσιάζουν οξειδώσεις μικρού ή μεγαλύτερου βαθμού. Για όσα παρουσιάζουν οξειδώσεις μεγάλου βαθμού και έχουν απωλέσει τις μηχανικές τους

αντοχές, προτείνεται απομάκρυνση από το σημείο και πλήρης αντικατάστασή τους με όμοια ίδιου τύπου, ή αν αυτό δεν είναι εφικτό, η συμπλήρωσή τους με νέα ίδιου τύπου.

Για αυτά που παρουσιάζουν μικρού βαθμού οξειδώσεις προτείνεται η απομάκρυνση του χρωματισμού και της σκουριάς με αμμοβολή με ειδικά σωματίδια που δεν προκαλούν βλάβες σε γειτονικά στοιχεία, σε αντίθεση με επαλειφόμενα υλικά. Σε δεύτερη φάση θα επαλειφονται με εποξειδικό αντισκωριακό αστάρι δύο συστατικών σε δύο στρώσεις (τύπου Epoxy Antirust Primer της KRAFT) με μεγάλη μηχανική αντοχή αλλά και υψηλή αντισκωριακή προστασία. Εφαρμόζεται ως προετοιμασία πριν τον χρωματισμό της επιφάνειας και λόγω της ειδικής του σύνθεσης, προσφέρει μεγάλη σκληρότητα και ελαστικότητα ακολουθώντας τις συστολές και τις διαστολές του μετάλλου.

4.4.11. Κλίμακες

Η βοηθητική κλίμακα του υπογείου στον χώρο Υ8 θα απομακρυνθεί, καθώς πρόκειται εμφανώς για μεταγενέστερη κατασκευή η οποία όμως δεν αποτελεί βασικό στοιχείο του κτηρίου και η κατασκευή της εμποδίζει στην ανάδειξη των στοιχείων του.

Οι δύο κλίμακες ανόδου από την νότια και την βορεινή είσοδο κρίνονται στατικά επαρκείς και δεν εμφανίζουν οπτικές φθορές, όμως προτείνεται η απομάκρυνση της ξύλινης κατασκευής που αποτελεί τον ουρανό της σκάλας και η περεταίρω διερεύνηση για αλλοιώσεις. Θα απομακρυνθούν και οι χρωματισμοί και τα βερνίκια που επικαλύπτουν όλα τα ξύλινα στοιχεία και όλες οι επιφάνειες θα ατμοβοληθούν, θα εμποτιστούν με βερνίκια για την θανάτωση των μικροοργανισμών και θα τριφτούν. Σε περίπτωση που κάποιο πάτημα κριθεί ανεπαρκές, προτείνεται η συμπλήρωση της στατικής του επάρκειας με κρυφή στήριξη στο κάτω μέρος του με σιδηροδοκό και αγκύρωσή του στον πλησιέστερο φέροντα τοίχο. Αν αυτό δεν είναι επαρκές, προτείνεται η απομάκρυνση του φθαρμένου στοιχείου και η πλήρης αντικατάστασή του με όμοιο ίδιου τύπου. Μετά την ολοκλήρωση ο ουρανός της σκάλας, που θα έχει λάβει επίσης όμοια μέτρα προστασίας, θα επανατοποθετηθεί στην αρχική του θέση με νέο κάρφωμα.

Η κλίμακα που οδηγεί στο δώμα θα ακολουθήσει τη ίδια διαδικασία αποκατάστασης, όμως στο τελειώμά της προς το δώμα απαιτείται συμπλήρωση των στοιχείων που λείπουν μετά την ολοσχερή τους καταστροφή. Θα χρησιμοποιηθούν ξύλα ίδιου τύπου και διατομής με τα αρχικά, και θα τοποθετηθούν στις ίδιες κλίσεις και θέσεις, όπως προκύπτουν από την αποτύπωση των λοιπών στοιχείων.

4.4.12. Κιγκλιδώματα

Για τα ξύλινα κιγκλιδώματα των κλιμάκων, παράλληλα με την διαδικασία αποκατάστασης της σκάλας, θα λάβουν και αυτά όμοια μέτρα προστασίας με απομάκρυνση του χρωματισμού τους, απεντόμωση και τρίψιμο. Θα ελεγχθεί εκ νέου η στατικότητα τους και θα ενισχυθεί όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο με καλύτερες κολλήσεις, ακόμη και με μεταλλικές ενισχύσεις στις βάσεις τους.

Για τα μεταλλικά κιγκλιδώματα θα ακολουθηθεί η διαδικασία που περιγράφεται στο κεφάλαιο 4.4.10 για τα μεταλλικά στοιχεία. Θα ελεγχθεί ομοίως η στατικότητα στους και θα ενισχυθούν σε σημεία που πιθανόν κριθεί απαραίτητο.

4.4.13. Διακοσμητικά στοιχεία

Τα ξύλινα, μαρμάρινα και σιδερένια διακοσμητικά στοιχεία θα αντιμετωπιστούν με τον ίδιο τρόπο που περιγράφεται στα παραπάνω κεφάλαια για το καθαρισμό και την ανάδειξή τους.

Τα γύψινα στοιχεία στους δύο θόλους θα προστατευτούν με ειδικά σκεπάσματα κατά τη διάρκεια των υπολοίπων στοιχείων αποκατάστασης και θα αποκατασταθούν μετά το πέρας των εργασιών στο εξωτερικό του κτηρίου. Προτείνεται να αποξεσθεί προσεκτικά ο φθαρμένος χρωματισμός τους και να καθαριστεί η περιοχή περιμετρικά τους. Τα μέρη που παρουσιάζουν μικρές ή μεγάλες αποκολλήσεις πρέπει να επανατοποθετηθούν προσεκτικά στις αρχικές τους θέσεις με ειδικές κόλλες. Όλες οι επιφάνειες πρέπει να διαποτιστούν με ειδικά βερνίκια για την απομάκρυνση των μικροοργανισμών και των αλάτων, αλλά για την προστασία τους από την βροχή και τις υπεριώδεις ακτινοβολίες.

Η οροφωγραφία του υπογείου θα απομακρυνθεί ολόκληρη από το εργοτάξιο με την αρχή των εργασιών αποκατάστασης και θα λάβει ειδικά μέτρα καθαρισμού και προστασίας σε εργαστήριο συντήρησης έργων τέχνης. Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών αποκατάστασης και την ολοκλήρωση των μέτρων προστασίας της οροφωγραφίας, αυτή θα επανατοποθετηθεί με ειδικούς χειρισμούς και τεχνικές των ειδικευμένων επιστημόνων. Ομοίως, οι ζωγραφιστές κόγχες θα αποτελέσουν ξεχωριστό τμήμα χειρισμού αποκατάστασης από το υπόλοιπο κτήριο από τους ίδιους εξειδικευμένους επιστήμονες. Κρίνεται απαραίτητη η προστασία τους με την έναρξη των εργασιών προκειμένου να μην δημιουργηθούν περεταίρω φθορές κατά τις εργασίες. Η πορεία και ο τρόπος αντιμετώπισης της αποκατάστασής της

οροφωγραφίας και των ζωγραφικών διακόσμων στις δυτικές κογχες θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο νέας μελέτης.

4.4.14. Χρωματισμοί

Όλοι οι χρωματισμοί του κτηρίου θα απομακρυνθούν από τα ειδικότερα στοιχεία του κτηρίου κατά τις διαδικασίες αποκατάστασης. Μετά το πέρας των εργασιών κρίνεται απαραίτητη η επαναφορά του χρωματισμού τουλάχιστον στο εξωτερικό του κτηρίου. Οι εσωτερικοί χώροι μπορούν να χρωματιστούν διαφορετικά, όχι όμως με τρόπο που να αποσυντονίζουν και να αποπροσανατολίζουν τον επισκέπτη από την είσοδό του σε μνημειακό χώρο, αλλά να αναδεικνύουν τα λοιπά στοιχεία του.

Όλες οι επιφάνειες πριν την παράδοσή τους στο συνεργείο χρωματισμού θα πρέπει να έχουν αποκατασταθεί πλήρως και να είναι καθαρές από ρύπους και σκόνες. Αρχικώς θα περαστούν με το κατάλληλο αστάρι – υπόστρωμα του θα αποδώσει καλύτερη πρόσφυση στις επιφάνειες.

Στο εξωτερικό του κτηρίου και για τις επιφάνειες του Α' ορόφου θα εφαρμοστεί χρωματισμός σε απόχρωση της ώχρας και σύμφωνα με το αρχικό δείγμα. Τα κουφώματα θα είναι ήδη χρωματισμένα από το εργοστάσιο κατασκευής σε αποχρώσεις του μπλε με λευκά κασώματα. Τα σιδερένια κιγκλιδώματα και οι σιδεριές στα παράθυρα θα βαφτούν στην αρχική σκούρα απόχρωση του μπλε.

Στο εσωτερικό του κτηρίου όλοι οι τοίχοι θα βαφτούν σε άσπρο χρώμα, τα δάπεδα και οι οροφές και οι κλίμακες θα βερνικωθούν ούτως ώστε να αναδειχθεί η υφή του ξύλου και τα κουφώματα των εσωτερικών θυρών θα χρωματιστούν σε αποχρώσεις του μπλε για να είναι όμοια με τα εξωτερικά κουφώματα. Τα δάπεδα των χώρων υγιεινής θα χρωματιστούν κατά την εφαρμογή της τσιμεντοκονίας σε απόχρωση του καφέ ούτως ώστε να ακολουθούν τον χρωματισμό του ξύλινου δαπέδου.

4.4.15. Δίκτυα υποδομής

4.4.15.1. Εγκαταστάσεις ΑΜΕΑ

Πέραν της τοποθέτησης ανελκυστήρα που περιγράφεται παρακάτω, θα τοποθετηθεί προσωρινής φύσεως ράμπα από μεταλλικά ελάσματα στην νότια είσοδο που αποτελεί και την κύρια είσοδο στο κτήριο.

Το δωμάτιο ΑΜΕΑ θα πληροί όλες τις προδιαγραφές για την μετακίνηση και την διανυκτέρευση ατόμων με κινητικές δυσκολίες. Σε κάθε περίπτωση που παρουσιάζεται μικροδιαφορά στο δάπεδο (στους χώρους υγιεινής) θα τοποθετηθεί μικρή ράμπα για την ελεύθερη πρόσβαση σε αυτούς από χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων. Στους κοινόχρηστους χώρους θα υπάρχει ειδική αυτοκόλλητη διαγράμμιση στο δάπεδο για την όδευση τυφλών, ενώ θα υπάρχουν και ηχητικοί πομποί για οποιαδήποτε ανακοίνωση ή προειδοποίηση.

4.4.15.2. Ύδρευση

Το κτίριο υδρεύεται από το δίκτυο ύδρευσης της πόλης. Πριν την είσοδο στο χώρο του έργου εγκαθίσταται μέσα σε ειδικό φρεάτιο ο μετρητής της επιχείρησης διανομής και ο γενικός διακόπτης της παροχής συνδυσασμένος με βαλβίδα αντεπιστροφής. Από το φρεάτιο αναχωρεί γραμμή από πλαστικό εύκαμπτο σωλήνα ύδρευσης (τουμπόραμα), η οποία υδροδοτεί το έργο. Η απόσταση του αγωγού υδροδότησης από οποιοδήποτε τμήμα της εγκατάστασης αποχέτευσης δεν είναι, σε κανένα σημείο, μικρότερη από 1,00 μ.

Το δευτερεύον δίκτυο ύδρευσης εντός του κτιρίου, τόσο για το κρύο, όσο και για το ζεστό νερό χρήσης, είναι επίσης από πλαστικό εύκαμπτο σωλήνα ύδρευσης (τουμπόραμα). Οι σωληνώσεις οδεύουν γενικά στην τοιχοποιία και στα δάπεδα μόνο αν είναι απαραίτητο και προστατεύονται με ισχυρό μονωτικό σπιράλ τύπου armaflex.

Για την παροχή ζεστού νερού υπάρχει ένας (1) θερμοσίφωνας διπλής ενέργειας (ηλιακός και ηλεκτρικός) χωρητικότητας 200 λιτ. για κάθε συστάδα λουτρών και τις ανάγκες των ντους και των νιπτήρων.

Οι νιπτήρες εφοδιάζονται με ορειχάλκινες επιχρωμιωμένες βαλβίδες αποχέτευσης Φ 1 ¼', με επιχρωμιωμένο σιφόνι Φ 1 ¼' και λυόμενο σύνδεσμο. Στηρίζονται στον τοίχο με ειδικά στριφόνια στήριξης.

Οι λεκάνες των WC είναι χαμηλής πίεσης από πορσελάνη, με πλαστικό κάλυμμα. Τα καζανάκια είναι 15 λιτ., με αυτόματη βαλβίδα και πλωτήρα πλήρωσης και συνδέονται με το δίκτυο νερού με ειδικό εύκαμπτο μεταλλικό σπιράλ.

Οι αναμίκτες νερού (μπαταρίες) που εγκαθίστανται στους νιπτήρες είναι ορειχάλκινοι επιχρωμιωμένοι Φ ½' και φέρουν χειρολαβές χειρισμού με τις ενδείξεις ζεστού – κρύου.

Διακόπτες υπάρχουν σε κάθε παροχή, οι οποίοι είναι γωνιακοί σφαιρικοί επιχρωμιωμένοι διαμέτρου Φ ½'.

4.4.15.3. Αποχέτευση

- **Αποχέτευση ακάθαρτων**

Τα ακάθαρτα νερά των υδραυλικών υποδοχέων των WC μεταφέρονται με πλαστικούς σωλήνες σε κατακόρυφες στήλες από πλαστικό PVC 6 atm ονομαστικής διαμέτρου DN 100. Οι κατακόρυφες στήλες τοποθετούνται κοντά στις λεκάνες των αποχωρητηρίων, που ενώνονται με τις στήλες με πλαστικό σωλήνα DN 100, ευθύγραμμο ή ανοικτής καμπύλης και ειδικό εξάρτημα (ημιταύ). Κοντά στην κατακόρυφη στήλη αποχέτευσης σε κάθε WC εγκαθίσταται ειδικό πλαστικό σιφόνι δαπέδου. Η αποχέτευση του σιφωνίου γίνεται με πλαστικό σωλήνα DN 50 και ειδικό εξάρτημα (ημιταύ). Στο σιφόνι αυτό καταλήγουν οι αποχετεύσεις των νιπτήρων και των ντους. Οι αποχετεύσεις αυτές γίνονται με πλαστικούς σωλήνες, και έχουν διατομή DN 40. Οι αποχετεύσεις των νεροχυτών γίνονται με πλαστικούς σωλήνες, που έχουν διατομή DN 50 προς την πλησιέστερη στήλη. Σιφόνια δαπέδου υπάρχουν στις θέσεις που φαίνονται στα σχέδια.

Για τον εξαερισμό του δικτύου αποχέτευσης θα κατασκευαστεί κατακόρυφη στήλη αποχέτευσης από πλαστικό PVC 6 atm ονομαστικής διαμέτρου DN 100, που θα προεκτείνεται μέχρι ύψους τουλάχιστον 1 μ πάνω από το δώμα του κτιρίου (κύριος αερισμός) και φέρει ειδικό πλαστικό καπέλο.

Όλες οι κατακόρυφες στήλες αποχέτευσης, καταλήγουν στο οριζόντιο ανάπτυγμα του δικτύου αποχέτευσης που οδεύει κάτω από την στάθμη του πεζοδρομίου και μέσω σωλήνων από πλαστικό PVC 6 atm ονομαστικής διαμέτρου DN 125, οδηγούνται στο δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων.

- **Αποχέτευση όμβριων υδάτων**

Για την αποχέτευση των όμβριων υδάτων της στέγης εγκαθίστανται υδρορροές από τους υπάρχοντες διατηρημένους κεραμικούς αγωγούς και νέους ίδιου τύπου με τους αρχικούς, συνδεδεμένους σε κάθετη στήλη με κονίαμα. Η στερέωσή τους στην τοιχοποιία γίνεται με τους παλαιούς διατηρημένους σιδερένιους γάντζους και νέους ίδιου τύπου και διατομής,

όπου αυτοί δεν υφίστανται πλέον. Οι νέοι αγωγοί και σιδερένιου γάντζοι θα διαφέρουν ελάχιστα χρωματικά από τους παλιούς προκειμένου να μην συγχέεται το νέο υλικό με το παλιό.

Η συλλογή των υδάτων στο δώμα γίνεται, με την κατάλληλη κλίση, στα στόμια εισροής και καλύπτονται με χάλκινο σφαιρικό σχαράκι (χταπόδι) για την αποφυγή απόφραξης από φύλλα. Όλες οι κατακόρυφες υδρορροές οδηγούνται στην δεξαμενή του υπογείου.

4.4.15.4. Εγκατάσταση ισχυρών ρευμάτων

Το κτίριο τροφοδοτείται από το δίκτυο χαμηλής τάσης της ΔΕΗ. Ο Γενικός Πίνακας χαμηλής τάσης (Γ.Π.Χ.Τ.) του έργου βρίσκεται στο ισόγειο του κτιρίου και περιέχει: γενικό αυτόματο διακόπτη ισχύος με θερμομαγνητική προστασία, αμπερόμετρο, βολτόμετρο, αλεξικέραυνο γραμμής χαμηλής τάσης, χάλκινους ζυγούς επιτρεπόμενης έντασης τουλάχιστον ίσης με την ονομαστική ένταση του γενικού διακόπτη, γραμμές αναχώρησης προς τους υποπίνακες, κλέμμες για την σύνδεση των καλωδίων.

Η όδευση των καλωδίων από τον Γενικό Πίνακα Χαμηλής τάσης του έργου προς τους υποπίνακες καταναλώσεων, γίνεται οριζόντια και κατακόρυφα έως τον τελικό τους προορισμό σε πλαστικούς σωλήνες.

Οι γραμμές τροφοδοτήσεως των πινάκων θα γίνουν με μονοπολικά καλώδια τύπου ΝΥΥ. Η ελάχιστη διατομή καλωδίου τροφοδοσίας κουζίνας και θερμοσίφωνα είναι 2.5 mm². Τα καλώδια για την τροφοδοσία φωτιστικών σωμάτων έχουν διατομή 1.5 mm². Τα καλώδια για την τροφοδοσία ρευματοδοτών σωμάτων έχουν διατομή 2.5 mm². Ανάλογα με την ομαδοποίηση της κατανάλωσης, τοποθετούνται υποπίνακες από τους οποίους τροφοδοτούνται οι καταναλώσεις των αντίστοιχων χώρων.

Ο γενικός φωτισμός των χώρων θα πραγματοποιηθεί με κατάλληλα διακοσμητικά φωτιστικά οροφής στην παλαιά θέση με λαμπτήρες αλογόνου και οικονομίας, ανάλογα τον επιθυμητό φωτισμό. Ο φωτισμός των βοηθητικών χώρων του κτιρίου θα πραγματοποιηθεί με φωτιστικά φθορισμού με λαμπτήρες οικονομίας. Στους χώρους των W.C. προβλέπονται επιτοίχια φωτιστικά με λαμπτήρες οικονομίας. Στα μηχανοστάσια, αποθήκες και γενικά στους δευτερεύοντες υγρούς χώρους εγκαθίστανται φωτιστικά φθορισμού, οροφής στεγανά όπως φαίνεται στα σχέδια.

Ο χειρισμός των κύριων φωτιστικών γίνεται γενικά με διακόπτες απλούς, ή στεγανούς για τους υγρούς χώρους, που βρίσκονται κοντά στις εισόδους των. Στα κυκλώματα φωτισμού

χρησιμοποιείται καλώδιο τύπου NYΥ διατομής 1,5 mm² και η ασφάλισή του γίνεται με μικρο-αυτόματο 10 A.

Για την ρευματοδότηση των χώρων θα τοποθετηθούν ρευματοδότες τύπου Σούκο 16A/220V. Σε κάθε δωμάτιο τοποθετούνται τουλάχιστον από ένας ρευματοδότης, μία λήψη τηλεφώνου και μια 1 λήψη data. Οι ρευματοδότες τροφοδοτούνται με καλώδιο τύπου NYΥ διατομής 2,5 mm² και ασφαρίζονται με μικροαυτόματο 16A. Τοποθετούνται επίσης και ρευματοδότες γενικής χρήσεως επίτοιχοι. Στους κοινόχρηστους χώρους εγκαθίστανται επίσης ρευματοδότες 16A/220V.

Στον ΓΠΧΤ θα εγκατασταθεί χάλκινη μπάρα γείωσης, η οποία είναι συνδεδεμένη στο τρίγωνο γείωσης του κτιρίου, στην οποία θα συνδεθούν οι ζυγοί γείωσης όλων των πινάκων και τα μεταλλικά μέρη του κτιρίου.

Ο εξωτερικός φωτισμός περιμετρικά του κτηρίου θα γίνει μετά από ειδική μελέτη φωτισμού που ως σκοπό θα έχει την ανάδειξη του μνημείου. Θα χρησιμοποιηθούν φωτιστικά σώματα που παραπέμπουν στην εποχή της κατασκευής και όχι μοντέρνα στοιχεία. Αν αυτά κριθούν απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν θα περιοριστούν σε κρυφά σποτ φωτισμού. Οι πινακίδες σήμανσης και διαφήμισης του ξενώνα δεν θα είναι φωτιζόμενες άμεσα, αλλά έμμεσα με σποτ ή μικρούς προβολείς και θα περιορίζονται σε μεμονωμένα γράμματα περιορισμένου μήκους και συναφούς χρωματισμού, ή θα πρόκειται για διάφανη μονοκόμματα ταμπέλα που περιέχει τον τίτλο της επιχείρησης.

4.4.15.5. Εγκατάσταση ασθενών ρευμάτων

Οι εγκαταστάσεις των ασθενών ρευμάτων περιλαμβάνουν: τηλεφωνικό δίκτυο, δεδομένα (data) και διανομή σήματος TV.

Για το τηλεφωνικό δίκτυο ισχύουν οι Κανονισμοί Εσωτερικών Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων (Κ.Ε.Η.Ε.), ο Νέος Κανονισμός Εσωτερικών Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων Οικοδομών και οι Διεθνείς Τυποποιήσεις και Πρότυπα όπως DIN, VDE κ.λπ.

Στον Κεντρικό Κατανεμητή του κτιρίου (patch panel) καταλήγουν οι γραμμές του τηλεφωνικού δικτύου πόλης. Από τον Κεντρικό Κατανεμητή οδεύουν τα καλώδια προς τις λήψεις τηλεφώνου σε κάθε επιθυμητή θέση εργασίας. Η όδευση των καλωδίων του οριζοντίου δικτύου μέχρι την τηλεφωνική λήψη θα γίνεται σε πλαστικούς σωλήνες καλωδίων. Οι τηλεφωνικές λήψεις θα είναι 8 επαφών RJ45 κατάλληλες για σύνδεση με κατάλληλο καλώδιο

UTP. Ο Κεντρικός Κατανεμητής θα συνδεθεί με αγωγό χαλκού 6 mm² με την γείωση του κτιρίου.

Ο κατανεμητής του δικτύου data είναι ο ίδιος με τον κεντρικό κατανεμητή του κτιρίου (patch panel). Από τον Κεντρικό Κατανεμητή οδεύουν τα καλώδια προς τις λήψεις data σε κάθε επιθυμητή θέση. Κάθε χώρος θα έχει μια λήψη data RJ45 8 επαφών. Η όδευση των καλωδίων γίνεται στους ίδιους σωλήνες με τις καλωδιώσεις των τηλεφώνων. Όλα τα καλώδια θα είναι τύπου UTP.

Το κύκλωμα ραδιοηλεκτρονικής λήψεως του κτηρίου πρέπει να δίνει την δυνατότητα στους χειριστές του να παρακολουθούν προγράμματα τηλεόρασης επίγειου σήματος VHF-UHF, καθώς και ραδιοφώνου FM - AM.

Η κεραίες είναι τοποθετημένες στην στέγη του κτιρίου επάνω σε ιστό από γαλβανισμένο σιδηροσωλήνα 2" (με άκρα που φέρουν τάπες), και ύψους 3 m όπου επάνω του είναι αναρτημένες στην κορυφή του η κεραία ραδιοφώνου ακολουθεί η κεραία UHF και έπειτα η κεραία των VHF. Το σήμα από τις κεραίες οδηγούνται μέσω κατάλληλων καλωδίων (ένα από κάθε κεραία) σε ενισχυτή γραμμής πολλαπλών συχνοτήτων. Πλησίον του ενισχυτή υπάρχουν διαχωριστές γραμμών για να τροφοδοτηθούν οι πρίζες του κτιρίου.

Όλες οι πρίζες είναι τερματικές. Επιλογή της λύσης αυτής έγινε με σκοπό την οικονομία του σήματος και τη διασφάλισή του σε περίπτωση βλάβης κάποιας πρίζας. Η κατακόρυφη όδευση γίνεται εντός πλαστικών σωλήνων καλωδίων και απομακρυσμένη από κάθε όδευση ισχυρών ρευμάτων.

4.4.15.6. Εγκατάσταση αντικεραυνικής προστασίας και γειώσεων

Για την αντικεραυνική προστασία του κτιριακού συγκροτήματος προβλέπεται η εγκατάσταση κλωβού, οργάνων προστασίας μέσης τάσης, χαμηλής τάσης, ηλεκτρικών συσκευών, τηλεφωνικής εγκατάστασης και εγκατάστασης ραδιοφώνου - τηλεόρασης.

Το σύστημα απαρτίζεται από τα εξής μέρη: συλλεκτήριους αγωγούς, αγωγούς καθόδου, σύστημα γείωσης (κοινό με το σύστημα γείωσης της εγκατάστασης ηλεκτροφωτισμού) και όργανα προστασίας.

Οι συλλεκτήριοι αγωγοί κατασκευάζονται από αγωγούς Φ 8 χιλ. κατασκευασμένους από χαλύβδινο αγωγό επιψευδαργυρωμένο εν θερμώ. Οι αγωγοί καθόδου κατασκευάζονται ομοίως από αγωγό χαλύβδινο επιψευδαργυρωμένο και συνδέονται αγώγιμα με το πλέγμα

συλλεκτήριων αγωγών του δώματος. Η όδευση των κατακόρυφων αγωγών καθόδου γίνεται παράλληλα με τον κάθετο φέροντα οργανισμό και προστατεύονται κατάλληλα μέσα σε πλαστικό κάλυμμα. Οι αγωγοί καθόδου θα έχουν διατομή Φ 10 χιλ. Σε απόσταση 1.5 m από το επίπεδο της επιφανείας του εδάφους οι αγωγοί καθόδου σταματούν σε λυόμενο σύνδεσμο ελέγχου της εγκατάστασης, σε εγκιβωτισμένο πλαστικό κουτί. Όπου επιβάλλεται για λόγους αισθητικής, οι αγωγοί καθόδου θα σταματούν σε φρεάτιο αντί σε πλαστικό κουτί.

Σαν σύστημα γείωσης θα χρησιμοποιηθεί η γείωση των ισχυρών ρευμάτων, που θα κατασκευαστεί σε κατάλληλη θέση στο υπέδαφος του υπογείου. Σε θέσεις αντίστοιχες με τους αγωγούς καθόδου θα κατασκευασθεί διακλάδωση στην ταινία της θεμελιακής γείωσης από ταινία 30 X 3,5 mm, όπως και η ταινία της θεμελιακής, η οποία θα οδεύσει μέσα στα υποστυλώματα και θα ανέλθει κατακόρυφα στη θέση του αγωγού καθόδου. Η αναμονή αυτή θα συνδεθεί με τον αντίστοιχο αγωγό καθόδου μέσω του λυόμενου συνδέσμου ελέγχου.

Για την προστασία του δικτύου χαμηλής τάσης από το κρουστικό ρεύμα της υπέρτασης χρησιμοποιούνται ειδικοί αποχετευτές υπερτάσεως οι οποίοι συνδέονται μεταξύ μπαρών φάσεως και μπάρας γειώσεως. Επίσης συνδέεται και η μπάρα το ουδέτερου με την μπάρα γειώσεως.

Για την προστασία των ηλεκτρονικών συσκευών προβλέπεται να τοποθετηθούν ειδικές διατάξεις που θα παρεμβάλλονται μεταξύ του ρευματοδότη (πρίζα σούκο), από τον οποίο γίνεται η ηλεκτρική τροφοδότηση των συσκευών και του φινις της συσκευής. Οι διατάξεις αυτές της προστασίας των ηλεκτρονικών συσκευών έχουν την ιδιότητα να αποχετεύουν το κρουστικό ρεύμα της υπέρτασης, που πιθανόν αναπτυχθεί στο ηλεκτρικό δίκτυο μέσα από το σύστημα γείωσης του ηλεκτρικού δικτύου. Αποχετευτές θα εγκατασταθούν στο τηλεφωνικό δίκτυο στον κεντρικό κατανεμητή και μετά τις κεντρικές κεραίες του δικτύου R-TV.

4.4.15.7. Εγκατάσταση ανελκυστήρα

Στο κτίριο εγκαθίσταται υδραυλικός ανελκυστήρας, μετά μηχανοστασίου, προσώπων δυναμικότητας 8 ατόμων, κατάλληλος και για χρήση από άτομα με προβλήματα κινητικότητας.

Τα χαρακτηριστικά του ανελκυστήρα θα πρέπει να πληρούν τις εξής προδιαγραφές: να είναι προσώπων άνευ οδηγού, να έχει απλό χειρισμό, να εξυπηρετεί με στάσεις όλους τους ορόφους, να εξυπηρετεί ταυτόχρονα ικανοποιητικό αριθμό ατόμων με την αντίστοιχη

ικανότητα ωφέλιμου φορτίου, να φέρει αυτόματες θύρες και φέρει μηχανισμούς ικανούς να παρέχουν σωστή και ακίνδυνη λειτουργία.

Ο ανελκυστήρας θα κινείται εντός φρεατίου ειδικά για αυτόν τον σκοπό διαμορφωμένου που ευρίσκεται στο εσωτερικό του κτιρίου, όπως φαίνεται στα σχέδια. Το φρεάτιο θα φωτιστεί με τεχνητό φωτισμό τεχνητής εγκατάστασης με λαμπτήρες ισχύος 40 W και τάσης 42 V.

Ο κινητήριος μηχανισμός του ανελκυστήρα περιλαμβάνει τον ηλεκτροκινητήρα, την αντλία λαδιού και το έμβολο ανύψωσης. Η αντλία συνδέεται κατ' ευθείαν στον άξονα του ηλεκτροκινητήρα που είναι εμβαπτιζόμενου τύπου για λειτουργία μέσα στο δοχείο λαδιού. Το έμβολο ανύψωσης θα είναι κατασκευασμένο σύμφωνα με τους ισχύοντες Γερμανικούς Κανονισμούς AD – Merkblatt. Το σύστημα ελέγχου περιλαμβάνει τον ηλεκτρικό πίνακα ελέγχου, το συγκρότημα των βαλβίδων ελέγχου της ροής λαδιού και κομβιοδόχες χειρισμού. Οι βαλβίδες θα φέρουν σύστημα ρύθμισης της ταχύτητας του ανελκυστήρα που θα εξασφαλίζει σταθερή ταχύτητα κίνησης, απόλυτη ισοστάθμιση στα διάφορα επίπεδα και ομαλή εκκίνηση και στάση.

Ο θάλαμος κατασκευάζεται με φέρον πλαίσιο από ράβδους μορφοσιδήρου και επένδυση από φορμάικα. Στην οροφή θα έχει άνοιγμα αερισμού και φωτιστικά σώματα εντός ψευδοροφής καλυμμένης με plexiglass. Ο θάλαμος εδράζεται με αντιδονητικά στηρίγματα στο φέρον πλαίσιο το οποίο ολισθαίνει στις ευθυντήριες ράβδους (οδηγοί) και είναι αναρτημένο στο έμβολο ανύψωσης. Το πλαίσιο θα είναι στιβαρής κατασκευής από μορφοσίδηρο.

Οι κατευθυντήριοι ράβδοι που χρησιμοποιούνται ως οδηγοί του θαλάμου θα είναι κατασκευασμένοι από χάλυβα, θα έχουν σχήμα διατομής «Τ» και θα στηρίζονται σε βάσεις πακτωμένες στα τοιχώματα του φρέατος. Η ανάρτηση των οδηγών γίνεται με ειδικά στηρίγματα από πάνω.

Η κατασκευή του θαλάμου θα είναι από λαμαρίνα κατάλληλα διαμορφωμένη και βαμμένη εξωτερικά με διπλή στρώση αντισκωριακού χρώματος. Οι εσωτερικές επιφάνειες θα επενδυθούν με συνδυασμό φύλλων ανοξειδωτού χάλυβα και καθρέφτη, με ιδιαίτερη επιμέλεια ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο πολυτέλειας και αισθητικής. Η οροφή του θαλάμου θα είναι κατασκευασμένη επίσης από την ίδια λαμαρίνα ενισχυμένη κατάλληλα ώστε να φέρει το φορτίο τουλάχιστον δύο ατόμων χωρίς μόνιμη παραμόρφωση. Κάτω από την οροφή, σε απόσταση περίπου 15 εκ. θα τοποθετηθεί ψευδοροφή αποτελούμενη από αφαιρετά τεμάχια κυψελωτού pplexiglass εντός πλαισίου από ανοξειδωτά στοιχεία. Στο διάκενο μεταξύ οροφής και ψευδοροφής θα τοποθετηθούν, σε κατάλληλες θέσεις, τα φωτιστικά σώματα με λαμπτήρες φθορισμού έτσι ώστε να επιτυγχάνεται άπλετος και άνευ σκιών φωτισμός.

Ο χειρισμός του ανελκυστήρα θα είναι αυτόματος μέσω κομβιοδόχων που τοποθετούνται στο θάλαμο και σε κάθε στάση του ανελκυστήρα στο πλαίσιο της εσωτερικής θύρας, σε κατάλληλο ύψος και με κατάλληλη κατασκευή ώστε να είναι εύκολος ο χειρισμός από άτομα με ειδικές ανάγκες. Ο θάλαμος θα φέρει εσωτερικά (στις τρεις πλευρές) χειρολαβή (μπάρα) τοποθετημένη σε κατάλληλο ύψος για διευκόλυνση ΑΜΕΑ, τα οποία μετακινούνται με αναπηρικά καροτσάκια και θα έχει σε κάθε στάση θύρες φρέατος και εσωτερικά αυτόματες θύρες ασφαλείας.

Ο ανελκυστήρας θα φέρει όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό για την ομαλή και ασφαλή λειτουργία του καθώς και τις απαιτούμενες πινακίδες σήμανσης σύμφωνα με τους κανονισμούς .

4.4.15.8. Παθητική και ενεργητική πυροπροστασία

Σε κάθε όροφο των κτιρίων τοποθετούνται φορητοί πυροσβεστήρες κόνεως 6 kgr, έτσι ώστε κανένα σημείο των κατόψεων να μην απέχει περισσότερο από 15 m από αυτούς.

Επειδή το κτίριο δεν είναι υψηλού βαθμού κινδύνου, δεν απαιτείται μόνιμο υδροδοτικό δίκτυο και αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης, αλλά επειδή ζητείται απόκλιση από τις ελάχιστες διατάξεις σε θέματα παθητικής πυροπροστασίας θα εγκατασταθεί σύστημα πυρανίχνευσης σε όλους τους χώρους και ηλεκτρικού συστήματος συναγερμού στους κοινόχρηστους χώρους.

Το σύστημα πυρανίχνευσης περιλαμβάνει τον πίνακα πυρανίχνευσης, ο οποίος διαθέτει βασική πηγή τροφοδοσίας 230 V AC από το δίκτυο της ΔΕΗ και εφεδρική πηγή από μπαταρία 27 V DC. Η μεταγωγή από μία πηγή στην άλλη γίνεται αυτόματα. Φέρει 2 κυκλώματα ειδοποίησης συναγερμού φωτιάς, φορτιστή και έλεγχο σε 3 επίπεδα της κατάστασης των ανιχνευτών. Η δυνατότητα αυτή επιτρέπει έλεγχο και ένδειξη στον πίνακα ανοικτού κυκλώματος, αλλά και βραχυκυκλώματος, ενώ ο πίνακας ανταποκρίνεται σ' ένα σήμα φωτιάς σ' ένα ενδιάμεσο ρεύμα κυκλώματος. Ο πίνακας έχει δυνατότητα επεκτάσεως από 1 έως 44 ζώνες με την προσθήκη στοιχείων επεκτάσεως. Φέρει επίσης εξωτερικό κλειδοδιακόπτη για την λειτουργία του από εξουσιοδοτημένα άτομα, είναι υψηλής απόδοσης, αξιοπιστίας και ποιότητας και σύμφωνα με την προδιαγραφή BS 5839.

Οι ηλεκτρικοί αγωγοί του δικτύου των ανιχνευτών των κομβίων και των ηχητικών οργάνων είναι τύπου NYA, NYM ή NYΥ. Το δίκτυο αυτό είναι ανεξάρτητο από τα υπόλοιπα δίκτυα των κτιρίων.

Οι ανιχνευτές πυρκαγιάς τοποθετούνται στην οροφή και απέχουν περισσότερο από 15 cm από τους τοίχους. Είναι θερμοδιαφορικού τύπου με τις βάσεις τους και ένδειξη ενεργοποίησης. Είναι εύκολοι στην εγκατάσταση και με βίδες για εύκολη καλωδίωση. Οι θάλαμοι ανίχνευσης έχουν μεγάλη προστασία κατά της σκόνης και των εντόμων. Με την χρήση ειδικού εργαλείου είναι εύκολη η αφαίρεση των καλυμμάτων, για τον επιτόπιο καθαρισμό τους.

Οι θερμοδιαφορικοί ανιχνευτές χρησιμοποιούν διπλό κύκλωμα ανίχνευσης, για να δίνουν την καλύτερη δυνατή απόδοση και αξιοπιστία στερεού τύπου. Έχουν ένα στατικό στοιχείο ρυθμισμένο στους 60° C, το οποίο δίνει ταχεία απόκριση, σε ξαφνικές και μεγάλες ανόδους της θερμοκρασίας. Κάθε ανιχνευτής μπορεί να χρησιμοποιηθεί με έναν αριθμό διαφορετικών βάσεων. Όλες οι βάσεις έχουν προστασία "tamper" και περιλαμβάνουν ένα "jamper", για την συνέχιση της ζώνης, εάν ένας ανιχνευτής αφαιρεθεί. Κατασκευάζονται από λευκό πλαστικό με αντίσταση στις φλόγες.

Η σειρήνα τοποθετείται σε εμφανές σημείο της εισόδου του κτηρίου στο ισόγειο. Είναι ηλεκτρονική, με 4 διαφορετικούς τόνους έντασης 68 – 103 dBA στο 1 μ, κατάλληλη για επίτοιχη τοποθέτηση. Έχει ισχυρή πλαστική κατασκευή (engineering plastic) ερυθρού χρώματος.

Ο φωτεινός επαναλήπτης τοποθετείται σε εμφανές σημείο της εισόδου του Κτιρίου στο ισόγειο. Είναι ηλεκτρονικός κατάλληλος για επίτοιχη τοποθέτηση και φέρει αφεσβενόμενη λυχνία με φλας 1 / sec.

Η λειτουργία του συστήματος πυρανίχνευσης γίνεται ως εξής: οι ανιχνευτές λειτουργούν σε τάση 12 ή 24 V DC. Όταν ενεργοποιηθεί ένας ανιχνευτής μεταβιβάζεται η εντολή στον πίνακα πυρανίχνευσης, όπου ανάβει το λαμπάκι της αντίστοιχης περιοχής και ενεργοποιείται το σύστημα συναγερμού, τα ηχητικά (σειρήνα) και τα οπτικά (φωτεινός επαναλήπτης) όργανα συναγερμού, που προειδοποιούν τους παρευρισκόμενους. Αφού εξαλειφθεί η αιτία η οποία προκάλεσε την ενεργοποίηση του συστήματος πυρανίχνευσης, το σύστημα επαναφέρεται με επέμβαση από το κέντρο ελέγχου στον πίνακα.

4.4.15.9. Εγκατάσταση ψύξης - θέρμανσης

Το κτήριο θα θερμαίνεται και θα ψύχεται μέσω ενιαίου συστήματος κλιματισμού κατάλληλο να επιφέρει τις διαφορετικές επιθυμητές θερμοκρασίες στον κάθε χώρο. Το σύστημα κλιματισμού θα είναι απ' ευθείας εκτόνωσης, πολυδιαιρούμενο, πολλαπλών κλιματιζόμενων ζωνών μεταβλητού όγκου ψυκτικού μέσου (Variable Refrigerant Volume Inverter Type). Όλες

οι εξωτερικές και εσωτερικές μονάδες θα είναι προσυγκροτημένες και λειτουργικά ελεγμένες στο εργοστάσιο κατασκευής τους.

Το σύστημα θα αποτελείται από δύο εξωτερικές μονάδες σε μια συστοιχία ψυκτικής απόδοσης 50 kW και θερμικής απόδοσης 56 kW. Η κάθε εξωτερική μονάδα θα διαθέτει απαραίτητα δύο (2) ανεξάρτητους συμπιεστές ερμητικού τύπου INVERTER για μεγαλύτερη ευελιξία και οικονομία κατά την λειτουργία και κατά την συντήρηση ή βλάβη, ικανούς να μεταβάλλουν την ταχύτητα περιστροφής τους γραμμικά με ανάλογη κατανάλωση ισχύος σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ψυκτικών ή θερμικών φορτίων, εξασφαλίζοντας αυτονομία λειτουργίας καθώς και ανεξάρτητη ρύθμιση θερμοκρασίας σε κάθε χώρο. Η δυνατότητα σύνδεσης της κάθε εξωτερικής μονάδας θα πρέπει να μπορεί να ανέλθει στο 130 % της ονομαστικής απόδοσης της. Τα ανωτέρω θεωρούνται απαραίτητα και για την επίτευξη ιδιαίτερα χαμηλού ρεύματος εκκίνησης. Σε περίπτωση λειτουργίας μιας μόνο εσωτερικής μονάδας (ή στο 8% της συνολικής απόδοσης) ανά σύστημα, η εξωτερική μονάδα θα πρέπει να λειτουργεί κανονικά και όχι ON/OFF λόγω αδυναμίας ελέγχου απόδοσης με αποτέλεσμα το πάγωμα του στοιχείου. Η κάθε εξωτερική μονάδα θα μπορεί να συνδεθεί με έως και 8, εσωτερικές μονάδες αντίστοιχα, διαφορετικών τύπων και αποδόσεων, οι οποίες θα μπορούν να συνδεθούν σε ένα ψυκτικό κύκλωμα και να ελέγχονται ανεξάρτητα.

Κάθε μια από τις εσωτερικές μονάδες θα έχει την δυνατότητα αυτόνομης λειτουργίας ανάλογα με τις απαιτήσεις των χώρων. Οι εσωτερικές μονάδες ψευδοροφής θα έχουν κρέμαση που δε θα υπερβαίνει τα 30 εκ., ενώ η στάθμη θορύβου των εσωτερικών μονάδων δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα 42 dBA, σε 1 μέτρο απόσταση από την μονάδα οριζόντια και 1,5 μέτρο κατακόρυφα. Η λειτουργία του συστήματος θα βασίζεται στη χρήση δύο (2) πιεζοστατών για το ψυκτικό μέσο (ένας για τη χαμηλή και ένας για την υψηλή πίεση), ώστε να ελέγχεται η λειτουργία των συμπιεστών και η παροχή ψυκτικού μέσου προς τις εσωτερικές μονάδες. Σε περίπτωση διακοπής ρεύματος και επαναφοράς κάθε σύστημα πρέπει να επανέρχεται αυτόματα στις αρχικές ρυθμίσεις λειτουργίας των εσωτερικών μονάδων (auto power failure restart). Η κάθε εσωτερική μονάδα θα είναι εφοδιασμένη με πρόγραμμα αυτοδιάγνωσης για εύκολη και γρήγορη συντήρηση ή επισκευή σε περίπτωση βλάβης. Κάθε σύστημα θα πρέπει να έχει την δυνατότητα σύνδεσης με κεντρικό πίνακα ελέγχου. Επίσης, το σύστημα θα πρέπει να έχει την δυνατότητα σύνδεσης των εσωτερικών μονάδων με επίτοιχο τοπικό χειριστήριο σε απόσταση μέχρι 50 μ.

Κάθε μονάδα θα έχει δυνατότητα σύνδεσης με επίτοιχο χειριστήριο (remote controller) και με κεντρικό πίνακα ελέγχου ή με σύστημα ελέγχου μέσω PC computer. Η διεύθυνση (address) κάθε εσωτερικής μονάδας θα τίθεται αυτόματα σε περίπτωση ανεξάρτητου ή ομαδικού (group) ελέγχου, ενώ στην περίπτωση κεντρικού ελέγχου θα τίθεται μέσω

του τηλεχειριστηρίου υγρού κρυστάλλου. Το χειριστήριο θα πρέπει να διαθέτει αισθητήριο θερμοκρασίας του χώρου για καλύτερη αίσθηση και παρακολούθηση από τη μονάδα, ενώ θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα απενεργοποίησής του σε περίπτωση που το χειριστήριο τοποθετηθεί σε χώρο διαφορετικό από αυτόν που βρίσκεται η μονάδα. Το χειριστήριο θα έχει οθόνη υγρού κρυστάλλου με ενδείξεις θερμοκρασίας, λειτουργίας και βλάβης, διακόπτη ON/OFF και πλήκτρα προγραμματισμού. Τέλος θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα εμφάνισης παραμέτρων λειτουργίας της εσωτερικής μονάδας καθώς και της πραγματικής θερμοκρασίας του χώρου. Όλα τα συστήματα κλιματισμού θα πρέπει να διασυνδεθούν με κεντρικό χειριστήριο ελέγχου το οποίο θα βρίσκεται σε σημείο που θα καθοριστεί επ' ακριβώς από τον επιβλέποντα του έργου.

Το πραγματικό μήκος σωλήνωσης της εγκατάστασης θα έχει την δυνατότητα να φτάσει μέχρι 100 μέτρα (απόσταση εξωτερικής μονάδας με την πιο απομακρυσμένη εσωτερική), χωρίς όμως κανέναν περιορισμό στο συνολικό μήκος σωλήνωσης όλου του κυκλώματος. Η υψομετρική διαφορά μεταξύ εξωτερικής και εσωτερικών μονάδων θα είναι μέχρι 50 μέτρα, χωρίς την ανάγκη χρησιμοποίησης ελαιοπαγίδων. Η υψομετρική διαφορά μεταξύ των εσωτερικών μονάδων ενός κυκλώματος θα είναι μέχρι 15m.

Οι ψυκτικές σωλήνες θα πρέπει να είναι χαλκού άνευ ραφής- υπερβαρέως τύπου, μονωμένες με μονωτικό υλικό τύπου ARMAFLEX ελάχιστου πάχους 9mm κατάλληλο για θερμοκρασίες άνω των 120° C για τις γραμμές αερίου και 70° C για τις γραμμές υγρού, αυτοκόλλητη πλαστική ταινία. Το δίκτυο δε των εξωτερικών χώρων θα πρέπει να είναι μονωμένο επιπλέον με λινάτσα εμποτισμένη σε ακρυλικό. Στο δίκτυο της ψυκτικής εγκατάστασης θα χρησιμοποιηθούν διακλαδωτήρες του αυτού τύπου με τις σωληνώσεις, ειδικής κατασκευής (joints), τα οποία θα προμηθεύσει ο ίδιος προμηθευτής των κλιματιστικών μηχανημάτων και θα είναι της αυτής κατασκευάστριας εταιρείας. Κάθε τέτοιο σετ διακλαδωτήρα θα περιλαμβάνει τη μόνωσή του, καπάκια και ειδική στεγανοποιητική και σταθεροποιητική ταινία. Παράλληλα με την εγκατάσταση των ψυκτικών σωληνώσεων θα οδεύσει και καλώδιο αυτοματισμού, δηλαδή το καλώδιο επικοινωνίας των εσωτερικών με το εξωτερικό μηχανήμα, το οποίο θα βρίσκεται εντός πλαστικού ηλεκτρολογικού σωλήνα και θα είναι διατομής 2 x 1,5 mm² σύμφωνα με τις απαιτήσεις του οίκου κατασκευής των μηχανημάτων.

Η στήριξη των σωληνώσεων και των καλωδίων θα γίνει ως κάτωθι: Τα κατακόρυφα στηρίγματα που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι από βέργα γαλβανισμένη, στηριγμένη με ντίζες στον τοίχο των φρεατίων πάνω στην οποία θα προσαρμοστούν στηρίγματα χαλκοσωλήνα. Οι κατακόρυφες σωληνώσεις θα είναι αλφαδιασμένες ως προς την κατακόρυφο. Για το καλύτερο αισθητικό αποτέλεσμα θα χρησιμοποιηθεί σωλήνα ευθύγραμμου τύπου και ψυκτικά εξαρτήματα όπως γωνίες, καμπύλες κ.λπ. μόνο για τις κάθετες διαδρομές και για την

σωλήνα του αερίου (χοντρή διατομή). Η όδευση των σωληνώσεων εντός της ψευδοροφής των χώρων θα γίνεται στο ψηλότερο σημεία αυτής (πλησίον του ταβανιού), προκειμένου να μην ενοχλεί τις λοιπές εγκαταστάσεις όπως φωτιστικά, κανάλια κ.τ.λ. και θα στηρίζονται με στηρίγματα χαλκοσωλήνας. Σε κάθε στήριγμα κατακόρυφο ή οριζόντιο θα προσαρμόζεται η σωλήνα του αερίου. Η δε σωλήνα του υγρού (ψιλή σωλήνα), καθώς και το καλώδιο του αυτοματισμού θα στηρίζεται δεμένο πάνω στην σωλήνα του αερίου.

4.4.15.10. Θέσεις στάθμευσης

Για την εξυπηρέτηση των αναγκών του κτηρίου σε θέσεις στάθμευσης δεν δύναται να δεσμευτεί χώρος εντός του οικοπέδου, διότι υφίσταται πλήρης κάλυψη σε αυτό. Οι θέσεις στάθμευσης που απαιτούνται από την νομοθεσία εξαγοράζονται από την Δημοτική Αρχή και τα οχήματα σταθμεύουν στον δημόσιο χώρο ή τις παρεχόμενες δημόσιες θέσεις στάθμευσης.

4.5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ

Πριν την εκτέλεση των εργασιών για την οργάνωση του εργοταξίου και σύμφωνα με τις μελέτες εφαρμογής, θα πραγματοποιηθούν τα εξής:

- Αυτοψία του χώρου για την δυνατότητα και τον καθορισμό των χώρων εναπόθεσης των νέων και παλαιών υλικών, διαλογής, τοποθέτησης μηχανημάτων, χώρων υγιεινής, θέσης εργοστασιακών παροχών.
- Επιλογή των υλικών και των προμηθευτών βάσει της ποιότητας, του κόστους, του χρόνου παράδοσης, συνεργασίας με τα υπόλοιπα υλικά.
- Επιλογή των συνεργείων βάσει της εμπειρίας, της κατανόησης του αντικειμένου, του κόστους και του χρόνου παράδοσης και την τήρηση από αυτών των καθοριζόμενων μέτρων ασφαλείας.
- Σύνταξη προϋπολογισμού έργου.
- Χρονικός προγραμματισμός εργασιών.
- Καθορισμός μέτρων ασφαλείας.

Κατά την εκτέλεση των εργασιών, μετά την λήψη των σχετικών αδειών και την ενημέρωση των σχετικών Υπηρεσιών, θα πραγματοποιούνται τα εξής:

- Σωστή τοποθέτηση εργοστασιακών παροχών στα σημεία που προβλέπονται.

- Εφαρμογή των καθορισμένων μέτρων ασφαλείας στο εργοτάξιο από όλους τους εμπλεκόμενους.
- Εκ νέου σχεδίαση λεπτομερειών (αν και όπου χρειάζονται) για την αποφυγή λαθών εφαρμογής.
- Έλεγχος υλικών και τιμολογίων.
- Φωτογραφική αποτύπωση σταδίων αποκατάστασης για την δημιουργία αρχείου και τον μη καταστροφικό έλεγχο σε μεταγενέστερες φάσεις.
- Παρακολούθηση και πιθανή αναθεώρηση του προγραμματισμού.
- Έλεγχος της καθαριότητας στο εργοτάξιο.
- Διατήρηση καλών σχέσεων με τα συνεργεία.

4.6. ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Πριν την εκτέλεση των εργασιών θα εκπονηθεί ειδική μελέτη για την ασφάλεια του εργοταξίου, βάσει της οποίας θα καθορίζονται:

- Ο εξοπλισμός που θα χρησιμοποιηθεί, τα ειδικά κατά περίπτωση μέτρα ασφαλείας, οι ζώνες απαγόρευσης προσέγγισης και τα γενικά μέτρα ασφαλείας.
- Ο τρόπος και τα στάδια εκτέλεσης των εργασιών σε σχέση με τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα και τα δομικά μέλη του κτηρίου.
- Οι κίνδυνοι που αναμένονται σε κάθε στάδιο της εργασίας και τα μέτρα αντιμετώπισης αυτών.
- Οι ελάχιστες αποστάσεις ασφαλείας για κάθε στάδιο.
- Τα μέσα ενδοεπικοινωνίας, γραπτής και φωτεινής σήμανσης και ηχητικών ανακοινώσεων σε γλώσσα ή γλώσσες που να είναι κατανοητές από το προσωπικό.
- Το σχέδιο αποκλεισμού και φύλαξης του χώρου και σχέδιο ενημέρωσης των μη άμεσα εμπλεκόμενων (περιοίκων, περαστικών, ελεγχόντων, επισκεπτών κλπ.).

Οι απαιτούμενες προκαταρκτικές εργασίες περιλαμβάνουν:

- την αφαίρεση ή αποξήλωση στοιχείων του κτηρίου που θα βλαβούν κατά τις εργασίες ή αποτελούν κίνδυνο κατά την εκτέλεσή τους, όπως σωλήνες, υαλοπίνακες, κατεστραμμένες καλωδιώσεις.

- Την φωτογράφιση και γενική αποτύπωση των γειτονικών κατασκευών, ώστε μετά το πέρας των εργασιών να διαπιστωθεί το κατά πόσο επηρεάστηκαν από τις εργασίες αποκατάστασης.

Κατά την εκτέλεση των εργασιών θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για τα εξής:

- Προστασία του εργατοτεχνικού προσωπικού από πύπτοντα προϊόντα.
- Προστασία των διερχομένων (κατασκευή προστατευμένων διαβάσεων και ασφαλών πετασμάτων).
- Προστασία των γειτονικών περιουσιών.
- Λήψη μέτρων πυροπροστασίας.
- Λήψη μέτρων περιορισμού θορύβου.
- Λήψη μέτρων προστασίας από την δημιουργούμενη σκόνη.

Για τις εργασίες που προβλέπονται σε ύψος άνω των 4,00 μ., καθώς και για την απομάκρυνση οριζόντιων στοιχείων, απαιτείται η χρήση σταθερού μεταλλικού ικριώματος. Τα ικριώματα κατασκευάζονται σύμφωνα με τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις και στο εξωτερικό περίγραμμα του στοιχείου αποκατάστασης και είναι στατικώς ανεξάρτητα από αυτό. Όταν οι καιρικές συνθήκες είναι δυσμενείς (ισχυρός άνεμος, πάγος, χιόνι κτλ.) αποφεύγεται η εργασία του προσωπικού σε υψηλά σημεία.

Όλες οι εργασίες που απαιτούνται για την εφαρμογή της μελέτης θα γίνουν από έμπειρα και εξειδικευμένα συνεργεία υπό την καθοδήγηση εργοδηγού που έχει εκτελέσει παρόμοια έργα. Τα ειδικότερα μέτρα ασφάλειας εξαρτώνται από τον τύπο του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται κατά περίπτωση, και σύμφωνα με τους κανονισμούς που περιγράφονται στους ισχύοντες κανονισμούς περί μέτρων ασφάλειας (ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-15-04-01-00, ΠΔ305/1996 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/57ΕΟΚ-ΦΕΚ212/Α/29-08-96) . Τα συνεργεία κατά την εκτέλεση των εργασιών είναι υποχρεωμένα:

- Να συμμορφώνονται με τους κανόνες ασφάλειας και υγιεινής, να διαθέτουν και να χρησιμοποιούν μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ) για την προστασία αναπνοής, οφθαλμών, κεφαλιού, ποδιών, χεριών και βραχιόνων και να φέρουν κατάλληλη προστατευτική ενδυμασία.
- Να διαθέτουν όλο τον απαιτούμενο για την εργασία εξοπλισμό και εργαλεία, δηλαδή αυτοφερόμενα ικριώματα και σκάλες, εξοπλισμό χάραξης, ανάμειξης

παρασκευής και διάστρωσης κονιαμάτων, εργαλεία μεταφοράς υλικών, εργαλεία χειρός (χειροκίνητα και μηχανοκίνητα), συσκευές λέιζερ για χάραξη αλφαδιών, υγρόμετρα ξύλου, σε άριστη λειτουργικά κατάσταση.

- Να διατηρούν τον πιο πάνω εξοπλισμό καθαρό και σε καλή κατάσταση και να αποκαθιστούν τυχόν ελλείψεις του χωρίς καθυστέρηση.
- Να συμμορφώνονται με τις εντολές του επιβλέποντα.
- Να κατασκευάσουν δείγμα εργασίας κατά τις εντολές του εργοδότη, επιφάνειας τουλάχιστον 1,50 τμ., σε θέση που θα υποδειχθεί από αυτόν. Το δείγμα θα παραμείνει μέχρι το πέρας του έργου ως οδηγός αναφοράς και όλες οι σχετικές εργασίες θα συγκρίνονται με αυτό.
- Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τηρούνται από τους εργαζομένους με κάθε αυστηρότητα τα καθοριζόμενα στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) και τις ισχύουσες διατάξεις περί ασφάλειας και υγείας.
- Τα πάσης φύσεως μηχανήματα και ηλεκτρικά εργαλεία κοπής πρέπει να είναι επαρκώς προστατευμένα στις εκτός επιφάνειας κοπής πλευρές τους. Η σύσφιξη των κοπτικών εξαρτημάτων και των εξαρτημάτων διάτρησης επί των μηχανημάτων θα γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες των εργοστασίων κατασκευής και σε κάθε περίπτωση θα ελέγχεται η σταθερότητά τους. Απαγορεύεται η χρήση φθαρμένου ηλεκτρικού εργαλείου ή εργαλείου με τραυματισμένο καλώδιο τροφοδοσίας.
- Εφίσταται ιδιαίτερη προσοχή στην χρήση ηλεκτρικών εργαλείων χειρός και ιδιαίτερα στα καλώδια τροφοδοσίας τους (να προφυλάσσονται, να μην είναι φθαρμένα, να είναι καθαρά, να συνδέονται σε ρευματολήπτες με γείωση).
- Ο χειρισμός των μηχανημάτων θα γίνεται μόνο από έμπειρο προσωπικό.

4.7. ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΥΛΙΚΩΝ

Τα υλικά που εμφανίζονται στο εργοτάξιο χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: τα νέα υλικά που παραγγέλλονται και καταφθάνουν στο εργοτάξιο, τα παλαιά υλικά που παράγονται από τις αποξηλώσεις και τις εργασίες αποκατάστασης και τα απόβλητα.

Στα νέα υλικά περιλαμβάνονται όλα τα υλικά που θα απαιτηθούν προκειμένου να επιτευχθεί η εφαρμογή της μελέτης αποκατάστασης και επανάχρησης, και συμπεριλαμβάνουν μια ευρεία γκάμα υλικών που καλύπτουν όλο το φάσμα των εργασιών, από τα αδρανή υλικά έως τα υλικά εγκαταστάσεων των δικτύων, αλλά και τα μεμονωμένα τεμάχια που συναρμολογούνται σε εργαστήρια ή βιομηχανίες εκτός του εργοταξίου.

Σύμφωνα με τον χρονικό προγραμματισμό που θα συνοδεύει την μελέτη, τα υλικά αυτά παραγγέλλονται και εναποτίθενται στον χώρο ανάλογα με το στάδιο κατασκευής. Οι χώροι εναπόθεσης μπορεί να δεσμεύονται για όλο το χρονικό διάστημα που η εργασία βρίσκεται σε εξέλιξη, είτε, ανάλογα με τον όγκο αυτών να μετακινούνται κατά περίπτωση. Σε κάθε περίπτωση, ο επιβλέπων του έργου ορίζει τον χώρο εναπόθεσης των εκάστοτε υλικών.

Στην κατηγορία των παλαιών υλικών περιλαμβάνονται όλα εκείνα τα υλικά που αποξηλώνονται από το κτήριο κατά την διάρκεια των εργασιών και επανατοποθετούνται ή επαναχρησιμοποιούνται κατά περίπτωση μετά από κατάλληλη επεξεργασία. Ο χρόνος και ο τρόπος απομάκρυνσης δίδεται από τον επιβλέπων, σε κάθε περίπτωση όμως πρέπει να γίνεται με προσοχή προκειμένου να είναι δυνατή η επανάχρησή τους. Η θέση εναπόθεσης, επεξεργασίας και αποθήκευσης γίνεται σε χώρο εντός ή εκτός του εργοταξίου που ορίζει ο επιβλέπων.

Όσα από τα νέα υλικά περισσέψουν, επιστρέφονται στους προμηθευτές ή αποθηκεύονται για μετέπειτα πιθανή χρήση. Τα παλαιά υλικά επαναχρησιμοποιούνται, ενώ όλα τα υπόλοιπα θεωρούνται απόβλητα.

Ο όρος απόβλητα από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ) αναφέρεται σε ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα υλικών, τα οποία χωρίζονται σε τέσσερις κύριες κατηγορίες ανάλογα με την προέλευσή τους, σύμφωνα με την νομοθεσία:

- Υλικά Εκσκαφών: Τα υλικά αυτά μπορεί να είναι μητρικά χώματα εκσκαφών, άμμος, χαλίκι, πέτρες, άργιλος και οποιαδήποτε άλλα υλικά που μπορεί να προκύψουν από εκσκαφές. Τα άχρηστα υλικά εκσκαφών υπάρχουν σχεδόν σε κάθε κατασκευαστική δραστηριότητα και ιδιαίτερα στις υπόγειες κατασκευές και σε έργα της γεωτεχνικής μηχανικής. Τα υλικά αυτά μπορούν να προέλθουν και από φυσικά φαινόμενα, όπως για παράδειγμα από υπερχειλίσεις χειμάρρων, κατολισθήσεις σε δρόμους κ.λπ. Η σύσταση των υλικών εκσκαφών εξαρτάται σημαντικά από τα γεωλογικά δεδομένα.
- Υλικά Οδοποιίας: Τα υλικά αυτά μπορεί να είναι άσφαλτος και οποιαδήποτε άλλα υλικά οδοστρώματος, υλικά βάσεων και υποβάσεων, δηλαδή χαλίκι, άμμος, σκύρα και γενικά υλικά που προκύπτουν από την αποξήλωση και ανακαίνιση οδών. Τα άχρηστα υλικά οδοποιίας προέρχονται όχι μόνο από την αποξήλωση και τη συντήρηση των δρόμων αλλά και από τις υπόγειες υδραυλικές και ηλεκτρικές εγκαταστάσεις πόλεων καθώς και από έργα επιδιόρθωσης αυτών.

- Υλικά Κατεδαφίσεων - Μπάζα: Τα υλικά αυτά μπορεί να είναι χώματα, χαλίκι, κομμάτια ή στοιχεία από μπετόν (σκυροδέματα), επιχρίσματα, πλίνθοι (τούβλα), πλάκες επιστρώσεως, γύψος, άμμος, λαξευμένες πέτρες, θρίμματα ειδών υγιεινής κ.λπ. Τα υλικά κατεδαφίσεων χαρακτηρίζονται από μεγάλη ανομοιογένεια και προκύπτουν από την εξολοκλήρου ή επιμέρους κατεδάφιση των κατασκευών. Η σύσταση των υλικών αυτών ποικίλλει ανάλογα με το είδος, την ηλικία, τη μορφή, τη χρήση και το μέγεθος του κτιρίου/κατασκευής, ενώ για την κατεδάφιση σημαντικό ρόλο παίζει η ιστορική πολιτιστική και οικονομική αξία της κατασκευής.
- Απόβλητα από Εργοτάξια: Τα απόβλητα αυτά μπορεί να είναι ξύλο, πλαστικό, χαρτί, γυαλί, μέταλλα, καλώδια, χρώματα, βερνίκια, στοιχεία επικαλύψεων προσόψεων, κόλλες και γενικά όλα τα υλικά που προέρχονται από τη λειτουργία εργοταξίων κατασκευής, κατεδάφισης, επισκευής, ενίσχυσης, προσθήκης, επέκτασης και ανακαίνισης. Πρέπει να σημειωθεί ότι μεγάλες ποσότητες άχρηστων υλικών στα εργοτάξια αποτελούν τα υλικά συσκευασίας οικοδομικών υλικών.

Τα απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) εμπίπτουν στα «άλλα προϊόντα» του Νόμου 2939/2001 «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων - Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 179Α) και μάλιστα σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 17 του ίδιου νόμου επιβάλλεται η θέσπιση μέτρων με στόχο την επαναχρησιμοποίηση ή/και αξιοποίηση των υλικών αυτών. Τα απόβλητα που θα προκύψουν από τις εργασίες παραλαμβάνουν ιδιωτικές εταιρείες που ασχολούνται με τη διαχείριση και την ανακύκλωση απόβλητων εκσκαφών και κατεδαφίσεων.

4.8. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΟΧΛΗΣΗ

Κατά τη φάση των εργασιών αποκατάστασης και επανάχρησης του κτηρίου οι επιπτώσεις συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Αέρια απόβλητα (καυσαέρια οχημάτων και μηχανημάτων κατασκευής του έργου, σκόνη): Η κυριότερη επίπτωση αφορά την έκλυση σκόνης. Για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο ανθρώπινο δυναμικό της κατασκευάστριας εταιρείας και των διερχόμενων οδηγών, αλλά και των αισθητικών οχλήσεων από την έκλυση σκόνης συνίσταται η λειτουργία των μηχανημάτων να γίνεται

προσεκτικά και να διενεργείται, όποτε απαιτείται, τακτική διαβροχή των περιοχών καθαιρέσεων καθώς και των αποθηκευμένων αδρανών υλικών.

- Υγρά απόβλητα (λύματα, επιφανειακές απορροές, ειδικά απόβλητα, κ.λπ.): Προκύπτουν κατά την κατασκευή των έργων, όπου θα υπάρχει σημαντικός αριθμός εργατών στο χώρο και αναμένεται παραγωγή λυμάτων. Ο ημερήσιος ρυθμός παραγωγής εξαρτάται από τον αριθμό των εργατών, και υπολογίζεται σε 5 – 10 μ³/ημέρα. Προτείνεται οι εργοταξιακές τουαλέτες να είναι χημικές. Συνίσταται η κατάλληλη διευθέτηση των σωρών από τα οικοδομικά υλικά για την αποφυγή παράσχυσης στερεών σωματιδίων κατά τη διάρκεια των βροχοπτώσεων και ειδική μέριμνα για τα ειδικά απόβλητα (λάδια, καύσιμα, κ.λπ.) που προκύπτουν από την χρήση μηχανημάτων, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές διαχείρισής τους.
- Στερεά απόβλητα: Τα στερεά απόβλητα που παράγονται κατά τη φάση κατασκευής μπορεί να περιλαμβάνουν ανόργανα και οργανικά απόβλητα. Τα ανόργανα απόβλητα προκύπτουν εξαιτίας της απόρριψης αδρανών και άλλων υλικών. Τα οργανικά απόβλητα παράγονται κυρίως από τα υπολείμματα φαγητού του προσωπικού. Συνίσταται προσεκτική συλλογή των αποβλήτων που προσομοιάζουν με τα οικιακά και διάθεσή τους με ορθό περιβαλλοντικά και υγειονομικά τρόπο. Τα τυχόν πλεονάσματα των εκσκαφών και τα ακατάλληλα υλικά γενικότερα πρέπει να διατίθενται σε κατάλληλες τοποθεσίες μετά την λήψη σχετικών εγκρίσεων.
- Θόρυβος: Για την ελαχιστοποίηση του θορύβου από την κυκλοφορία βαρέων οχημάτων που θα μεταφέρουν φορτία, ή άλλων οχημάτων - μηχανημάτων που θα λειτουργούν στο χώρο του εργοταξίου (κοπτικά και διατρητικά εργαλεία, κομπρεσέρ, πρέσες κ.λπ.), επιβάλλεται σχολαστικά η τήρηση όλων των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία, περί εργοταξιακού θορύβου.
- Επιπτώσεις στη χλωρίδα - πανίδα: Είναι αμελητέες στο άμεσο περιβάλλον του έργου και αποκαθίστανται πλήρως κατά την ολοκλήρωσή του.
- Αισθητικές επιπτώσεις: Κατά τη φάση της κατασκευής αισθητικές επιπτώσεις λόγω της όψης του κτίσματος κατά την διάρκεια των εργασιών αποκατάστασης. Προτείνεται η επικάλυψη των ικριωμάτων από τη εξωτερική τους πλευρά με λινάτσα ούτως ώστε να μειωθεί η οπτική όχληση στην φάση αυτή. Επιπλέον, το εργοτάξιο θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι επιμελημένο. Οι επιπτώσεις αυτές δεν είναι πολύ μικρής κλίμακας και αναστρέψιμες. Αίρονται με την ολοκλήρωση του έργου.

- Κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Αυτές αναμένονται θετικές καθώς προκύπτουν νέες θέσεις εργασίας, αύξηση παραγωγής και πωλήσεων διαφόρων προϊόντων που σχετίζονται με την κατασκευή του εξεταζόμενου έργου.

Οι κυριότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις που αναμένονται κατά τη φάση λειτουργίας του έργου ως Ξενώνας Νεότητας συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Αέρια απόβλητα (εκπομπές αερίων, οσμές): Δεν υπάρχει πηγή αερίων αποβλήτων. Σχετικά με τις επιπτώσεις από οσμές αυτές προκύπτουν κυρίως από την κουζίνα και δεν αναμένεται η δημιουργία κάποιου σημαντικού προβλήματος εφόσον η έξοδός τους θα βρίσκεται στο ψηλότερο σημείο του κτηρίου, έτσι ώστε σε συνδυασμό με τους ανέμους να επιτυγχάνεται ικανοποιητική διαφορά των ρύπων.
- Υγρά απόβλητα (αστικά υγρά απόβλητα, ειδικά υγρά απόβλητα): όλα τα παραγόμενα αστικά υγρά απόβλητα θα συλλέγονται και θα αποχετεύονται στο αποχετευτικό δίκτυο της πόλης. Τα μεταχειρισμένα ελαιόλαδα που τυχόν προκύπτουν από το μαγείρεμα προτείνεται να συλλέγονται σε ειδικά δοχεία και να απομακρύνονται από ειδικές εταιρίες διαχείρισης για την παραγωγή βιομάζας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- Στερεά απόβλητα: Αυτά μπορεί να είναι οργανικά π.χ. αποφάγια από την κουζίνα, ανόργανα π.χ. γυαλί, χαρτί και επικίνδυνα απόβλητα. Για τον περιορισμό τους συνίσταται η συλλογή τους και η αποθήκευσή τους σε ειδικούς κάδους ανάλογα με την δυνατότητα διάθεσής τους, προκειμένου να γίνεται διαλογή των ανακυκλώσιμων υλικών, των υλικών κομποστοποίησης, των επικίνδυνων αποβλήτων (π.χ. λάμπες φθορισμού, μπαταρίες) ενώ τα υπόλοιπα να διατεθούν στον πλησιέστερο Χ.Υ.Τ.Α.

5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

5.1. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Εικόνα 1: Δυτική όψη της οδού Ιωάννου Φωτίου, 2015.....	1
Εικόνα 2: Χάρτης της Σύρου.	4
Εικόνα 3: Χάρτης της Σύρου περί το 1600.....	7
Εικόνα 4: Η Ερμούπολη σε γκραβούρα του 1782.	8
Εικόνα 5: Η Ερμούπολη σε γκραβούρα του 1838.	11
Εικόνα 6: Το εργοστάσιο της ελληνικής ατμοπλοϊκής εταιρίας, με την ονομασία «Ελληνική Ατμοπλοΐα», Ερμούπολη, 1856.	13
Εικόνα 7: Το μοντέλο "Neorion Chicago" κατασκευασμένο στο Νεώριο Σύρου το 1974. ...	16
Εικόνα 8: Άποψη της Ερμούπολης σήμερα.	17
Εικόνα 9: Λαϊκό σπίτι επί της οδού Στ. Πρωΐου.....	19
Εικόνα 10: Το μέγαρο Ανδρουλή, 1870.	20
Εικόνα 11: Τα κτίρια στη νότια πλευρά της πλατείας με τις στοές, τα πυκνά ανοίγματα και την χαρακτηριστική αρμολογημένη τοιχοποιία.....	21
Εικόνα 12: Ο τάφος του Σταματίου Κ. Πρωΐου στο ορθόδοξο νεκροταφείο της Ερμούπολης.	23
Εικόνα 13: Δυτική όψη. Οδός Ιωάννου Φωτίου.....	26
Εικόνα 14: Βόρεια όψη. Οδός Αρχιεπισκόπου Λυκούργου.....	27
Εικόνα 15: Νότια όψη. Οδός Βασιλίσσης Όλγας.....	27
Εικόνα 16: Η κεντρική είσοδος της Νότιας όψης.....	27
Εικόνα 17: Το κλιμακοστάσιο της κεντρικής εισόδου της Νότιας όψης (χώρος Υ1).	28
Εικόνα 18: Χώρος Υ9 πίσω από το κλιμακοστάσιο της Νότιας εισόδου.....	28
Εικόνα 19: Χώρος Υ10 πίσω από το κλιμακοστάσιο της Νότιας εισόδου.....	28
Εικόνα 20: Χώρος Υ2 με ξεχωριστή είσοδο από την Νότια όψη. Στο βάθος ο χώρος Υ8. .	29
Εικόνα 21: Χώρος Υ8. Στα αριστερά διακρίνεται η δεξαμενή.....	29
Εικόνα 22: Χώροι Υ6 και Υ7 που επικοινωνούν με τον χώρο Υ8.....	29
Εικόνα 23: Χώροι Υ3 και Υ4 με ξεχωριστή είσοδο από την Νότια όψη.....	29
Εικόνα 24: Ο διάδρομος του Ισογείου, χώρος Ι1.....	30
Εικόνα 25: Χώρος Ι2, δεξιά του διαδρόμου Ι1.....	30
Εικόνα 26: Χώρος Ι3, η σάλα του ισογείου.....	30
Εικόνα 27: Χώρος Ι8, η κουζίνα του ισογείου αριστερά του διαδρόμου Ι1.....	31
Εικόνα 28: Το κλιμακοστάσιο καθόδου προς τον υπόγειο χώρο Υ8 από το κλιμακοστάσιο στον χώρο Ι6.....	31

Εικόνα 29: Χώρος I6, το κλιμακοστάσιο ανόδου στον όροφο από την οδό Αρχιεπισκόπου Λυκούργου.....	31
Εικόνα 30: Κεντρικός διάδρομος ορόφου (χώρος A1). Στο βάθος το υπνοδωμάτιο (χώρος A5).....	32
Εικόνα 31: Χώρος A2, το λουτρό του ορόφου δεξιά του διαδρόμου A1.	32
Εικόνα 32: Χώρος A4, η κουζίνα του ορόφου.	32
Εικόνα 33: Χώροι A7 και A6 στο βάθος.	33
Εικόνα 34: Χώροι A9 και A10 στο βάθος.	33
Εικόνα 35: Η κλίμακα ανόδου στο δώμα.	33
Εικόνα 36: Βορειοδυτική όψη. Παρατηρείται συμμετρία στις θέσεις των ανοιγμάτων.	34
Εικόνα 37: Νότια όψη. Ασύμμετρα ανοίγματα στο υπόγειο σε σχέση με τους υπερκείμενους ορόφους.	34
Εικόνα 38: Σοβατισμένος όροφος και κονίαμα στους αρμούς του ισογείου. Διακρίνεται η διακοσμητική ταινία ανάμεσα στους ορόφους, τα μπαλκόνια με τα φουρούσια τους, οι ψευδοπαραστάδες και το γείσο. Στην Νότια όψη προεξέχουν τα διακοσμητικά κολωνάκια.....	35
Εικόνα 39: Η νότια όψη. Το σαρδελωτό κονίαμα συνεχίζεται και στο επίπεδο του υπογείου.	35
Εικόνα 40: Το γείσο στην στέψη του ορόφου. Διακρίνονται τα κεραμίδια, αλλά και το ακροκέραμο της νοτιοανατολικής όψης.....	36
Εικόνα 41: Η δυτική όψη του Α' ορόφου. Διακρίνονται το μπαλκόνι με τα φουρούσια του, η διακοσμητική ταινία στην τοιχοποιία, τα συμμετρικά ανοίγματα με τους φεγγίτες, η ζωγραφιστή κόγχη, το γείσο και το στηθαίο του δώματος.....	36
Εικόνα 42: Παράθυρο ισογείου βορεινής όψης.	37
Εικόνα 43: Η Νότια είσοδος.....	37
Εικόνα 44: Τα μπαλκόνια της νότιας όψης με τις περίτεχνες σιδεριές και το καμπυλωτό τελείωμα στις άκρες.	38
Εικόνα 45: Η δυτική όψη του υπογείου επί της οδού Ιωάννου Φωτίου. Διακρίνονται δύο ανακουφιστικά τόξα στο μέσο της όψης.	38
Εικόνα 46: Η κεραμική υδροροή στην βόρεια όψη.	39
Εικόνα 47: Η ζωγραφιστή κόγχη του ισογείου στην δυτική όψη.	40
Εικόνα 48 Η κλίμακα της νότιας εισόδου.....	40
Εικόνα 49: Η οροφोगραφία στον χώρο Υ1 στο κλιμακοστάσιο της βορεινής εισόδου.....	41
Εικόνα 50: Το στόμιο δαπέδου της δεξαμενής στο δάπεδο του υπόγειου χώρου Υ8.	41
Εικόνα 51: Ο μαρμάρινος λαξευτός πάγκος στο στόμιο του πηγαδιού στον χώρο Υ8.	42
Εικόνα 52: Το πηγάδι (αριστερά) και η δεξαμενή (δεξιά) στον χώρο Υ8 του υπογείου.	43
Εικόνα 53: Κεραμικός αγωγός.	44

Εικόνα 54: Η υποδοχή της τρίτης υδρορροής στην τοιχοποιία του χώρου Υ3 του Α' ορόφου.	44
Εικόνα 55: Παράδειγμα κατασκευαστικής αρχής της δεξαμενής με διαφορετικές στάθμες.	44
Εικόνα 56: Ο κρίκος ανάρτησης του κουβά βρίσκεται πάνω από το στόμιο του πηγαδιού. Διακρίνεται η νέα ηλεκτρική αντλία υδροληψίας.	45
Εικόνα 57: Οι θέσεις εισόδου των υδρορροών στον χώρο Υ8 του υπογείου μέσω της εξωτερικής τοιχοποιίας.	45
Εικόνα 58: Εσοχή στην τοιχοποιία για το δέσιμο του σχοινού.	46
Εικόνα 59: Το κλείσιμο του στομίου της δεξαμενής με γαλβανισμένη λαμαρίνα.	46
Εικόνα 60: Η εξωτερική τοιχοποιία της νότιας όψης.	47
Εικόνα 61: Τμήμα της φέρουσας εσωτερικής λιθοδομής στον χώρο Υ2 του υπογείου.	48
Εικόνα 62: Η εσωτερική φέρουσα τοιχοποιία στον χώρο Υ2 του υπογείου πάχους 50 εκ..	48
Εικόνα 63: Χαρακτηριστική κατασκευαστική δομή του οριζόντιου φέροντα οργανισμού. Χώρος Υ2 του υπογείου.	49
Εικόνα 64: Η έδραση του μεσοδόκαρου σε φωλιά της τοιχοποιίας.	49
Εικόνα 65: Εσωτερική τοιχοποιία από τσατμά μεταξύ των χώρων Α7 και Α8 του Α' ορόφου. Διακρίνονται οι κάθετοι οδηγοί επικαλυμμένοι με οριζόντιο σανίδωμα.	50
Εικόνα 66: Εσωτερική τοιχοποιία μεταξύ των χώρων Υ6 και Υ7 του υπογείου.	51
Εικόνα 67: Ο σοβατισμένος όροφος με πεταχτό κονίαμα.	51
Εικόνα 68: Εσωτερικά επιχρίσματα στον χώρο Ι8 του ισογείου.	52
Εικόνα 69: Η μοναδική φωτογραφία του δώματος πριν την κατάρρευσή του.	52
Εικόνα 70: Το δάπεδο του διαδρόμου του ισογείου στον χώρο Ι1.	53
Εικόνα 71: Κεραμικά πλακίδια στο δάπεδο του χώρου Α4 στην κουζίνα του ορόφου.	54
Εικόνα 72: Η οροφή της κουζίνας στον χώρο Α4 στον όροφο.	54
Εικόνα 73: Η οροφή της νότιας εισόδου στον χώρο Υ1.	54
Εικόνα 74: Η εσωτερική μόνωση των οροφών.	55
Εικόνα 75: Η οροφή την βορεινής εισόδου, χώρος Ι6.	55
Εικόνα 76: Μαρμάρινο δάπεδο υπογείου στον χώρο Υ2.	55
Εικόνα 77: Εγκοπή και μόρσο.	56
Εικόνα 78: Φύλλο εσωτερικής θύρας.	57
Εικόνα 79: Λεπτομέρεια θύρας νότιας εισόδου.	57
Εικόνα 80: Η εξωστόθουρα της βορεινής εισόδου.	58
Εικόνα 81: Λεπτομέρεια της θύρας στο κάτω μέρος.	58
Εικόνα 82: Το ρόπτο της νότιας θύρας.	59
Εικόνα 83: Το τοξωτό μέρος του κουφώματος.	59
Εικόνα 84: Ποδιά από σχιστόπλακα σε παράθυρο του υπογείου.	59
Εικόνα 85: Παράθυρο με φεγγίτη χωρίς εσώφυλλο.	60

Εικόνα 86: Μπαλκονόπορτα με φεγγίτη και εσώφυλλο.....	60
Εικόνα 87: Το εξώφυλλο των παραθύρων με την περιμετρική διακοσμητική κορνίζα.....	61
Εικόνα 88: Οι σιδερένιου βραχίονες που επιτρέπουν το άνοιγμα μόνο του κάτω μέρους του εξώφυλλου.....	62
Εικόνα 89: Το μαρμάρινο μπαλκόνι της δυτικής όψης. Διακρίνονται τρεις μαρμάρινες πλάκες στηριζόμενες σε τέσσερα μαρμάρινα φουρούσια.....	63
Εικόνα 90: Ο μαρμάρινος νεροχύτης του Α' ορόφου.....	63
Εικόνα 91: Διαμπερή ανοίγματα στις βαθμίδες της εισόδου στην βορεινή όψη.....	64
Εικόνα 92: Η πίσω όψη των βαθμίδων της βορεινής όψης επικοινωνεί με τον χώρο Υ7 του υπογείου. Διακρίνονται οι οπές που εξυπηρετούσαν στον αερισμό.....	64
Εικόνα 93: Μαρμάρινο στοιχείο με οπές στην εξωτερική τοιχοποιία της δυτικής όψης.....	65
Εικόνα 94: Σιδεριά σε εξωτερικό κούφωμα.....	65
Εικόνα 95: Λεπτομέρεια καμπυλόγραμμου σχηματισμού κιγκλιδώματος σε κούφωμα.....	65
Εικόνα 96: Το μπαλκόνι της δυτικής όψης. Μεταλλική κατασκευή πέργολας.....	66
Εικόνα 97: Λεπτομέρεια κλίμακας νότιας εισόδου στον χώρο Υ1.....	67
Εικόνα 98: Λεπτομέρεια βοηθητικής κλίμακας στον χώρο Υ8.....	67
Εικόνα 99: Μεταλλικό κιγκλίδωμα στο μπαλκόνι της δυτικής όψης. Διακρίνονται τα καμπυλόγραμμα σχέδια που επαναλαμβάνονται σε όλο το μήκος.....	68
Εικόνα 100: Το δεξί (κατά την ανάβαση) κιγκλίδωμα της κλίμακας της νότιας εισόδου.....	69
Εικόνα 101: Το αριστερό κιγκλίδωμα της κλίμακας της νότιας εισόδου.....	69
Εικόνα 102: Τα κιγκλιδώματα του κλιμακοστασίου της βορεινής εισόδου.....	69
Εικόνα 103: Ξύλινες διακοσμητικές ροζέτες στην εξωστόθουρα της νότιας εισόδου.....	70
Εικόνα 104: Λοξοτομημένοι ακρογωνιαίοι μαρμαρόλιθοι στην νοτιοδυτική γωνία του κτηρίου.....	70
Εικόνα 105: Η ζωγραφιστός θόλος στον δυτικό τοίχο στο επίπεδο του ισόγειου. Διακρίνεται η γύψινη κατασκευή στην ασίδα.....	71
Εικόνα 106: Ο ζωγραφιστός θόλος στον δυτικό τοίχο στο επίπεδο του ορόφου. Η γύψινη κατασκευή είναι σχεδόν κατεστραμμένη.....	71
Εικόνα 107: Χώρος κλιμακοστασίου της νότιας εισόδου. Διακρίνεται ο διάκοσμος της οροφωγραφίας, καθώς και η τοιχογραφία.....	71
Εικόνα 108: Η εφαρμογή χρωματισμού επί της τοιχογραφίας στο κλιμακοστάσιο της νότιας εισόδου στον χώρο Υ1.....	72
Εικόνα 109: Εφαρμογή χρωματισμού με πλαστικά χρώματα στο ισόγειο, στον χώρο Ι1... ..	73
Εικόνα 110: Η μηχανική αντλία υδροδότησης στην κουζίνα του ισόγειου, χώρος Ι8.....	73
Εικόνα 111: Ο ηλεκτρικός πίνακας στον χώρο Α1 του ορόφου.....	74
Εικόνα 112: Επαύξηση της ισχύος της ηλεκτρικής εγκατάστασης στον χώρο Υ4 του υπογείου για την χρήση εργαστηρίου.....	74

Εικόνα 113: Το θυροτηλέφωνο εισόδου στον χώρο Α1 του ορόφου.	75
Εικόνα 114: Το WC του Α' ορόφου στον χώρο Α3.	75
Εικόνα 115: Η θέση του ηλεκτρικού θερμοσίφωνα πάνω από τον χώρο Α3 και με πρόσβαση από τον χώρο Α4.	75
Εικόνα 116: Παράθυρο της βορεινής όψης. Διακρίνονται οι μεταγενέστερες εγκαταστάσεις αποχέτευσης στην εξωτερική επιφάνεια της τοιχοποιίας.	76
Εικόνα 117: Αποκόλληση των επιχρισμάτων και συγκέντρωση μικροοργανισμών (μούχλας) στον χώρο του υπογείου.	77
Εικόνα 118: Το εσωτερικό του πηγαδιού.	78
Εικόνα 119: Ρηγματώσεις της τοιχοποιίας στον δυτικό τοίχο.	79
Εικόνα 120: Αποκόλληση των επιχρισμάτων του φέροντα οργανισμού στον χώρο Υ2.	80
Εικόνα 121: Μεταγενέστερες επεμβάσεις αντικατάστασης του κονιάματος της εξωτερικής τοιχοποιίας με τσιμεντοκονίαμα.	80
Εικόνα 122: Σοβατισμένος όροφος με πεταχτό τσιμεντοκονίαμα.	81
Εικόνα 123: Έδραση του μεσοδόκαρου πάνω από το άνοιγμα.	81
Εικόνα 124: Κατάρρευση του δώματος.	81
Εικόνα 125: Υποσύλωση εναπομείναντα τμήματος κεντρικής δοκού στην οροφή του ορόφου.	83
Εικόνα 126: Εσωτερική τοιχοποιία στον χώρο Α9 του ορόφου.	83
Εικόνα 127: Λεπτομέρεια εσωτερικής τοιχοποιίας. Διακρίνεται η προσβολή από την υγρασία σε όλα τα τμήματα που την αποτελούν.	84
Εικόνα 128: Αποκόλληση επιχρίσματος.	84
Εικόνα 129: Επιχρίσματα τοιχοποιίας Α' ορόφου. Παρατηρείται αποσταθεροποίηση από την τοιχοποιία.	85
Εικόνα 130: Η οροφή του ορόφου στον χώρο Α9. Παρατηρείται ολική κατάρρευση του δώματος και η επιφάνεια έχει επικαλυφθεί με μεταλλικό αυτοφερόμενο στοιχείο.	86
Εικόνα 131: Τμήμα της λιθοδομής πάνω στην οποία εδραζόταν ο σκελετός του δώματος.	86
Εικόνα 132: Το δάπεδο του χώρου Α6 στον όροφο.	87
Εικόνα 133: Η οροφή του χώρου Ι3 του ισόγειου κάτω από τον χώρο Α9 του ορόφου.	87
Εικόνα 134: Η οροφή του ισόγειου χώρου Ι1.	88
Εικόνα 135: Αποκόλληση τμημάτων της οροφोगραφίας στο κλιμακοστάσιο της νότιας εισόδου.	88
Εικόνα 136: Σφράγιση των κουφωμάτων του υπογείου στην βόρεια όψη.	89
Εικόνα 137: Νότια όψη, είσοδος στον χώρο Υ4.	90
Εικόνα 138: Νότια όψη, παράθυρο χώρου Υ3.	90
Εικόνα 139: Νότια όψη, είσοδος στον χώρο Υ2.	90
Εικόνα 140: Νότια όψη, παράθυρο χώρου Υ2.	90

Εικόνα 141: Αποκόλληση θολιτών στο ανώφλι της θύρας.	91
Εικόνα 142: Το μπαλκόνι του ισογείου στην νότια όψη. Διακρίνεται η ρωγμή στο αριστερό τμήμα του.....	92
Εικόνα 143: Λεπτομέρεια σιδεριάς σε παράθυρο της βόρειας όψης. Η οξειδωση είναι εμφανής.	93
Εικόνα 144: Λεπτομέρεια οροφής νότιας εισόδου στον χώρο Υ8. Η βλάβη είναι εκτεταμένη.	95
Εικόνα 145: Λεπτομέρεια οροφολογίας. Αποκόλληση και προσβολή από την υγρασία στο εναπομείναν τμήμα.	95
Εικόνα 146: Εσωτερικοί χρωματισμοί.	96
Εικόνα 147: Καταμετρητής της ΔΕΗ στον χώρο Υ2. Διακρίνονται κομμένα καλώδια χωρίς προστασία.	97
Εικόνα 148: Φωτιστικό σημείο στον χώρο Υ2.	97
Εικόνα 149: Η είσοδος στον ξενώνα από την νότια όψη.....	105
Εικόνα 150: Η τραπεζαρία στο επίπεδο του υπογείου.....	105
Εικόνα 151: Ο μπουφές της τραπεζαρίας στο υπόγειο.....	106
Εικόνα 152: Η τραπεζαρία στο επίπεδο του υπογείου.....	106
Εικόνα 153: Τμήμα της τραπεζαρίας.	107
Εικόνα 154: Είσοδος στην κουζίνα.	107
Εικόνα 155: Η κουζίνα στο επίπεδο του υπογείου.....	108
Εικόνα 156: Η κουζίνα στο επίπεδο του υπογείου.....	108
Εικόνα 157: Η κουζίνα στο επίπεδο του υπογείου.....	109
Εικόνα 158: Το σαλόνι στην βόρεια είσοδο.	110
Εικόνα 159: Το κεντρικό σαλόνι του ξενώνα στο επίπεδο του ισογείου.	110
Εικόνα 160: Το κεντρικό σαλόνι στο επίπεδο του ισογείου.	111
Εικόνα 161: Ο κεντρικός διάδρομος του ισογείου.....	111
Εικόνα 162: Δίκλινο δωμάτιο στο ισόγειο.....	112
Εικόνα 163: Δίκλινο δωμάτιο στο ισόγειο.....	112
Εικόνα 164: Τετράκλινο δωμάτιο στον όροφο.	113
Εικόνα 165: : Τρίκλινο δωμάτιο στον όροφο.	114
Εικόνα 166: Λουτρό στον όροφο.	114
Εικόνα 167: Διάδρομος μεταξύ υπνοδωματίων στον όροφο.....	115
Εικόνα 168: Το δώμα του ξενώνα.....	115

5.2. ΦΕΚ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ

4727



ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1987	ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 475
-----------------------------	----------------	-----------------------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αύξηση ανωτάτου ορίου έκδοσης εγγυητικών επιστολών της Τράπεζας «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ». 1

Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου «Βόντελα» στο «Ρωμείο Γυαλό» της Μύρινας Λήμνου. 2

Επέκταση προστασίας στο χώρο που περιβάλλει το χαρακτηρισμένο ως έργο τέχνης κτίριο ιδιοκτησίας Χατζηγάγου, στις οδούς Τήνου αρ. 3 και Ερυθραίας στη Θεσσαλονίκη. 3

Χαρακτηρισμός ως έργων τέχνης ή ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων, τριάντα τεσσάρων (34) κτιρίων στην Ερμούπολη Σύρου. 4

Συμπλήρωση της ΓΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΔΑΠ/Γ/501/13290 πε/13.8.80 και χαρακτηρισμός και ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων των μύλων της Μυκόνου 5

Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του εξοπλισμού του εσωτερικού χώρου του διατηρητέου κτιρίου στην οδό Κύπρου 12-12β στην Καβάλα («Μεγάλη Λέσχη»), ιδιοκτησίας της Φιλοπτώχου Αδελφότητας Κυριών. 6

Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδιοκτησίας Ριζούλη Ανδρέα και Μόσχου Νικολάου που βρίσκεται στην κεντρική πλατεία της Αγίας Ν. Λαρίσης. 7

Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του αρχοντικού «Ψυχούλη» στη Βυζίτσα Πηλίου, ιδιοκτησίας Δροσούλας και Ελένης Ψυχούλη. 8

Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου στην οδό Καραβαγγέλη 10 στην Καστοριά, ιδιοκτησίας Απ. και Ελ. Γκουντουλιά. 9

Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης που χρειάζεται ειδική κρατική προστασία το διώροφο κτίριο ιδιοκτησίας Ι. Ναού Αγίων Ταξιάρχων στο χωριό Μικροσπηλιά Άρτας. . . . 10

Κήρυξη περιοχής ερευνητέας από το Δημόσιο στο νομό Χαλκιδικής. 11

Κήρυξη περιοχής ερευνητέας από το Δημόσιο στο νομό Πέλλας. 12

Κήρυξη περιοχής ερευνητέας από το Δημόσιο στο νομό Έβρου. 13

Κήρυξη περιοχής ερευνητέας από το Δημόσιο στους νομούς Ξάνθης και Ροδόπης. 14

Σύσταση προσωρινών θέσεων στη Ν. Αθηνών. 15

Σύσταση Συνδέσμου ύδρευσης με την επωνυμία «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΥΡΟΥ – ΣΑΠΟΥ-ΝΑΚΑΪΚΩΝ». 16

Τροποποίηση της συστατικής πράξης του νομικού προσώπου του Πολιτιστικού Κέντρου του Δήμου Ναούσης. 17

Ορισμός αποδέκτη βιομηχανικών αποβλήτων και αστικών λυμμάτων στο Ν. Καβάλας. 18

Διατήρηση οικοσήτων ζώων χωρίς άδεια λειτουργίας σε πόλεις, χωριά και οικισμούς του Νομού Πέλλας. 19

Σύσταση προσωρινών θέσεων στο Δήμο Ν. Χαλκηδόνας Αττικής 20

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ & ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αριθ. 67284/6836 (1)
Αύξηση ανωτάτου ορίου έκδοσης εγγυητικών επιστολών της Τράπεζας «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ».
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το Π.Δ. 636/1977 «Περί διαρθρώσεως του Υπουργείου Οικονομικών και του Οργανισμού των Υπηρεσιών αυτού».
2. Την απόφαση αρ. 2389/ΦΕΚ 81/Β/13.2.87 των Πρωθυπουργού και Υπουργού Οικονομικών «Για ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών».
3. Τις αποφάσεις μας: α) 166915/2570/17.11.77 με την οποία καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων παρέχονται από τις Τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα εγγυήσεις στο Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου για εκτέλεση έργων προμήθειες κ.λπ. β) 6933/736/24.2.86 με την οποία ορίστηκε το ανώτατο όριο έκδοσης εγγυητικών επιστολών της Τράπεζας Μακεδονίας – Θράκης στο ποσό των δραχμών πέντε δισεκατομμυρίων πεντακοσίων εκατομμυρίων (5.500.000.000).
4. Την από 25.7.87 επιστολή της Τράπεζας Μακεδονίας Θράκης για αύξηση του ανωτάτου ορίου εγγυητικών επιστολών της στην οποία εμφανίζεται η δραστηριότητα της ανωτέρω Τράπεζας σήμερα, αποφασίζουμε:
Ορίζουμε στο εξής το ανώτατο όριο έκδοσης εγγυητικών επιστολών της Τράπεζας Μακεδονίας Θράκης για τις ανωτέρω περιπτώσεις στο ποσό των δραχμών έξι δισεκατομμυρίων (6.000.000.000) με τους όρους και τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων παρέχονται από τις Τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα εγγυήσεις στο Δημόσιο και στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου για εκτέλεση έργων, προμήθειες κ.λπ. (απόφασή μας αρ. 166915/2570/17.11.77).

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 23 Ιουλίου 1987

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ

Αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1803/31238 (2)

Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου «Βόντελα» στο «Ρωμείο Γυαλό» της Μύρινας Λήμνου.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του Ν. 1558/85 «περί Κυβέρνησης και Κυβερνητικών Οργάνων» που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 137/τ.Α/26.7.85.

β) Του άρθρου 52 του Ν. 5351/1932 «περί Αρχαιοτήτων».

γ) Του Ν. 1469/50 «περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830».

δ) Του Π.Δ. 941/77 «περί Οργανισμού του ΥΠΠΕ».

ε) Την ΥΑ με αριθμ. ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Ο-Ε/Φ09/32530/8.8.86 «περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και δικαιώματος υπογραφής «Με εντολή Υπουργού» στο Γενικό Γραμματέα, στον Ειδικό Γραμματέα του Διοικητικού Τομέα Πολιτιστικής Κληρονομιάς και στους Προϊσταμένους Δ/σεων Τμημάτων και Γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού» (ΦΕΚ 548/τ.Β/12.8.86).

2. Το Π.Δ. 161/26.4.84 (ΦΕΚ 54/Α/30.4.84) «περί ανακατανομής αρμοδιοτήτων των Υπουργείων ΥΠΠΕ - ΥΧΟΠ».

3. Τα στοιχεία του φακέλου.

4. Την ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεοτέρων Μνημείων με αριθμό 5/25.6.87, αποφασίζουμε:

Χαρακτηρίζουμε ως έργο τέχνης που χρειάζεται ειδική κρατική προστασία σύμφωνα με το Ν. 1469/50 το κτίριο «Βόντελα» στο «Ρωμείο Γυαλό» της Μύρινας Λήμνου, γιατί πρόκειται για αξιόλογο κτίριο των αρχών του αιώνα μας με νεοκλασικά στοιχεία, τα οποία συνδυάζονται με την τεχνολογία του ανατολικού Αιγαίου.

Είναι κτίριο διώροφο με ημιυπόγειο, με αξιολογία επιμέρους αρχιτεκτονικά και μορφολογικά στοιχεία του νεοκλασικισμού στην πρόσοψη από σκαλιστό πορόλιθο, που του προσδίδουν ενδιαφέρουσα αισθητική ιδιαιτερότητα: Παραστάδες με ανθέμια, πλάσια των ανοιγμάτων, τοξωτά και αετωματικά διακοσμητικά στοιχεία, γεισιπόδες και γείσο κ.α.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 30 Ιουλίου 1987

Με εντολή Υπουργού

Ο Γενικός Γραμματέας
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ

Αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/234/3703 (3)

Επέκταση προστασίας στο χώρο που περιβάλλει το χαρακτηρισμένο ως έργο τέχνης κτίριο ιδιοκτησίας Χατζηγώγου, στις οδούς Τήνου αρ. 3 και Ερυθραίας στη Θεσσαλονίκη.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του Ν. 1558/85 «περί Κυβέρνησης και Κυβερνητικών Οργάνων» που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 137/τ.Α/26.7.85.

β) Του άρθρου 52 του Ν. 5351/1932 «περί Αρχαιοτήτων».

γ) Του Ν. 1469/50 «περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830».

δ) Του Π.Δ. 941/77 «περί Οργανισμού του ΥΠΠΕ».

ε) Την ΥΑ με αριθμ. ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Ο-Ε/Φ09/32530/8.8.86 «περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και δικαιώματος υπογραφής «Με εντολή Υπουργού» στο Γενικό Γραμματέα, στον Ειδικό Γραμματέα του Διοικητικού Τομέα Πολιτιστικής Κληρονομιάς και στους Προϊσταμένους Δ/σεων Τμημάτων και Γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού» (ΦΕΚ 548/τ.Β/12.8.86).

2. Το Π.Δ. 161/26.4.84 (ΦΕΚ 54/Α/30.4.84) «περί ανακατανομής αρμοδιοτήτων των Υπουργείων ΥΠΠΕ - ΥΧΟΠ».

3. Την ΥΑ/ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/50950/3132/1.4.87 με την οποία χαρακτηρίστηκε ως έργο τέχνης το κτίριο ιδιοκτησίας Χατζηγώγου στις οδούς Τήνου αρ. 3 και Ερυθραίας, στη Θεσσαλονίκη.

4. Την ομόφωνη γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας με αριθμό 105/28.11.86, αποφασίζουμε:

Επεκτείνουμε την προστασία που καλύπτει, κατά τις διατάξεις του Ν. 1469/50, το κτίριο ιδιοκτησίας Χατζηγώγου, στη συμβολή των οδών Τήνου αρ. 3 και Ερυθραίας, στη Νέα Κρήνη Θεσσαλονίκης, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως έργο τέχνης με την ΥΑ/ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/50950/3132/1.4.87, ώστε να προστατευθεί αποτελεσματικότερα και να αναδειχθεί το μνημείο αυτό.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 4 Αυγούστου 1987

Με εντολή Υπουργού

Ο Ειδικός Γραμματέας

Γ. ΘΩΜΑΣ

Αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/989/16681 (4)

Χαρακτηρισμός ως έργων τέχνης ή ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων, τριάντα τεσσάρων (34) κτιρίων στην Ερμούπολη Σύρου.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του Ν. 1558/85 «περί Κυβέρνησης και Κυβερνητικών Οργάνων» που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 137/τ.Α/26.7.85.

β) Του άρθρου 52 του Ν. 5351/1932 «περί Αρχαιοτήτων».

γ) Του Ν. 1469/50 «περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830».

δ) Του Π.Δ. 941/77 «περί Οργανισμού του ΥΠΠΕ».

ε) Την ΥΑ με αριθμ. ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Ο-Ε/Φ09/32530/8.8.86 «περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και δικαιώματος υπογραφής «Με εντολή Υπουργού» στο Γενικό Γραμματέα, στον Ειδικό Γραμματέα του Διοικητικού Τομέα Πολιτιστικής Κληρονομιάς και στους Προϊσταμένους Δ/σεων Τμημάτων και Γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού» (ΦΕΚ 548/τ.Β/12.8.86).

2. Το Π.Δ. 161/26.4.84 (ΦΕΚ 54/Α/30.4.84) «περί ανακατανομής αρμοδιοτήτων των Υπουργείων ΥΠΠΕ - ΥΧΟΠ».

3. Τα στοιχεία του φακέλου που σχημάτισε για το θέμα αυτό η 1η Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων.

4. Την ομόφωνη γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Νήσων με αριθμό 1/27.1.87, αποφασίζουμε:

Χαρακτηρίζουμε ως κτίρια που χρειάζονται ειδική κρατική προστασία σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1469/50, τα εξής κτίρια στην Ερμούπολη Σύρου.

Α. Ως έργα τέχνης λόγω της εξαιρετικής μορφολογικής, αρχιτεκτονικής και αισθητικής τους αξίας:

1. Κτίριο στην οδό Απόλλωνος 26, ιδιοκτησίας Μιχαήλ.

2. Κτίριο στην οδό Κάσου 10, γνωστό ως Λύκειο των Ελληνίδων, πρώην αρχοντικό G. STEFANO, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

3. Κτίριο στην οδό Απόλλωνος 19, γνωστό ως αρχοντικό Βοκοτόπουλου, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

4. Κτίριο στην οδό Θυμ. Σπερχεϊού αρ. 13 και Ακτή Πέτρου Ράλλη, ιδιοκτησίας Δημ. Δράκου.

5. Κτίριο στην οδό Απόλλωνος αρ. 4-8, κληροδοτήμα Άννας Κουτσοδόντη, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

6. Κτίριο στην οδό Απόλλωνος αρ. 7 και Χαρίτων αρ. 8, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

7. Κτίριο στην οδό Καλομενοπούλου αρ. 12, ιδιοκτησίας Αγγελικής Τόξου, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

8. Κτίριο στις οδούς Κωνσταντινουπόλεως και Καραολή-Δημητρίου, ιδιοκτησίας Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητη-

ρίου, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

9. Αρχοντικό Νικολαΐδη στις οδούς Θυμ. Σπερχειού 9 και Οδυσσέως, ιδιοκτησίας Ανδρέα Κρη.

10. Κτίριο στις οδούς Αθηνάς 11 και Διογένη 4, ιδιοκτησίας Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου χωρίς τα προσκτίσματα της πρόσοψης.

11. Κτίριο στην οδό Εμμ. Ροΐδη 26, ιδιοκτησίας Γιάννη Σαυοπού, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

12. Κτίριο στην οδό Μπαμπαγιώτου αρ. 3, ιδιοκτησίας Ισιδώριου Ορφανοτροφείου Αρρένων, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

13. Αρχοντικό Βελισσαρόπουλου στην οδό Αγ. Νικολάου αρ. 3, ιδιοκτησίας Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Κυκλάδων, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

14. Κληροδότημα Ανδρουλή στην οδό Βοκοτοπούλου αρ. 3, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

15. Αρχοντικό ιδιοκτησίας Δεσούρη στην οδό Εμμ. Ροΐδη αρ. 10, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

16. Κτίριο στην οδό Μπαμπαγιώτου αρ. 19, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

17. Κτίριο στην οδό Βαφειαδάκη αρ. 2, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

18. Κληροδότημα Σταματίου Πρωΐου στις οδούς Αρχ. Λυκούργου και Ιωάννου Φωτίου, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

19. Η Λέσχη Συριανών, στις οδούς Γ. Σουρή και Άρ. Ευσταθίου, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

20. Η Νομαρχία Κυκλάδων, στην Πλατεία Τσιροπινά, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

21. Κτίριο στην οδό Απόλλωνος αρ. 9, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

22. Κτίριο στην οδό Χίου αρ. 51-53, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

23. Κτίριο στην οδό Τσιροπινά αρ. 8 και Καλομενοπούλου, ιδιοκτησίας Δενδρινού, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

24. Κτίριο στις οδούς Μπαμπαγιώτη αρ. 7 και Βυζαντίου, ιδιοκτησίας Χανδρή, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

25. Αρχοντικό Κανάκη στην οδό Μαυροκορδάτου αρ. 2, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

26. Αποθήκες στις οδούς Γ. Σταύρου και Γ. Σουρή αρ. 2, ιδιοκτησίας Δήμου Ερμούπολης, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

27. Κτίριο αποθηκών ιδιοκτησίας Φουστάνου στην οδό Γ. Σταύρου αρ. 4, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

Β. Ως έργο τέχνης και ιστορικό διατηρητέο μνημείο το αρχοντικό Κεχαγιά, ιδιοκτησίας Αρφάνη στις οδούς Αθηνάς αρ. 3 και Αιγαίου, διότι παρουσιάζει ιδιαίτερο μορφολογικό, αρχιτεκτονικό και αισθητικό ενδιαφέρον και διότι αποτελεί στοιχείο σημαντικό για τη μελέτη της αρχιτεκτονικής στην Ερμούπολη κατά το δεύτερο ήμισυ του 19ου αιώνα, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

Γ. Ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία, για το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν για τη μελέτη της εξέλιξης της αρχιτεκτονικής στην Ερμούπολη:

1. Κτίριο στην οδό Απόλλωνος αρ. 20-22, ιδιοκτησίας Μονής Αδελφών του Ελέους Αγίου Βικεντίου της Καθολικής Εκκλησίας, με ζώνη προστασίας μέχρι τα όρια του οικοπέδου.

2. Αρχοντικό Γιαγτζή, ιδιοκτησίας Χαλκιά, στην οδό Αιγαίου, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

3. Αρχοντικό Καμπάνη, στην οδό Καλομενοπούλου αρ. 6, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

4. Κτίριο ιδιοκτησίας Κοντογεώργη στις οδούς Καλομενοπούλου 4 και Άνδρου 15, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

5. Ορφανοτροφείο Καθολικής Επισκοπής στην οδό Καλομενοπούλου αρ. 3, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

6. Το «Παντοπωλείο» Ερμούπολης, ιδιοκτησίας Δήμου Ερμούπολης, στην Πλατεία Μιαούλη, με ζώνη προστασίας ως τα όρια του οικοπέδου.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Αυγούστου 1987

Με εντολή Υπουργού

Ο Ειδικός Γραμματέας

Γ. ΘΩΜΑΣ

Αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/20780/1246 (5)

Συμπλήρωση της ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/561/13290 π.ε./13.8.80 και χαρακτηρισμός και ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων των μύλων της Μυκόνου.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του Ν. 1558/85 «περί Κυβέρνησης και Κυβερνητικών Οργάνων» που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 137/τ.Α/26.7.85.

β) Του άρθρου 52 του Ν. 5351/1932 «περί Αρχαιοτήτων».

γ) Του Ν. 1469/50 «περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830».

δ) Του Π.Δ. 941/77 «περί Οργανισμού του ΥΠΠΕ».

ε) Την ΥΑ με αριθμ. ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Ο-Ε/Φ09/32530/8.8.86 «περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και δικαιώματος υπογραφής «Με εντολή Υπουργού» στο Γενικό Γραμματέα, στον Ειδικό Γραμματέα του Διοικητικού Τομέα Πολιτιστικής Κληρονομιάς και στους Προϊσταμένους Δ/νσεων Τμημάτων και Γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού» (ΦΕΚ 548/τ.Β/12.8.86).

2. Το Π.Δ. 161/26.4.84 (ΦΕΚ 54/Α/30.4.84) «περί ανακατανομής αρμοδιοτήτων των Υπουργείων ΥΠΠΕ - ΥΧΟΠ».

3. Τα στοιχεία του φακέλου.

4. Την ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/561/13290/13.8.80, με την οποία χαρακτηρίζονται ως έργα τέχνης ένδεκα (11) ανεμόμυλοι στη Χώρα της Μυκόνου.

5. Την ομόφωνη γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Νήσων με αριθμό 3/24.2.87, αποφασίζουμε:

Συμπληρώνουμε την Υ.Α. με αριθμ. ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/561/13290 π.ε./13.8.80 με την οποία χαρακτηρίζονται οι μύλοι της Μυκόνου, ως έργα τέχνης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1469/50, και τους χαρακτηρίζουμε και ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία, με τον περιβάλλοντα χώρο τους, όπως ακριβώς απεικονίζεται στο τοπογραφικό διάγραμμα που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής της απόφασης, γιατί αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής της προβιομηχανικής περιόδου και σημεία αναφοράς της εικόνας του νησιού στα πέρατα της γης.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 27 Ιουλίου 1987

Με εντολή Υπουργού

Ο Ειδικός Γραμματέας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΘΩΜΑΣ

5.3. ΦΑΚΕΛΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
 1η ΕΦΟΡΕΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

ΑΡΙΘ. ΚΑΡΤΕΛΑ ..
 ΑΡΙΘ. ΚΤΗΡΙΟΥ ..
 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ..

ΝΟΜΟΣ .. Μυκόνος .. ΠΟΛΗ Ερμιονίδα ..
 ΠΕΡΙΟΧΗ Μεταμόρφωσης .. ΟΔΟΣ Αρ. Λυκαίρα ..
 ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Μικροδραμάς Διαμ. ΠρωΪου .. Αρ. Αρδιαδίου ..
αιώνων κοραϊδών, Ιδιοκτησία Ιδρύματος Αποστολ. Κοροσ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ 18^{ος} αιώ. .. ΟΡΟΦΟΙ 2, 3 .. 3.500 χαμύλες τερύε
 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ Από κτίριο κτίριο με 3.500 χαμύλες τερύε .. Δια
Η. Κληροδοσία .. Καν. εις κτίριο .. Είναι με μαρμαρένιες .. εί
από κτίριο .. Καν. εις κτίριο .. Οι αρχαί είναι σπάνια
Ποικ. παρασκευασμένα αντικείμενα με ξύλινα κτίρια .. και
Δι. Κτηματομ. κτίριο .. Κτίριο .. Ειδ. εις .. Κτίριο .. Δι

ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΙΣΟΓΕΙΟ ΟΡΟΦΟ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ .. Καμύ .. Καμύ .. Καμύ ..

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ
.....
.....
.....
.....

ΧΡΗΣΗ	ΙΣΟΓΕΙΟ	ΟΡΟΦΟΣ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	+	
ΚΑΤΟΙΚΙΑ	+
ΑΛΛΗ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Από κτίριο κτίριο κτίριο
αρχαϊκό κτίριο με ιδιαίτερα
μαρμαρένιες εξωτερικές
διακοσμητικές
προσεύχεται ο παρακλιτισμός
Το κτίριο συνήθως ✓
είναι προσοδία του κτίριου και
κτίριου μέσα στα όρια ιδιο-
κτησίας του.

Εφόσον παραδοσιακά, ιδιαίτερα χαρακτηριστικές είναι ο
 διαγραφισμένες εξωτερικές κόγχες επί οδού Ι. Φωτίου

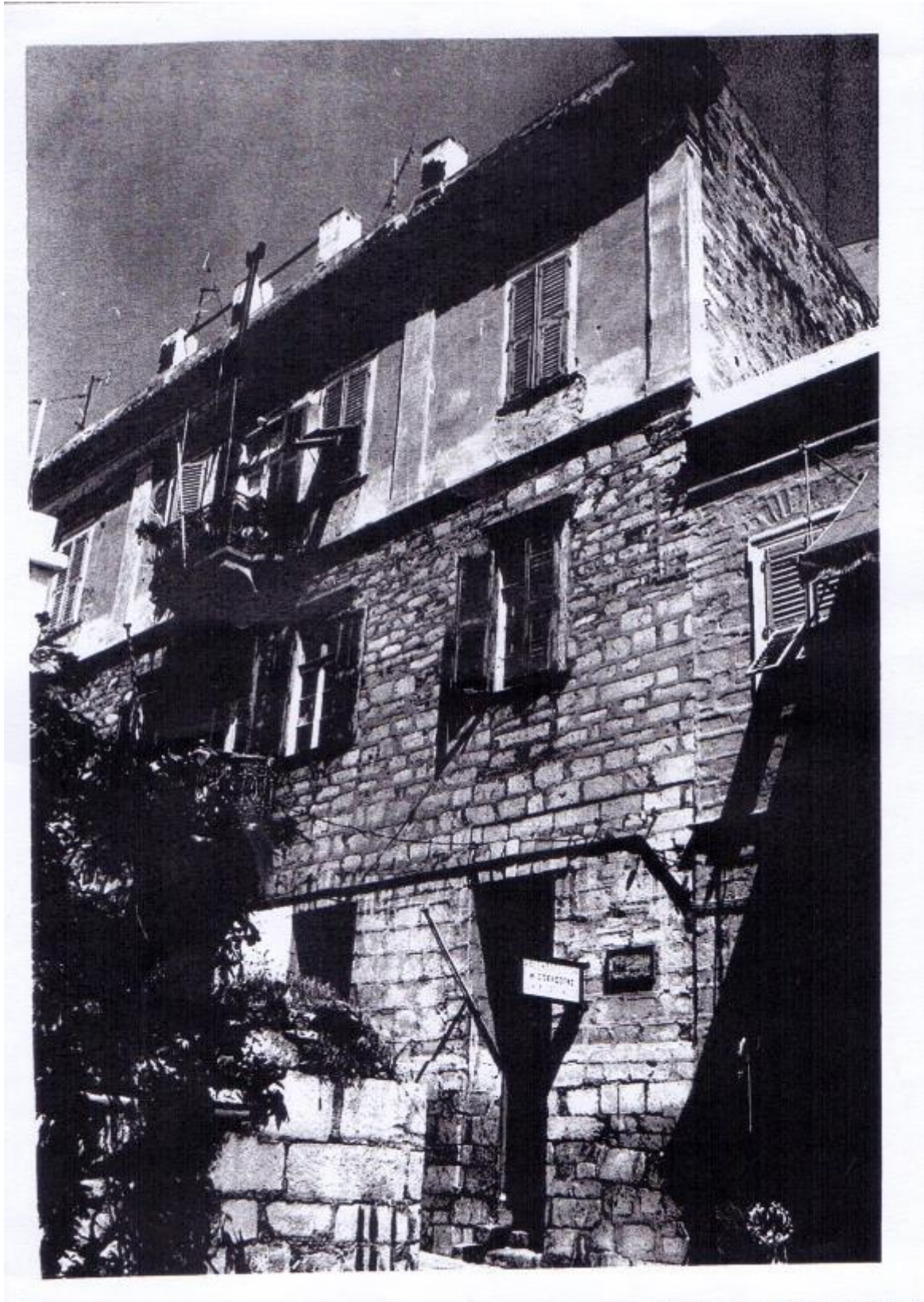
Ηα διακοσμητική οδός
 Μικροδραμάς Ανεώνου Πολιτείας
 Ιδίου κληροδοσίας Σταμ. ΠρωΪου.

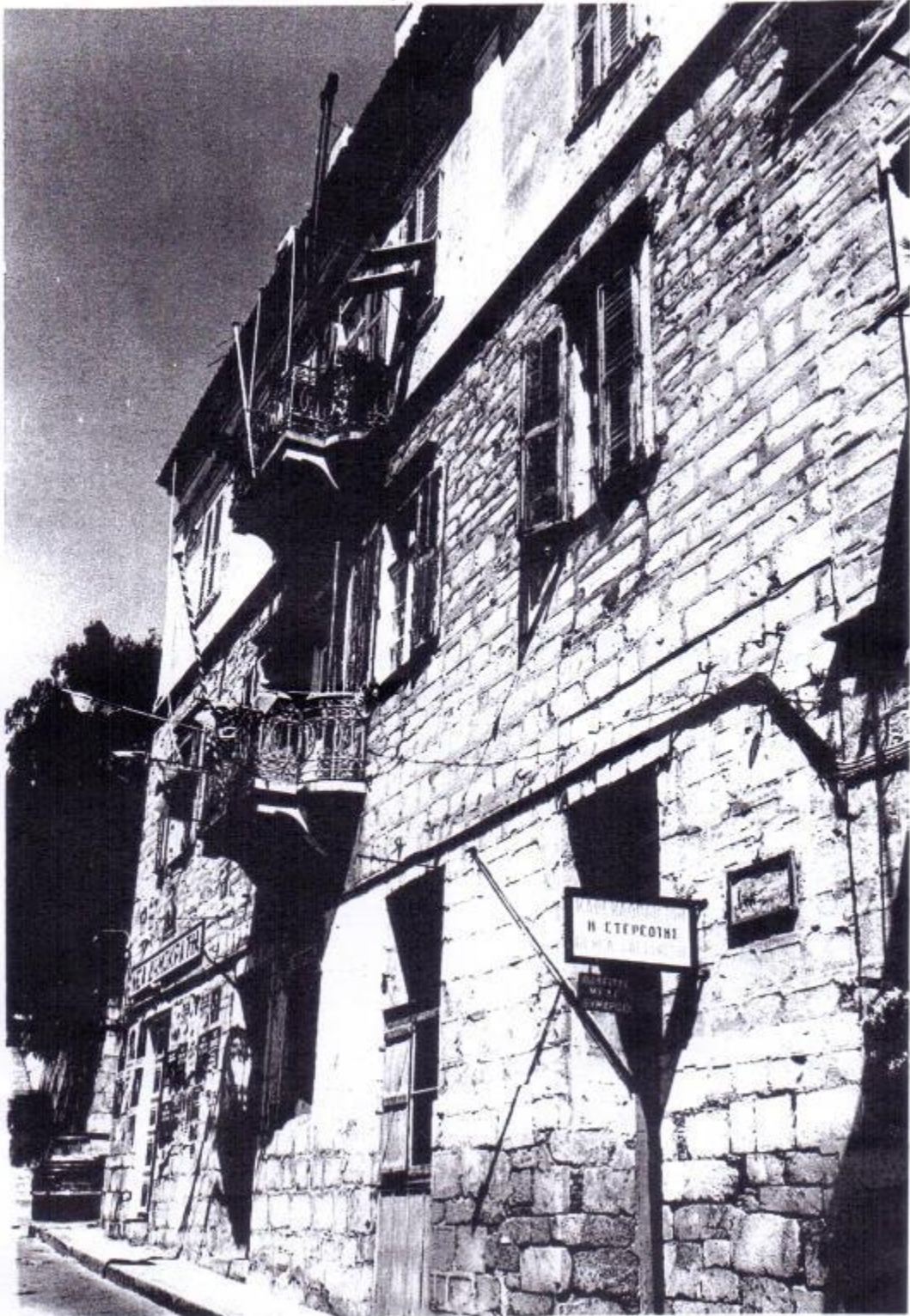






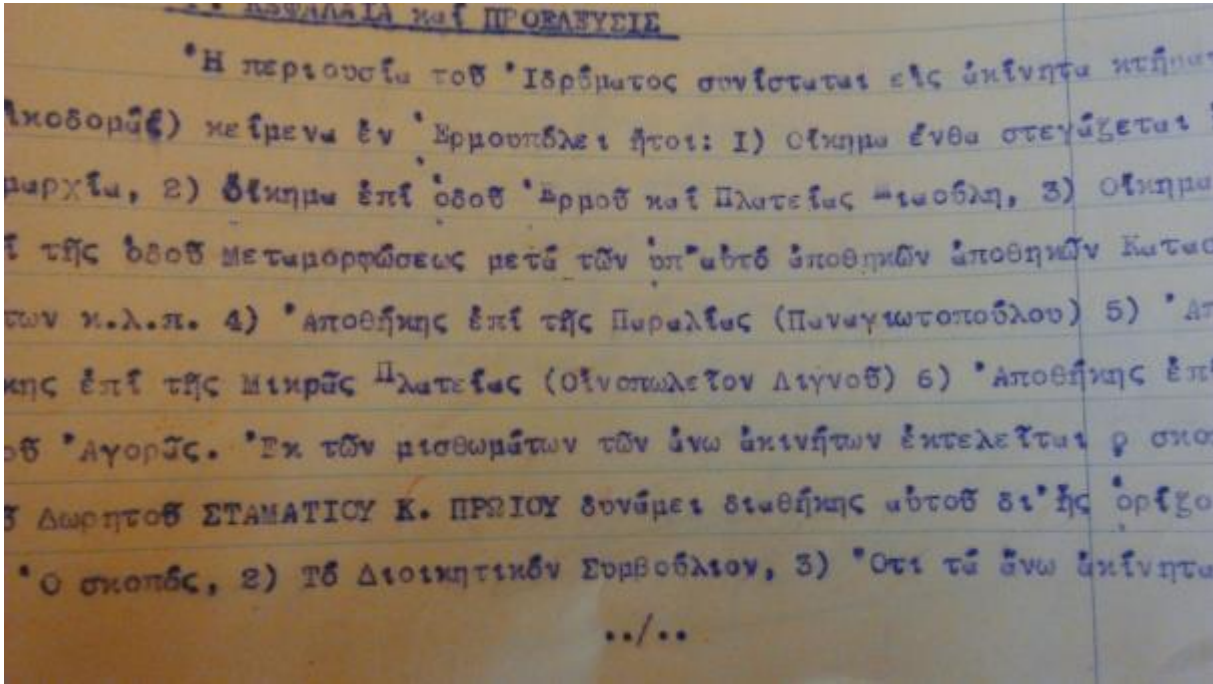




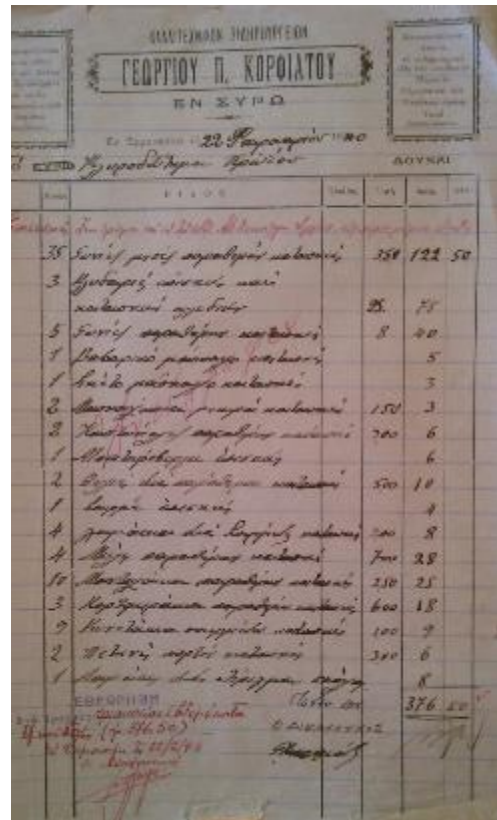
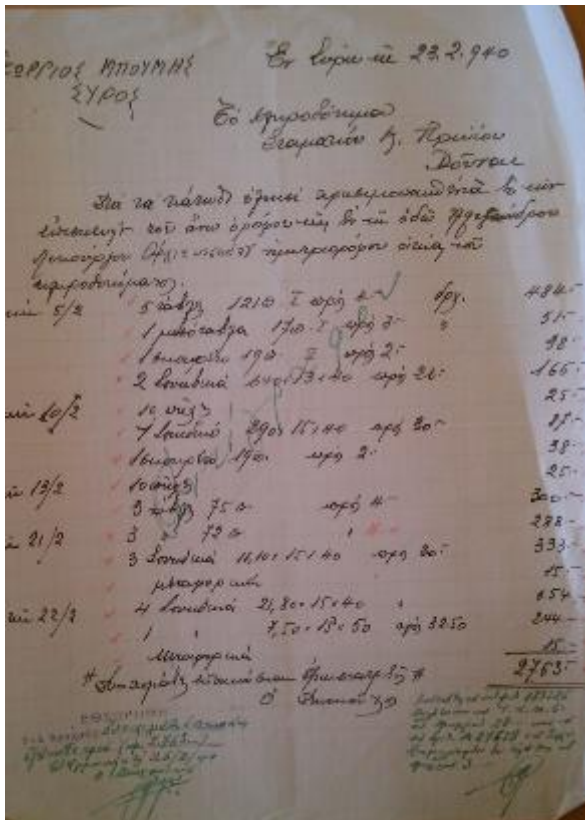
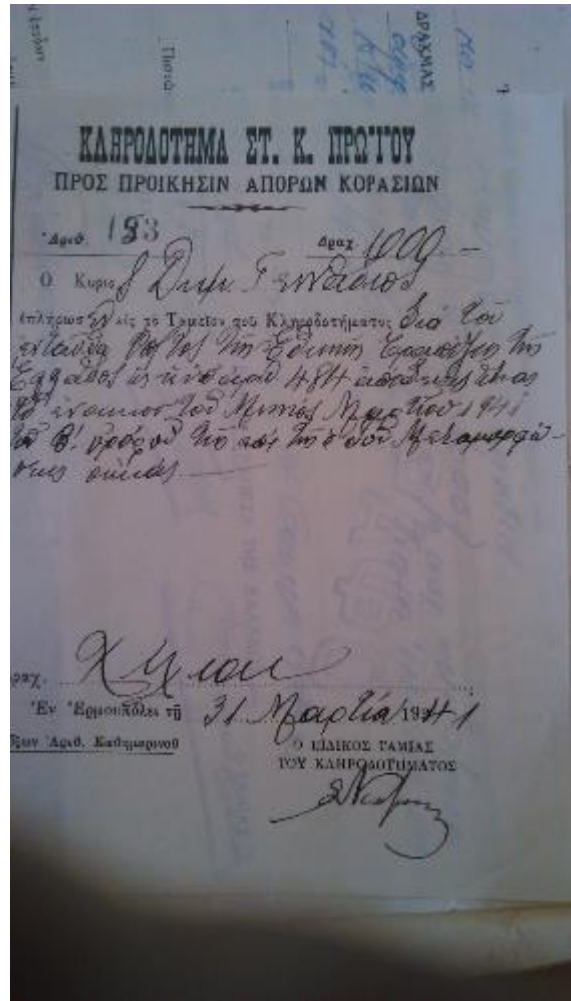
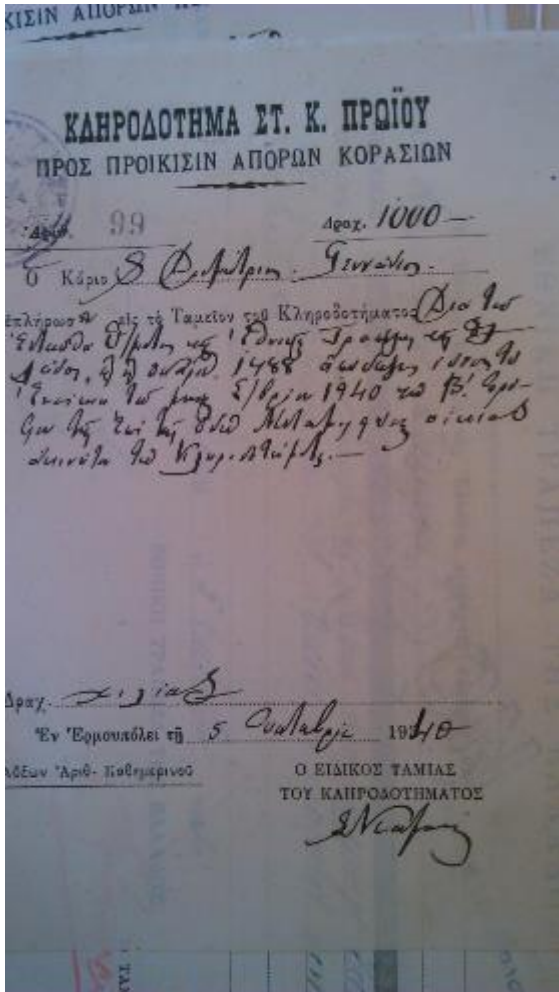


5.4. ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΥΡΟΥ

Κάτωθι παρατίθενται φωτογραφίες από το Γενικό Αρχείο του Κράτους και το τμήμα αυτού που αφορά την νήσο Σύρο. Πρόκειται για την ιδιοκτησία του Ιδρύματος Απόρων Κορασίδων, καταγραφές σε βιβλία εσόδων – εξόδων όπου πιστοποιείται η ενοικίαση του κτηρίου, αποδείξεις είσπραξης ενοικίων, καθώς και τιμολόγια, αποδείξεις και καταγραφές που αφορούν τις εργασίες αποκατάστασης το 1940.



ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ		Ἐσοδοὶ ἀπὸ τῶν ἐσόδων τοῦ 1940		Ἐσοδοὶ ἀπὸ τῶν ἐσόδων τοῦ 1941		Ἐσοδοὶ ἀπὸ τῶν ἐσόδων τοῦ 1942	Πρ. Κατ.
		Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.		
ΓΕΝΙΚΑ							
Ἐκ πέντε καταθέσεων παρὰ Τραπεζῶν							
1	Ἐκ πέντε τῶν παρὰ τῆς Εὐρ. Τραπεζ. καταθ. εἰς ἀμοιβαίαν τράχ. λ/μην πρὸς 7 1/2 οἰά ἐτη	4209	-	5000	-		Α
2	7 τραπεζικῶν ὁμαδῶν Α' ἀμοιβαίου Συνο. ΣΤ' ἀρ. 40.761 - 762, 40.771 - 772 - 3-3	34	10	34	10		
	Ἐκ ἑξῆς τραπεζ. ὁμαδῶν Β' ἀμοιβαίου Συνο. Β' ἀρ. 1253.521 - 52, Συνο. Γ' 254.661 - 65	45	-	45	-		
Ἐκ ἀκινήτων							
1	Γεν. εἰς τραπεζικὴν οἰκίαν Πλατείας Μικροῦ Ἰωάννου 3720 x 12 καὶ 725 x 12	5175	-	5574	-		
2	ἀποθήκης ἀπὸ τὸ ἑνὸς οἰκίον I. Γεωργίου 475 x 12 =	5725	-	5700	-		
3	" " " " " J. Γεωργίου " 850 x 12 =	10200	-	10200	-		
4	" " " " " Στ. Στ. 1010 x 12 =	12120	-	12120	-		
5	" " " " " Στ. Στ. 715 x 12 =	8580	-	8460	-		
6	ὁμαδῶν εἰς μεταμορφώσεως Α' ἀποθηκῶν 1000 x 12 =	12000	-	12000	-		
7	" " " " " Β' ἀποθηκῶν 1000 x 12 =	12000	-	12000	-		
8	ἀποθήκης ἀπὸ τὸν ἑνὸς οἰκίον C. Μικροῦ 416 x 12 =	3792	-	3792	-		
9	ὁμαδῶν εἰς μεταμορφώσεως Β' ἀποθηκῶν 1530 x 12 =	18360	-	18360	-		



ΚΑΤΕΡΜΕΝΟΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΚΟΡΦΙΑΤΟΥ
 ΕΝ ΣΥΡΩ

Επισημ. 116 Αναστασίου 210
 Κτησιολ. Κτηροδότης: Πρωίου

Ποσ.	Περιγραφή	Μετ.	Τιμή	Σύνολο
6	Περικοπή μαρμαριού	6	30,-	
1	Παυλοπούλα γωνιάς		5,-	
11	Επίστ. μαρμαριού δια' αμύγδαλα	310	38,50	
1	Κασιόφυα μαρμαριού		1,-	
1	Κασιόφυα μαρμαριού		8,-	
2	Βυθάρια μαρμαριού μαρμαριού			
7	Κυδάρια μαρμαριού μαρμαριού	25	175,-	
2	Κυδάρια μαρμαριού		25,-	
11	Κασιόφυα μαρμαριού μαρμαριού	3	30,-	
3	Κασιόφυα μαρμαριού μαρμαριού		11,50	
1	Μείγμα μαρμαριού	6		
				333,50

ΕΠΙΣΗΜΟΝ
 Ο Κτησιολ. Πρωίου
 Ο Κτηροδότης Πρωίου

ΛΕΥΚΟΣΙΑΔΗΡΟΥΡΓΕΙΟΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΚΑΚΑΡΟΥΧΑ

ΚΑΤΕΡΜΕΝΟΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ
 ΕΝ ΣΥΡΩ

Επισημ. 116 Αναστασίου 210
 Κτησιολ. Κτηροδότης: Πρωίου

Ποσ.	Περιγραφή	Μετ.	Τιμή	Σύνολο
6	Περικοπή μαρμαριού	6	30,-	
1	Παυλοπούλα γωνιάς		5,-	
11	Επίστ. μαρμαριού δια' αμύγδαλα	310	38,50	
1	Κασιόφυα μαρμαριού		1,-	
1	Κασιόφυα μαρμαριού		8,-	
2	Βυθάρια μαρμαριού μαρμαριού			
7	Κυδάρια μαρμαριού μαρμαριού	25	175,-	
2	Κυδάρια μαρμαριού		25,-	
11	Κασιόφυα μαρμαριού μαρμαριού	3	30,-	
3	Κασιόφυα μαρμαριού μαρμαριού		11,50	
1	Μείγμα μαρμαριού	6		
				333,50

ΕΠΙΣΗΜΟΝ
 Ο Κτησιολ. Πρωίου
 Ο Κτηροδότης Πρωίου

ΤΟ ΚΑΤΕΡΜΕΝΟΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ
ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ

ΕΝ ΣΥΡΩ

Επισημ. 116 Αναστασίου 210
 Κτησιολ. Κτηροδότης: Πρωίου

Ποσ.	Περιγραφή	Μετ.	Τιμή	Σύνολο
6	Περικοπή μαρμαριού	6	30,-	
1	Παυλοπούλα γωνιάς		5,-	
11	Επίστ. μαρμαριού δια' αμύγδαλα	310	38,50	
1	Κασιόφυα μαρμαριού		1,-	
1	Κασιόφυα μαρμαριού		8,-	
2	Βυθάρια μαρμαριού μαρμαριού			
7	Κυδάρια μαρμαριού μαρμαριού	25	175,-	
2	Κυδάρια μαρμαριού		25,-	
11	Κασιόφυα μαρμαριού μαρμαριού	3	30,-	
3	Κασιόφυα μαρμαριού μαρμαριού		11,50	
1	Μείγμα μαρμαριού	6		
				333,50

ΕΠΙΣΗΜΟΝ
 Ο Κτησιολ. Πρωίου
 Ο Κτηροδότης Πρωίου

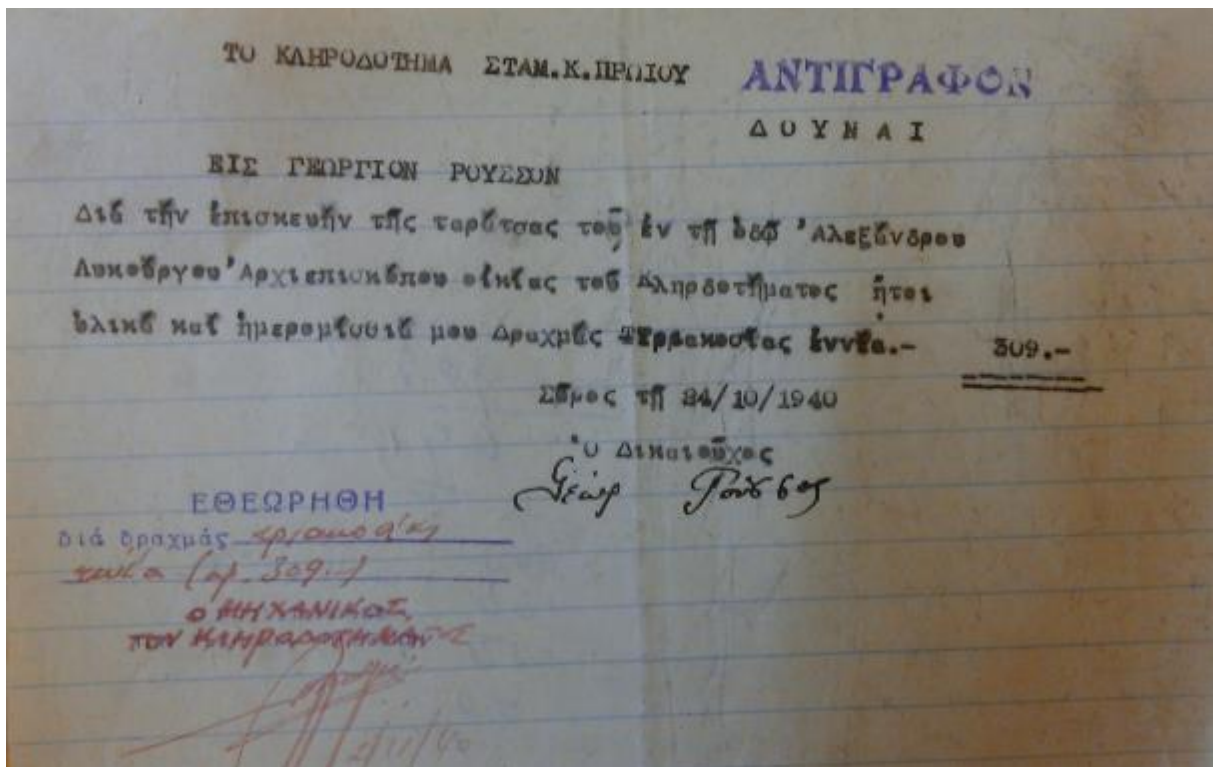
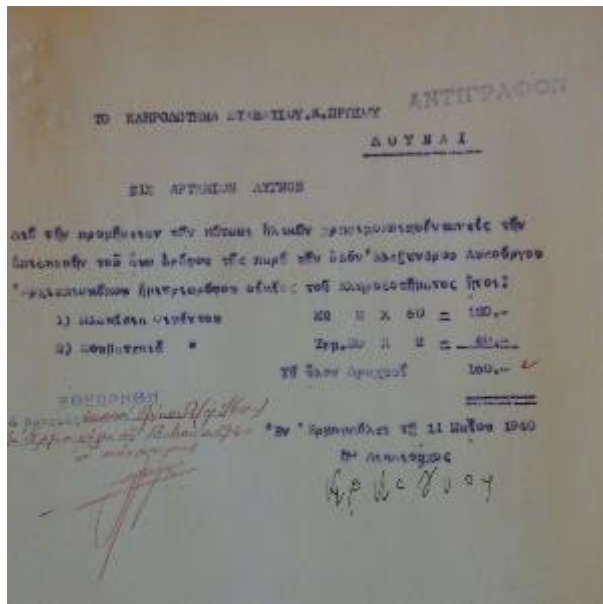
Δ. ΚΑΚΑΡΟΥΧΑ
Δ. ΚΑΚΑΡΟΥΧΑΣ & ΥΙΟ

ΕΝ ΣΥΡΩ

Επισημ. 116 Αναστασίου 210
 Κτησιολ. Κτηροδότης: Πρωίου

Ποσ.	Περιγραφή	Μετ.	Τιμή	Σύνολο
1	Παυλοπούλα γωνιάς		570,-	
12	Παυλοπούλα γωνιάς Α' 118		166,-	
24	Ροζέτα 23		72,-	
3	Κυδάρια μαρμαριού	110	330,-	
	Βεζοτανία		8,-	
2	Παυλοπούλα γωνιάς Α' 118		76,-	
3	Ροζέτα 23		6,-	
				1518,-

ΕΠΙΣΗΜΟΝ
 Ο Κτησιολ. Πρωίου
 Ο Κτηροδότης Πρωίου



ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Κ. ΠΡΩΙΟΥ

ΑΝΤΙΡΑΦΟΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ

από υπολογισμούς λογικών υπολογισμών διαστάσεων έργου σύμφωνα με τον όγκο της εν τοις τόποι "Α.Κ. Πρωίου" - προσέτιθεντος ορίως του Διαρρυθμιστικού και του αρχιτεκτονικού διαγράμματος κτιρίου.

1)	* Χρωματίζει ορόφους	α.μ.	6	X	70	=	420.-	Αμοιβ.
2)	απορρυπαντικά	τερμ.	1	X	65	=	65.-	*
3)	υδροπλάστη 2 1/4"	μ.μ.	1	X	80	=	80.-	*
4)	υδροπλάτη 1 1/2"	γερ.	1	X	80	=	80.-	*
5)	υδροπλάστης	δω.	7,80	X	54	=	420.-	*
6)	βενθιολ κερκιδίου	τερμ.	1	X	10	=	10.-	*
7)	σανίδα 1/2"	"	1	X	55	=	55.-	*
8)	" 3/4"	"	1	X	60	=	60.-	*
9)	σανίδων 1/2"	"	1	X	50	=	50.-	*
10)	ελαστικώδη διαρρυθμιστικά/μ.	α.μ.	4,70	X	36	=	170.-	*
11)	σανίδων κερκιδίου	τερμ.	8	X	80	=	640.-	*
12)	όρο 1/4"	"	1	X	14	=	14.-	*
13)	όρο 3/4"	"	4	X	14	=	56.-	*
14)	όρο 1/8"	"	1	X	10	=	10.-	*
15)	όρο 1/2"	"	4	X	30	=	120.-	*
16)	ομοίωμα	"	6	X	80	=	480.-	*
17)	απορρυπαντικά ορόφων	"	80	X	5	=	400.-	*
18)	σανίδα	"	5	X	12	=	60.-	*
19)	όρο 1/4"	"	8	X	8	=	64.-	*
20)	όρο 3/4"	"	8	X	7	=	56.-	*
21)	όρο 1/2"	"	4	X	7	=	28.-	*
22)	όρο 5/8"	"	8	X	8	=	64.-	*
	Σύνολο εργασιών						2.520.-	* *

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Κ. ΠΡΩΙΟΥ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ

από υπολογισμούς λογικών υπολογισμών διαστάσεων έργου σύμφωνα με τον όγκο της εν τοις τόποι "Α.Κ. Πρωίου" - προσέτιθεντος ορίως του Διαρρυθμιστικού και του αρχιτεκτονικού διαγράμματος κτιρίου.

23)	όρο 3/8"	τερμ.	1	X	10	=	10.-	*
24)	τερμίδων έλε χορδόντες μετ' κλάδων						250.-	*
25)	* Προσαύξις ποσοτήτων από έλε 5,5 X 100						550.-	*
	Σύνολο εργασιών.....						1.020.-	* *

* Ο υπολογισμός ποσότητας έλε και έλε, σύμφωνα με τον όγκο της εν τοις τόποι "Α.Κ. Πρωίου" - προσέτιθεντος ορίως του Διαρρυθμιστικού και του αρχιτεκτονικού διαγράμματος κτιρίου.

* Ο υπολογισμός από έλε 5,5 X 100

* Ο υπολογισμός ποσότητας έλε και έλε, σύμφωνα με τον όγκο της εν τοις τόποι "Α.Κ. Πρωίου" - προσέτιθεντος ορίως του Διαρρυθμιστικού και του αρχιτεκτονικού διαγράμματος κτιρίου.

Καταληξη επί του 1911/12
 επί του 1912/13 επί του 1913/14
 επί του 1914/15 επί του 1915/16
 επί του 1916/17 επί του 1917/18

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Κ. ΠΡΩΙΟΥ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ

από υπολογισμούς λογικών υπολογισμών διαστάσεων έργου σύμφωνα με τον όγκο της εν τοις τόποι "Α.Κ. Πρωίου" - προσέτιθεντος ορίως του Διαρρυθμιστικού και του αρχιτεκτονικού διαγράμματος κτιρίου.

1)	* Διαρρυθμιστικός ορόφος	α.μ.	10	X	20	=	200.-	Αμοιβ.
2)	* Διαρρυθμιστικός ορόφος	α.μ.	10	X	100	=	1000.-	*
3)	* Διαρρυθμιστικός ορόφος	α.μ.	9,50	X	50	=	475.-	*
4)	* Διαρρυθμιστικός ορόφος μετ' διαρρυθμιστικών οροφών.....	α.μ.	8,50	X	30	=	255.-	*
5)	* Διαρρυθμιστικός ορόφος ορόφων	α.μ.	20	X	30	=	600.-	*
	Σύνολο εργασιών.....						2530.-	* *

* Ο υπολογισμός ποσότητας οροφών σύμφωνα με τον όγκο της εν τοις τόποι "Α.Κ. Πρωίου" - προσέτιθεντος ορίως του Διαρρυθμιστικού και του αρχιτεκτονικού διαγράμματος κτιρίου.

* Ο υπολογισμός από έλε 5,5 X 100

* Ο υπολογισμός ποσότητας οροφών σύμφωνα με τον όγκο της εν τοις τόποι "Α.Κ. Πρωίου" - προσέτιθεντος ορίως του Διαρρυθμιστικού και του αρχιτεκτονικού διαγράμματος κτιρίου.

Καταληξη επί του 1911/12
 επί του 1912/13 επί του 1913/14
 επί του 1914/15 επί του 1915/16
 επί του 1916/17 επί του 1917/18

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Κ. ΠΡΩΙΟΥ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ

από υπολογισμούς λογικών υπολογισμών διαστάσεων έργου σύμφωνα με τον όγκο της εν τοις τόποι "Α.Κ. Πρωίου" - προσέτιθεντος ορίως του Διαρρυθμιστικού και του αρχιτεκτονικού διαγράμματος κτιρίου.

1)	* Διαρρυθμιστικός ορόφος	α.μ.	4,25	X	2,08	=	8,82	0,38
		α.μ.	1,50	X	0,50	=	0,75	0,30
		α.μ.	1,05	X	0,40	=	0,42	0,30
		α.μ.	1,35	X	0,45	=	0,60	0,30
		α.μ.	1,02	X	0,45	=	0,46	0,30
		α.μ.	2,05	X	1,20	=	2,46	0,30
		α.μ.	1,75	X	0,51	=	0,89	0,30
		α.μ.	4,40	X	2,00	=	8,80	0,30
		α.μ.	2,30	X	1,05	=	2,41	0,30
		α.μ.	4,30	X	2,75	=	11,83	0,30
		α.μ.	1,25	X	0,60	=	0,75	0,30
		α.μ.	1,15	X	0,60	=	0,69	0,30
		α.μ.	1,15	X	0,62	=	0,72	0,30
		α.μ.	1,10	X	0,45	=	0,49	0,30
		α.μ.	4,12	X	4,20	=	17,30	0,30
		α.μ.	1,10	X	0,55	=	0,60	0,30
		α.μ.	1,20	X	0,50	=	0,60	0,30
		α.μ.	1,30	X	0,50	=	0,65	0,30
		α.μ.	2,20	X	4,20	=	9,24	0,30
		α.μ.	0,75	X	0,50	=	0,38	0,30
		α.μ.	0,75	X	0,50	=	0,38	0,30
		α.μ.	0,50	X	2,50	=	1,25	0,30
		α.μ.	1,25	X	0,50	=	0,63	0,30
		α.μ.	2,70	X	2,10	=	5,67	0,30
		α.μ.	1,10	X	0,60	=	0,66	0,30
		α.μ.	1,20	X	0,60	=	0,72	0,30
		α.μ.	1,35	X	0,60	=	0,81	0,30
		α.μ.	1,35	X	0,60	=	0,81	0,30
	Σύνολο						26,45	* *

2) * Διαρρυθμιστικός ορόφος

α.μ.	4,20	X	4,45	=	18,69
α.μ.	4,21	X	1,55	=	6,53
α.μ.	3,00	X	0,47	=	1,41
α.μ.	3,00	X	2,30	=	6,90
α.μ.	7,50	X	0,50	=	3,75
α.μ.	4,20	X	1,20	=	5,04
α.μ.	4,00	X	3,05	=	12,20
Σύνολο					56,52

ΤΟ ΚΑΡΤΟΦΥΛΙΟ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Κ. ΠΡΩΙΟΥ
 ΔΕΝΕΙ
 ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
 ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
 Διὰ τὴν ἀποκατάστασιν καὶ ἐπέκτασιν ἀποκατασκευῆς ἐν τῷ οὐρανῷ
 καὶ τῷ ἐπιπέδῳ ἐπιφανείας καὶ κατασκευῆς ἔργων τετρακόσιας - 400.-
 * 29 * Ἐπισημαίνεται τὴν 10^{ην} Σεπτεμβρίου 1940
 ὁ ἀρχιτέκτων
 ΕΒΕΡΩΝΗΝ
 καὶ ἐπιπέδου ἀποκατασκευῆς
 ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπιπέδῳ
 ἀποκατασκευῆς
(Handwritten signature)

ΤΟ ΚΑΡΤΟΦΥΛΙΟ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Κ. ΠΡΩΙΟΥ
 ΔΟΥΛΕΙΑ
 ΕΙΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝ ΛΕΙΨΑΝ
 Διὰ τὴν ἀποκατάστασιν καὶ ἐπέκτασιν ἀποκατασκευῆς ἐν
 τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπιπέδῳ ἐπιφανείας καὶ κατασκευῆς ἔργων
 τετρακόσιας ἀποκατασκευῆς ἔργων καὶ ἀποκατασκευῆς ἔργων
 1) ἀποκατασκευῆς ἔργων καὶ ἀποκατασκευῆς ἔργων
 2) ἀποκατασκευῆς ἔργων καὶ ἀποκατασκευῆς ἔργων
 Τὸ ὅλον ἀποκατασκευῆς ἔργων
 ΕΒΕΡΩΝΗΝ
 καὶ ἐπιπέδου ἀποκατασκευῆς
 ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπιπέδῳ
 ἀποκατασκευῆς
 * 29 * Ἐπισημαίνεται τὴν 11 Μαΐου 1940
 ὁ ἀρχιτέκτων
(Handwritten signature)

Αποκατασκευῆς ἔργων ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπιπέδῳ				1940 μ.χ. καὶ τὴν 10 ^{ην} Σεπτεμβρίου 1940			
Ὀνομαστικὸν ἀποκατασκευῆς	Ποσότης	Ἀριθμὸς ἔργων	Τὴν ἀποκατασκευῆς		Ποσότης ἔργων		ἔργων ἀποκατασκευῆς ἔργων
			ἀποκατασκευῆς	ἀποκατασκευῆς	ἀποκατασκευῆς	ἀποκατασκευῆς	
ἀποκατασκευῆς ἔργων	ἀποκατασκευῆς	7	100.	00	700.	00	* ἀποκατασκευῆς ἐν τῷ οὐρανῷ
ἀποκατασκευῆς ἔργων	ἀποκατασκευῆς	7	40.	00	280.	00	καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπιπέδῳ ἀποκατασκευῆς ἔργων
ἀποκατασκευῆς ἔργων	ἀποκατασκευῆς	5,5	100.	00	550.	00	καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπιπέδῳ ἀποκατασκευῆς ἔργων
* ἀποκατασκευῆς ἔργων	*	5,5	70.	00	385.	00	τὴν 10 ^{ην} Σεπτεμβρίου 1940 ἀποκατασκευῆς ἔργων
* ἀποκατασκευῆς ἔργων	ἀποκατασκευῆς	3	40.	00	120.	00	καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπιπέδῳ ἀποκατασκευῆς ἔργων
* ὅλον ἀποκατασκευῆς ἔργων			ἀποκατασκευῆς ἔργων		2,140.	00	ἀποκατασκευῆς ἔργων
				* 29 * Ἐπισημαίνεται τὴν 10 Σεπτεμβρίου 1940			
				ὁ ἀρχιτέκτων			
				καὶ ἐπιπέδου ἀποκατασκευῆς			
				καὶ ἀποκατασκευῆς ἔργων			
				<i>(Handwritten signature)</i>			

Διαδικασία εργασιών από τις 24ης Φεβρουαρίου 1940				μέχρι και τις 24ης Φεβρουαρίου 1940				1923	
Ονομαστικός εργαθίτης	Έργο	Αριθμός ημερών	Τμή εργασιών		Ποσότητα		Είδος υλικών/εργασιών	Φόρος	Παρατηρήσεις
			Αποσπασ	Λεπ	Αποσπασ	Λεπ			
Βασιλείου Φωτεινός	Παυλοργός	6	200,	00	800,	00	* Αρχιμήδης επί τήν επανακαθ		
Ζωφύρας - τριβύσι	"	6	100,	00	400,	00	επί ένα δρόμο επί κατακαύρα		
Παυλοργός	Παυλοργός	4	200,	00	400,	00	κατά τήν κατακαύρα επί εν τή		
Ζωφύρας Παυλοργός	"	4	200,	00	400,	00	κατά * Αρχιμήδης αποδένει * αρχιμη-		
Άλλος τριβύσι	"	4	200,	00	400,	00	επί ένα δρόμο επί κατακαύρα		
* Ηλεκτρικά δύο κελάδες διακονίας					2000,	00	κατά τήν - Ε. Κ. Πρωτό -		
* Εν Αρχιμήδης επί 04 Φεβρουαρίου 1940 * Μηνιαίος επί κατακαύρα - τριβύσι									

Διαδικασία εργασιών από τις 10ης Μαρτίου 1940				μέχρι και τις 10ης Μαρτίου 1940				1923	
Ονομαστικός εργαθίτης	Έργο	Αριθμός ημερών	Τμή εργασιών		Ποσότητα		Είδος υλικών/εργασιών	Φόρος	Παρατηρ
			Αποσπασ	Λεπ	Αποσπασ	Λεπ			
* Ζωφύρας Παυλοργός	Παυλοργός	5	100,	00	500,	00	* Αρχιμήδης επί τήν επανακαθ		
* Ζωφύρας Παυλοργός	Παυλοργός	1	40,	00	40,	00	επί ένα δρόμο επί κατακαύρα		
* Ηλεκτρικά κελάδες διακονίας					240,	00	κατά τήν κατακαύρα επί εν τή		
* Εν Αρχιμήδης επί 10 Μαρτίου 1940 Ο ΜΕΣΑΡΙΟΝ επί κατακαύρα - τριβύσι									

Από 1ης Ιανουαρίου 1940				μέχρι και 31ης Μαρτίου 1940				
Όνοματεπώνυμοι Εργαζομένων	Επάγγελμα	Αριθμ. Ημερών	Τμήματα		Είδη Αποκαταστάσεως Εργασιών		Πόροι	Παρ.
			Δραχμ. Δαρ.	Δραχμ. Δαρ.	Δραχμ. Δαρ.	Δραχμ. Δαρ.		
Στμος Αγαποδουλός	Μαγειροεργατής	4	90.00		380.00			
Γεώργιος Μανιωτάκης	"	1	90.00		90.00			
* 1000 Δραχμ. Τετραμηνιαία Αναμνηντα *					450.00			
					* Εν Βαρσοβιά τῆ 0,4 Μαρτίου 1940			
					* Ο Δικαστικός τῆς Διακοπῆς			

ΤΟ ΚΑΠΡΟΔΟΤΗΜΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Κ. ΠΡΩΙΟΥ

ΔΟΥΛΙΑ

ΕΙΣ ΑΡΓΕΣΙΩΝ ΑΥΤΩΝ

ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ

Δι' ὄλιγὰ χρησιμεύοντα εἰς τὴν ἐπικοσῆν τῆς οἰκίας τοῦ Καπροδοτήματος μετρήσασα παρὰ τὴν μεταρρασίαν κατ' ἐν τῆ 030 Ἀλεξάνδρου Λαμβάρου Ἀρχιτεκτονικῆς

Αριθμ.	Περιγραφή	Μον.	Τιμὴ	Ποσ.	Σύνολο	Μον.
7	Στατήρας δαπέδου	σ	46.-	312	14352.-	Δρχ.
22	Φέρουσι ἄμμο	σ	12.-	264	3168.-	"
3	Δίκτυος διπλῆτα	σ	85.-	1	85.-	"
36	Οὐδὸς κερύνα	σ	2,20	79	173.80	"
20	Κερύνα	σ	2.-	40	80.-	"
8	Οὐδὸς ὑδρῶ	σ	3	24	72.-	"
4	Καπρὸ μεταφορῶ υαροβρας	σ	20.-	1	20.-	"
1	Μέτρο	σ	15.-	1	15.-	"
ΕΘΕΩΡΗΘΗ					1.079.-	

δὶς δραχμῶν (ἑξῆς ἑβδωδιακῶς ἑξῆς (φ. 1079.-)

ἡ ἀρρασίαν τῆ 17/3/40 * Εν Βαρσοβιά τῆ 30 Μαρτίου 1940

ὁ Δικαστικός τῆς Διακοπῆς * Ο Δικαστικός

(ὁπ) Ἀριστὼν Λυχνός

Αποκαταστάσεις εργασιών από την 1η έως 31ης Δεκεμβρίου 1940		1940		1940		1940		1940	
Αποκαταστάσεις εργασιών	Ποσότητα	Αριθμός εργασιών	Τμήμα		Ποσότητα		Είδη κατασκευαστικών εργασιών	Ποσότητα	Παρατηρήσεις
			Δομικά	Άλλα	Δομικά	Άλλα			
Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-		* Εργασίες επί του κτιρίου του 1ου όρους της 1ης οδού * Άλλες κατασκευαστικές εργασίες * Εργασίες επί του κτιρίου του 2ου όρους της 1ης οδού.		
* Καθαρισμός * Εργασίες * Εργασίες επί του κτιρίου του 2ου όρους της 1ης οδού.	1	1	40,-		30,-				
					165,-				
							* Εργασίες επί του κτιρίου του 2ου όρους της 1ης οδού * Εργασίες επί του κτιρίου του 2ου όρους της 1ης οδού.		

Αποκαταστάσεις εργασιών από την 1η έως 31ης Μαρτίου 1940		1940		1940		1940		1940	
Αποκαταστάσεις εργασιών	Ποσότητα	Αριθμός εργασιών	Τμήμα		Ποσότητα		Είδη κατασκευαστικών εργασιών	Ποσότητα	Παρατηρήσεις
			Δομικά	Άλλα	Δομικά	Άλλα			
1. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-		* Εργασίες επί του κτιρίου του 1ου όρους της 1ης οδού * Άλλες κατασκευαστικές εργασίες * Εργασίες επί του κτιρίου του 2ου όρους της 1ης οδού.		
* Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
* Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
* Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
2. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
3. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
4. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
5. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
6. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				

Αποκαταστάσεις εργασιών από την 1η έως 31ης Μαρτίου 1940		1940		1940		1940		1940	
Αποκαταστάσεις εργασιών	Ποσότητα	Αριθμός εργασιών	Τμήμα		Ποσότητα		Είδη κατασκευαστικών εργασιών	Ποσότητα	Παρατηρήσεις
			Δομικά	Άλλα	Δομικά	Άλλα			
1. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-		* Εργασίες επί του κτιρίου του 1ου όρους της 1ης οδού * Άλλες κατασκευαστικές εργασίες * Εργασίες επί του κτιρίου του 2ου όρους της 1ης οδού.		
* Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
* Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
* Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
* Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
* Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
2. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
3. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
4. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
5. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				
6. Καθαρισμός Πλατειών	1	1	300,-		100,-				

Αίθριομα (εργασία) 2ης πλ. 2ης οροφής				1928		1928			
Α/Α	Περιγραφή εργασιών	Έργον	Αριθμ. εργασιών	Τιμή		Ποσότητα	Είδος υλικού/εργασίας	Ποσ.	Μεταφορά
				Διαμήτρ.	Λογ.				
1	Βασικός οροφής	ελαστικός	4,8	200,00	€€	400,00	*βγαίνοντας επί της οροφής		
2	*ιδιωματ. - τσιμέντο	"	6	100,00	€€	600,00	τμήτ. του έργου επί *πυλωναρίου		
3	ιδιωματ. οροφής	ελαστικοποιήσεως	5	120,00	€€	600,00	μικτ. τμήτ. πυλωναρίου επί τμήτ.		
4	*ιδιωματ. πυλωναρίου	"	6	100,00	€€	600,00	επί τμήτ. *πυλωναρίου *απ. διαμ.		
5	*ιδιωματ. τσιμέντου	"	4	100,00	€€	400,00	υπόστ. οροφής επί *πυλωναρίου		
6	*ιδιωματ. οροφής	ελαστικός	3	40,00	€€	300,00	- τμήτ. επί οροφής -		
7	*ιδιωματ. οροφής	*αποκαταστάσεως	7	10,00	€€	630,00			
	*πυλ. οροφής τμήτ. *ιδιωματ. οροφής οροφής					3.200,00			

*πυλ. οροφής επί 11 οροφής 1940
*αποκαταστάσεως οροφής

1ος κατασκευαστής Στ. Στ. Στ.

Αίθριομα (εργασία) 2ης πλ. 2ης οροφής				1928		1928			
Α/Α	Περιγραφή εργασιών	Έργον	Αριθμ. εργασιών	Τιμή		Ποσότητα	Είδος υλικού/εργασίας	Ποσ.	Μεταφορά
				Διαμήτρ.	Λογ.				
1	Βασικός οροφής	καίσιμος	2	200,00	€€	400,00	*βγαίνοντας επί της οροφής		
2	*ιδιωματ. οροφής	ελαστικός	4	45,00	€€	180,00	τμήτ. του έργου επί πυλωναρίου		
3	Βασικός οροφής	ελαστικός	6	100,00	€€	600,00	τμήτ. επί κατασκευαστού οροφ.		
4	*ιδιωματ. οροφής	"	6	50,00	€€	300,00	ε. οροφής οροφής επί τμήτ. οροφής		
	*πυλ. οροφής τμήτ. οροφής οροφής οροφής					1.480,00	πυλ. επί τμήτ. οροφής		

οροφής οροφής οροφής οροφής

*πυλ. οροφής επί 11 οροφής 1940
*αποκαταστάσεως οροφής

ΑΝΤΙΠΡΑΞΗ

5.5. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ

5.5.1. ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

5.5.1.1.	Τοπογραφικό.....	T - 01
5.5.1.2.	Κάτοψη Υπογείου.....	A - 01
5.5.1.3.	Κάτοψη Ισογείου.....	A - 02
5.5.1.4.	Κάτοψη Α' ορόφου.....	A - 03
5.5.1.5.	Κάτοψη Δώματος.....	A - 04
5.5.1.6.	Νότια όψη.....	A - 05
5.5.1.7.	Δυτική όψη.....	A - 06
5.5.1.8.	Βόρεια όψη.....	A - 07
5.5.1.9.	Τομή Α-Α.....	A - 08
5.5.1.10.	Τομή Β-Β.....	A - 09
5.5.1.11.	Τομή Γ-Γ.....	A - 10
5.5.1.12.	Ξυλότυπος οροφής Υπογείου.....	Ξ - 01
5.5.1.13.	Ξυλότυπος οροφής Ισογείου.....	Ξ - 02
5.5.1.14.	Ξυλότυπος οροφής Α' ορόφου.....	Ξ - 03

ΟΡΟΙ ΔΟΜΗΣΗΣ			
ΡΑΤΗΓΩΡΙΑ ΒΒ - ΕΝΤΟΣ ΕΙΣΟΡΤΩΣ ΤΟΙΧΟΥ			
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ (ή ΕΠΙΣΤΑΣΗ) ΠΛΑΤΩΣ	ΕΥΡΟΣ ΔΟΜΗΣΗΣ (m)	ΕΥΚΑΙΡΙΣΗ	ΜΕΤ. ΑΡ. ΟΡΟΦΩΝ
ΕΣΤ. ΣΤΕ	7,80	75	3
ΣΤΕ - 050	7,80	75	3
ΑΕΙ - 020	7,80	50	3
Α ΣΤΕ	0,25	50	3

ΟΤ 0664



ΟΤ 0665

οδός Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου

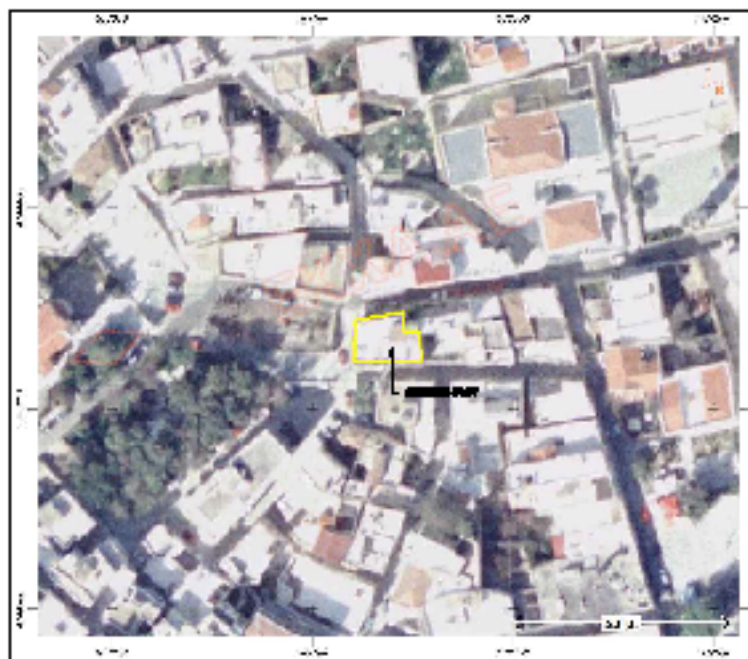
ΟΤ 0746

ΟΤ 0663

οδός Θεοφιλέως Τάλας

ΣΥΓΓΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΟΒΟΓΕΔΙΕΣ		
ΣΗΜΕΙΟ	X	Y
A	588736,25	4174294,13
B	588736,81	4174297,20
T	588736,24	4174297,72
A	588737,44	4174297,72
E	588738,01	4174298,28
Z	588734,17	4174298,17
B	588736,81	4174298,17
ΕΠΙΜΕΤΡΗΘΕΝΤΑ	374,38 m ²	

ΟΤ 0658



ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

**ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ**

Έργο:

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ**

Θέση:

**Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
Ιωάννου Φωτίου & Βασ. Όλγας,
ΟΤ 0663, Δήμος Ερμούπολης
Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων**

Μελετητές:

**ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ**

Θέμα σχεδίου:

**ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ**

αρ. σχεδίου:

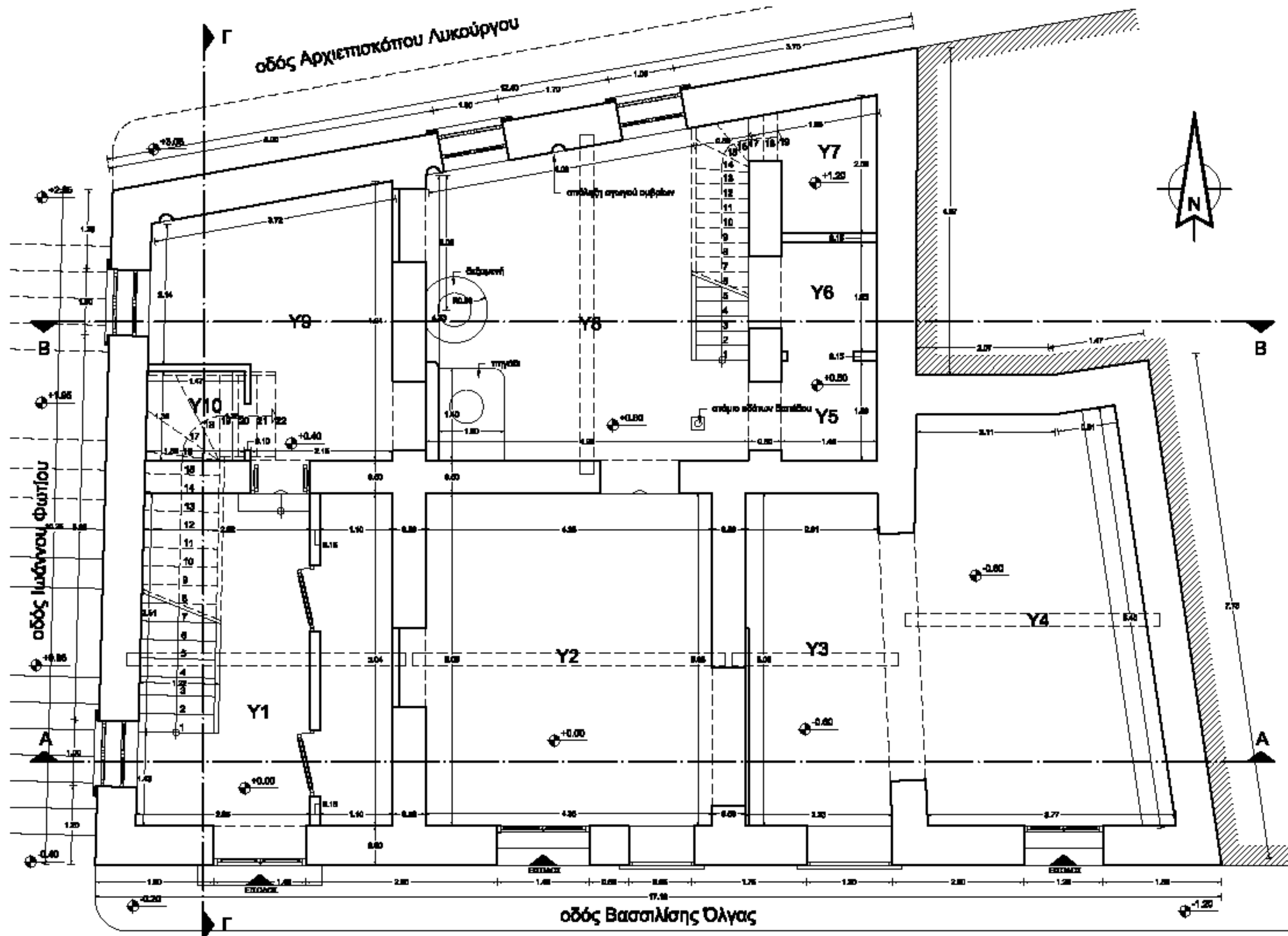
T - 01

κλίμακα:

1 : 200

ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

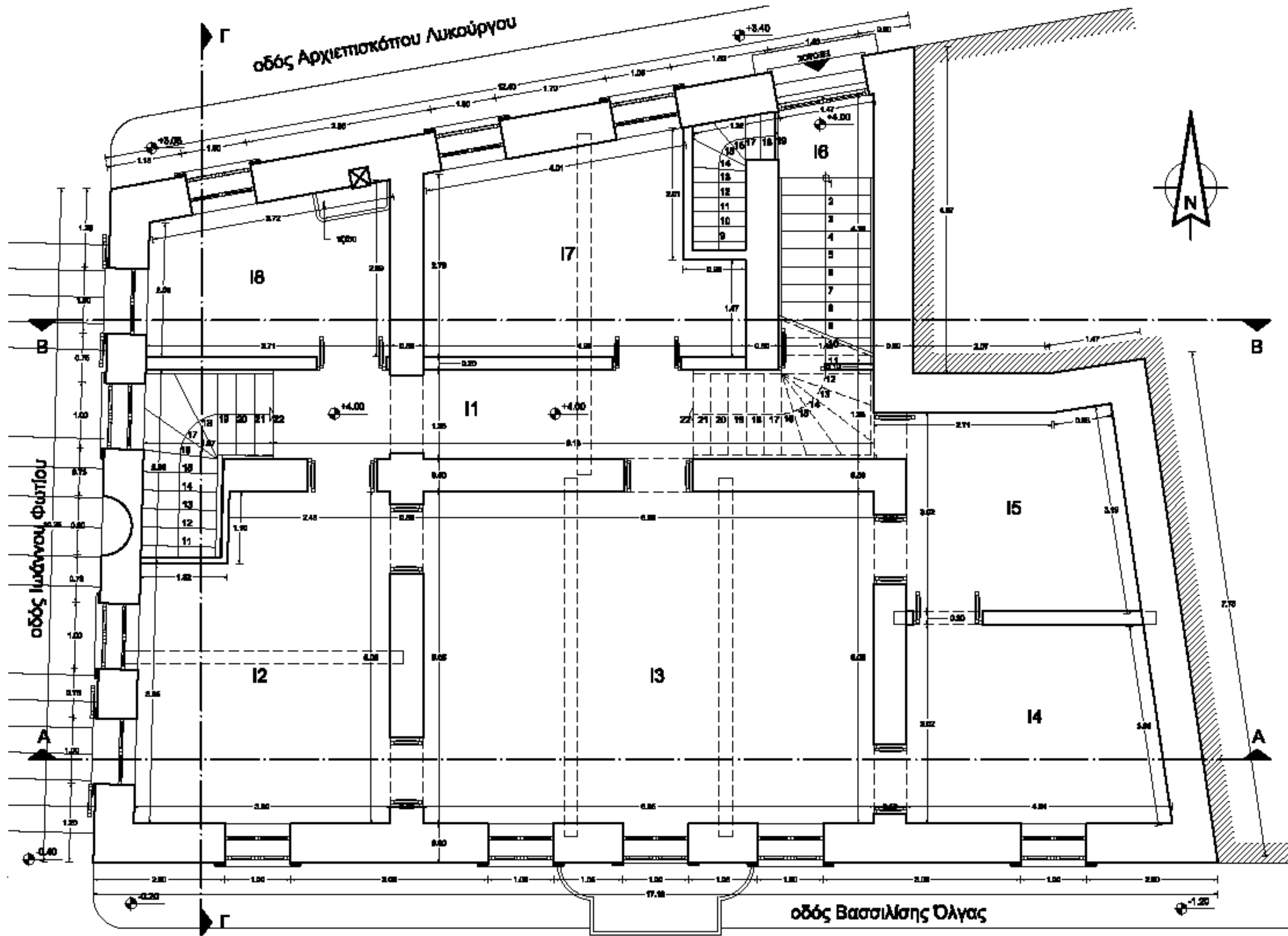
θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαύργου,
 κωάννου Φωτίου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

θέμα σχεδίου:
 ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
A - 01	1 : 50

ημερομηνία:
 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

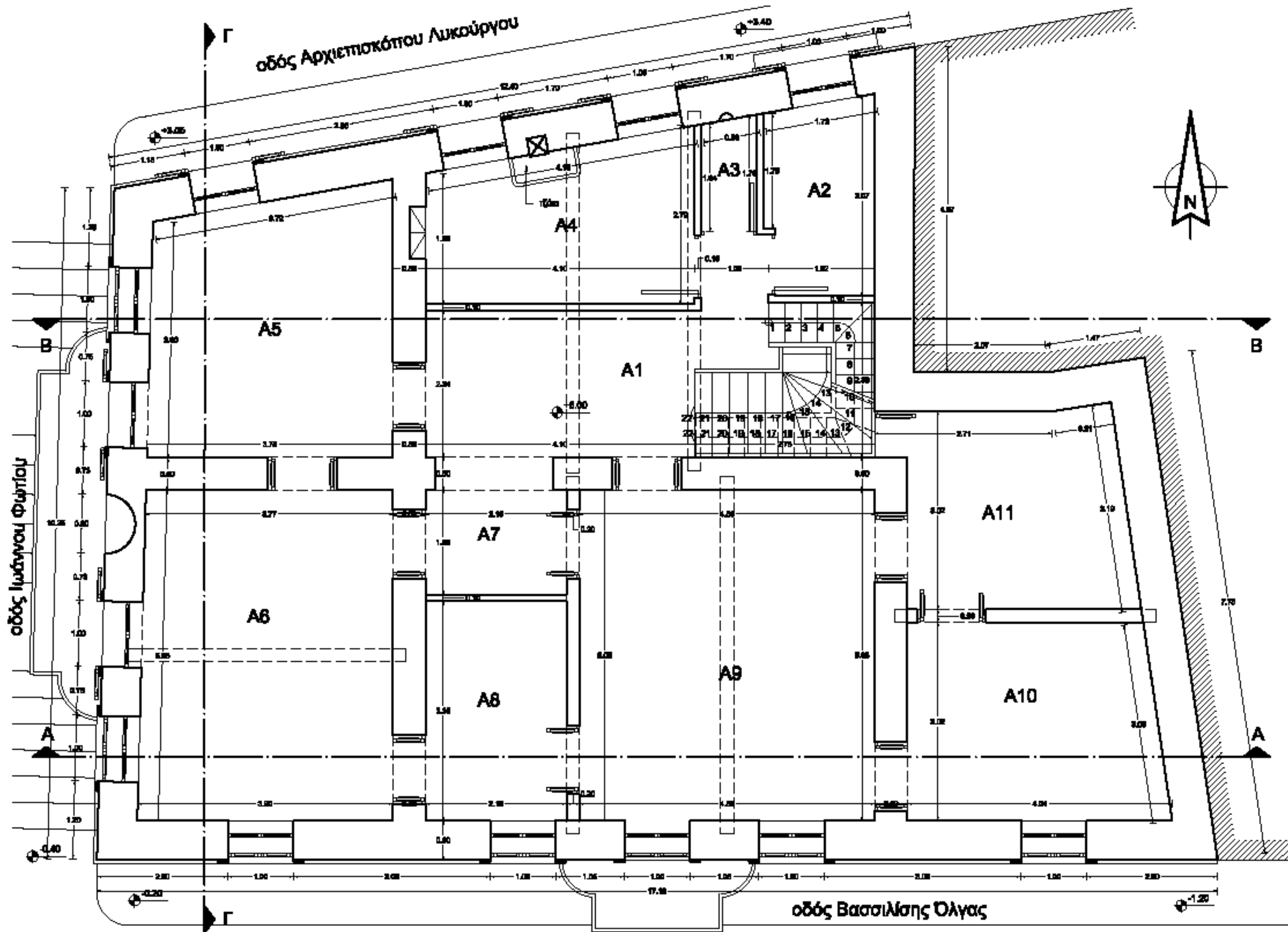
θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκούργου,
 κωδώνου Φωτίου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

θέμα σχεδίου:
 ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
A - 02	1 : 50

ημερομηνία:
 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

θέση:

Αρχιεπισκόπου Λυκούργου,
κωάννου Φιλίππου & Βασ. Όλγας,
ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

μελετητές:

ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

θέμα σχεδίου:

ΚΑΤΟΨΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ
ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

αρ. σχεδίου:

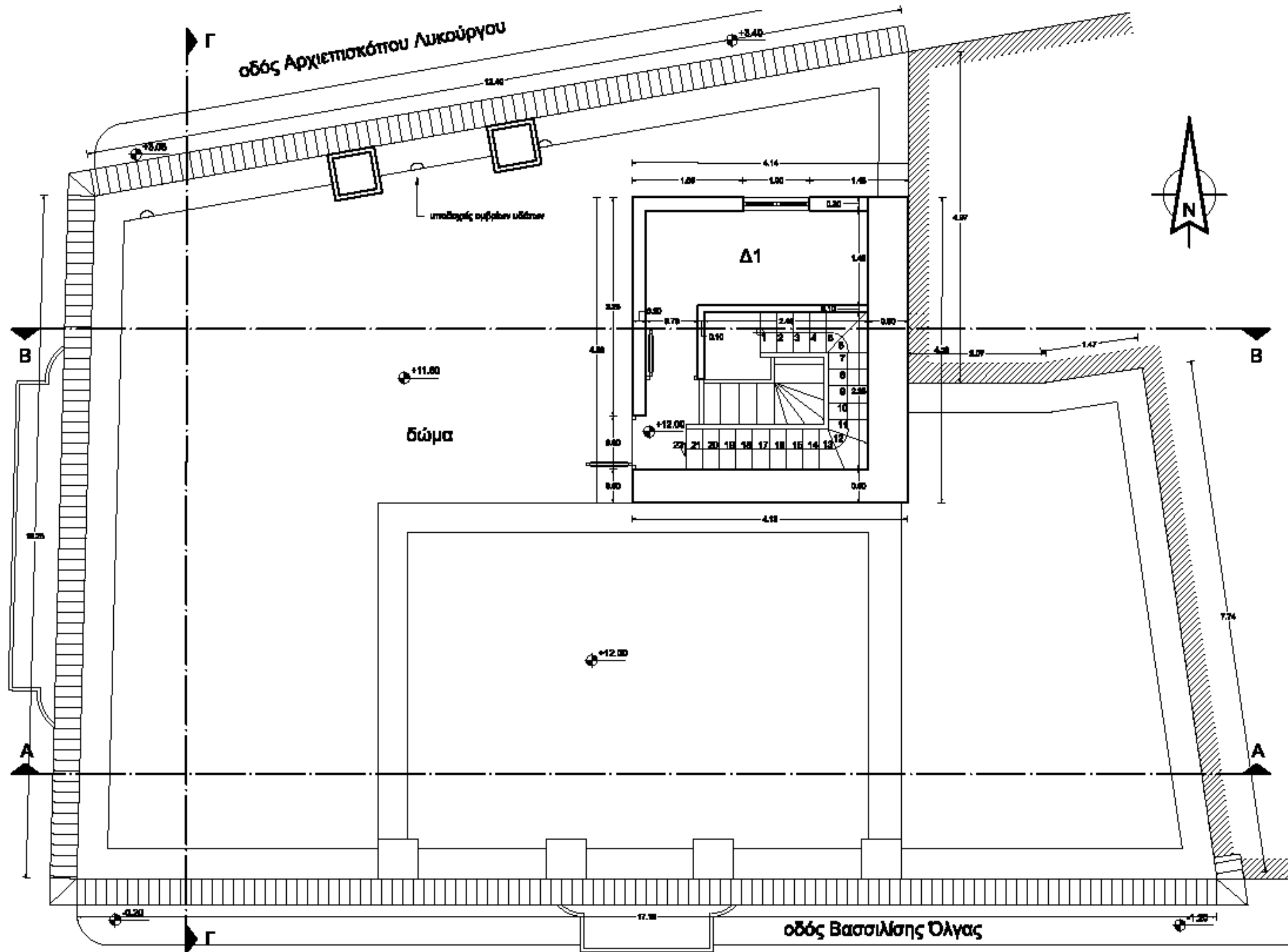
A - 03

κλίμακα:

1 : 50

ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκούργου,
 κωδώνου Φωφίου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
A - 04	1 : 50

Ημερομηνία:
 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση:

Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κωάννου Φωφίου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:

ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

αρ. σχεδίου:

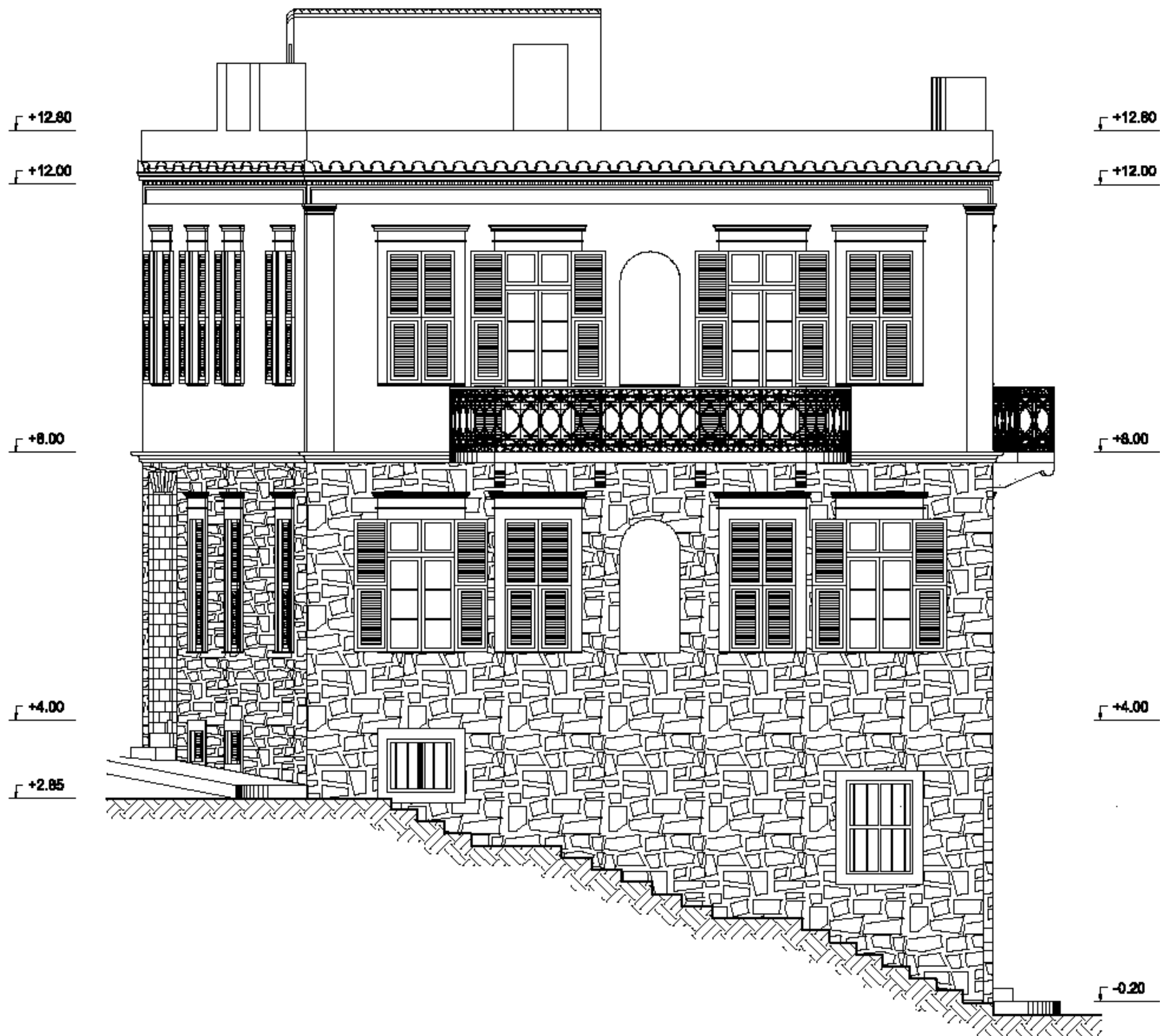
A - 05

κλίμακα:

1 : 50

Ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση:

Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κωάννου Φωλιού & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:

ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

αρ. σχεδίου:

A - 06

κλίμακα:

1 : 50

Ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

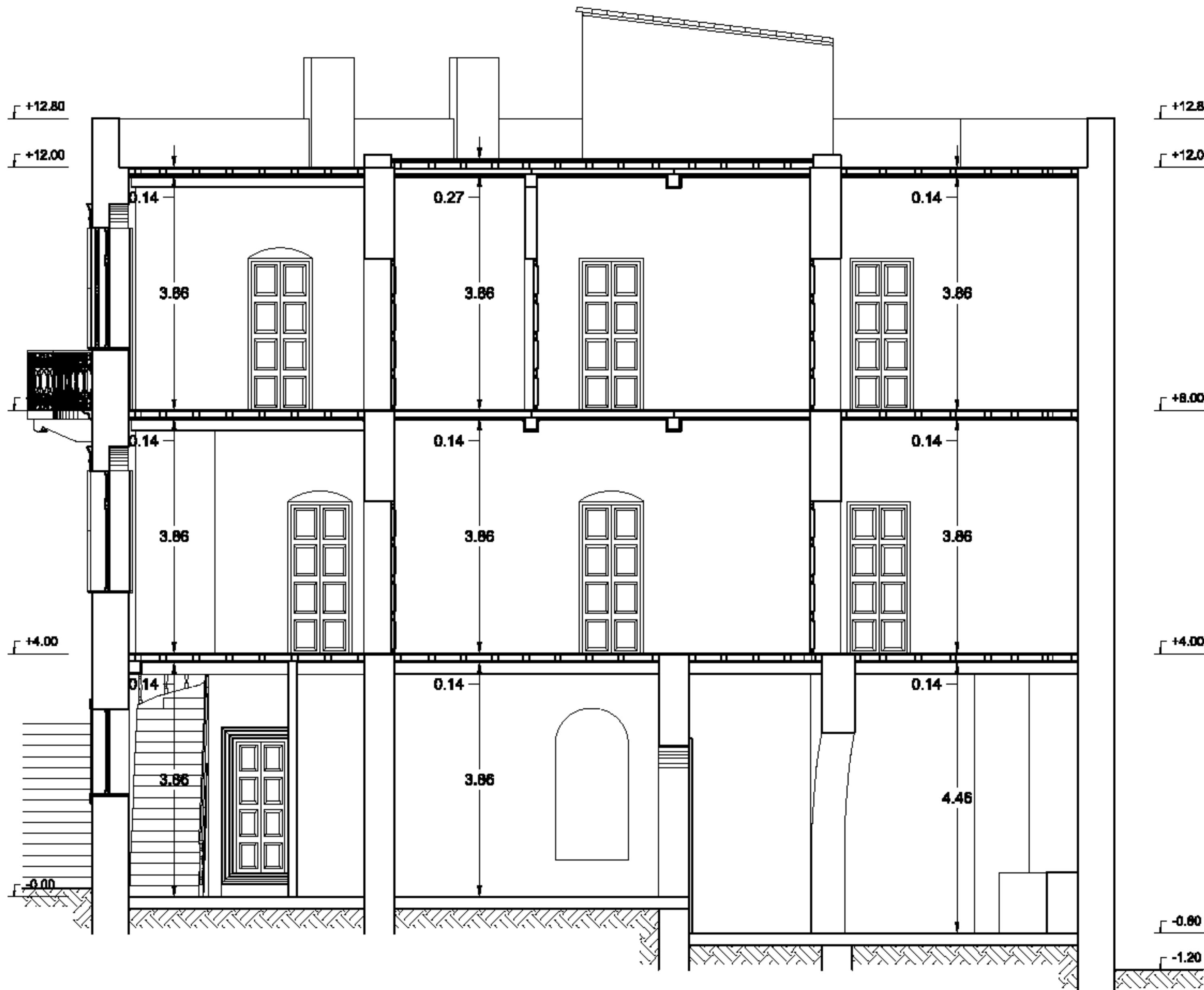
Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κλώνου Φωτίου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
A - 07	1 : 50

Ημερομηνία:
 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

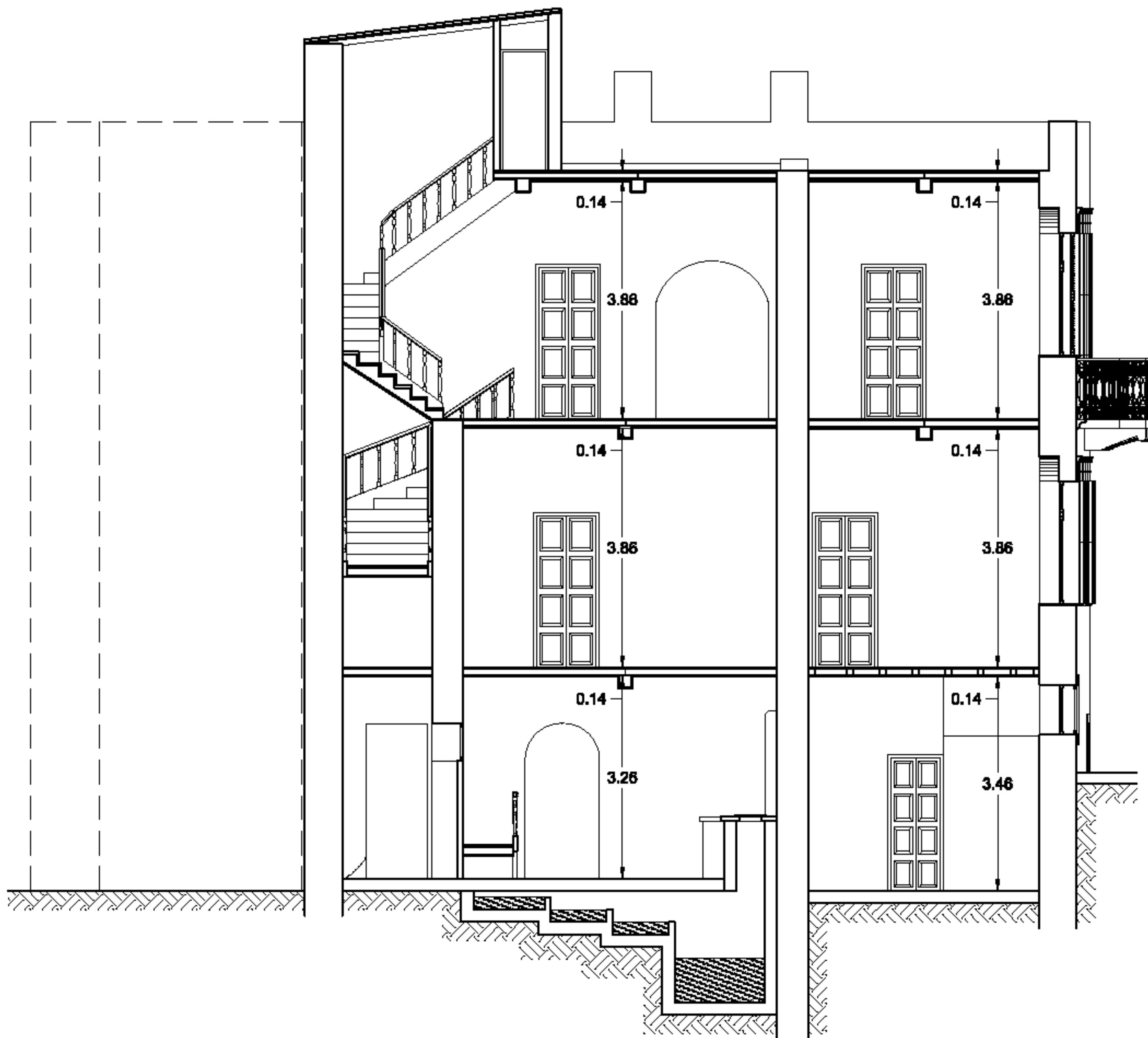
Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 Ιωάννου Φωφίου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

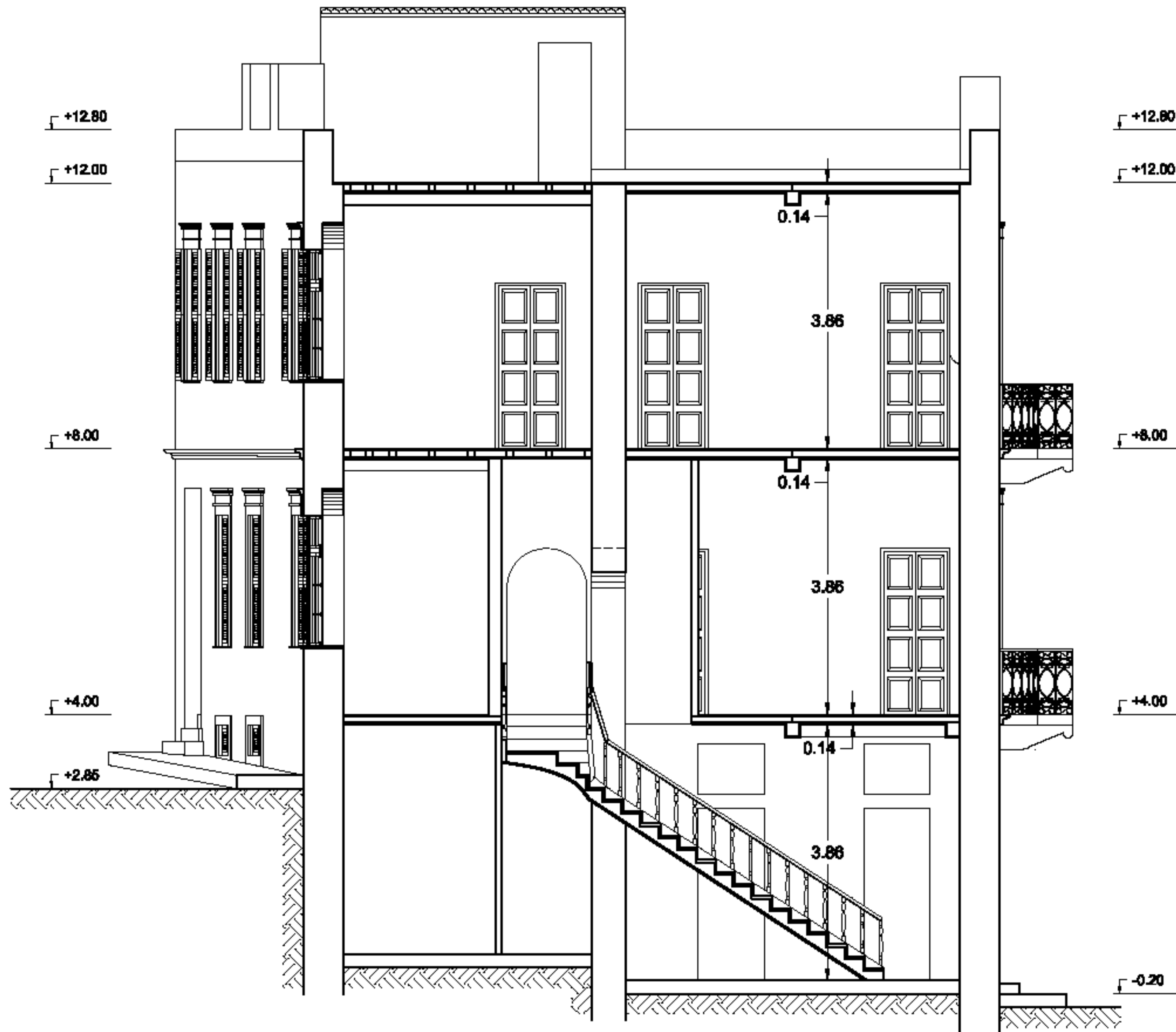
Θέμα σχεδίου:
 ΤΟΜΗ Α - Α
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
A - 08	1 : 50

Ημερομηνία:
 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



+12.00	
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΣΗΣ	
+8.00	
Έργο: ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ	
Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου, κωάννου Φωφίου & Βασ. Όλγας, ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων	
+4.00	
μελετητές: ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ	
Θέμα σχεδίου: ΤΟΜΗ Β - Β ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ	
+0.00	
αρ. σχεδίου: A - 09	κλίμακα: 1 : 50
ημερομηνία: ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015	



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΣΗΣ

Έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κώννου Φωφού & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

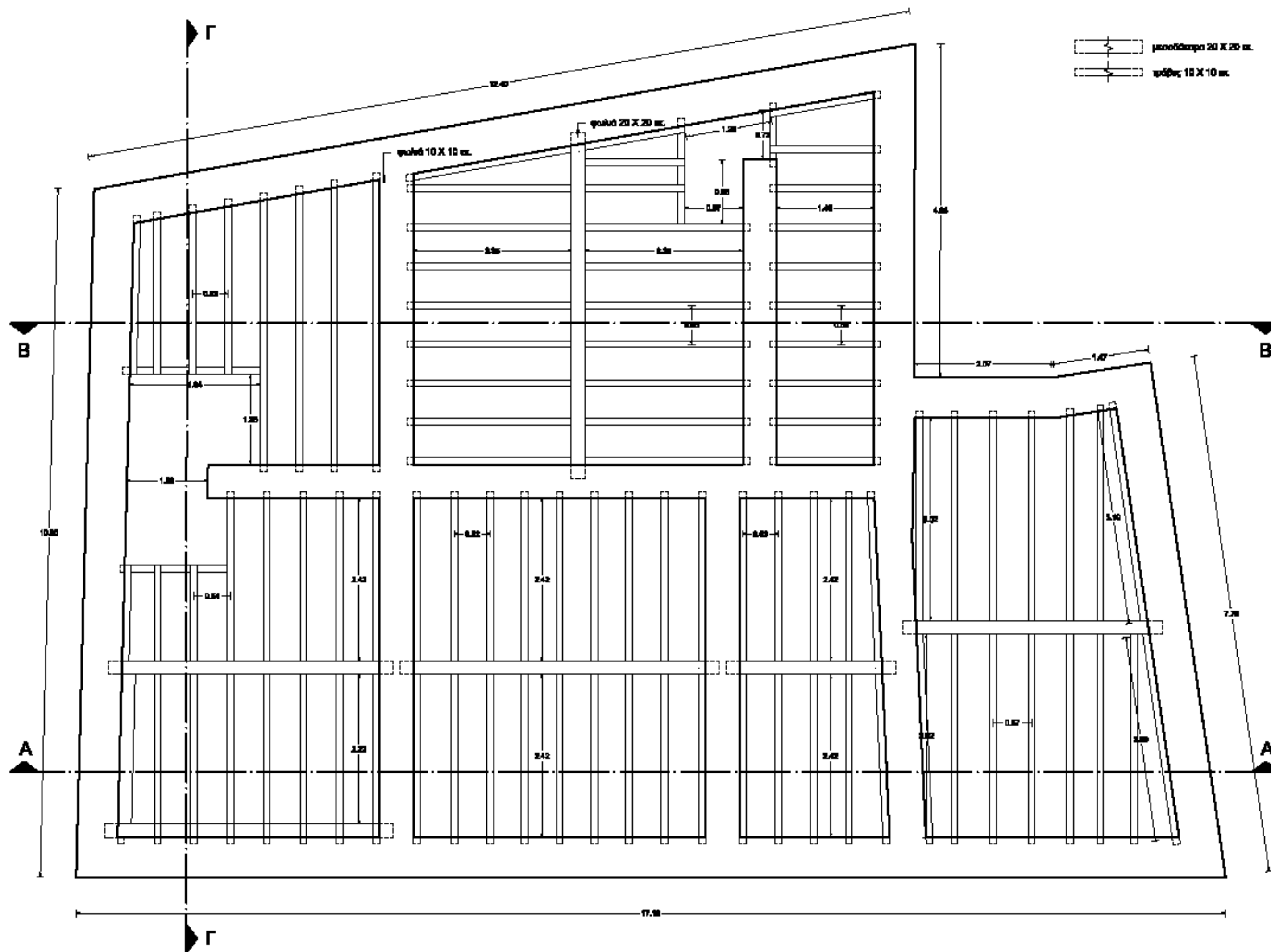
Θέμα σχεδίου:
 ΤΟΜΗ Γ - Γ
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
A - 10	1 : 50

Ημερομηνία:
 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015

5.5.2. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

5.5.2.1.	<i>Νότια όψη</i>	<i>Πα – 01</i>
5.5.2.2.	<i>Δυτική όψη</i>	<i>Πα – 02</i>
5.5.2.3.	<i>Βόρεια όψη</i>	<i>Πα – 03</i>
5.5.2.4.	<i>Τομή Α-Α</i>	<i>Πα – 04</i>
5.5.2.5.	<i>Τομή Β-Β</i>	<i>Πα – 05</i>
5.5.2.6.	<i>Τομή Γ-Γ</i>	<i>Πα – 06</i>
5.5.2.7.	<i>Οροφογραφία χώρου Υ1</i>	<i>Πα – 07</i>



**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

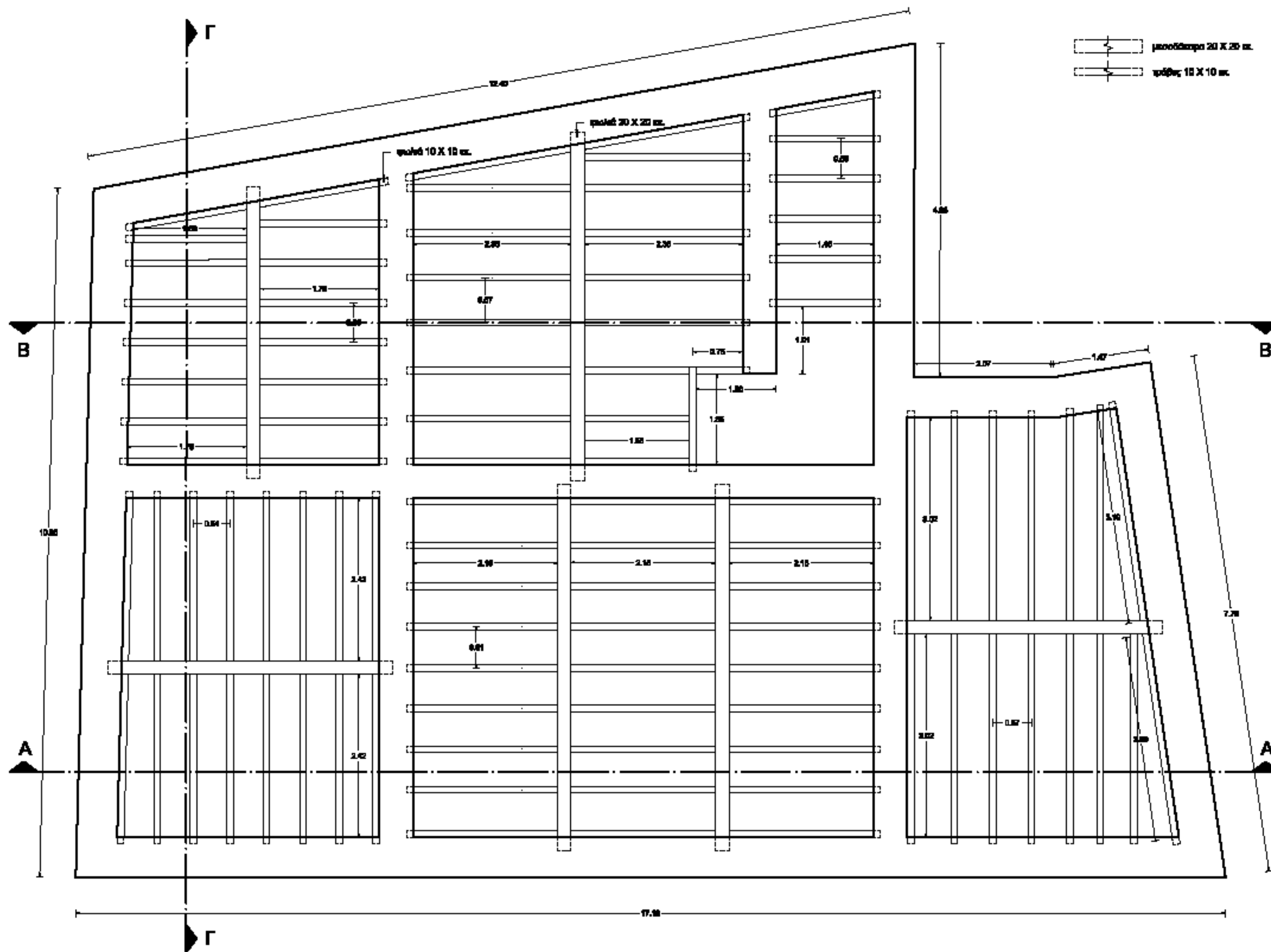
Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κωδώνου Φωφίου & Βασ. Ούλας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΟΡΟΦΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΞΥΛΟΤΥΠΟΥ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Ξ - 01	1 : 50

ημερομηνία:
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
κλάνου Φωφίου & Βασ. Όλγας,
ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:

ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:

ΟΡΟΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΞΥΛΟΥΤΥΠΟΥ

αρ. σχεδίου:

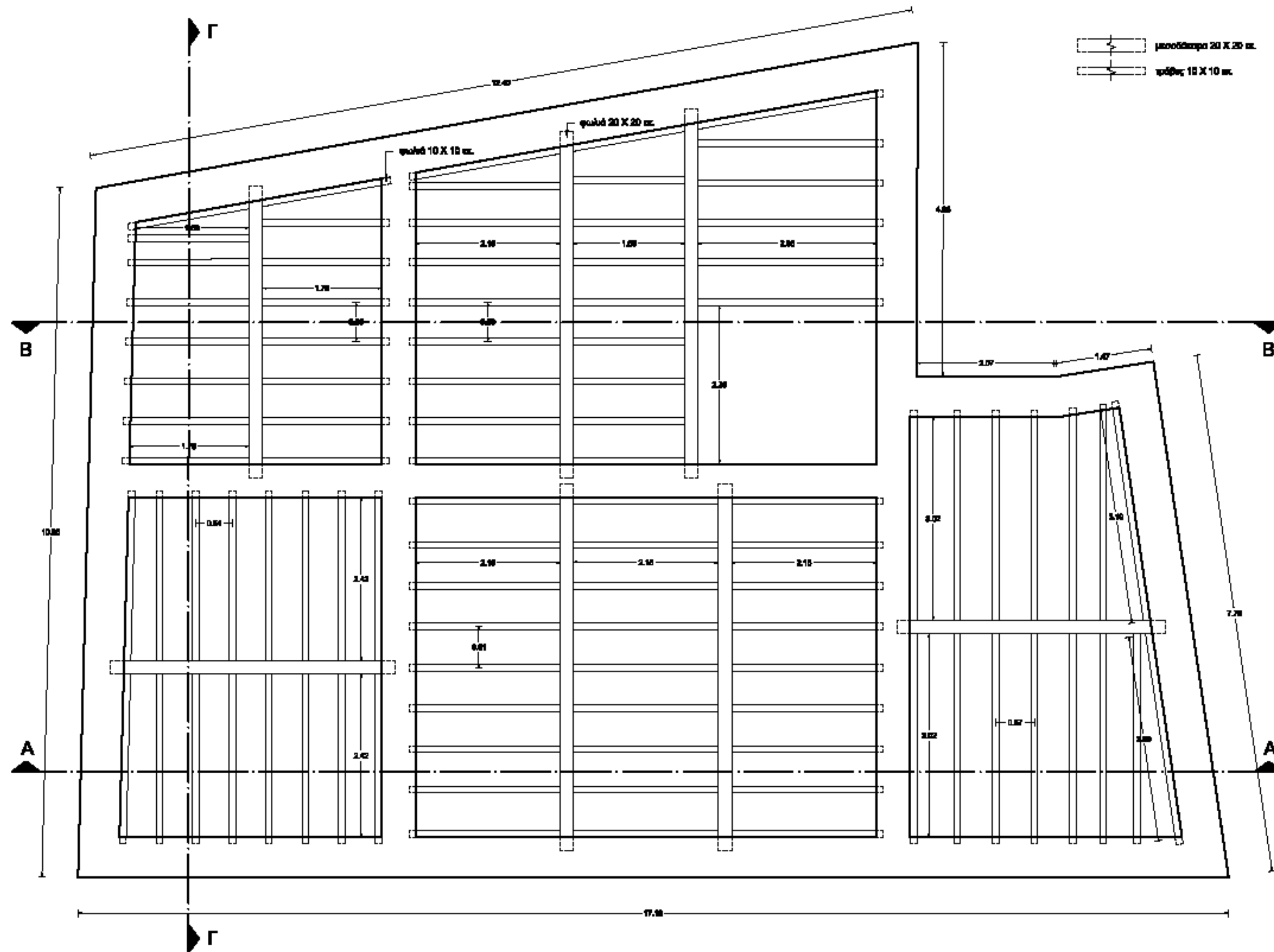
Ξ - 02

κλίμακα:

1 : 50

ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



μασολιάστροι 20 X 20 εκ.
 κρήνες 15 X 10 εκ.

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κλήνου Φωφίου & Βασ. Ούλας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κικλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΟΡΟΦΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΞΥΛΟΤΥΠΟΥ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Ξ - 03	1 : 50

Ημερομηνία:
 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015

 Ρωγμές
  Εμφανής τσιπιάς
  Εμφανής τοιχοποιία
  Πεταχτό κονίαμα
  Graffiti



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

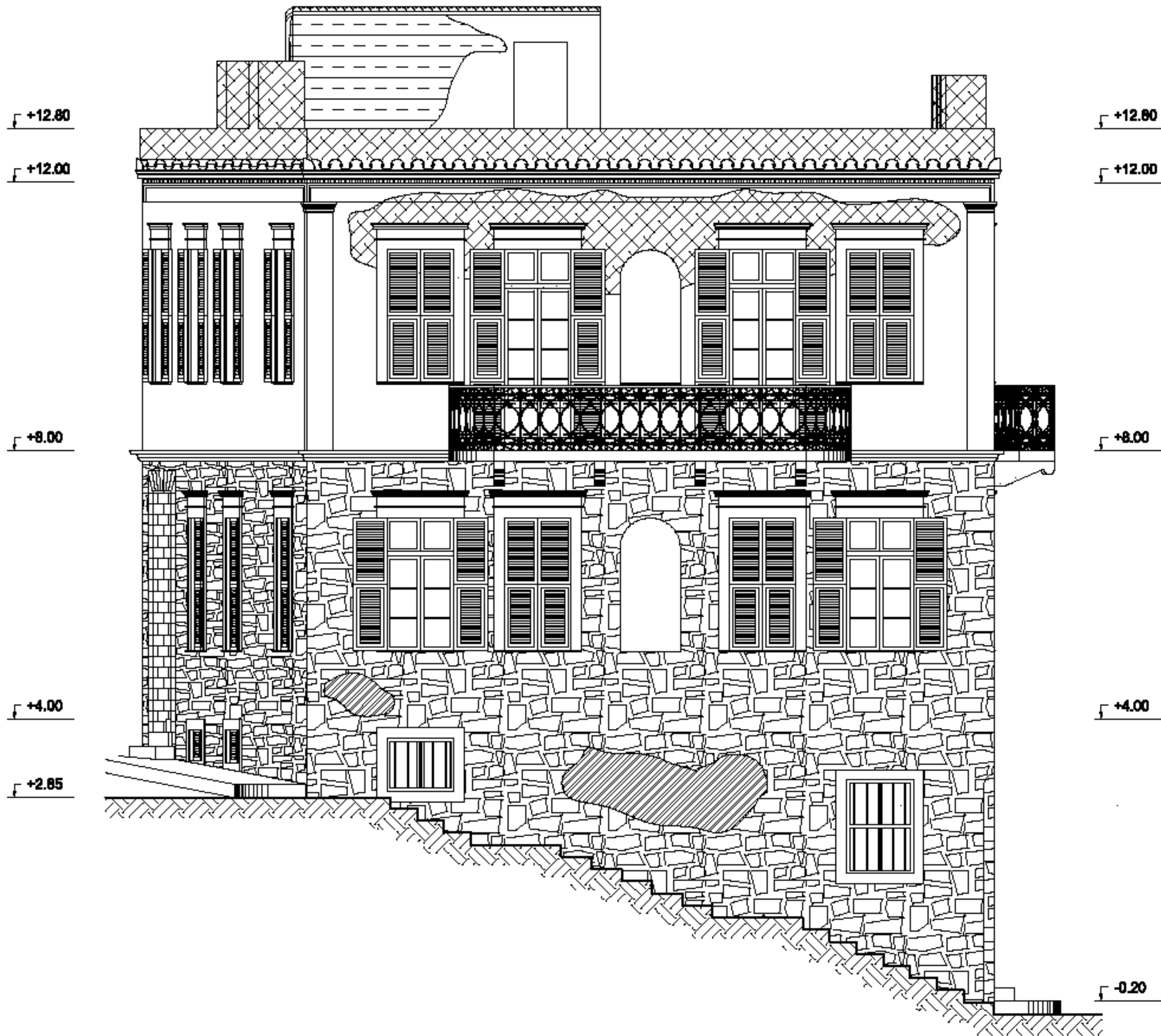
θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κωσάννου Φωφίου & Βασ. Ούλας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

θέμα σχεδίου:
 ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ
 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Πα - 01	1 : 50

ημερομηνία:
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κωσάννου Φωφίου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ
 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Πα - 02	1 : 50

Ημερομηνία:
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κλώνου Φωφίου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:

ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ
 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

αρ. σχεδίου:

Πα - 03

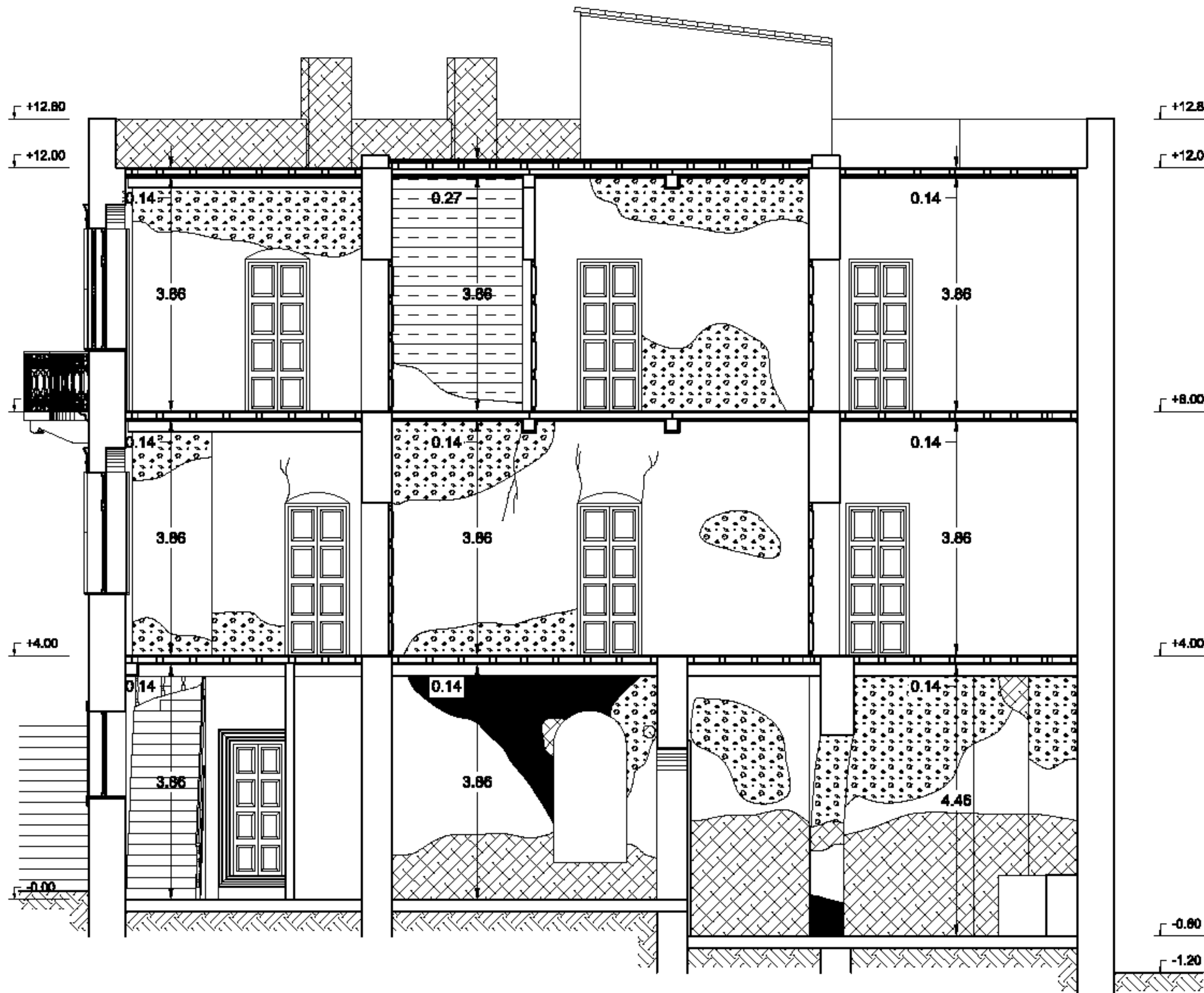
κλίμακα:

1 : 50

ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015

 Ρωγμές
  Εμφανής τσιπιάς
  Εμφανής τοιχοποιία
  Πεταχτό κονίαμα
  Graffiti



**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 Ιωάννου Φωφίου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΤΟΜΗ Α - Α
 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

αρ. σχεδίου:

Πα - 04

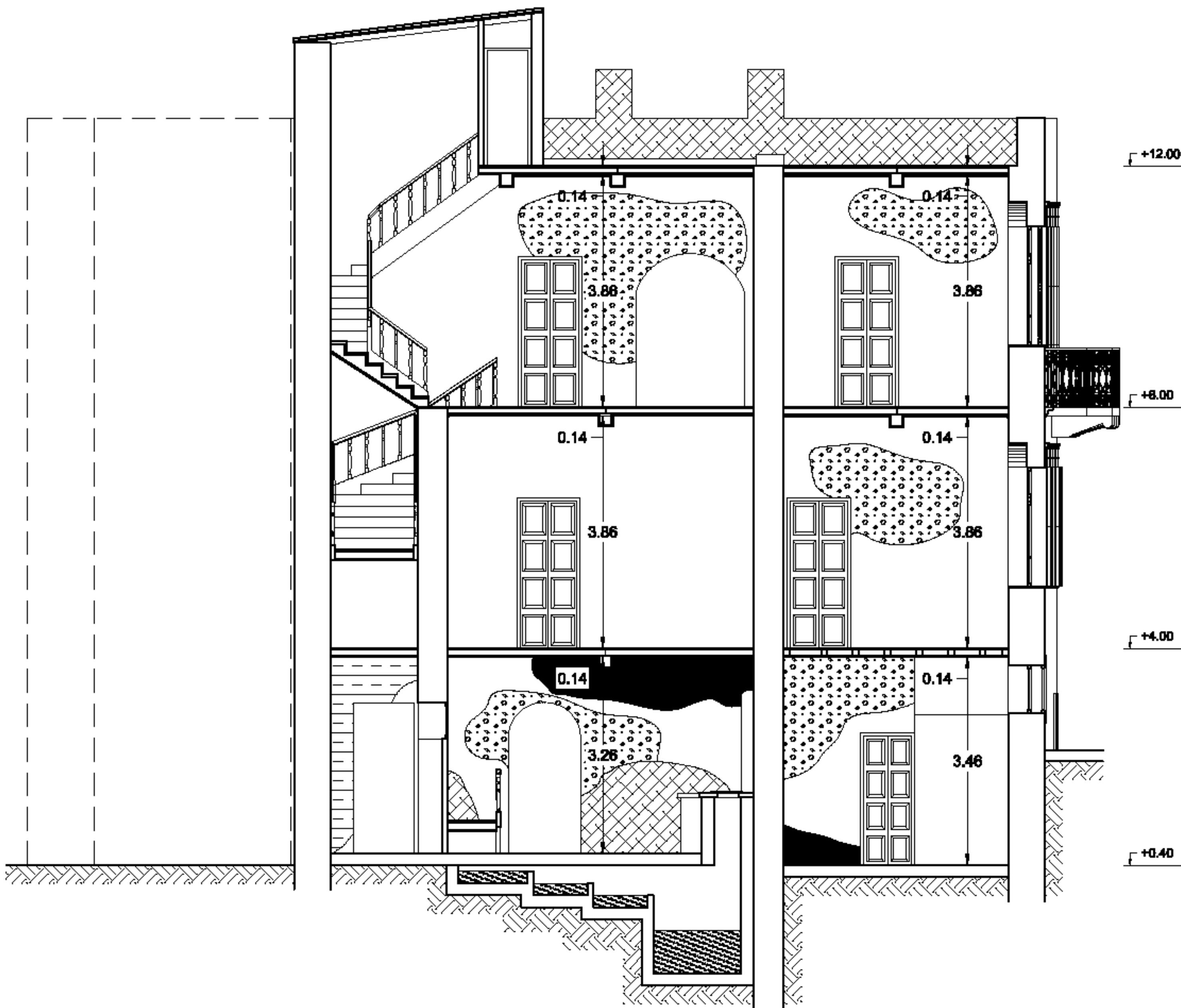
κλίμακα:

1 : 50

ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015

 Ρωγμές
  Εμφανής τσιπιάς
  Εμφανής τοιχοποιία
  Πεταχτό κονίαμα
  Graffiti



**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

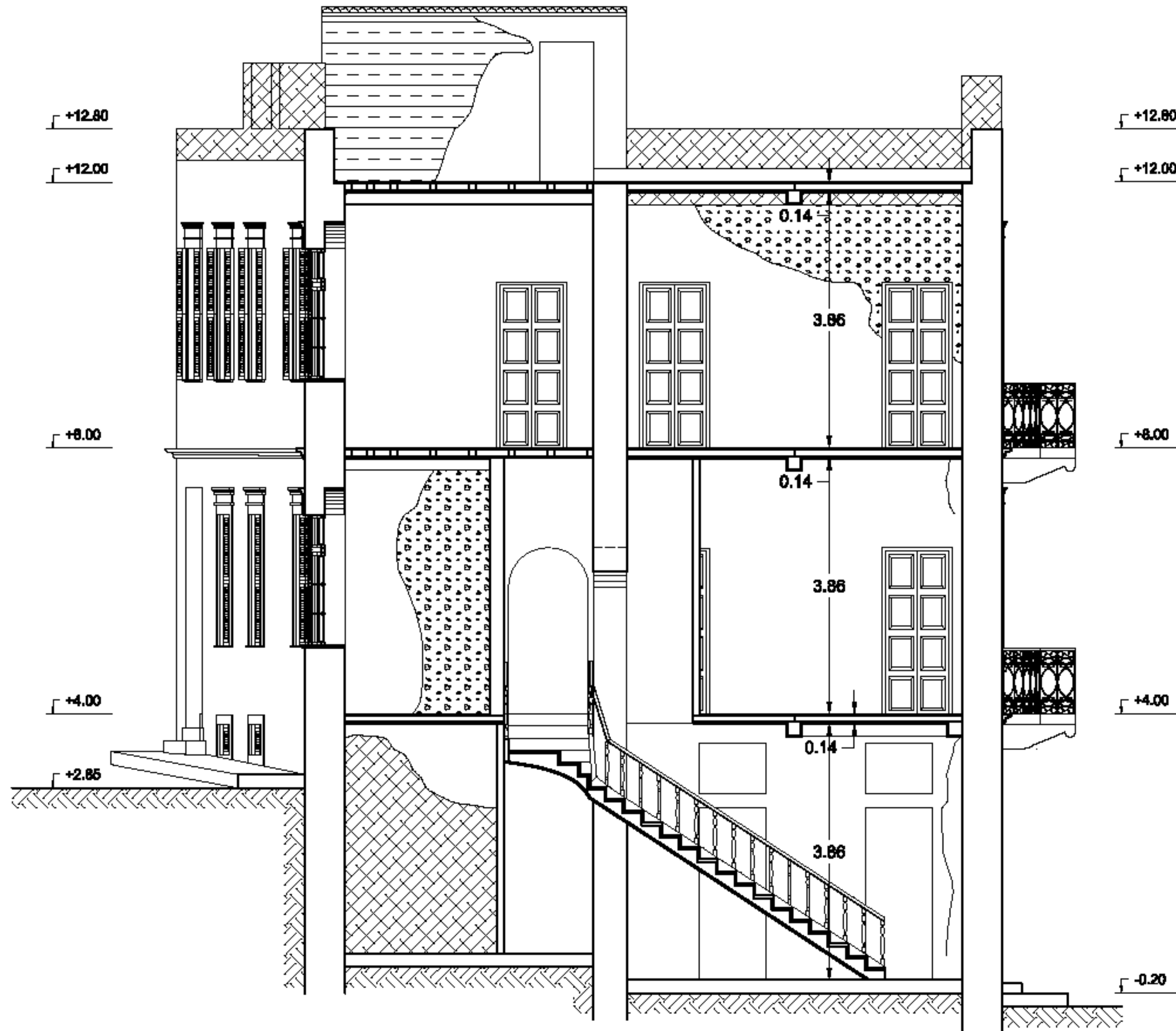
Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 Ιωάννου Φωφού & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΤΟΜΗ Β - Β
 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Πα - 05	1 : 50

Ημερομηνία:
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

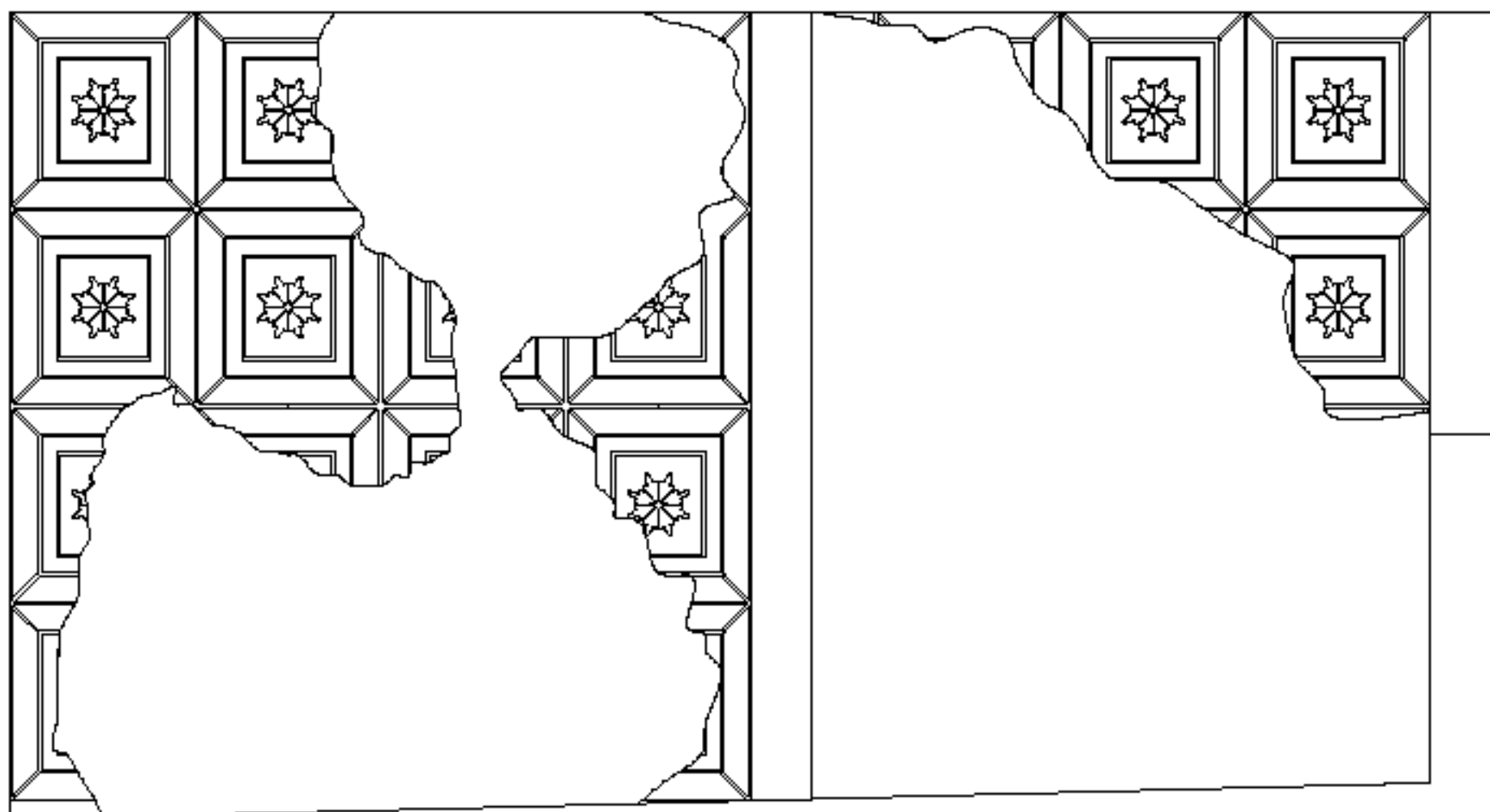
Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κλήνου Φωφού & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΤΟΜΗ Γ - Γ
 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Πα - 06	1 : 50

Ημερομηνία:
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
κωδώνου Φωπίου & Βασ. Ούλας,
ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
ΟΡΟΦΟΓΡΑΦΙΑ ΧΩΡΟΥ Υ1
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

αρ. σχεδίου:

Πα - 07

κλίμακα:

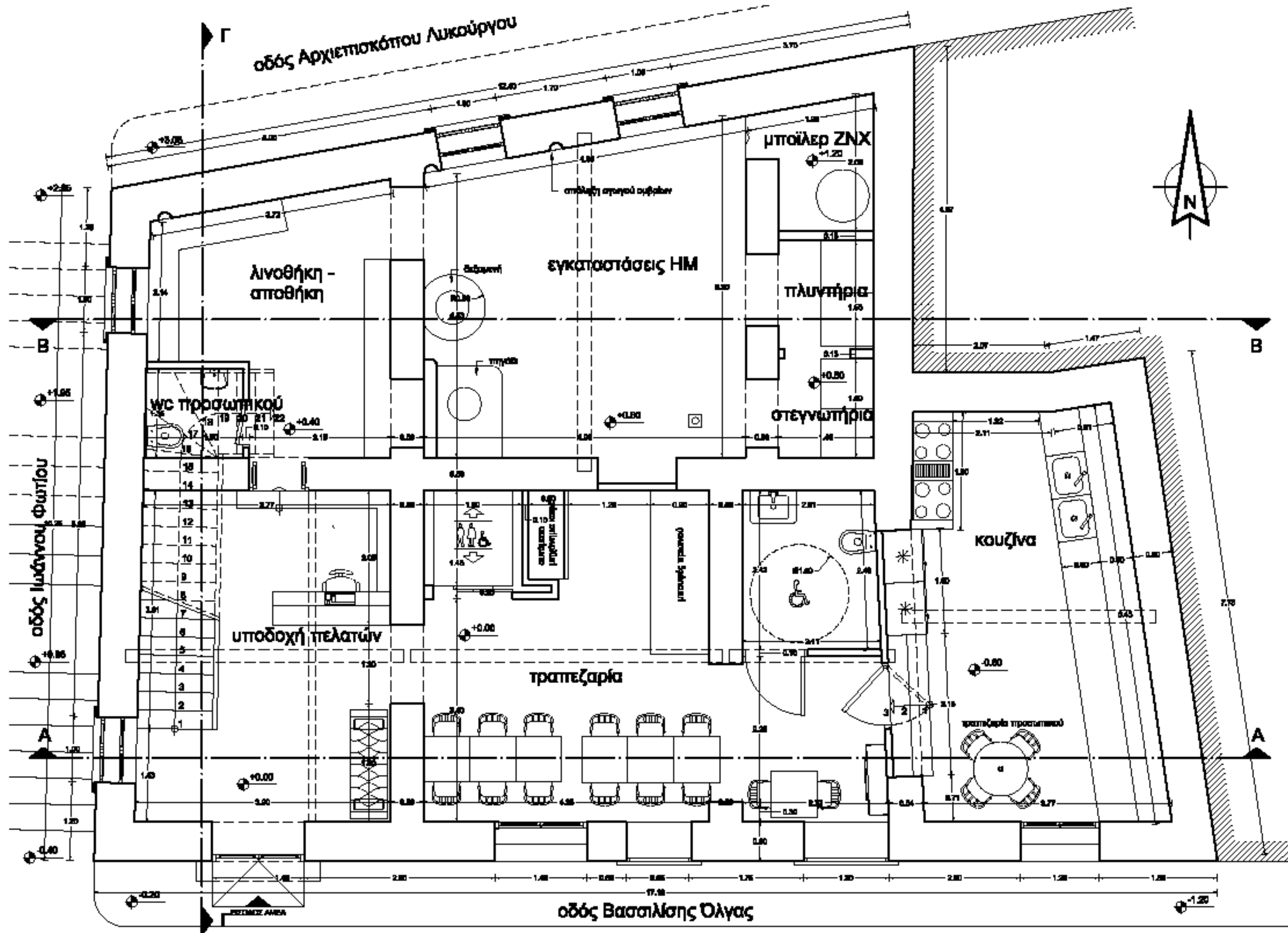
1 : 20

ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015

5.5.3. ΠΡΟΤΑΣΗ

5.5.3.1.	Κάτοψη Υπογείου	Π – 01
5.5.3.2.	Κάτοψη Ισογείου	Π – 02
5.5.3.3.	Κάτοψη Α' ορόφου	Π – 03
5.5.3.4.	Κάτοψη Δώματος	Π – 04
5.5.3.5.	Νότια όψη	Π – 05
5.5.3.6.	Δυτική όψη	Π – 06
5.5.3.7.	Βόρεια όψη	Π – 07
5.5.3.8.	Τομή Α-Α	Π – 08
5.5.3.9.	Τομή Β-Β	Π – 09
5.5.3.10.	Τομή Γ-Γ	Π – 10



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

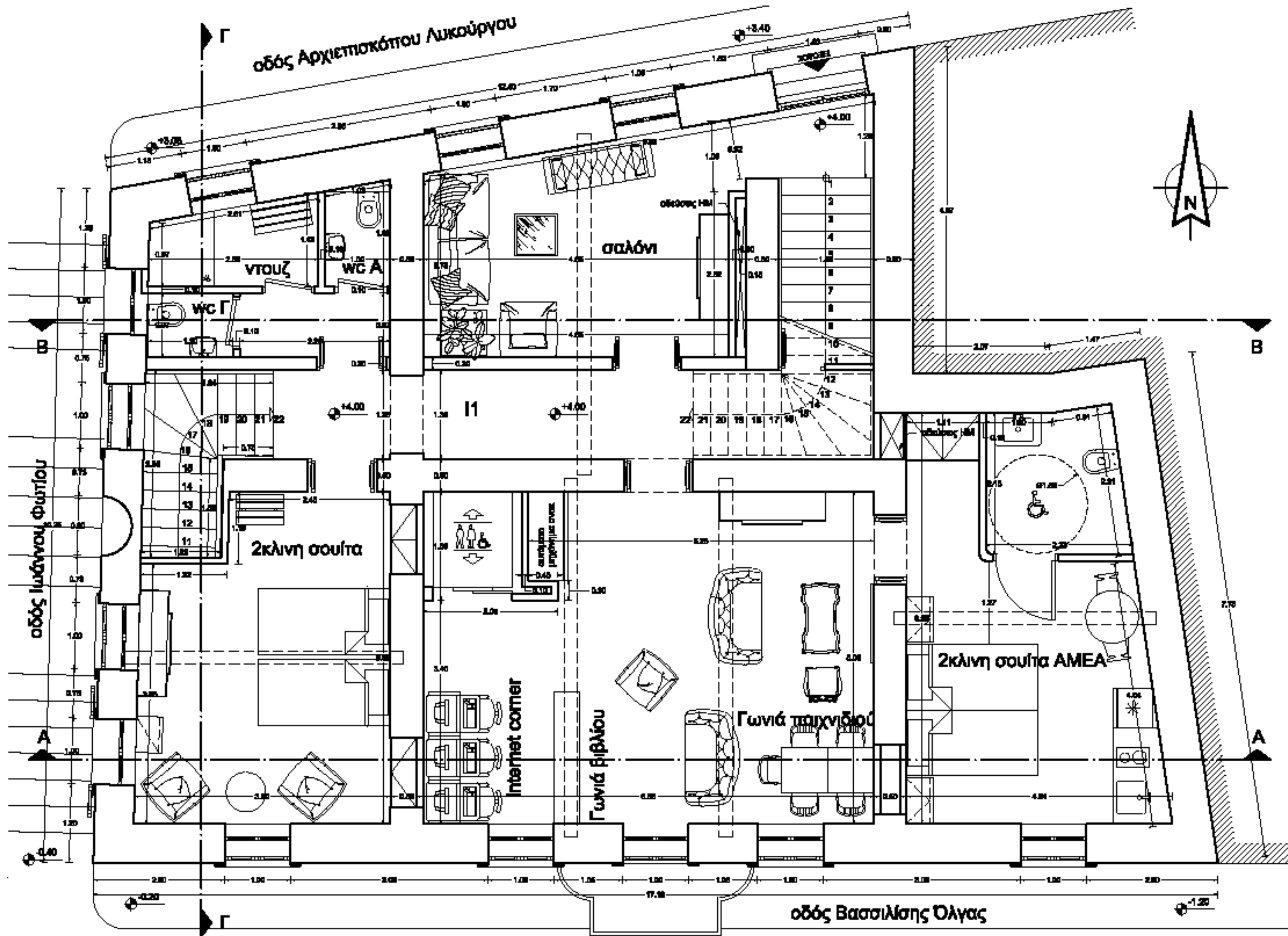
θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαύργου,
 κωδώνου Φωφίου & Βασ. Ολγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κικλάδων

μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

θέμα σχεδίου:
 ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ
 ΠΡΟΤΑΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Π - 01	1 : 50

ημερομηνία:
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΟΙΟΥ

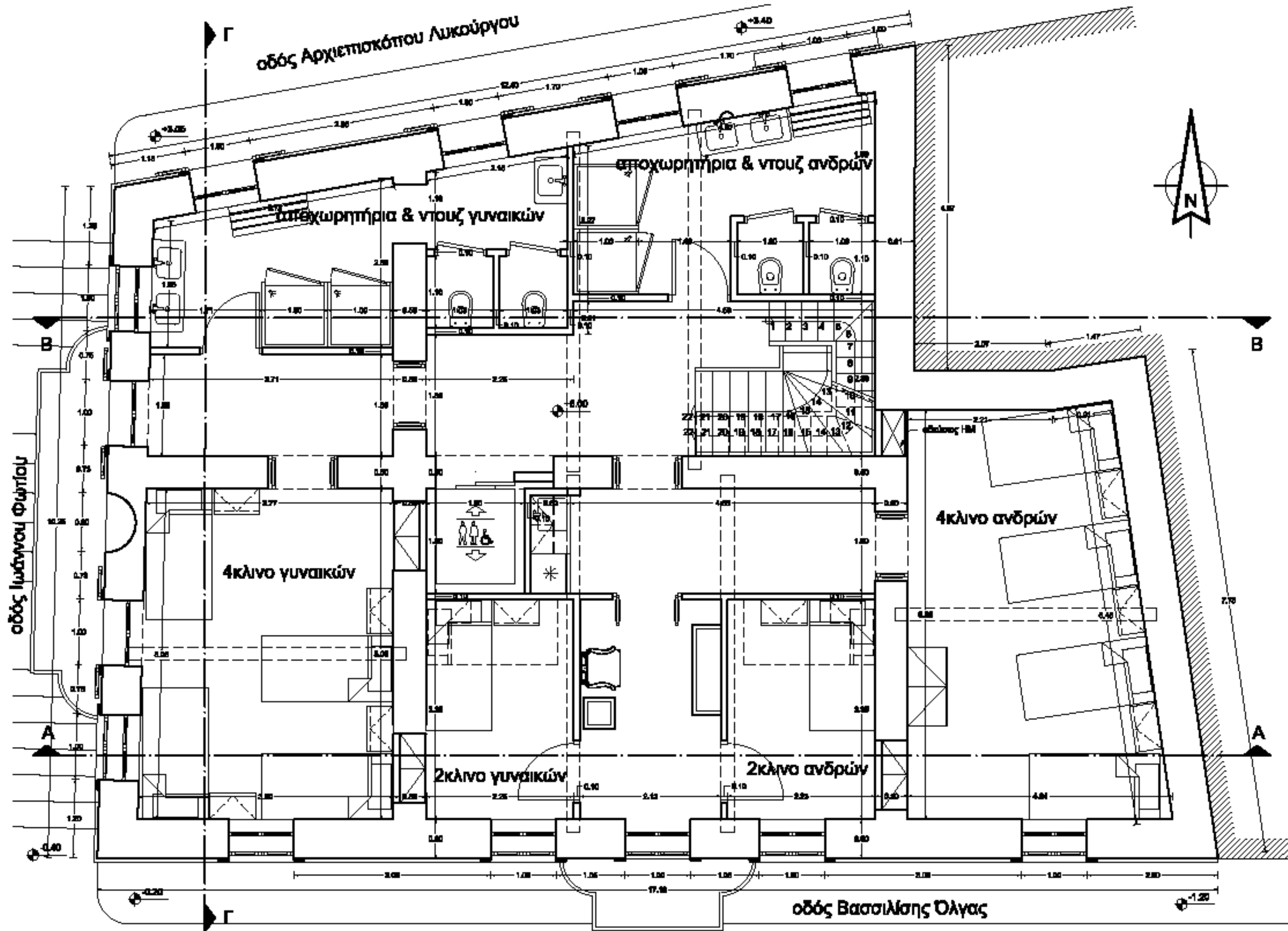
Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαύργου,
 κωδώνου Φωφίου & Βασ. Ούλας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
 ΠΡΟΤΑΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Π - 02	1 : 50

Ημερομηνία:
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

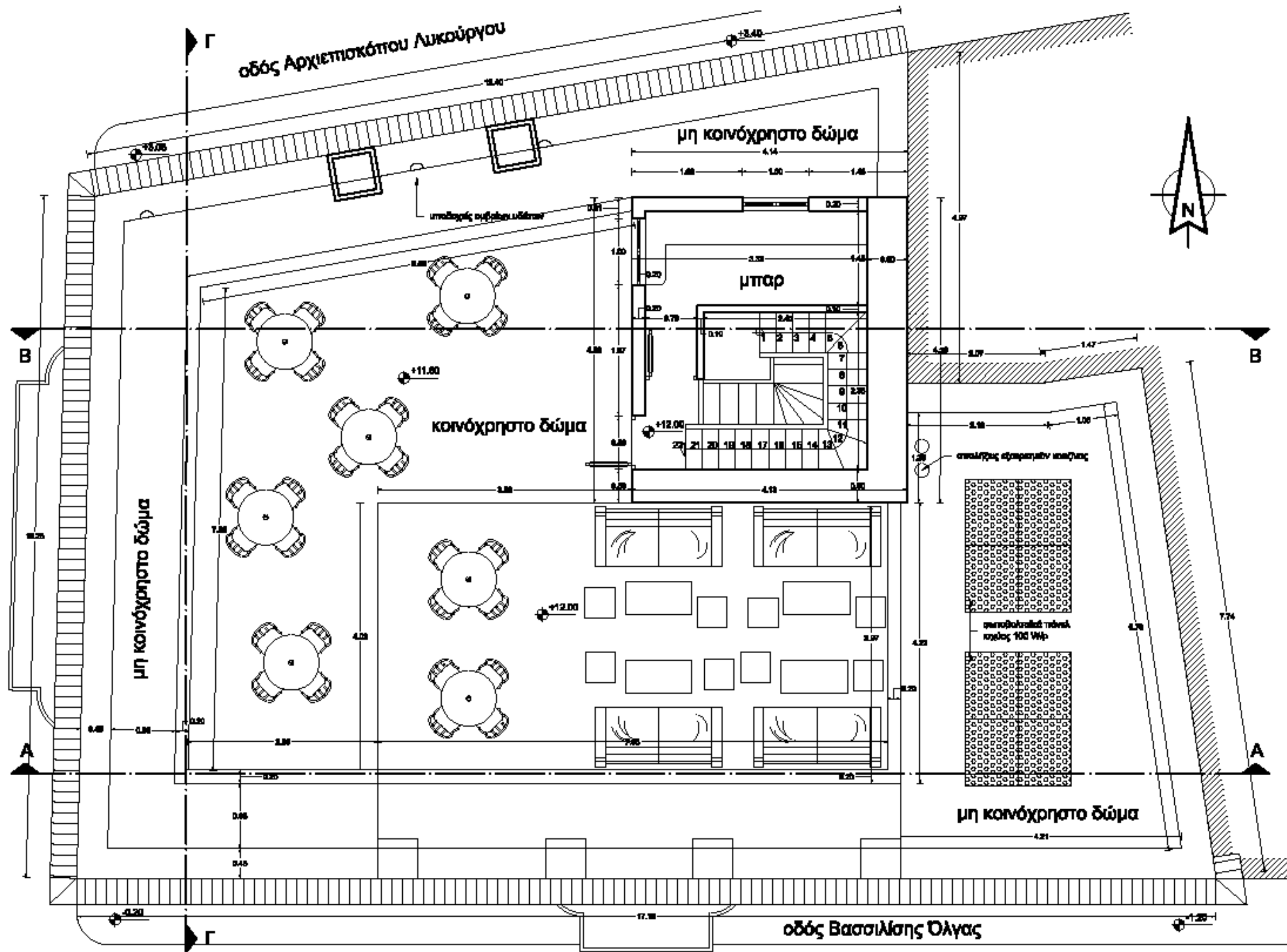
Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαύργου,
 κωδώνου Φωτίου & Βασ. Ολγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΚΑΤΟΧΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ
 ΠΡΟΤΑΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Π - 03	1 : 50

Ημερομηνία:
 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαύργου,
 κώνου Φωτίου & Βασ. Ολγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ
 ΠΡΟΤΑΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Π - 04	1 : 50

Ημερομηνία:
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
Κώννου Φωφίου & Βασ. Όλγας,
ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ
ΠΡΟΤΑΣΗ

αρ. σχεδίου:

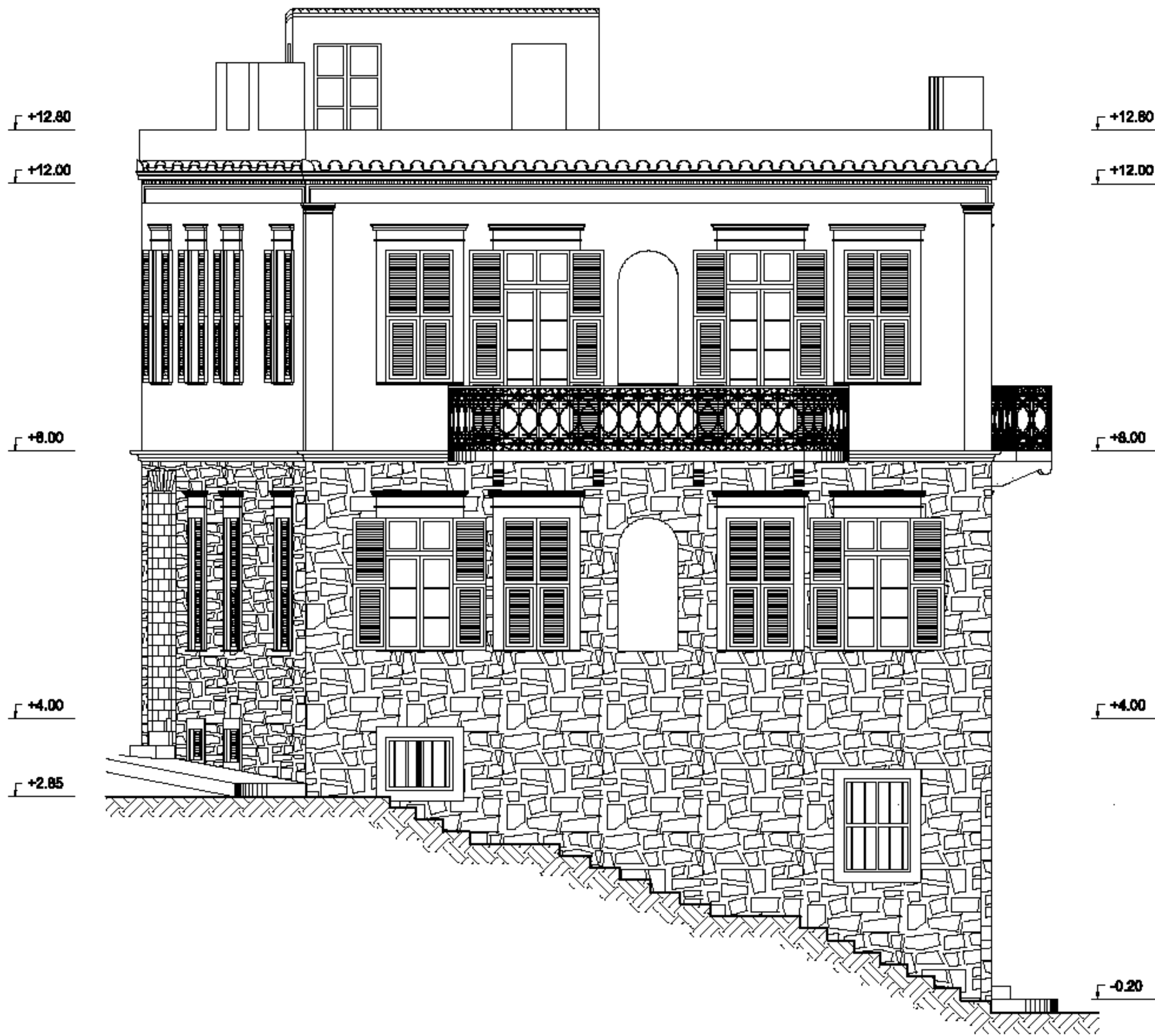
Π - 05

κλίμακα:

1 : 50

Ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κωάννου Φωτφου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ
 ΠΡΟΤΑΣΗ

αρ. σχεδίου:

Π - 06

κλίμακα:

1 : 50

ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

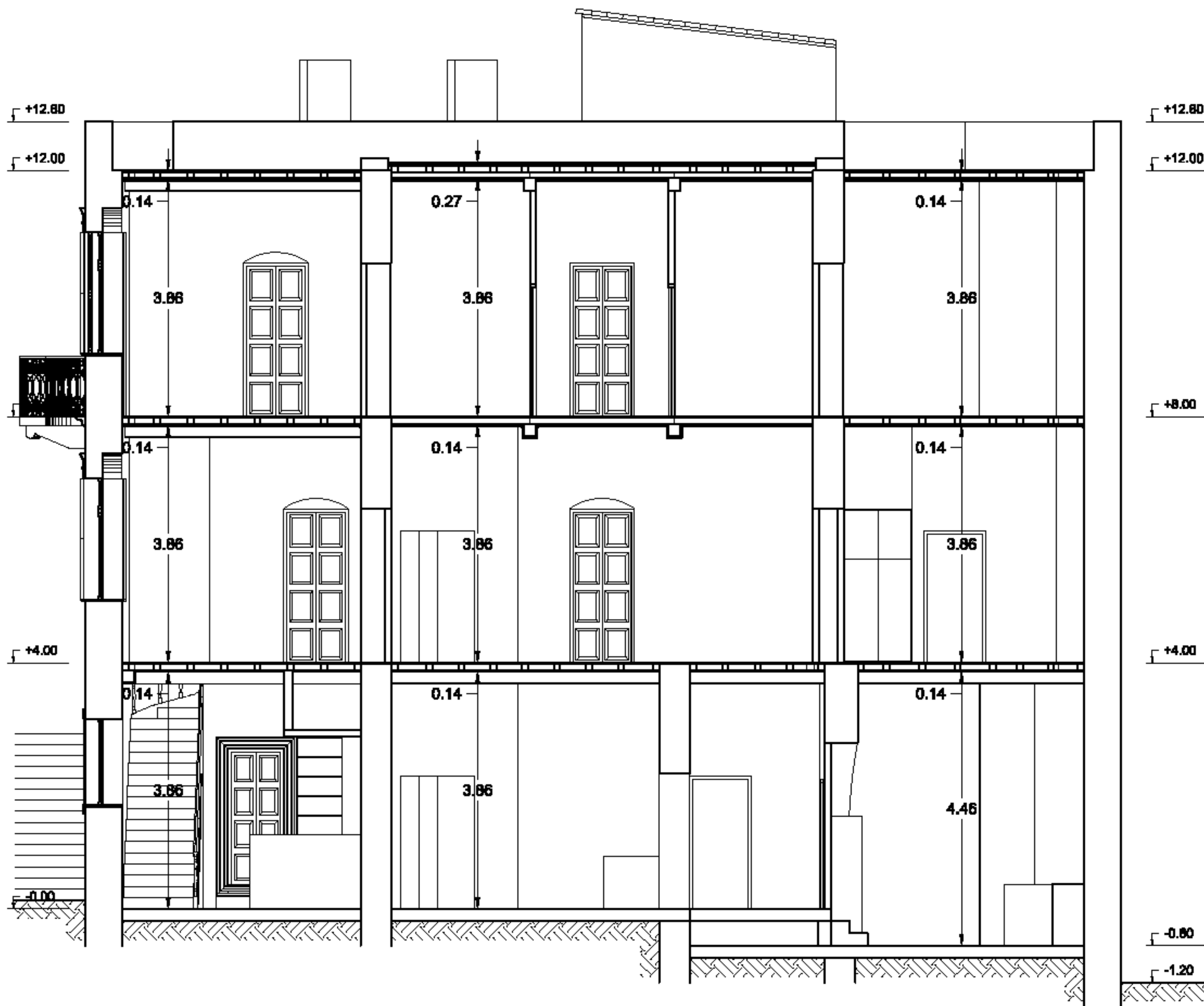
Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
κωδώνου Φωφίου & Βασ. Όλγας,
ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ
ΠΡΟΤΑΣΗ

αρ. σχεδίου:	κλίμακα:
Π - 07	1 : 50

Ημερομηνία:
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΞΗΣ

Έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κλήνου Φωφού & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΤΟΜΗ Α - Α
 ΠΡΟΤΑΣΗ

αρ. σχεδίου:

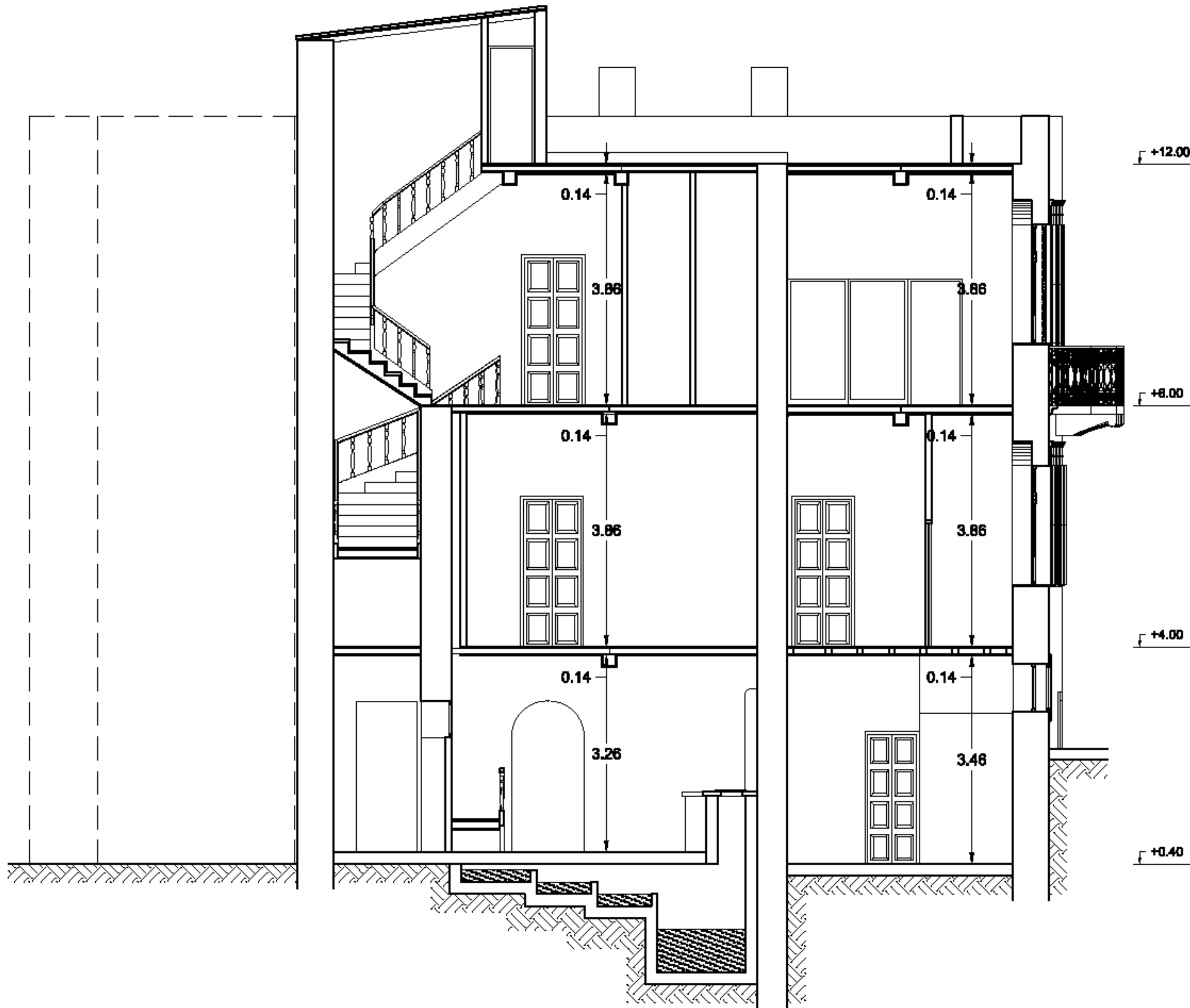
Π - 08

κλίμακα:

1 : 50

ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΣΗΣ

Έργο:
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση: Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κωδώνου Φωφίου & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:
 ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:
 ΤΟΜΗ Β - Β
 ΠΡΟΤΑΣΗ

αρ. σχεδίου:

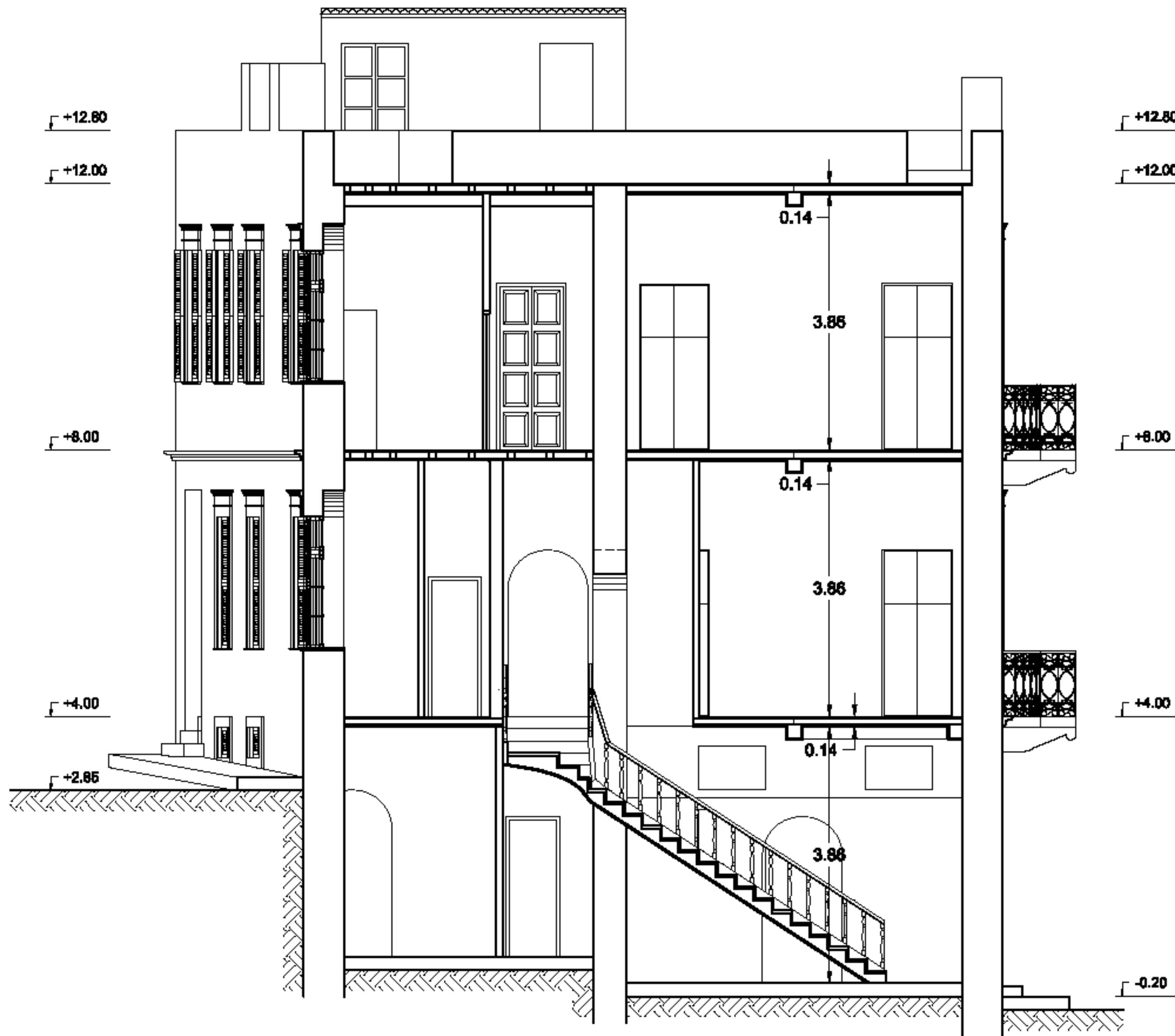
Π - 09

κλίμακα:

1 : 50

ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015



ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
 ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΣΤΗΛΑΣΗΣ

Έργο:

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
 ΟΙΚΙΑΣ ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ

Θέση:

Αρχιεπισκόπου Λυκαόργου,
 κωδώνου Φωλιού & Βασ. Όλγας,
 ΟΤ 0883, Δήμος Ερμούπολης
 Νήσου Σύρου Περιφέρειας Κυκλάδων

Μελετητές:

ΖΩΡΖΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
 ΓΑΡΓΑΛΙΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Θέμα σχεδίου:

ΤΟΜΗ Γ - Γ
 ΠΡΟΤΑΣΗ

αρ. σχεδίου:

Π - 10

κλίμακα:

1 : 50

Ημερομηνία:

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2015

6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

6.1. ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κάτωθι καταχωρούνται πηγές ελληνικών και ξένων τίτλων που αναφέρονται γενικότερα στις αρχές, τους στόχους και την μεθοδολογία των επεμβάσεων σε διατηρητέα κτήρια ή παρουσιάζουν συγκεκριμένα παραδείγματα μελετών και εφαρμογών, καθώς επίσης καταχωρούνται και σημαντικές αποφάσεις, οδηγίες και κείμενα διεθνών οργανισμών και συνεδρίων, και χωρίζονται ανάλογα με το περιεχόμενό τους στις εξής ενότητες:

6.1.1. Γενική επισκόπηση περί αποκατάστασης – μεθοδολογία

Aquilino, M., Baldi P., Giammarusti, An., Girardi, Fr., Torre, C. La, Musmeci, Al., Il recupero edilizio: Metodi e materiali per la progettazione, La Nuova, Italia Scientifica, Urbino 1984.

Crema, L., Monumenti e restauro, Milano 1959.

De Angelis d' Ossat, G., Guide to the methodical study of monuments and causes of their deterioration, Faculty of Architecture, University of Rome, International Centre for the Study of the Preservation of Cultural Property, Rome 1972.

Διατήρηση – Αποκατάσταση – Αναστήλωση, Πρακτικά Σεμιναρίου 22/24-11-1994 και 29-11-1994 ως 1-12-1994, Σύλλογος Αποφοίτων Πολυτεχνικής Σχολής ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 1995.

Feiffer, C., Il progetto di conservazione, Milano, Franco Angeli, 1997.

Fitch, J. M., Historic preservation: curatorial management of the built world, USA, Mc Graw – Hill inc., 1982.

Harrison, R. (edit), Manual of heritage management, Oxford, ButterworthHeinemann, 1994.

Κωτσιόπουλος, Α. Μ., Ξεναρίου-Μανασσή, Α., (επιμ.), Συντήρηση και αναβίωση παραδοσιακών κτιρίων και συνόλων, Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Βόλου, Σεπτ. 1981, ΤΕΕ / Τμήμα Μαγνησίας, Θεσσαλονίκη, University Studio press, 1982.

Lemaire, R., Pour une politique globale de la conservation du patrimoine architectural. Principes generaux, Conseil de l'Europe, Strasbourg 1973.

Marks, St. (edit), Concerning buildings. Studies in honour of Sir Bernard Feilden, Architectural press, London 1996.

Mills, Ed. (edit), Building maintenance and preservation. A guide to design and management, Gr. Britain, Butterworth-Heinemann, 1942.

Μνημείο και Περιβάλλον 1(1993), 2(1994), 3(1996). Επιστημονική περιοδική έκδοση, Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Παράρτημα Θεσσαλονίκης ΤΕΕ/ΤΜΚ, Θεσσαλονίκη, εκδ. Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1993,1994,1996.

Monument (Le) pour l' homme, ICOMOS, Actes du II Congrès International de la Restauration, Venezia 25-31 Maggio 1964, Padova–Bologna, Marsilio Editori, 1971.

Ορφανουδάκης, Δ. Α., Μελέτη αποκατάστασης μνημείων και συνόλων, Πειραιάς 1992.

Προστασία μνημείων και συνόλων. Συλλογή κειμένων 1 και 2, ΑΠΘ, Εδρα Ιστορίας Αρχιτεκτονικής, καθ. Γ. Π. Λάββας, Θεσσαλονίκη 1977 και 1978 αντίστοιχα.

6.1.2. Θεωρία και ιστορία της προστασίας μνημείων και συνόλων

Αναστήλωση (Η) των μνημείων στην Ελλάδα. Θεωρία και πρακτική, Δημόσια συζήτηση 8ης Ιανουαρίου 1986, Εισηγήσεις, Ελληνική Εταιρεία, Αθήνα Ιούνιος 1986.

Baldini, U., Teoria del restauro e unita di metodologia, Firenze, Nardini Editore, 1982-1983.

Boito, C., I restauratori, Firenze 1884.

Bonelli, R., Architettura e restauro, Venezia, N. Pozza, 1959.

Brandi, C., Teoria del restauro, Piccola Biblioteca Einaudi, Torino 1963.

Brandi, C., Teoria del Restauro, G. Einaudi, Torino 1977 (Roma 19631).

Brandi, C., Θεωρία της Συντήρησης, Η. Γαβριηλίδη (μετ. επιμ.), Ν. Ζίας (προλ.), Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2001.

Carbonara, G., La reintegrazione dell' imagine, Bulzoni Ricerche / Architettura, Roma 1976.

- Ceschi, C., *Teoria e storia del restauro*, Roma, ed. M. Bulzoni, 1970.
- Di Stefano, R., *John Ruskin interprete dell' architettura e del restauro*, εκδ. ESI, Napoli 1969.
- Giovannoni, G., *Il restauro dei monumenti*, Roma 1945.
- Gurrieri, Fr., *Teoria e cultura del restauro dei monumenti e dei centri antichi*, CLUSF Cooperativa Editrice Universitaria, Firenze 1974, 1977.
- Harvey, J., *Conservations of buildings*, John Baker publ., London 1972.
- Καραδέδος, Γ. Π., Προστασία μνημείων και συνόλων, Ιστορία και εξέλιξη της προστασίας μνημείων και συνόλων, τεύχος 2, ΑΠΘ, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Τομέας Β', Θεσσαλονίκη 1984, 1991-1992.
- Κουτσογιάννης, Δ., «Οι σύγχρονες αντιλήψεις για την αποκατάσταση έργων τέχνης όπως τις διατυπώνει ο Umberto Baldini», *Τεχνικά Χρονικά* τ. 11/3 (1991) σ. 105-113.
- Λάββας, Γ. Π., Προστασία μνημείων και συνόλων. Βασικές έννοιες, ιδεολογία και μεθοδολογία, τεύχος 1, ΑΠΘ, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Τομέας Β', Θεσσαλονίκη 1984.
- Leon, P., *Les monuments historiques. Conservation et restauration*, Paris 1917.
- Leon, P., *La vie des monuments Français. Destruction, restauration*, Paris 1951.
- Μουτσόπουλος, Ν., Η αρχιτεκτονική μας κληρονομιά: Συμβολή στην θεωρία της αναβιώσεως, αναστηλώσεως και αναπλάσεως των μνημείων της παραδοσιακής μας αρχιτεκτονικής, (συλλογή άρθρων, μελετών, μαθημάτων και διαλέξεων, 1965-1980), Θεσσαλονίκη, εκδ. Γαρταγάνη, 1983.
- Ruskin, J., *The Seven Lamps of Architecture*, London, J. M. Dent and Sons, 1963
- Sampaolesi, P., *Discorso sulla metodologia generale del restauro dei monumenti*, Firenze, edit. Edam, 1973.
- Valery, P., *Ευπαλίνος ή ο αρχιτέκτων*, μεταφρ. Ε. Λαμπρίδη, Αθήνα, Αγρα, 1993.
- Viollet-Le-Duc, E., *Dictionnaire raisonné de l'architecture française du XIe au XVI siècle*, Bance et Morel, Paris, F. de Nobele, 1967 (reprint of 1868-74).

6.1.3. Τεκμηρίωση μνημείων – μέθοδοι αποτύπωσης

Αρχαιομετρικές και αρχαιολογικές έρευνες στη Μακεδονία και Θράκη, Πρακτικά Β' Συμποσίου Αρχαιομετρίας, Θεσσαλονίκη 26-28 Μαρτίου 1993, Θεσσαλονίκη 1996.

Badekas, J. (edit.), Photogrammetric surveys of monuments and sites: proceedings of the first International symposium on photogrammetric surveys of monuments and sites, Athens 1974, Amsterdam – N. York, North–Holland Pub. Co-American Elsevier, 1975.

Blachut, Th., Burkhardt, R., Ιστορική εξέλιξη των φωτογραμμετρικών μεθόδων και οργάνων, μετάφραση Μ. Τσαούση – Αν. Κατσίνα, ΤΕΕ Ελληνική Εταιρεία Φωτογραμμετρίας και Τηλεσκοπήσης

Βλάχος, Δ., Τεχνικές προδιαγραφές τοπογραφικών αποτυπώσεων αρχιτεκτονικών μνημείων, Θεσσαλονίκη 1989.

Carbonnell, M., Quelques aspects du releve photogrammetrique des monuments et des centres historiques, Faculte d'architecture de l' Universite de Rome – Centre international d' etudes pour la conservation et la restauration des biens culturels, Roma 1974.

Danger, R., Cours de releves d' archietcture, Paris, Eyrolles, 1974.

Επίγεια Φωτογραμμετρία και συστήματα πληροφοριών χώρου για την τεκμηρίωση του μνημειακού πλούτου της χώρας, Πρακτικά Συνεδρίου 23-24 Νοεμβρίου 1992, ΑΠΘ Τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών Τομέας Κτηματολογίου Φωτογραμμετρίας και Χαρτογραφίας, Θεσσαλονίκη 1992.

Etude pur la photogrammetrie appliquée aux monuments historiques – Application of Photogrammetry to historic monuments, Saint–Mande, France 84-6.VII.1968, Conseil International des Monuments et des Sites (ICOMOS), Paris 1969.

Goguey, R., De l' aviation a l' archeologie. Recherches sur les techniques et les methodes de l' archeologie aerienne, Paris, Editions Technip, 1968.

Hogg, A., Surveying for archeologists and other field workers, London, Croon Helm, 1980.

Λιβιεράτος, Ευαγ., Παρασχάκης, Γ., Ψηφιακές τεκμηριώσεις χώρου: Εφαρμογές στην τοπική αυτοδιοίκηση και στον αρχιτεκτονικό μνημειακό πλούτο, Θεσσαλονίκη 1995.

Lock, G., Stanei, Z., Archaeology and Geographical information systems, A European perspective, London, Taylor & Francis, 1995.

Meydenbauer, A., Handbuch der Messbildkunst in Anwendung auf Baudenkmäler – und Reise – Aufnahmen, Halle, Verlag von Wilhelm Knapp, 1912.

Parasnis, D. S., Principles of applied geophysics, London – New York, Chapman & Hall 1986 (1975).

Πατιάς, Π., Παρασχάκης, Ι., Μαρούκης, Ι., Ψηφιακή τεκμηρίωση διατηρητέων κτιρίων, εκδ. Ζήτη, 1995.

Πατιάς, Π., - Καρράς, Γ., Σύγχρονες φωτογραμμετρικές πρακτικές σε εφαρμογές αρχιτεκτονικής και αρχαιολογίας, Θεσσαλονίκη, Δίπτυχο, 1995.

Σύγχρονες μέθοδοι αποτύπωσης και τεκμηρίωσης μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, Πρακτικά εισηγήσεων Συνεδρίου 29 Σεπ. – 3 Οκτ. 1986, Θεσσαλονίκη – Άγιο Όρος ΚΕΔΑΚ, ΤΕΕ/ΤΚΜ, ΣΑΤΜΒΕ, Σύλλογος Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών Βορείου Ελλάδος, Θεσσαλονίκη 1987.

Snell, J. R., Richard, Jr., Wurzbach, N., Thermosense XX, v. 3361, Proceedings of SRIE – The International Society for Optical Engineering, Orlando, Florida 1998.

Τσιούμης, Α. Κ., Αρχαιολογικές Διασκοπήσεις, Θεσσαλονίκη 1997.

Wurzbach, R., N., Burleigh, D., D., Proceedings of SPIE – The International Society for Optical Engineering, Thermosense XIX: An International Conference on Thermal Sensing and Imaging Diagnostic Applications, v. 3056, Orlando, Florida 1997.

Ψηφιακή Χαρτογραφία. Φωτογραμμετρία. Τηλεπισκόπηση – Τεχνολογίες αιχμής, Τεχνικά Χρονικά ΤΕΕ 2η έκτακτη έκδοση 1995.

6.1.4. Οικοδομική ιστορικών κατασκευών

Adam, J. P., La construction romaine. Materiaux et techniques, Paris, Picard, 1984.

Ασημακοπούλου-Ατζακά, Π., Η τεχνική Opus Sectile στην εντοίχια διακόσμηση. Συμβολή στη μελέτη της τεχνικής από τον 1ο μέχρι τον 7ο μ.Χ. αιώνα με βάση τα μνημεία και τα κείμενα, Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών, Θεσσαλονίκη 1980.

Βελένης, Γ., Ερμηνεία του εξωτερικού διακόσμου στη βυζαντινή αρχιτεκτονική, Θεσσαλονίκη 1984.

- Βελένης, Γ., Τα τείχη της Θεσσαλονίκης από τον Κάσσανδρο ως τον Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, University press, 1998.
- Blake, M. E., Roman construction in Italy from Nerva through the Antonins, American Philological Society, Philadelphia 1973.
- Blümmer, H., Technologie und terminologie der Gewerbe und kunst bei Griechen und Romern, Berlin, Leipzig, 1912.
- Βοκοτόπουλος, Π., Η εκκλησιαστική αρχιτεκτονική εις την Δυτικήν Στερεάν Ελλάδα και την Ήπειρον, από του τέλους του 7ου μέχρι και του τέλους του 10ου αιώνας, Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών, Θεσσαλονίκη 1992.
- Choisy, A., L' art de batir chez les Romains, Paris 1873.
- Choisy, A., L' art de batir chez les Byzantins, Paris 1883.
- Δημακόπουλος, Ι., Τα σπίτια του Ρεθύμνου. Συμβολή στη μελέτη της Αναγεννησιακής αρχιτεκτονικής της Κρήτης τον 16ον και 17ον αιώνα, ΥΠΠΟ Γενική Διεύθυνσις Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεως, Αθήναι 1977.
- Effenterre, H. Van, Le palais de Mallia et la cite minoenne, etude de synthèse, Edizioni dell' Ateneo, Roma 1980.
- Evans, A., The palace of Minos, London, Macmillan and Co, 1921-35.
- Gnoli, R., Marmora Romana, Roma, Edizioni dell' Elefante, 1988.
- Hodge, A. T., The woodwork of Greek roofs, Cambridge, University press, 1960.
- Lamprecht, H. O., Opus caementicium, Bautechnik der Romer, Dusseldorf 1987.
- Lugli, G., La tecnica edilizia Romana con particolare riguardo a Roma e Lazio, I, II, New York, Johnson reprint corp., 1968.
- Μουτσόπουλος, Ν., Η λαϊκή αρχιτεκτονική της Βέροιας, ΤΕΕ, Αθήναι 1967.
- Μουτσόπουλος, Ν., Η αρχιτεκτονική προεξοχή, το «σαχνισί». Συμβολή στη μελέτη της ελληνικής κατοικίας, ΕΜΣ, Θεσσαλονίκη 1988.
- Μουτσόπουλος, Ν., Εκκλησίες της Καστοριάς, 9ος-11ος αιώνας, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής, 1992.

Μπούρας, Χ., Βυζαντινά σταυροθόλια με νευρώσεις, Δημοσιεύματα Αρχαιολογικού Δελτίου αρ. 5, Αθήναι 1965.

Μπούρας, Χ., Μαθήματα Ιστορίας Αρχιτεκτονικής, τ. 1, 2, Αθήναι 1994.

Νικονάνος, Ν., Βυζαντινοί ναοί της Θεσσαλίας. Από τον 10ο αιώνα ως την κατάκτηση της περιοχής από τους Τούρκους, Αθήνα 1979.

Ορλάνδος, Α., Η ξυλόστεγος παλαιοχριστιανική βασιλική, Αθήναι 1954.

Ορλάνδος, Α., Τα υλικά δομής των αρχαίων Ελλήνων κατά τους συγγραφείς, τας επιγραφάς και τα μνημεία, Αρχαιολογική Εταιρεία αρ. 1, Αθήναι 1955-58.

Παλυβού, Κ., Ακρωτήρι Θήρας. Η οικοδομική τέχνη, Βιβλιοθήκη της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας, 183, Αθήνα 1999.

Πασαδαίος, Α., Ο κεραμοπλαστικός διάκοσμος των βυζαντινών κτηρίων της Κωνσταντινούπολεως, Βιβλιοθήκη της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας αρ. 76, Αθήναι 1973.

Τζαρτζάνος, Ζ. Α., Περί των λαϊκών τεχνικών όρων της οικοδομικής των μεγάλων αστικών κέντρων μετά λεξικού αυτών, ΕΜΠ, Αθήναι 1961.

Τσουρής, Κ., Ο κεραμοπλαστικός διάκοσμος των υστεροβυζαντινών μνημείων της Βορειοδυτικής Ελλάδος, Καβάλα 1988.

6.1.5. Παθολογία και τεχνολογία συντήρησης υλικών και κατασκευών

Amoroso, G. G., Fassina, V., Stone decay and conservation. Atmospheric pollution cleaning, consolidation and protection. Materials science monographs, 11, Amsterdam, New York, Elsevier, 1983.

Ashurst, J. & N., Practical building conservation, v. 1, Stone masonry v. 2: Brick, Terracotta & Earth, v.3: Mortars, Plasters & Renders, v.4: Metals, v.5: Wood, Glass & Resins, Gr Britain, Gower Technical press, 1988.

Ashurst, J., Dimes, Fr. G., Conservation of building & decorative stone, Butterworth–Heinemann, London 1998.

Carbonara, G., Restauro e cemento in architettura, Associazione italiana tecnico economica del cemento, Roma 1981.

Carbonara, G., Trattato di restauro architettonico, τ. 1-4, Torino, Utet, 1997.

Cigni, G. – Codacci-Pisanelli, B., Umidita e degrade negli edifice. Diagnosi e rimedi, Roma, Edizioni Kappa, 1987.

Colloque sur l'arteration du bois – Symposium on the weathering of wood, Ludwigsburg – Allemagne / Germany 8-11.VI.1969, Conseil international des monuments et des sites (ICOMOS), Paris 1972.

Colloque sur l'arteration des pierres. Conferences on the weathering of stones, Bruxelles 1966-1967, International council of monuments and sites, Paris 1968.

Cronyn, J. M., The Elements of archaeological conservation. Contribution on marine material by W. S. Robinson, London – N. York, NY Routledge, 1990.

Elliott, C. D., Technics and Architecture. The development of Materials and Systems for buildings, Cambridge Mass, MIT press, 1992.

Επισκευή Ζημιών από σεισμό σε κτίρια. Οδηγίες, ΑΠΘ, Πολυτεχνική Σχολή, Θεσσαλονίκη 1978.

Feilden, B. M., Conservation of historic buildings, Gr. Britain, Butterworths, 1992 (1994).

5th International meeting of experts on the conservation of Earthen architecture, Rome 1987.

Horie, C. V., Materials for conservation. Organic consolidants, adhesives and coatings, Architectural press, Gr. Britain 1998.

Jacomy, B., Συνοπτική ιστορία των τεχνικών, Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1990.

Insall, D. W., The care of old buildings today. A practical guide, Architectural press, London 1972.

Iron Works and Iron Monuments. Study Conservation and adaptive use, Ironbridge 23-25/10/1984, Editing Rockwell C., Garcia M., ICCROM 1985.

Ιστορία της Νεοελληνικής Τεχνολογίας, Α' Τριήμερο Εργασίας, Πάτρα, 21-23 Οκτωβρίου 1988, Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1991.

Κοντού, Ε. Κ., Κοτζαμάνη, Δ. Δ., Λαμπρόπουλος, Β. Ν., Γυαλί : Συντήρηση και αποκατάσταση, Αθήνα 1995.

Κουφόπουλος, Π. Μ. – Μαμαλούκος, Στ. Β., Αγιορείτικη Μεταλλοτεχνία, 1997.

Λαμπρόπουλος, Β., Μανέτα, Χ. Α., Πορσελάνη: τεχνολογία, διάβρωση και συντήρηση, Αθήνα 1993.

Λαμπρόπουλος, Β., Κεραμικά: τεχνολογία, διάβρωση και συντήρηση, Αθήνα 1996.

Lazzarini, L., Laurenzi Tabasso, M., Il restauro della pietra, Padova, Cedam, 1986.

Mamillan, M., Pathology of building materials, Faculty of Architecture, International Centre for the Study of the preservation and the restoration of cultural property, Rome 1970.

Mamillan, M., Pathology et restauration des constructions en pierre, Centre international d'etudes pour la conservation et la restauration des biens culturels, Rome 1972.

Massari, G., Umidità nei monumenti – Humidity in monuments, University of Rome, Faculty of Architecture, International centre for the study of the preservation and the restoration of cultural property, Rome 1971.

Massari, G., Batiments humides et insalubres: Pratique de leur assainissement, Traduit de l' Italien par Pierre Jodogne, Centre international d' etudes pour la conservation et la restauration des biens culturels – Comite de l' ICOM pour la conservation, Paris, Editions Eyrolles, 1971.

Melvill, I. A., Gordon, I. A., The repair and maintenance of houses, London, Estates Gazette, 1973.

Μπούρας, Χ., Θ., Σημειώσεις του μαθήματος «Αποκατάσταση των μνημείων I & II, ΕΜΠ Σπουδαστήριο Ιστορίας Αρχιτεκτονικής, Αθήνα 1982.

Mora, P., Causes of deterioration of mural paintings, International centre for the study of the preservation and the restoration of cultural property, Roma 1974.

M)hlethaler, Br., Conservation of waterlogged wood and wet leather, Centre international d'etudes pour la conservation et la restauration des biens cultures et Comitl de l' ICOM pour la conservation, Paris, Eyrolles, 1973.

Ξύλο (Το) σε υπάρχουσες δομικές κατασκευές. Παλιές και νέες τεχνολογίες, Διημερίδα 27-28 Φεβρουαρίου 1997, Μνημείο και Περιβάλλον 4 (1997), Ειδική Εκδοση II, ΑΠΘ - Ελληνική Εταιρεία - ΥΠΠΟ, Θεσσαλονίκη 1998.

- Pacey, A., Η τεχνολογία στον παγκόσμιο πολιτισμό, [Αθήνα] 1990.
- Pieper, Kl., Sicherung historischer Bauten, Berlin, W. Ernst, 1983.
- Preserving and restoring monuments and historic buildings - La conservation et la restauration des monuments et des batiments historiques, Unesco, Paris 1973.
- Préservation (La) des biens culturels notamment en milieu tropical, Unesco, Paris 1969.
- Price, C. A., Research in conservation, Stone Conservation, An overview of current research, The Getty Conservation Institute, USA 1996.
- Rossi-Manaressi, R. (edit), The Conservation of Stone v.1, Proceedings of the international symposium, Bologna, June 19-21, 1975, Centro per la conservazione delle sculture all' aperto, Bologna 1976.
- 17Σκουλικίδης, Θ. Ν., Διάβρωση και συντήρηση των δομικών υλικών των μνημείων, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2000.
- Stambolov, T. – Apseren de Boer, J. R. J. van, The Deterioration and conservation of porous building. Materials in monuments. A review of the literature, International centre for the study of the preservation and the restoration of cultural property, Rome 1976 (1972).
- Συστάσεις για τις επισκευές κτιρίων βλαμμένων από σεισμό, ΕΜΠ, Αθήνα 1978
- Torraca, G., Solubility and solvents for conservation problems, International Centre for the Study of the Preservation and the Restoration of Cultural Property, Roma 1978.
- Twenty years of restoration in Venice, Soprintendenza ai Beni Ambientali e Architettonici di Venezia, Torino 1987.
- Warren, J., Conservation of brick, Butterworth-Heinemann, Oxford – Boston 1999.
- Χατζηανδρέου, Λ. Μ., Εφαρμογή της ραδιογραφίας στη διάσωση αρχαιοτήτων από μάρμαρο, Αθήνα, Γ. Α. Πνευματικού, 1995.
- Zacharopoulou, G. P., A review of recent research on lime based mortars for conservation, Master of Arts in Conservation Studies, Institute of Advanced Architectural Studies The King's Manor University of York, August 1993.

6.1.6. Παθολογία και τεχνολογία συντήρησης στατικού φορέα

- Brebbia, C. A., Dominguez, J., Escrig, F. (eds), v. 2: Dynamics, stabilization and restoration, Second international conference on structural studies, Repairs and maintenance of historical buildings, Strema 91, Computational Mechanics Publications, Gr. Britain 1991.
- Brebbia, C. A. – Frewer, R. J. B. (edit), Structural repair and maintenance of historical buildings III, Third International conference on structural studies, Repairs and maintenance of historical buildings, Computation Mechanics Publications, Gr. Britain 1993.
- Brebbia, C. A., Leftheris, B. (eds), Dynamics, repairs and restoration, Fourth International conference on structural studies of historical buildings, Strema 95, Computational Mechanics Publications, Gr. Britain 1995.
- Brebbia, C. A., Leftheris, B. (eds), Architectural studies, Materials and analysis, Fourth International conference on structural studies of historical buildings, Strema 95, Computational Mechanics Publications, Gr. Britain 1995.
- Cigni, G., Il consolidamento murario. Tecniche d' intervento, Roma, Edizioni Kappa, 1978.
- Giuffre, A., La meccanica nell' architettura. La statica, La Nuova Italia Scientifica, Roma 1986.
- Holmström, In., Sandström, Ch., Maintenance of old buildings. Preservation from the technical and antiquarian standpoint, National Swedish Institute for Building Research, Stockholm 1975.
- Mainstone, R. J., Developments in structural form, London, Allen Lane, 1975.
- Middleton, J., Pande, G. N. (eds), Computer methods in structural masonry, Proceedings of the International symposium on computer methods in structural masonry held at the Holiday Inn, Swansea, UK, 3-5 April 1991, Books & Journals International, Gr. Britain 1991.
- Middleton, J., Pande, G.N. (edit.), Computer methods in structural masonry – 3, Proceedings of the Third International symposium on computer methods in structural masonry, Lisbon 19-21 April 1995, Books & Journals International Ltd, Gr. Britain 1995.

Pande, G. N., Middleton, J. (edit.), Computer methods in structural masonry – 2, Proceedings on the Second International symposium on computer methods in structural masonry, Swansea UK 6-8 April 1993, Books & Journals International, Gr. Britain 1993.

Pande, G. N., Middleton, J., Kralj, B. (edit.), Computer methods in structural masonry – 4, Proceedings of the Fourth International symposium on computer methods in structural masonry, Florence 3-5 Sept. 1997, E & FN Spon, Gr. Britain 1998.

Seeley, Iv. H., Building maintenance, London, Macmillan press Ltd, 1976.

Structural preservation of the architectural heritage, IABSE Symposium, Rome 1993, v. 70, Zurich 1993.

6.1.7. Αναστηλώσεις αρχαίων μνημείων

Αναστηλωτικές εργασίες στην Ακρόπολη της Λίνδου Ι: Ελληνιστική στοά, τ. 1, 2 (πίνακες), Επιτροπή Στερεώσεως και Αναστηλώσεως Μνημείων Ακροπόλεως Λίνδου, Αθήνα 2002.

Αρχαιολογικό (Το) έργο στη Μακεδονία και Θράκη, Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης τ.1 (1987) ώς τ. 7 (1993), Θεσσαλονίκη 1988 ως 1997 (αντίστοιχα).

Bouras, Ch., “Athens, The Parthenon”, Monumentum, τ. 27/2 (1984) σ. 109-120.

Casanaki, M., Mallouchou, F., The Acropolis at Athens: conservation, restoration and research 1975-1983, Committee for the preservation of the Acropolis Monuments, Catalogue of an exhibition held at the Gallery-Museum Alexandros Soutzos, Athens 12 Sept. - 30 Oct. 1983 and at other location through 1983, [Athens 1985].

Economakis, R. (edit), Acropolis Restoration. The CCAM Interventions Academy Editions, London 1992.

Θεουλάκης, Π., Ναός Επικουρίου Απόλλωνος Βασσών. Μελέτη συντηρήσεως του δομικού υλικού, ΥΠΠΟ – Επιτροπή Συντηρήσεως Ναού Επικουρίου Απόλλωνος Βασσών, Αθήνα 1995.

Ιωαννίδου, Μ., Μελέτη αποκατάστασεως των Προπυλαίων, ΥΠΠΟ – Επιτροπή Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως, Αθήνα 1994.

- Καραγιώργου-Σταθακοπούλου, Θ., Η συντήρηση του Ναού του Απόλλωνος στις Βάσσεις Φιγαλείας. Χρονικό μιας προσπάθειας - The preservation of the Temple of Apollo at Bassai in Phigaleia. Chronicle of an endeavour, ΥΠΠΟ, Επιτροπή Συντηρήσεως Ναού Επικουρίου Απόλλωνος Βασσών, Αθήνα 1995.
- Κορρές, Μ., Μπούρας, Χ., Μελέτη αποκατάστασης του Παρθενώνος, ΥΠΠΟ – Επιτροπή Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως, Αθήνα 1993.
- Κορρές, Μ., Από την Πεντέλη στον Παρθενώνα. Τα αρχαία λατομεία και η ιστορία ενός ημιτελούς δωρικού κιονοκράνου του πρώτου μαρμάρινου Παρθενώνος, Αθήνα, Μέλισσα, 1994.
- Κορρές, Μ., Πανέτσος, Γ. Α., Seki, T., Ο Παρθενών, αρχιτεκτονική και συντήρηση. The Parthenon, architecture and conservation, Ιδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού, Επιτροπή Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως, Αθήνα 1996.
- Μαλλούχου-Tufano, Φ., Η αναστήλωση των αρχαίων μνημείων στη νεώτερη Ελλάδα (1834-1939). Το έργο της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας και της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, Αρχαιολογική Εταιρεία, Αθήνα 1998.
- Μελέτη αποκατάστασης τμήματος του θριγκού της ανατολικής στοάς των Προπυλαίων, ΥΠΠΟ, Επιτροπή Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως, [Αθήνα] 1980.
- Μπούρας, Χ., Η αναστήλωση της στοάς της Βραυρώνας. Τα αρχιτεκτονικά της προβλήματα, Δημοσιεύματα του Αρχαιολογικού Δελτίου αρ. 11, Αθήνα 1967.
- Μπούρας, Χ., Ζάμπας, Κ., (κειμ.) και Μαυρομμάτης, Σ., (φωτ.), Τα Έργα της Επιτροπής Συντηρήσεως Μνημείων της Ακροπόλεως στην Αθηναϊκή Ακρόπολη, ΥΠΠΟ-ΤΑΠΑ, Αθήνα 2001.
- Ozsen, G. (edit), Studies in Ancient Structures, Proceedings of the International Conference, July 14-18 1997 Istanbul, Turkey, Yildiz Technical University, Faculty of Architecture, Istanbul 1997.
- Παπακωνσταντίνου, Ε., Φραντζικινάκη, Κ., Πούλη, Π., Ζαφειρόπουλος, Β., Μελέτη αποκατάστασης του Παρθενώνα. Μελέτη καθαρισμού της δυτικής ζωφόρου, τ. 7, ΥΠΠΟ, Επιτροπή Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως, Αθήνα 2002.

Παπαντωνόπουλος, Κ., Ναός Επικουρίου Απόλλωνος Βασσών. Μελέτη δομικής αποκατάστασης, ΥΠΠΟ, Επιτροπή Συντηρήσεως Ναού Επικουρίου Απόλλωνος Βασσών, Αθήνα 1995.

Παράσχη, Κ., Τογανίδης, Ν., Μελέτη αποκατάστασης του Παρθενώνα. Μελέτη αποκατάστασης του νοτίου τοίχου του Παρθενώνος, τ. 6, ΥΠΠΟ, Επιτροπή Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως, Αθήνα 2002.

Pearson, C., Conservation of marine archaeological objects, London, Butterworths, 1987.

Stanley Price, N. P. (edit), Conservation on archaeological excavations with particular reference to the Mediterranean area, Proceedings of a conference organized by ICCROM, Cyprus, August 23-26, 1983, ICCROM, Rome 1984.

Σβολόπουλος, Δ., Ναός Επικουρίου Απόλλων Βασσών. Αρχιτεκτονική Μελέτη, ΥΠΠΟ, Αθήνα 1995.

Sinos, S., The temple of Apollo Hylates at Kourion and the restoration of its southwest corner, A. G. Leventis Foundation, Athens 1990.

Συντήρηση της Επιφάνειας των Μνημείων της Ακροπόλεως, Επιτροπή Συντηρήσεως των Μνημείων της Ακρόπολης (ΕΣΜΑ), Αθήνα 1994.

Τανούλας, Τ., Μελέτη αποκατάστασης Προπυλαίων - Study for the restoration of the Propylea, ΥΠΠΟ, Επιτροπή Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως, Αθήνα 1994.

Τανούλας, Τ., Ιωαννίδου, Μ., Μελέτη αποκατάστασης των Προπυλαίων. Μελέτη αποκατάστασης της ανωδομής του κεντρικού κτιρίου, τ. 2, ΥΠΠΟ, Επιτροπή Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως, Αθήνα 2002

6.1.8. Αποκαταστάσεις βυζαντινών, μεταβυζαντινών, νεότερων μνημείων

Αναστηλώσεις βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Θεσσαλονίκης, 11-13 Δεκ. 1985, Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1986.

Αναστήλωση – Συντήρηση – Προστασία μνημείων και συνόλων, Τεχνική Περιοδική Έκδοση, ΥΠΠΟ, τ. Α΄, Β΄, Γ΄, Αθήνα 1984, 1987, 1993 αντίστοιχα.

- Αναστήλωση (Η) των βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων στη Θεσσαλονίκη, Εκθεση Αναστηλωτικών Εργασιών 30 Νοεμβρίου – 31 Δεκεμβρίου 1985, Υπουργείο Πολιτισμού και Υπουργείο Βορείου Ελλάδος, Αθήνα 1985.
- Αρχιτεκτονική Κληρονομιά και Μνημεία της Θεσσαλονίκης, Πρακτικά Συνεδρίου 18-22 Μάη 1980, Δήμος Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1983.
- Βελένης, Γ. (υπευθ. προγρ.), Ιστορική έρευνα των μνημείων της Πρέβεζας. Το κάστρο του Παντοκράτορα, Ερευνητικό πρόγραμμα στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων του ΑΠΘ αρ. 2395, τ. 3, χ.χ.
- Curcic, S., Χατζητρύφωνος, Ευαγ., (επιμ.), Κοσμική Μεσαιωνική Αρχιτεκτονική στα Βαλκάνια 1300-1500 και η διατήρησή της, ΟΠΠΕ Θ' 97 – ΑΙΜΟΣ – ΥΠΠΟ, Θεσσαλονίκη 1997.
- Εργο (Το) της αποκατάστασης των ιστορικών κτισμάτων στη Βόρεια Ελλάδα, Α' Επιστημονική Συνάντηση 1-3 Ιουν. 1995, Μνημείο και Περιβάλλον 3/1 (1995), Ειδική Εκδοση, Θεσσαλονίκη 1995.
- Επεμβάσεις σε αρχιτεκτονικά μνημεία και παραδοσιακά οικιστικά σύνολα, Ανακοινώσεις 25-26 Νοέμβρη ΕΒΕ Ηράκλειο, ΥΠΑΚ Γραμματεία Επιτροπής Παρακολούθησης ΜΟΠ Κρήτης, ΤΕΕ/ΤΑΚ, ΤΕΕ/ΤΔΚ, Περιφερειακές Υπηρεσίες Κρήτης του ΥΠΠΟ και Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Νομού Ηρακλείου, Ηράκλειο 1990.
- Ηπιες επεμβάσεις και προστασία ιστορικών κατασκευών, Πρακτικά 1ου Εθνικού Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 23-24-25 Νοεμ. 2000, ΥΠΠΟ - 4η ENM - ΤΕΕ/ΤΚΜ
- Καβάγια, Μ., Μποζινέκη, Β., Τσαπάλου-Μίχα, Μ., (επιμ.), Λεύκωμα αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, Τεχνικά Χρονικά Οκτ. - Νοεμβ. 1978.
- Καλογεράς, Ν., Εφεισίου, Ε. (επιμ.), «Η προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Από τη θεωρία στην πράξη», Θέματα Χώρου και Τεχνών τ. 20 (1989) σ. 8-70.
- Lindley, P. (edit.), Sculpture Conservation, Preservation or Interference?, England, Scolar press, 1997.
- Μανούσου-Ντέλλα, Κ., Μεσαιωνική πόλη Ρόδου. Έργα αποκατάστασης (1985 - 2000), ΥΠΠΟ 2001.
- Μουτσόπουλος, Ν. Κ., «Η αναστήλωση των Φρουρίων. Θέματα της 10ης Συνόδου του Επιστημονικού Συμβουλίου του Διεθνούς Ινστιτούτου Φρουρίων (I.B.I) εις Βουδαπέστην», Τεχνικά Χρονικά 535/1 (Ιαν. 1971) σ. 9-24.

Προβλήματα διάσωσης των μνημείων της Θεσσαλονίκης και διατήρησης του ιστορικού και φυσικού χώρου του Αγίου Όρους, Πρακτικά διημέρου 2-3 Νοεμβρίου 1980, ΤΕΕ / ΤΚΜ, Θεσσαλονίκη 1982.

«Υπόθεση (Η) Φιξ και η προστασία της σύγχρονης αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα. Άρθρα», Αρχιτέκτονες τ. 1 (Μαρτ. - Απριλ.- Μάιος 1995) σ. 17-53.

6.1.9. Προστασία ιστορικών κέντρων και συνόλων

«Αθήνα: Η ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων. Dossier», περιοδ. Αρχιτέκτονες τ.11 (Σεπ.-Οκτ. 1998) σ. 35-53 (Α' μέρος), τ.12 (Νοεμ.-Δεκ. 1998) σ. 32-58 (Β' μέρος).

Ανάβατος Χίου, Ελληνική Αρχιτεκτονική Εταιρεία, χ.τ. Βιβλιοθήκη: Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών DF901 K55 E44 / ΤΕΕ 720 288ΑΝΑ.

Appleyard, D. E. (edit), *The Conservation of European Cities*, Cambridge Mass., MIT press, 1979.

Ashworth, G. J., Tunbridge, J. E., *The tourist – historic city*, London – New York, Belhaven Press, 1990.

Baily, G. H., Desbat, J. P., *Les ensembles historiques dans la reconqu te urbaine*, Conseil de l' Europe, Strasbourg 1974.

Bequinet, C., De Meo, P., *Il Centro antico di Napoli*, Documenti e proposte, Napoli 1965.

Bologna, centro storica. Catalogoper la mostra Bologna: Centro storico, Bologna, Pallazo d' Accursio, Comune di Bologna. Ente bolognese manifestazioni artistiche, Bologna, Alfa, 1970.

Bonzola, V., *Il centro storico di Parma*, Parma 1967.

Brock, I., Guilliani, P., Moisescu, Cr., *Il centro antico di Capua. Metodi di analisi per la pianificazione architettonico – urbanistica*, Vicenza, Marsilio Editori, 1973.

Buchanan, C., *Bath: A study in conservation*, Her Majesty's Stationery Office, London 1968.

Burrows, G. S., *Chichester: A study in conservation*, Her Majesty's Stationery Office, London 1968.

- Γερολύμπου, Α., Καλογήρου, Ν., Τρακασοπούλου, Κ., Χαστάογλου, Β., Διερεύνηση του τρόπου ανάπλασης αστικών «ιστορικών τόπων». Η περίπτωση των «Λαδάδικων» Θεσσαλονίκης, ΥΒΕΤ, Μάιος 1990.
- Cervellati, P. L., Scarnavini, R., Interventi nei centri storici. Bologna, Politica e metodologia del restauro, Societa editrice il Mulino, Bologna 1973.
- Cervellati, P. L., Scannavini, R., De Angelis, C., La nuova cultura del le citta: la salvaguardia dei centri storici, Milano, Edizioni scientifiche e tecniche Mondadori, 1977.
- Conservation (The) of cities, Unesco, Crom Helm London – The Unesco press, Paris 1975.
- Conti, A., Storia del restauro e della conservazione delle opera d'arte, Milano, Electa, 1988.
- De Carlo, G., Urbino. La storia di una citta e il piano della sua evoluzione urbanista, Padova 1966.
- Esher, L., York. A study in conservation, Her Majesty's Stationery Office, London 1968.
- Zachwatowicz, J., La reanimation des villages historiques, Comite national ellenique de l' ICOMOS, Athenes 1973.
- Ζήβας, Δ. Α., Τα μνημεία και η πόλη. 13 κείμενα για την προστασία και τη λειτουργική επανένταξη των μνημείων στον ιστό της πόλης, Αθήνα, Libro, 1991.
- Ζήβας, Δ., Τραυλός, Ι., Μάνδικας, Π., Λαμπίρη-Δημάκη, Ι., Τζίκα-Χατζοπούλου, Α., Παππάς, Π., Βιριράκης, Ι., Σπαθάρη, Ε., Γραφάκου, Μ., Μαϊστρου, Ε., Κόκκου, Α., «Μελέτη παλαιάς πόλεως Αθηνών», Θέματα Χώρου και Τεχνών τ.11 (1980) σ.84-95.
- Gazzola, P., The past in the future, Faculty of Architecture, University of Rome – ICCROM, International centre for the study of the preservation and the restoration of cultural property, Rome 1975 (1969).
- Gero, L., Revival of historic villages in Hungary, Comite national hellenique de l' ICOMOS, Athenes 1973.
- Gazzola, P., La responsabilita dello storico di fronte ai problemi della tutela del volto delle citta antiche e del paesaggio, Bulletin CIHA, Venise 1967.
- Giardini, G., Falin, P., L' analisi dei centri storici, Manuale per la formazione degli strumenti di intervento urbanistico, Officina Edizioni, Roma 1981.

Grassi, L., Salvaguardia e risanamento dei centri storici–artistici, Atti del convegno di Cubbio 1960, Torino 1961.

Hunter, M. C. W., Preserving the past, Gloucestershire, A. Sutton, 1996.

Insall, D., Chester. A study in conservation, Her Majesty's Stationery Office, London 1968.

Καλογήρου, Ν., Καλογήρου, Α., Κουτούπης, Γ., Παλάσκας, Γ., «Το ιστορικό κέντρο της Βέροιας. Μια πρόταση ανάπλασης του αστικού χώρου», Πόλη και Περιφέρεια τ.8 (Σεπτ.-Δεκ. 1983) σ.115-137.

Καλογήρου, Ν., Νομικός, Μ., Παλάσκας, Γ., Παπαμίχος, Ν., Ο σχεδιασμός της επανάχρησης. Η μεθοδολογία επεμβάσεων στα ιστορικά σύνολα της Μακεδονίας, ΤΕΕ / ΤΚΜ, Θεσσαλονίκη 1990.

Καραδήμου-Γερολύμπου, Α., Καυκούλα, Κ., Πολεοδομική επέμβαση σε περιοχή κατοικίας. Στοιχεία για την εκπόνηση του σχεδίου, ΑΠΘ – Πολυτεχνική Σχολή Έδρα Πολεοδομίας, Θεσσαλονίκη 1981.

Καραμάνου, Ζ., Αποκατάσταση επανάχρηση κτιρίων και συνόλων. Αναβάθμιση προβληματικών οικιστικών περιοχών, Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 1997.

Κατρή, Β.-Π. Κ., Οι ιστορικές πόλεις και η αποκατάστασή τους από τη σκοπιά της θεωρίας των συστημάτων, Master στις αναστηλώσεις στην Εθνική Σχολή Αναστηλώσεων και Μουσειογραφίας του Ινστιτούτου Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Μεξικού, Αθήνα [1984-85].

Κοσμάκη, Τ., Λιάπης, Ι., Λουκόπουλος, Δ., Μαντουβάλου, Μ., Πολύζος, Ι., Ανάπλαση κεντρικών περιοχών κατοικίας. Μελέτη περίπτωσης Κάτω Πατήσια, ΕΜΠ – Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Τομέας Πολεοδομίας – Χωροταξίας, ΥΠΕΧΩΔΕ, Αθήνα 1991.

Κωνσταντινίδης, Α., «Αρχιτεκτονική και παράδοση. Αναφορά στο πρόγραμμα του ΕΟΤ για τους παραδοσιακούς οικισμούς», Δελτίο Συλλόγου Αρχιτεκτόνων τ. 4 (Ιουλ.-Αυγ. 1997) σ. 11-16.

Λουκόπουλος, Δ., Πολύζος, Γ., Πυργιώτης, Γ., Τούντα, Φ., Δυνατότητες και προοπτικές των προγραμμάτων ανάπλασης. Προτάσεις για ένα νέο οργανωτικό σχήμα, ΕΜΠ – Τμήμα Αρχιτεκτόνων – Τομέας Πόλη και Κοινωνικές Πρακτικές, Αθήνα 1990.

Larkham, P. J., Conservation and the city, London - N. York, Routledge, 1996.

- Lloyd, D. W., Save the city. A conservation study of the city of London, London 1979.
- Macci, I., Villa, G., Contributi di metodo per una conoscenza della citta, Libreria Fiorentina, Firenze 1976.
- Marasovic, T., Methodological Proceedings for the Protection and Revitalization of Historic Sites (Experiences of Split), International center for the study of the preservation and the restoration of cultural property – Faculty of Architecture, University of Rome, Roma 1975.
- Μουτσόπουλος, Ν., Κρουσηγή Χαλκιδικής. Μελέτη αναβιώσεως και εξωραϊσμού, ΕΟΤ, Θεσσαλονίκη 1976.
- Μουτσόπουλος, Ν., Πυργαδίκια Χαλκιδικής. Μελέτη αναβιώσεως και εξωραϊσμού, ΕΟΤ, Θεσσαλονίκη 1975.
- Μουτσόπουλος, Ν. Κ., Άνω Πόλη Θεσσαλονίκης: Μορφολογικές και κατασκευαστικές λεπτομέρειες. Προτάσεις νέων κτισμάτων. Ειδικές μελέτες, ΥΔΕ, Θεσσαλονίκη 1979.
- Οικιστική ταυτότητα των Αρχανών, Ημερίδα για την ανάδειξη αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος 8 Δεκ. 1992, Γραμματεία ΜΟΠ Κρήτης – Δήμος Αρχανών, Αρχανές 1992.
- Orbasli, A., Tourists in historic towns. Urban conservation and heritage management, London & New York 2000.
- Παλιά (Η) πόλη της Ρόδου. Μελέτες-επεμβάσεις 1985-1988, Δήμος Ρόδου, Γραφείο Συντήρησης και Αποκατάστασης Μεσαιωνικής Πόλης Ρόδου, Προγραμματική σύμβαση ΥΠΠΟ - ΤΑΠΑ - Δήμος Ρόδου, Ρόδος 1989.
- Parageorgiou-Venetas, Al., Continuity and change. Preservation in city planning, New York, Praeger, [1971].
- Παράδοση- Χώρος- Ζωή, Μόλυβος 1980, Ανθρωπος και Χώρος τ. 16 (Ιουλ.- Αυγ. - Σεπτ. 1998) ειδική έκδοση.
- Προβλήματα (Τα) των ιστορικών κέντρων Ρώμης και Αθήνας, Ελληνο-Ιταλικό Σεμινάριο, Αθήνα 1-3 Νοέμβρη 1976 – I problemi dei centri storici di Roma e di Atene, Seminario Greco – Italiano, Atene 1-3 Novembre 1976, Αθήνα [1976].

Πρόγραμμα (Το) αξιοποίησης παραδοσιακών οικισμών του ΕΟΤ, Δελτίο Συλλόγου Αρχιτεκτόνων τ.14 (Οκτ.-Νοεμ.-Δεκ. 1982) σ. 40-66.

Προστασία (Η) κτιρίων στη Βρετανία, εκδ. Βρετανικό Συμβούλιο [1975].

Προστασία και ανάπλαση της ιστορικής πόλης. Αρχιτεκτονικές και πολεοδομικές επεμβάσεις στο ιστορικό κέντρο της Βέροιας, Δήμος Βέροιας ΔΕΤΟΠΟΚΑ, Βέροια 1990.

Στεφάνου, Ι., «Χαρακτηρισμός, αξιολόγησης και καθορισμός βαθμού προστασίας των ιστορικοπαραδοσιακών οικισμών. Ανω Σύρος», Τεχνικά Χρονικά τ. 8 (Αυγ. 1972) σ. 719-746.

Strike, J., Architecture in conservation. Managing development and historic sites, London – New York, Routledge, 1994.

Tewdwr-Jones, M. (edit.), British planning policy in tradition, London, UCL press, 1996.

Tiesdell, St., Oct, T., Heath, T., Revitalizing historic urban quarters, Gr. Britain, Architectural press, 1996.

Thomas, A. D., Housing and Urban Renewal. Residential decay and revitalization in the private section, London, Allen & Unwin, 1986.

Ward, P. (edit.), Conservation and development in historical towns and cities, New Castle, Oriel press, 1968.

Vincenti, A., Conservazione e difesa di antichi centri ed ambienti lombardi, Milano, Gorlich, 1965.

6.1.10. Συντήρηση περιβάλλοντος - τοπίου

Colloque international sur la conservation et la restauration des jardins historiques – International Symposium on the conservation and restoration of gardens of historical interest, Fontainebleau France 13/18-IX-1971, International Council of Monuments and Sites (ICOMOS), Unesco, Paris 1973.

Gurrieri, Fr., Dal restauro dei monumenti al restauro del territorio, Edizioni CLUSF.

Κωστάλα–Κεχαγιόγλου, Α., «Προστασία της φύσεως και των ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων εντός των πλαισίων της πολεοδομίας», Τεχνικά Χρονικά τ. 11 (Νοεμ. 1970), σ. 713-718.

Ogrin, D., The world heritage of gardens, London, Thames and Hudson inc., 1993.

Παπαδημητρίου, Γ. (επιμ.), Η προστασία των υγροτόπων στην Ελλάδα. Πρακτικά Συνεδρίου, Αθήνα, Α. Σάκκουλα, 1998.

Τσακιλίδης, Ι., Ταμουτσέλη, Κ., «Μεθοδολογία αποκατάστασης και συντήρησης ιστορικών κήπων. Συμβολή στην προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς», Κτίριο Β/1998, σ. 5-15.

Χατζηστάθης, Αθ., Ισπικούδη, Ι., Προστασία της φύσης και αρχιτεκτονική του τοπίου, Θεσσαλονίκη, Γιαχούδη – Γιαπούλη, 1992.

6.1.11. Επανάχρηση, προσθήκες, ένταξη νέων όγκων

Άγνωστη (Η) πόλη. Διαμορφώσεις 10 αρχαιολογικών χώρων στη Θεσσαλονίκη, ΟΠΠΕΘ '97 – ΥΠΠΟ 9η ΕΒΑ, Απρίλιος 1997.

Alderton, D., A teacher's guide to using industrial sites, English Heritage 1995.

Alfrey, J. – Putnam, T., Η βιομηχανική κληρονομιά: διαχείριση πόρων και χρήσεις (μεταφρ. Ε. Βλάχου), Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1992.

Alfrey, J., Putnam, T., The industrial heritage: managing resources and uses, London, Routledge, 1992.

Broner, K., New York. Face à son patrimoine, Le Secteur historique de Soho, Belgium, P. Mardaga [diteur, [1986].

Βιομηχανική Αρχαιολογία. Για τη μελέτη και ανάδειξη της βιομηχανικής κληρονομιάς, ΥΠΠΟ, Αθήνα 1989.

Cantacuzino, Sh., New uses for old buildings, Gr. Britain, The Architectural press, 1975.

Cantacuzino, Sh., Architectural conservation in Europe, London, Architectural press, 1975.

Cantacuzino, Sh., Brandt, S., Saving old buildings, London, The Architectural press, 1980.

Fawcett, J. E., *The future of the past, Attitudes to Conservation 1174-1974*, London, Thames and Hudson, 1976.

Gamble, H. B., *Historic preservation of transportation related structures: a summary of a conference session at the 5th annual meeting*, Washington 1979.

Highfield, D., *The construction of new buildings behind historic facades*, London – E & FN Spon, 1991.

Κατάλογος Έκθεσης Διπλωματικών Εργασιών στη θεματική περιοχή αποκατάσταση - επανάχρηση κτιρίων και συνόλων, ΑΠΘ Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Θεσσαλονίκη 1994.

Κατάλογος Έκθεσης Μελετών Εφαρμογών για τη Διατήρηση της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, ΤΕΕ/ΤΚΜ, Θεσσαλονίκη 1994.

Καλλιγιάς, Α. Γ., Καλλιγιά, Χ. Α., «Σπίτια στη Μονεμβασιά», *Θέματα Χώρου και Τεχνών* τ.3 (1972)σ. 82-111.

Latham, D., *Creative re-use of buildings, v. 2: Building types, selected examples*, Shaftersbury Dorset, Donhead, 2000.

Minissi, Fr., *Conservazione vitalizzazione musealizzazione*, Scuola di specializzazione per lo studio ed il restauro dei monumenti, Università degli Studi di Roma "La Sapienza" Roma, Multigrafica, 1988.

Murphy, R., *Carlo Scarpa and the Castelvecchio*, London – Boston, Butterworth Architecture, 1990.

«Νέα Δόμηση σε Παραδοσιακούς Οικισμούς, Αρθρα», *Δελτίο Συλλόγου Αρχιτεκτόνων*, τ.21-22 (Σεπτ. – Δεκ. 1989) σ. 42-86.

New life for old buildings, Department of the Environment, Scottish Development Dept – Welsh Office, London, Her Majesty's Stationery office 1971.

Νομικός, Μ. Ε., *Αποκατάσταση-επανάχρηση ιστορικών κτιρίων και συνόλων*, Μεθοδολογία – Εφαρμογές, Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 1997.

Pasta, A., *Ristrutturazioni ed impianti. L' impiantistica moderna nella ristrutturazione edilizia*, Roma, Edizioni Kappa, 1982.

Pearce, D., *Conservation today*, London, Routledge, 1989.

Σηφουνάκης, Ν., Βιομηχανικά Κτίρια στη Λέσβο. Ελαιοτριβεία – Σαπωνοποιεία 19ος και αρχές του 20ου αιώνα, ΤΕΔΚ Νομού Λέσβου, Αθήνα, Καστανιώτης, 1994.

Warren, J., Worthington, J., Taylor, S., Context: New buildings in historic settings, Oxford – Boston, The Architectural press, 1998.

Χατζηγώγας, Γ., Ανα-σχεδιασμοί: νέες χρήσεις σε παλιά κτίσματα, Θεσσαλονίκη 1985.

6.1.12. Νομοθεσία προστασίας μνημείων και συνόλων

Βελένης, Γ., Επισκόπησις και αξιολόγησις πολιτιστικών μνημείων Ελλάδος, Σχέδιον προτύπου μακροχρονίου αναπτύξεως της Ελλάδος 1973-1987, ΚΕΠΕ, Αθήναι 1972 (πολυγραφημένο).

Τουρπτσόγλου-Στεφανίδου, Β., Περίγραμμα βυζαντινών οικοδομικών περιορισμών: από τον Ιουστινιανό στον Αρμενόπουλο και η προβολή τους στη νομοθεσία του Νεοελληνικού Κράτους, ΕΜΣ, Θεσσαλονίκη 1998.

Αυγερινού-Κολώνια, Σ., Δωροβίνης, Β., Κεραμίδας, Αν., Κωνστάντιος, Δ., Χριστοφίδου, Αθ., (επιμ.), Επεξεργασία Τροποποιήσεων στην Ελληνική Νομοθεσία Μνημείων, ύστερα από την επικύρωση της σύμβασης της Γρανάδας με τον νόμο 2039/92 (Απόφαση της ΔΕ του ΤΕΕ 259/93), ΤΕΕ – Ελληνικό Τμήμα ICOMOS, Αθήνα 1995.

Δωροβίνης, Β. Κ., «Κράτος και πολιτιστική κληρονομιάς», Αρχαιολογία τ. 12 (Αυγ. 1984) σ. 83-88.

Δωροβίνης, Β. Κ., «Η νομική δεσμευτικότητα του Χάρτη της Βενετίας», Αρχιτεκτονικά Θέματα τ. 29 (1995) σ. 34-35.

Δωρής, Ε., Το δίκαιο των αρχαιοτήτων, Α. Σάκκουλα, Αθήνα 1985.

Ζήβας, Δ. Α., «Το έργο της Ελληνικής Αρχαιολογικής Υπηρεσίας», Τεχνικά Χρονικά τ. 250/2 (Μάρτιος 1965) σ. 10-20.

Ζέππος, Π. Ι., «Ζητήματα από την ισχύουσαν νομοθεσίαν περί αρχαιοτήτων», Χαριστήριον εις τον Α. Κ. Ορλάνδο τ. Γ (1966) σ.198-207.

Κόκκου, Α., Η μέριμνα για τις αρχαιότητες στην Ελλάδα και τα πρώτα μουσεία, [Αθήνα] 1977.

Μαρκοπούλου, Α., «Η σύγχρονη αντιμετώπιση της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και τα θεσμικά της προβλήματα», Αρχιτεκτονικά Θέματα τ. 9 (1975) σ. 157-160.

Πάντος, Α., Κωδικοποίηση νομοθεσίας για την πολιτιστική κληρονομιά κατά θέμα, α. ελληνική νομοθεσία, Διεύθυνση Αρχείου Μνημείων και Δημοσιευμάτων ΥΠΠΟ, Αθήνα 2001.

Πετράκος, Β., Δοκίμιο για την Αρχαιολογική Νομοθεσία, ΥΠΠΕ-ΤΑΠ, Αθήνα 1982.

Πολιτική (Η) για τη διατήρηση της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς, Δημόσια συζήτηση 23 Φεβρουαρίου 1981, Πρακτικά, Ελληνική Εταιρεία, Αθήνα 1981.

Προστασία μνημείων και συνόλων. Πρόταση θεσμικού πλαισίου, Μαρκόπουλου, Α., - Παπαδήμας, Ν., (επιμ.), Ελληνική Εταιρεία, Αθήνα 1975.

Τζίκα-Χατζοπούλου, Αλ., Στεφάνου, Ι., «Το νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς», Τεχνικά Χρονικά τ. 8-9 (Αυγ.- Σεπτ. 1976) σ.83-84.

Τζίκα-Χατζοπούλου, Αλ., Πολεοδομικό Δίκαιο, ΕΜΠ, Αθήνα 1997.

Urban conservation and historic buildings. A guide to the legislation, Royal Borough of Kensington and Chelsea [by Charles Mynors] with a foreword by sir Hugh Casson, London, Architectural press, 1984.

Χριστοφιλόπουλος, Δ., «Το νομοθετικό πλαίσιο προστασίας συντηρήσεως και αναβιώσεως παραδοσιακών κτιρίων και συνόλων», Κωτσιόπουλος, Α. Μ., Ξεναρίου-Μανασσή, Α., (επιμ.), Συντήρηση και αναβίωση παραδοσιακών κτιρίων και συνόλων, Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Βόλου Σεπτ. 1981, ΤΕΕ / Τμήμα Μαγνησίας, Θεσσαλονίκη Ιούλιος 1982.

6.1.13. Βιβλιογραφικές συλλογές για την αποκατάσταση

Architectural Conservation, A Bibliography, Institute of Advanced Architectural studies, University of York, September 1977.

Δημακόπουλος, Ι., (επιμ.), Ανθολογία ελληνικής αρχιτεκτονικής. Η κατοικία στην Ελλάδα από τον 15ο στον 20ο αιώνα, ΥΠΠΟ, Αθήνα 1981.

Μουτσόπουλος, Ν. Κ., Συμβολή στη βιβλιογραφία της λαϊκής αρχιτεκτονικής και της αναστηλώσεως, αναβιώσεως και φωτογραμμετρίας, Θεσσαλονίκη, Γρηγόρη, 1978.

Προστασία, συντήρηση και αναστήλωση αρχιτεκτονικών μνημείων και μνημειακών συνόλων. Συλλογή γενικής βιβλιογραφίας, ΑΠΘ, Σπουδαστήριο Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής, καθηγ. Χ. Μπούρας, Θεσσαλονίκη 1971.

Προστασία, συντήρηση και αναστήλωση αρχιτεκτονικών μνημείων και μνημειακών συνόλων, ΑΠΘ Σπουδαστήριο Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής καθ. Γ. Π. Λάββας, Θεσσαλονίκη 1976 (συλλογή βιβλιογραφίας).

6.1.14. Περιοδικά

Les Monuments Historiques de la France

Monuments Historiques

Monumentum

Palladio

Restauro

Αρχιτεκτονικά Θέματα

Δελτίο Συλλόγου Αρχιτεκτόνων

Θέματα Χώρου και Τεχνών

Κτίριο

Μνημείο και Περιβάλλον

Τεχνικά Χρονικά

The World of Buildings

6.2. ΕΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στο κάτωθι κεφάλαιο περιλαμβάνονται εργασίες που αναφέρονται ειδικότερα στο νησί της Σύρου και την Ερμούπολη, όσο αφορά την ιστορία, την γεωγραφία, τους οικισμούς και

την αρχιτεκτονική της περιοχής, αλλά και τις ειδικότερες σημειώσεις που βοήθησαν στην σύνταξη της μελέτης αυτής.

6.2.1. Ιστορία, γεωγραφία, οικισμοί και αρχιτεκτονική της Σύρου

Λούκος, Χρήστος Κ., 1944-, Πεθαίνοντας στη Σύρο τον 19ο αιώνα : οι μαρτυρίες των διαθηκών / Χρήστος Λούκος ; πρόλογος Σπύρος Ι. Ασδραχάς, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2000

Αγριαντώνη, Χριστίνα, 1947-, Φενερλή, Αγγελική, Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Ερμούπολης, Ερμούπολη-Σύρος : ιστορικό οδοιπορικό / κείμενα Χριστίνα Αγριαντώνη, Αγγελική Φενερλή ; αρχιτεκτονικά σχόλια Ιωακείμ Καρακουλίδης ; συνεργασίες Μάνος Ελευθερίου, Χρήστος Λούκος, 2η έκδ., αναθ., Αθήνα: Ολκός, 2000

Τραυλός, Ιωάννης Ν., 1908- Κόκκου, Αγγελική, Ερμούπολη : η δημιουργία μιας νέας πόλης στη Σύρο στις αρχές του 19ου αιώνα, Αθήνα : Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 1980

Σύρος και Ερμούπολη : συμβολές στην ιστορία του νησιού, 15ος-20ός αι. / επιμέλεια Χριστίνα Αγριαντώνη, Δημήτρης Δημητρόπουλος, Αθήνα : Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 2008

Science, technology and the 19th century state : (1999 : 9-10 July : Syros), edited by Efthymios Nicolaidis and Konstantinos Chatzis, Athens: Institute for Neohellenic Research. National Hellenic Research Foundation, 2000

Διεθνής Συνάντηση. Ανθρωπολογία του χώρου (1η : 1995 : 6-9 Σεπτ. : Σύρος), Αθήνα: Εργαστήριο Πολεοδομικής Σύνθεσης Ε.Μ.Π. : 1995

Πίππας, Δημοσθένης Α., Ιωαννίδης, Α., Μελέτη επί της προτιμήσεως της Σύρου διά την εγκατάστασιν βιομηχανικού συγκροτήματος επισκευών πλοίων, Αθήναι : Υπουργείον Συντονισμού, 1951

Καρδάσης, Βασίλης Α., (1956-), Σύρος: σταυροδρόμι της ανατολικής Μεσογείου (1832-1857), Αθήνα : Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1987

Δρακάκης, Ανδρέας Θ., Ιστορία του Οικισμού της Ερμούπόλεως Σύρας, Αθήναι : χ.ο., 1979

Αναστασόπουλος, Γεώργιος Α., Ιστορία της ελληνικής βιομηχανίας 1840 - 1940. 2/3, (1885 - 1922), Αθήνα : Ελληνική Εκδοτική Εταιρεία, 1946

- Ματθαίου, Άννα, Πάτσιου, Βίκυ, Η βιβλιοθήκη του γυμνασίου Σύρου: κατάλογος εντύπων (1526 - 1920), Ερμούπολη Σύρου : Επιστημονικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων, 1989
- Παυλίδης, Ιωακείμ Ι., Η μεταρρύθμιση της παιδείας εν Ελλάδι : μέση και κατωτέρα πρακτική και τεχνική εκπαίδευσις, Εν Ερμουπόλει Σύρου : τυπ. Αφοί Φρέρη, 1900
- Στοιγιάννης, Γεώργιος, Εδαφολογική και αγρολογική εξέτασις της νήσου Σύρου, Δραπετσώνα Πειραιεύς : Ινστιτούτο Χημείας και Γεωργίας "Ν. Κανελλόπουλος" της Α.Ε.Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων, 1972
- Ranki, Gyorgy, Περιφερειακές Ευρωπαϊκές οικονομίες: 19ος - 20ος αι., Ερμούπολη, Σύρος: Επιστημονικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων, 1986
- Θεοδώρου, Βασιλική, Λούκος, Χρήστος Κ., (1944-), Το αρχείο της βιομηχανίας "Κλωστήριον και Υφαντήριο Ε. Λαδόπουλου Υιών εν Σύρω", Αθήνα: Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού - Περιοδ.Μνήμων, 1996
- Νεοκλασική Ερμούπολη, Αθήνα: Κτηματική Τράπεζα, 1998
- Κατσιγιάννη, Ιωάννα, Κονδύλη - Λάγαρη, Αντωνία, Βιομηχανικά κτίρια στην Ερμούπολη, Αθήνα: Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, 2000
- Γκόφας, Δημήτριος Χ., Διαμαρτυρικών (Προτέστον) του έτους 1807 εκ Σύρου, Athen: Katsikalis, Ch., 1973
- Λούκος, Χρήστος Κ., 1944-, Θάνατοι από πείνα στη Σύρο, 1941 - 1944 : μύθοι και πραγματικότητες, Αθήνα : Ακαδημία Αθηνών - Κέντρον Ερεύνης της Ιστορίας του Νεωτέρου Ελληνισμού, 1998
- Σύρος και Ερμούπολη : συμβολή στην ιστορία του νησιού, 15ος-20ός αι. / επιμέλεια Χριστίνα Αγριαντώνη, Δημήτρης Δημητρόπουλος, Αθήνα : Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 2008
- Αμπελάς, Τιμολέων Δ., (1850-1926), Ιστορία της νήσου Σύρου : από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι των καθ' ημάς, Εν Ερμουπόλει (Σύρος) : Τύποις Ρ. Πρίντεζη, 1874
- Γαβαλά, Πέπη - Γαρέζου, Ελένη, Τα γλυπτά μνημεία του κοιμητηρίου Αγίου Γεωργίου Ερμούπολη Σύρου : (19ος - 20ος αιώνας), Αθήνα : Υπουργείο Αιγαίου : Δήμος Ερμούπολης : Γνώση, 1994

- Κάρτας, Αναστάσιος, Σύρος : ελληνική παραδοσιακή αρχιτεκτονική, Αθήνα : Μέλισσα, 1982
- Κάρτας, Αναστάσιος, Το χρώμα στο Συριανό λαϊκό υπαίθριο σπίτι, Άρθρο Περιοδικού, 1979
- Πανιάρας, Κώστας, Η θάλασσα, Ερμούπολη, Σύρος : Πανακοθήκη Κυκλάδων, 2003
- Φιλοπούλου, Μαρία, αναδρομική : κυνηγώντας το φως, Ερμούπολη, Σύρος : Δήμος Ερμούπολης. Πνευματικό Κέντρο, 2009
- Καλλέγια-Γάδ, Αντουανέττα Γ., Σύρος : Η αρχόντισσα του Αιγαίου, Αθήνα : Β. Γιαννίκος, 1994
- Αρχαιολογικά έργα στα νησιά του Αιγαίου : Γ' ΚΠΣ, ΕΣΠΑ = Archaeological projects in the Aegean Islands : 3rd CSF, NSRF / [συντονισμός έκδοσης: Παύλος Τριανταφυλλίδης, Χαρίκλεια Παλαμίδα, Ειρήνη Νικολακοπούλου ; επιμέλεια ελληνικών κειμένων: Παύλος Τριανταφυλλίδης, Κική Μπίρταχα ; μετάφραση: Αλεξάνδρα Ντούμα], Σύρος ; Ρόδος : Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου : Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αιγαϊακών Σπουδών, 2013
- Πετράτου-Φραγκιαδάκη , Π., Ανάπλαση αστικών κέντρων, αστική διακυβέρνηση , (28 Φεβρ.- 1 Μαρτ., 2003 : , Ηράκλειο) , Πρακτικά διημέρου, Πρότυπη πολεοδομική αντιμετώπιση ιστορικής πόλης. Το παράδειγμα της Ερμούπολης Σύρου, 2003, σ. 36-44
- Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, Τόμος Δεύτερος «Κυκλάδες», Εκδοτικός Οίκος Μέλισσα, Αθήνα 2001
- Φιλιππίδης Δ., Νεοελληνική Αρχιτεκτονική, Εκδοτικός Οίκος Μέλισσα, Αθήνα 1984.
- Αρχείο Δήμου Ερμουπόλεως Σύρου, Δήμος Ερμούπολης Σύρου
- Αιτήσεις και πιστοποιητικά πολιτογραφήσεως προσφύγων στο Δήμο Ερμουπόλεως Σύρου, Δήμος Ερμουπόλεως, Επιτροπή Πολιτογραφήσεως Προσφύγων, Εν Σύρω: 1922

6.2.2. Για την μελέτη αποκατάστασης και πρότασης επανάχρησης

- Neufert E, Οικοδομική και Αρχιτεκτονική Σύνθεση, Fried. Vieweg & Sohn Verlagsgesellschaft mbH, Braunschweig / Wiesbaden 1992, 1η έκδοση 1996 από την 33η πλήρως αναθεωρημένη και επεξεργασμένη Γερμανική Έκδοση, 1992, Αποκλειστικότητα στην ελληνική γλώσσα Έκδοση Μ. Γκιούρδα, Αθήνα 1996

Σύγχρονη Ελληνική Αρχιτεκτονική, Τόμος 3: Διατηρητέα, Εκδόσεις Παιδεία / Μάλλιαρης Παιδεία, Ιταλία 2007

Σημειώσεις των μαθημάτων: Αρχιτεκτονική Σύθεση Ι & ΙΙ, Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις, Ηλεκτρολογικές Εγκαταστάσεις, Οικοδομική Ι & ΙΙ, Θεωρία της Παραδοσιακής Αρχιτεκτονικής, Αρχιτεκτονική των Εσωτερικών Χώρων, Αντισεισμική Προστασία των Κτιρίων, Ανάπλαση Ιστορικών Κέντρων και Συνόλων, Κανόνες Κτιριολογίας και Πολεοδομίας, Ειδικά Κτίρια – Σχεδιασμός, Αποκατάσταση □ Επανάχρηση Ιστορικών Κτιρίων, Σύνταξη Μελέτης Ανακαίνισης & Αποκατάστασης Κτιριακού Έργου, Οργάνωση Εργοταξίου & Μέτρα Ασφαλείας στα Δομικά Έργα του πρώην τμήματος Ανακαίνισης και Αποκατάστασης Κτηρίων ΤΕΙ Πάτρας και νυν τμήματος Πολιτικών Μηχανικών Μορφολογίας και Αναστήλωσης του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδος, 2001 – 2005

6.2.3. Ιστοσελίδες στον παγκόσμιο ιστό

<http://www.syrosinfo.gr>

el.wikipedia.org/wiki/Σύρος

www.hermoupolis.gr

www.syrostoday.gr

go2syros.gr

www.siros.gr

syros.net

www.e-kyklades.gr/tourism/syros?lang=el

www.imsyrou.gr

<https://dhalaris.wordpress.com/>

el.wikipedia.org/wiki/Χάρτης_της_Βενετίας

<http://opac.tee.gr>

<http://sate.gr/index.aspx>

<http://www.et.gr>

http://argo.ekt.gr/Opac2_2/zConnectELL.html



